

CHEMĂRI LA ÎNTRECERE

Cel de-al IV-lea an al cincinalului, an al calității noi, superioare, pentru întreaga viață economică, hotărât pentru îndeplinirea istoricelor hotărâri adoptate de Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale partidului, a debutat pe întreg cuprinsul patriei socialiste într-o atmosferă de puternică efervescență politică revoluționară, de largă emulație creatoare. Hotărârea unanimă a poporului nostru de a imprima un nou ritm și o nouă măsură activității generale, de a lupta cu întreaga sa forță și energie pe gigantul front al autodepășirii la scară națională, a fost exprimată plenar în aceste zile prin mijlocirea însuflețitoarelor chemări la întrecere adresate comunistilor, oamenilor muncii din întreaga țară.

Marea competiție pentru o înaltă calitate și eficiență a muncii și gândirii creatoare a fost marcată mai întâi de vibranta chemare la întrecere adresată de organizația de partid a județului Cluj tuturor organizațiilor județene, tuturor oamenilor muncii din industrie, construcții, transporturi și circulația mărfurilor. Presa a publicat apoi chemarea organizației de partid județene Ilfov către organizațiile județene, către toți oamenii muncii din agricultură pentru depășirea producției vegetale și animale, pentru valorificarea superioară a resurselor agriculturii în acest an. Le-au urmat de îndată chemările la întrecere adresate de consiliul popular al județului Brăila, de cel al municipiului Suceava și de cel al comunei Grindu — Ialomița gospodărilor orașelor și comunelor, iar în ultimele zile ampla angajare pe traiectoria progresului și calității a fost marcată prin chemările la întrecere ale unor unități economice adresate colectivelor din ramurile respective de activitate.

Ampla desfășurare de forțe și idei novatoare, menită să ridice la cote calitative superioare rezultatele ce se obțin prin cheltuiala de muncă, energie, materiale și fonduri bănești — relevă o dată mai mult că sensul major al mișcării societății noastre îl constituie — în deplin consens cu realitatea — progresul neîntrerupt și rapid, tendința accelerată spre modernizare, prin asimilare promptă, permanentă a noutăților din știință și tehnică, prin plasarea în centrul atenției generale a aspectelor calitative ale muncii.

Semnificația acestor constante și complexe reinnoiri, atât de emoționant și pregnant formulate în chemările la întrecere, este cu atât mai mare cu cât în acest an, destinul patriei so-

(Continuare în pagina 7)

LIVIU TIMBUS ■

În paginile 2-3

UNIREA DIN 1859

— o puternică
afirmare a
voinței poporului
român de a fi
stăpîn
în propria
țară

un articol de
MIRCEA MUSAT
și VIRGIL SMARCEA

PAVEL BUCUR :
Monumentul
Independenței

HORA UNIRII

1979

Se-țin Carpații-n hora lor de piatră
ca niște daci ce se-ncălzesc la foc
în jurul tău, pe-această sfântă vatră
din care vîntul nu ne-a smuls din loc

Și-n horă-ți vin, cu poalele sumese
și ale tale dealuri din străbuni,
săltînd ca niște sinuri de mirese
sub albul val al florilor de pruni

Domnițelor belșugului de griie
cosițele de aur le-mpletești
și joci încinsă cu albastre briie
în hora fluviilor strămoșești

Unire-ai scris pe pinza tricoloră
sub care ai știut urgii să-nfrunți
și să rămii rotunda noastră horă
pe inime, pe brațe și pe frunți

Cutezătoare țară comunistă
urmată de întregul tău popor,
tot ce-au visat strămoșii, azi există,
tot ce visăm, va fi în viitor !

Departate sună glasul tău în lume,
vizionar și-i dat să-l deslușim
în patru zări ale planetei mume
pe care toți ne naștem și murim

Tu chemi alături țară lingă țară
sub steagul păcii desfăcut în vînt
să intre-n marea horă planetară
a unui ev mai bun pe-acest pămînt.

VICTOR TULBURE ■

Solidaritate umană

În orașul Cluj-Napoca, în fața vechii autogări, se află Liceul de cultură generală pentru nevăzători. Cunoscut acest așezământ din anii liceului. Internatul nostru, al elevilor de la Liceul Gheorghe Bariț, era în apropiere, aveam prieteni acolo, printre ei se afla pe atunci ca elev poetul Grigore Albu, o minte luminată, cu o memorie excepțională, care a studiat apoi filozofia nevăzător fiind. Mergeam la sărbătorile lor, în clasele și atelierile lor și pentru acei ani de formație contactul cu viața liniștită nădăjduitoare și lucrătoare a acestor semeni ai noștri a fost binefăcătoare.

Am în față această fotografie, poate unică în lume : cincisprezece profesori ai acestui liceu, cu ochii blinzi și plini de omenie, deschiși, în fotografiai mai mici în jurul unui elev de-al lor, Adamescu Vasile, absolvent al liceului, fructul grijii și răbdării dragostei lor. Tinărul frumos, cu frunte înaltă și un suris ce-i nimbăză întreaga făptură, fiind la început nevăzător, surd și mut, prin grija și lucrarea pe care

trebuie să le numim eroice ale profesorilor lui, ale acestei societăți care nu socotește că sînt muți și 15 profesori pentru un tinăr, și-a redobîndit cu anii puțința vorbirii, a devenit izvor de căldură al ființei umane din univers. Flacăra logosului, a graiului celui sfînt s-a aprins și în acest sălaș însuflețit în acest sanctuar nepereche care este trupul omenesc. A cui să fie bucuria mai mare ? A profesorilor săi, a noastră, a tinărului acestuia, semenul nostru ? Cît de neprefuit trebuie să fie augustul gust al graiului pe limba sa, ce sărbătoare în fiecare zi la năvala însoțită a graiului românesc ce-si renaște ființa încă o dată pe buzele acestora arse de ardoarea setei după comuniune, două adevărul tănuț de grai în vîntul Dialogului. Dirigintelui său, profesorului Gheorghe Stancu, pe care îl cunosc din acei ani prin fiul său, coleg cu mine la Bariț, și, prin el, celorlalți profesori, le-aș săruta mina cu dragostea graiului semenului nostru, al tuturor, Adamescu Vasile.

IOAN ALEXANDRU ■

Eveniment

Prima navă descărcată în portul Mangalia

Printre marile construcții industriale sau de alt gen, ridicarea unui port constituie, desigur, cea mai complexă și tulburătoare întreprindere, nu numai prin ceea ce include o „poartă de apă” (diguri, cheuri, rețea de căi ferate, depozite, șantiere navale de construcții și reparații, macarale de mari dimensiuni, diverse căi de acces, instalații de iluminat și telefonie etc.) ci și prin unicitatea fiecărei construcții de un asemenea tip. Se poate spune, și argumenta, că datele de naștere ale porturilor se produc de cel mult două ori pe secol, dar și mult mai rar. La noi, numai extinderea portului Constanța a însemnat, de fapt, triplarea celui vechi, ca să nu mai vorbim despre modernizările la care s-a apelat, despre sporirea de-a dreptul senzațională a tonajelor vaselor care intră și pleacă din Constanța, despre creșterile traficului comercial.

În prezent, la Mangalia se naște un nou

port, cel de al doilea maritim al țării, și tot de aici a și ieșit un prim și frumos vas, construit în docurile care au luat-o înaintea celorlalte construcții. Un ochi neavizat nu poate cuprinde diversitatea tipurilor de lucrări, de suprafață și subacvatice, desfășurate pentru o astfel de operă, uriașele volume de pămînt și piatră scoase ori aduse din și în acest loc, uneori de la mari depărtări, sincronizarea de mare finețe care se impune între multiplele acțiuni, printre care cea de echipare cu mijloace de încărcat și descărcat nu este printre cele mai simple dar, sigur, foarte necesară, perfect corelată cu mersul general al edificării portului. Cunoșcînd toate acestea, am fost surprins să aflăm zilele trecute, că va intra în portul Mangalia (aflat în

(Continuare în pag. 4)

MANOLE CĂRȚAN ■

VEGHEA NEÎNTRERUPTĂ

În zilele noastre pacea și liniștea popoarelor, depășirea obstacolelor din calea fărîrii unei noi ordini politice și economice implică o veghe neîntreruptă asupra a ceea ce se întîmplă în lume, o cercetare atentă a semnificației evenimentelor, o continuă participare la soluționarea din mers a problemelor trecutului ca și a celor care apar neîncetat pe arena mondială.

Sesizarea promptă a oricărui fapt nou care ar putea deschide eventual calea spre o evoluție favorabilă a situației internaționale, care ar putea oferi acea șansă uneori irepetabilă de a declanșa efectiv

un proces pozitiv, îndelung așteptat, constituie în circumstanțele actuale o posibilitate reală la îndemina tuturor celor ce-și propun să contribuie direct la rezolvarea numeroaselor probleme în suspensie cu care este confruntată omenirea.

Pentru cei care-și propun să se afle în rîndurile din față ale luptei pentru pace, pentru o lume nouă, democratic organizată este indispensabilă strădania ca în orice moment și în fața oricărei situații comportamentul lor internațional să fie în acord deplin cu principiile și telurile pașnice declarate. Politica externă a României înseamnă preocuparea cotidiană pentru îmbogățirea neîncetată, prin fapte concrete, a

(Continuare în pag. 3)

MIRCEA ANGELESCU ■

Unirea din 1859 — o puternică afirmare a voinței poporului român de a fi stăpîn în propria țară

„După cum se știe, la un deceniu de la revoluția pașoptistă, prin voința poporului, Moldova și Muntenia se unesc într-un singur stat, în pofida uneltirilor forțelor potrivnice interne și externe”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Imprejurări istorice vitrege au făcut ca, din cele mai vechi timpuri, poporul român să se dezvolte într-o permanentă confruntare cu piedici și greutăți de tot felul, a nenumărate adversități interne și externe. Valurile populațiilor migratoare abătute secole întregi asupra meleagurilor românești, poziția de răscruce la interferența intereselor rivale ale celor mai mari imperii din Europa — otoman, habsburgic și țarist — războaiele purtate de acestea pe teritoriul țărilor române soldate cu distrugerea sau înstrăinarea a nenumărate valori materiale și spirituale, toate acestea, la care se adaugă uneori împărțirea unor teritorii românești între marile imperii, s-au răsfrînt considerabil, frînînd progresul economic și spiritual al poporului nostru. Dar împotriva tuturor opreliștilor, nimeni și nimic n-a putut să înăbușe voința poporului român de a trăi liber și independent în vatra strămoșască. Idealurile de unitate și independență națională au impurpurat permanent steagurile lui de luptă, i-au înzecit forțele făcîndu-l să înscrie pagini de adevărată epopee în lupta pentru păstrarea ființei naționale, unității teritoriale și de stat, pentru neatîrnarea țării.

Rar se poate întîlni în istoria Europei un popor care s-a confruntat secole de-a rîndul cu politica de cuceriri și anexiuni ale marilor imperii și care să-și păstreze ființa națională, coordonatele sale etnice specifice și să fi intrat demn și mîndru în istoria modernă, cucerindu-și independența și desăvîrșindu-și unitatea de stat, odată cu cele mai multe popoare europene.

Evocînd împlinirea a 120 de ani de la Unirea Moldovei cu Muntenia, „act energetic al întregii națiuni române”, înfățișăm, în același timp, victoria remarcabilă a maselor de țărani, meșteșugari, lucrători și țirgoveți, a cărturarilor progresiști și patrioți care în pofida politicii dublucitare, de forță și dictat, a marilor puteri europene, au pus temelii de granit României moderne, primul pas în înfăptuirea unității naționale, „cheia boltii fără de care — cum afirma Mihail Kogălniceanu — s-ar prăbuși tot edificiul național”.

După înăbușirea revoluției române de la 1848 Imperiul țarist — în calitate de „protector” — și Imperiul otoman — în calitate de „suzeran” — s-au grăbit să încheie, la 19 aprilie — 1 mai 1849, Convenția de la Balta-Liman, prin care și legiferau „pînă la consolidarea liniștii interne” dreptul de a ocupa cu trupe Moldova și Muntenia. Domnii celor două țări române — considerați ca înalți funcționari ai Imperiului otoman — nu mai erau alesi pe viață, ci numiți de sultan, pe termen de 7 ani. Adunările obștești ordinare se suspendau, rămînînd a fi înlocuite cu Consilii sau Divanuri Ad-hoc.

Dar perioada de relativă acalmie care a urmat, mai ales din aprilie 1851 — după evacuarea trupelor de ocupație, — nu a durat nici doi ani încheiați. În vara anului 1853, liniștea care părea că se instalează în Europa, după anii furtunoși ai revoluției, este întreruptă de conflictul pentru rivalități economice și politice, pentru anexiuni și expansiuni teritoriale și comerciale în Orient și în sud-estul european.

Izbucnit între Rusia și Turcia, ca urmare a refuzului celor din urmă de a accepta cererea Rusiei țariste cu privire la așa-zisul „protectorat asupra creștinilor ortodocși”, conflictul militar dintre ele, intrat în istorie sub denumirea de „Războiul Crimeii”, a antrenat în virtutea lui s-au Anglia, Franța și Sardinia de partea Imperiului otoman și menținerea, pentru moment, a Austriei și Prusiei în neutralitate. Și astfel, așa cum scria istoricul T. W. Riker, „Războiul Crimeii a făcut din cauza moldo-valahilor o problemă europeană”.

Procesul firesc al unirii țărilor române a continuat să fie însă stînjinit de politica marilor imperii europene. Pe bună dreptate, Karl Marx scria: „Ciocnirea de interese dintre marile puteri în această parte a Europei a făcut ca nici una din ele să nu fie indiferentă față de problema unirii țărilor române”.

Pentru a constrînge Imperiul otoman să dea satisfacție cererii amîntite, la 21 iunie 1853, fără nici o declarație de război, armatele țariste ocupă din nou Moldova și Muntenia. La 30 august, sultanul ordonă domnilor români, Barbu Știrbey și Grigore Al. Ghica, să „părăsească Scaunele intrucît nu s-ar face ca funcționarii Porții să stea în niște țări ocupate de dușmani...” Siliți să se pronunțe pentru politica țaristă sau otomană, domnii români — numiți în mai 1849 cu acordul celor două imperii — au ales o altă soluție, plecînd la Viena, deoarece considerau Austria ca fiind neutră în acest război.

În noua situație creată, Imperiul habsburgic își pune în practică politica dublucitară, considerînd că a sosit momentul pentru a ocupa el Moldova și Muntenia, așa cum procedase în secolele anterioare cu Transilvania, Banatul și Bucovina. Astfel, după o serie de manevre și avertismente date Rusiei, prin care-i cerea să-și retragă armatele din cele două țări românești, Curtea de la Viena reușește, în iunie 1854, să încheie o convenție cu Poarta, prin care se obliga să contribuie la evacuarea trupelor țariste din cele două țări românești prin toate mijloacele ce-i stăteau la dispoziție — de la negocierii amicale pînă la intervenția armată.

În fața presiunilor habsburgice, cit și datorită faptului că operațiunile militare se mutaseră în Crimeea, Rusia este nevoită să-și retragă trupele din țările române, operație încheiată în iulie 1854. Locul lor este luat de trupele de ocupație habsburgice, care aduceau cu ele și pe domnitorii Știrbey și Ghica. Habsburgii și-au inaugurat ocupația prin abuzuri și imixțiuni directe în politica internă și externă a țărilor române, prin

O mărturie a entuziasmului popular: Hora Unirii la Craiova

măsuri abuzive îndreptate în primul rînd împotriva elementelor progresiste. Alarmată de lupta pentru unire ce se accentua în toate provinciile românești, Curtea de la Viena transmitea sefilor militari din Muntenia și Moldova ordinul de a lua măsuri energice pentru a „curăța Principatele de toate elementele dubioase”.

Dorind să sfîrșească cît mai repede războiul, Puterile aliate Turciei au adresat Rusiei, la 28 decembrie 1854, un memoriu de negocieri, prin care-i prezentau unele condiții pentru încheierea păcii. Pentru discutarea acestor condiții de pace, după tratative preliminare, s-a deschis la 15 martie 1855, la Viena, o conferință la care au luat parte: Anglia, Franța, Austria, Rusia și Turcia.

După ce marile puteri au căzut de acord asupra garantării integrității Imperiului otoman, considerat „o condiție a echilibrului european”, au trecut la discutarea situației Moldovei și Munteniei, care „atingea foarte de aproape interesele obștești ale Europei”. Sfîrșitul „protectoratului” țarist și înlocuirea lui cu „protectoratul colectiv” al puterilor europene participante la Conferință, libertatea navigației pe Dunăre s.a. se situau în fruntea listei problemelor ce urmau să fie discutate. Cum trecerea celor două țări sub protectoratul colectiv al puterilor europene impunea de la sine și schimbarea statutului lor de organizare internă, problema unirii Moldovei și Munteniei a devenit „o problemă europeană”, iar soluționarea ei subordonată intereselor economice și politice ale marilor puteri. Războiul Crimeii a constituit de fapt punctul culminant al luptei duse în prima jumătate a secolului al XIX-lea de către marile puteri pentru supremație în bazinul Mării Negre, pentru luarea în stăpînire a strîmtorilor și Gurilor Dunării. Soarta țărilor române intrase în combinațiile de culise ale „concertului european”, conturînd astfel atitudinea marilor puteri față de situația politico-administrativă a celor două țări române.

Imperiul otoman s-a pronunțat, de la început împotriva unirii celor două țări române. Pentru el, Unirea însemna constituirea unui stat relativ puternic, care ar fi dus, în ultimă instanță, la limitarea influenței sale economice și politice și, în același timp, ar fi constituit un pas hotărîtor spre dobîndirea independenței depline prin înlăturarea suzeranității sale. Pentru Austria, Unirea însemna spulberarea aspirațiilor ei anexioniste sau, cel puțin, de înfăptuire economică și politică a celor două țări. Totodată, făurirea statului român prin unirea Moldovei și Munteniei însemna recunoașterea nucleului politic național, central în jurul căruia urmau să graviteze aspirațiile de unire ale românilor din toate provinciile românești aflate sub ocupație străină.

Anglia, interesată în menținerea Imperiului otoman, care se afla la remorca

intereselor ei economice și politice, motiva că momentul unirii celor două țări „este încă inoportun”. Rusia urmărea dezmembrarea Imperiului otoman și înlăturarea influenței habsburgice din țările române. Din timpul ocupației țărilor române, pentru a-și pune planurile în practică, Rusia lansase formula Unirii Principatelor sub un prinț din familia Romanovilor. Franța sprijinea Unirea, deoarece socotea că un stat român unit, la Dunărea de jos, va fi un punct de sprijin al influenței politice și al expansiunii economice franceze în sud-estul european.

La Viena, cînd s-a trecut la discutarea celorlalte condiții de pace, pe care trebuia să le accepte Rusia, aceasta a refuzat și Conferința și-a întrerupt lucrările fără nici un rezultat. De la Viena, Conferința și-a mutat lucrările la Constantinopol, în ianuarie 1856, „unde — așa cum scria Nicolae Iorga — trebuia să se discute într-o atmosferă turcească soarta poporului nostru”. Așa se face că, la această Conferință, ideea unirii celor două țări române nu mai apare deloc în discuția delegaților, „pentru a nu jigni tarazgădă”. În schimb, Conferința adoptă o serie de măsuri care întreceau aproape așteptările Turciei. Protocolul din 11 ianuarie prevedea: „Valahia și Moldova ale căror teritorii fac parte întregitoare din împărăția otomană, vor păstra ca și în trecut o circumscripție separată și neatîrnată, domniile vor fi numite de Poartă; Principatele vor fi reprezentate în relațiile cu țările străine de către agenții sultanului, iar tratatele încheiate de Tur-

Rusiei, instituit în urma păcii de la Adrianopol, Principatele sînt scoase de sub tutela Turciei și puse sub garanția celor șapte puteri: sultanul, în colaborare cu ambasadorii Puterilor semnatare de la Constantinopol, va întocmi un firman electoral în baza căruia să se convoace în ambele țări adunări care să prezinte interesele tuturor claselor; o comisie specială de informare, compusă din reprezentanții celor șapte Puteri, se va întruni la București și va culege dorințele poporului asupra viitoarei organizări a Principatelor. Rezultatele vor fi trimise la Paris, unde, printr-o Convenție, se va stabili organizarea lor și vor fi comunicate românilor într-un Hatîșerif. Tratatul mai prevedea că în cazul cînd liniștea internă în Principate va fi amenințată sau compromisă, Poarta nu putea interveni cu trupe fără aprobarea celorlalte Puteri.

Scoaterea țărilor române de sub tutela Turciei și punerea lor sub garanția colectivă a celor șapte Puteri reprezenta o posibilitate mai mare de afirmare pe plan internațional a năzuinței spre unire a poporului român.

În momentul cînd Congresul și-a încheiat lucrările, nimeni nu bănuia că vor exista numeroase greutăți în aplicarea și respectarea hotărîrilor lui. Lupta pentru realizarea Unirii trecea în sarcina poporului român hotărît să înfrîngă toate obstacolele care i se ridicau în cale.

Intensificarea luptei pentru unirea Moldovei și Munteniei determină o reacție violentă din partea unor elemente ale boierimii antipatriotice, sprijinită prin toate forțele de Austria și Turcia. Lupta împotriva Unirii devenise mobilul acțiunii separatistilor interni și externi. Cum Unirea trebuia împiedicată numai în una din cele două țări, toate manevrele lor s-au îndreptat spre Moldova, care era mai departe de sediul Comisiei Speciale de Informare stabilită la București.

Folosindu-se de una din clauzele acordate de Congresul de la Paris, care lăsa la „bunul simț al Porții schimbarea domniilor actuali”, Turcia, constatînd că acestă împiedică „libera rostire a dorințelor țării”, a luat hotărîrea înlocuirii lor. La 26 iulie 1856, în urma unei depese telegrafice trimise de Poartă, domnitorii Ghica și Știrbey au fost nevoiți să părăsească domnia. În acest context Turcia și Austria sprijinită de Anglia au considerat momentul prielnic pentru a pune în practică politica lor de distrugere a mișcării de masă unioniste din Moldova. Ca urmare sînt numiți în grabă ca locțiitori de domn (caimacam) Teodor Bălîș și apoi Nicolae Vogoride gata la orice compromisiuri pentru a putea deveni domni ai Moldovei.

La ordinele Austriei și Turciei aceste marionete au trecut la desființarea libertății presei și înființarea cenzurii, arestarea și schingiuirea unionistilor, dizolvarea vechiului Divan judecătoresc, dizolvarea comitetelor unioniste, ajungîndu-se pînă la interzicerea purtării costumelor naționale.

Întregul arsenal de metode și mijloace folosit mai ales de Nicolae Vogoride, susținut și incurajat de Turcia, Austria și Anglia, viza în primul rînd falsificarea alegerilor care trebuiau să exprime ideea că „Moldova nu dorește unirea cu Muntenia”.

Pe bună dreptate în memoriul unionistilor din Moldova prezentat Comisiei speciale de informare de la București se spunea: „Cum poate cineva să-și închipuie că un tratat care a costat atîtea jertfe atîta sînge și atîta suferință, un Act care a fost dezbătut și subscris de cele mai mari puteri din lume, așa de curînd să fie sfărîmat în aplicarea sa și redus la o înșelătorie veterată. Cum să-și închipuie cineva că un singur funcționar al înaltei Porți, un caimacam, ar ajunge fără frîc de pedeapsă să-și bată joc de o țară”.

Neîntînd seama de nimic, Vogoride a fixat data alegerilor pentru ziua de 12 iulie 1857. În fata abuzurilor și josnicilor în care se dedau separatistii, în frunte cu Vogoride, în fata amestecului direct al Turciei și Austriei, sprijinite puternic de Anglia, celelalte Puteri care susțineau Unirea nu puteau să mai rămînă pe poziția de pînă acum. Situația la București și Constantinopol devenise încordată.

La 25 iunie, ambasadorii Franței, Rusiei, Prusiei și Sardiniei la Constantinopol adresează Porții o notă identică, prin care îi aduceau la cunoștință că „nu pot lua legătura cu un Divan care nu exprimă adevăratele dorințe și trebuințe ale țării”.

Evenimentele duceau din zi în zi la o agravare tot mai serioasă a relațiilor dintre marile puteri. Iată ce declara Clarendon — ministru de externe al Angliei — la acuzația lui Walewski, care-l făcea vinovat de ceea ce se întîmpla în Moldova pe Stratford, reprezentantului acestei țări la Constantinopol: „Nu sînt informat prea bine de ce se întîmplă în Moldova, dar cred că n-are rost ca pentru o provincie barbară de la capătul Europei pacea lumii să fie tulburată”. Oare chiar atît de nevinovat și indiferent era guvernul englez față de această „provincie barbară” care s-a ridicat să tulbure pacea lumii?

În această atmosferă, fără a ține seama de nimic, s-au desfășurat la 19 iulie 1857 alegerile din Moldova. Pentru moment, separatiștii, manevrați de Turcia, Austria și Anglia, au obținut un succes efemer. Dar problema Unirii Moldovei și Munteniei, care antrenau toată suflarea românească, ajunsese atât de departe, încât a imprimat alt curs și relațiilor internaționale. Cele patru puteri, și în primul rând Franța, nu erau dispuse să rămână învinse de diplomația Angliei, Austriei și Turciei. Pusi în fața faptului împlinit, cei patru ambasadori cer Porții, la 29 iulie, printr-un ultimatum, să anuleze alegerile din Moldova. La acest ultimatum Poarta răspunde că nu poate anula alegerile, deoarece ea este doar o simplă cosemnatară a Tratatului de la Paris. În schimb, ea poate doar „amîna convocarea Divanurilor Ad-hoc, pînă ce Puterile se vor întruni din nou și vor hotărî întreaga chestiune”.

Văzînd că Turcia caută să tergiverseze lucrurile, dar în fond ea nu este dispusă să anuleze alegerile pentru care depusese atîta „trudă”, cei patru ambasadori declară, la 5 august 1857, rupte relațiile cu Poarta. Europa se găsea astfel din nou în pragul unui război. „Dacă o chestiune ca aceasta — spunea Clarendon — ar fi să aprindă un război în lume, nicidecum istoria n-ar putea să creadă într-o cauză atît de neînsemnată pentru evenimentele atît de mari”. Aceasta reflectă poziția marilor puteri de ignorare și desconsiderare a intereselor și aspirațiilor popoarelor pentru care unirea și independența națională se inscriau ca coordonate fundamentale ale devenirii lor istorice.

Așadar, Turcia, Austria și Anglia nu erau dispuse să anuleze alegerile chiar cu riscul unui război. Dar războiul a fost oprit de compromisul de la Osborne. Napoleon al III-lea, văzînd că din cauza Angliei nu poate înfrînge rezistența Turciei, se hotărî pentru un compromis cu Anglia. Înțelegerea a avut loc la Osborne între Napoleon al III-lea și regina Victoria a Angliei, însoțită de lordul Palmerston.

După discuțiile purtate între 6 și 10 august 1857, s-a ajuns la un compromis, care consta în următoarele: Franța renunță la Unirea țărilor române, mulțumindu-se numai cu o unire vamală, militară și judecătorească, iar Anglia făgăduiește, în schimb, să obțină de la Turcia anularea alegerilor.

La 31 august 1857, la două săptămîni după înțelegerea de la Osborne, Ali-Pașa trimite caimacamului Moldovei următoarea telegramă: „Înalta Poartă, în baza înțelegerii stabilite cu cele șase puteri semnatarile ale Tratatului de la Paris, vă ordonă: Să anulați alegerile ce s-au făcut în această provincie; să revizuiți listele electorale; să procedați la noi alegeri după 15 zile de la primirea acestui ordin”.

Atît țările potrivnice Unirii, cit și separatiștii din Moldova nu renunțaseră la luptă; dar își dădeau seama că trebuie să sacrifice alegerile în schimbul asigurării că „oricare va fi dorințele Divanurilor, Unirea tot nu se va mai face”. Pentru a ilustra mai bine acest fapt, este suficient să cităm o parte din telegrama lui Musurus-Pașa trimisă Porții: „S-a convenit că oricare va fi opinia Divanurilor Ad-hoc, Anglia și Franța în întrunirea Conferinței de la Paris vor menține suzeranitatea Porții și își vor da toate silințele pentru a restorneri în Principate o organizare care le va uni în ceea ce privește raporturile lor militare, financiare și juridice, însă sub guvernarea a doi hospodari separați. Poarta va fi scăpată de toate încurcările momentului și de celelalte cari se vor fi ivit mai tirziu, cistigînd punctul principal: părăsirea definitivă a Unirii”.

Deci anularea alegerilor din Moldova nu însemna pentru Turcia și separatiștii de aici pierderea bătăliei, ci doar îndeplinirea unui lucru formal pentru a cistiga „fondul”: asigurarea dată de Franța și de celelalte Puteri că Unirea nu se va mai face.

Dar „fondul” acestei probleme de care vorbeau ei nu se găsea pe plan extern, acolo unde-l căutau, ci în interior, unde procesul de dezvoltare a societății românești cerea cu stringență înfăptuirea Unirii, aspirație seculară a poporului român.

Cînd s-a aflat de anularea alegerilor, lumea românească — cum scria V. Plăce — fu în culmea fericirii. Noile alegeri, care au început la 20 septembrie 1857, s-au desfășurat într-un entuziasm general. O mare însuflețire domnea pretutindeni. „Din 86 deputați aleși, numai 6 erau separatiști. Nimeni nu bănuia că pînă la urmă toți deputații, afară de doi (Alecu Balș și episcopul Nectarie) aveau să sfîrșească votînd pentru Unire”.

În această însuflețire generală își încep lucrările Divanurile Ad-hoc, „care au fost, după secole, întîile adunări naționale care sub ochii Europei întregi au rostit cu vrednicie voința națiunii române”. Adunările ad-hoc — organisme a căror creare a fost prevăzută în hotărîrile Congresului de la Paris, în scopul de a se pronunța asupra viitoare organizării a țărilor române — au exprimat dorința de unire a moldovenilor și muntenilor. Europa a fost pusă, astfel, în fața unei categorice manifestări de unitate națională. Prin Convenția de la Paris, încheiată la 7/19 august 1858, se hotărî ca Moldova și Muntenia să poarte numele de Principatele Unite, se constituia o Comisie Centrală pentru pregătirea legilor, se prevedea înființarea unei Curți de Casație comună, ambele cu sediul la Focșani, măsuri de organizare identice a armatei ș.a. În același timp, prin Convenția de la Paris se hotărî ca fiecare țară să aibă domnul ei, guvernul ei, adunarea sa legislativă, administrația sa separată, ceea ce nu mai corespundea

aspirațiilor de unitate ale locuitorilor celor două țări române. Prevederile Convenției de la Paris reliefau încă o dată, cu claritate, poporului român dificultatea, dacă nu imposibilitatea de a-și vedea împlinit idealul prin bunăvoința „sau jocul de interese ale puterilor străine, impuneau în mod logic concluzia că numai prin luptă proprie, hotărîtă, aspirația realizării Unirii poate primi consacrare. Cîtă dreptate avea Nicolae Bălcescu cînd, adresîndu-se românilor, scria: „În zadar veți ingenunchea și vă veți ruga la porțile împărăților, pe la ușile miniștrilor lor. Ei nu vă vor da nimic, căci nici vor, nici pot. Fiți gata, dar, a o lua voi, fiindcă împărății, domnii și boierii pămîntului nu dau fără numai aceea ce le smulg popoarele. Fiți gata dar, a vă lupta bărbătește, căci prin lucrare și jertfire, prin singele vărsat poporul dobîndește conștiința drepturilor și datoririlor sale”.

Concentrîndu-și eforturile în jurul constituirii și lucrărilor celor două Adunări electivă, masele populare aveau să-și dovedească, încă o dată, curajul și înțelepciunea, capacitatea lor de a influența și determina mersul evenimentelor, conștinutul însuși al hotărîrilor acestor organisme reprezentative. La 5 ianuarie 1859, Adunarea electivă de la Iași proclamă în unanimitate drept domn al Moldovei pe colonelul Alexandru Ioan Cuza, unul din fruntașii revoluției de la 1848. Sub presiunea maselor populare, a zecilor de mii de meseriași, lucrători, comercianți, țărani — adunați pe Dealul Mitropoliei din Capitală, în zilele de 22-24 ianuarie 1859, Adunarea electivă de la București proclamă drept domn al Munteniei tot pe colonelul Alexandru Ioan Cuza. Succesul cu adevărat istoric obținut în aceste zile a fost posibil datorită devotamentului neclintit al poporului român față de cauza Unirii, care a dejucat — prin acțiune energică și unită — deopotrivă manevrele unor cercuri reacționare interne, ca și intențiile unor puteri europene care-și vedeau stînjinite, prin crearea unui stat românesc unitar, țelurile lor expansioniste în această parte a continentului. Ca toate celelalte acte definitive ale istoriei noastre naționale, Unirea Principatelor — înfăptuită ca expresie a voinței poporului român de unitate și libertate națională — a pus în evidență, încă o dată, în modul cel mai convingător, rolul maselor ca făuritoare ale istoriei, rolul major pe care îl pot juca acele personalități ce se identifică cu aspirațiile maselor largi populare și înțeleg sensul devenirii istorice. Acelora care îndevădau pe nedrept meritul de a fi realizat unirea, Mihail Kogălniceanu le răspunde, cu toată forța verbului său, în fața aleșilor națiunii: „Unirea, domnilor, eu nu recunosc nimănui dreptul să zică că Unirea este actul său individual, proprietatea sa exclusivă; Unirea este actul energic al întregii națiuni române”.

Eveniment cu adevărat epocal al istoriei României. Unirea din 1859 a pus bazele statului național român modern, a permis angajarea țării noastre pe drumul progresului și civilizației pe multiple planuri. „Unirea din 1859 și reformele care i-au urmat — subliniază tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — au asigurat condiții pentru dezvoltarea industriei naționale, a activității științifice și culturale, pentru accelerarea relațiilor capitaliste, pentru accelerarea progresului economic și social al României”.

Întreg acest proces a deschis calea pentru ascensiunea pe scena vieții social-politice românești a unor noi forte, în primul rînd a clasei muncitoare, care va prelua și va ridica pe o treaptă superioară idealurile de dreptate socială, de unitate și independență națională ale poporului român, situîndu-se cu consecvență în primele rînduri ale luptei acestuia pentru împlinirea lor. Evocînd cu venerație actul Unirii din 1859, socialiștii români scriau în gazeta cu nume semnificativ „Dacia viitoare”, în 1893: „care au fost cauzele actului măreț de la 1859? Comunitatea de origine, de limbă, de suferințe și, mai presus de toate, comunitatea de sentimente. Îndată ce românii au cunoscut că sînt frați, Milcovul a dispărut cu toată opoziția austro-turcă; tot așa vor dispărea și Carpații, oricît s-ar opune mozaicul austro-unguresc”.

Unirea din 1859 și cucerirea independenței de stat în 1877 au constituit momente esențiale în lupta pentru încheierea procesului de făurire a statului național unitar român, în anul 1918.

Eliberarea țării de sub dominația fascistă și victoria insurecției naționale armate, antifasciste și antiimperialiste, din August 1944, au marcat începutul unei epoci istorice noi în dezvoltarea societății românești.

Trăgînd învățăminte din lupta sa îndelungată și grea pentru unitate națională și independență de stat, poporul român, care în decursul istoriei sale a cunoscut consecințele nefaste ale dominației străine și prețul greu al dobîndirii unității și libertății, acționează consecvent pentru dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealinierte, cu toate statele lumii.

Întreaga politică internă și externă a țării noastre poartă amprenta puternicei personalități a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele României, al cărui rol determinant, esențial, în elaborarea obiectivelor dezvoltării noastre economico-sociale asigură organizarea și conducerea științifică a întregii activități de aplicare în viață a programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

MIRCEA MUSAT ■
VIRGIL SMARCA ■

Democrația muncitorească în acțiune

Minerii din Teliuc își propun să cucerească, pentru a treia oară, un loc fruntaș

Am participat, vineri, 12 ianuarie, la dezbaterile adunării generale a oamenilor muncii din cadrul Secției miniere Teliuc. Vom nota însă, pentru început, că pentru deosebite rezultate obținute în întrecerea socialistă desfășurată acum doi ani, întreprinderii miniere Hunedoara, din care face parte și Secția minieră Teliuc, i-au fost acordate Steagul de unitate fruntașă pe ramură și „Ordinul Muncii” clasa a II-a. Consemnăm din spusele tovarășului Marin Bină, președintele comitetului sindicatului pe întreprindere, că o substanțială contribuție la cucerirea acestor lauri și-au adus-o minierii din Teliuc. Să adăugăm aceluși eveniment oarecum mai îndepărtat un nou argument privind hărnicia minerilor din Teliuc: în întrecerea socialistă a recent încheiatului an 1978, întreprinderea minieră Hunedoara s-a situat în fruntea tuturor celorlalte 14 unități ale centralei. În același timp, în competiție cu toate celelalte întreprinderi ale unui județ superindustrializat, cum este Hunedoara, prin aportul deosebit al minerilor din Teliuc, întreprinderea minieră Hunedoara se va clasa pe unul din primele trei locuri, ispravă care, trebuie să o recunoaștem, nu este la îndemîna oricui. Mai colorat spus, minierii din Teliuc, îndeplinindu-și sarcinile de plan anuale cu 8 zile mai devreme, ar fi putut sărbători revelațiunile la data de 22 sau 23 decembrie. În răstimpul rămas la dispoziție, Secția minieră Teliuc a livrat peste plan furnalelor hunedorene 3410 tone de concentrat de fier. De ce nu minereu de fier? „Pentru că, ne explică, tot Marin Bină, producția netă a minerilor noștri o reprezintă concentratul de fier al minei brut extras, concentrat care rezultă în urma prelucrării minereului printr-un amplu și complex proces tehnologic în cadrul uzinei de preparare, sector aflat la numai doi pași de cele două mine ale Teliucului, Mina centrală și Mina est.

Revenind la adunarea generală a oamenilor muncii din Secția minieră Teliuc, se cuvine să spunem că datele de mai sus, adică rezultatele muncii anului 1978, au fost consemnate la timpul și la locul potrivit, adică pe scurt în doar două trei fraze, intrucît minerului din Teliuc, ca oricărui alt mîner, nu-i place nici vorba lungă și cu atît mai puțin lauda de sine. Am putut citi, cu toate acestea, o evidentă mîndrie pe chipul unor șefi de brigadă ale căror nume au fost amintite la capitolul „evidențiatii în muncă”. Transcriem numele lor și nu ne facem astfel decît o datorie de onoare: Ștefan Năstase și Vasile Buleu de la Mina centrală, Vasile Platon de la Mina est, inginerul Ștefan Alexandru, conducătorul formației de lucru de la punctul numit Carieră, sau artificierul Mihai Pădureanu, precum și electromecanicii Ioan Mîndreș, Ioan Birnă și Dumitru Nechita.

Dar, așa cum spuneam, acest moment, al satisfacțiilor, a fost destul de scurt, tonul în acest sens dîndu-l chiar inginerul Silaghi Zoltan, șeful secției: „Ce-a fost, a fost, dar vorbă multă, toată lumea știe, sărăcia omului. Adunarea noastră generală, ca toate adunările generale ce se țin la ora actuală în întreaga țară, își propune să analizeze și să ia măsurile convenite pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan pe anul care abia a început. Să analizăm deci împreună ce trebuie să facem și cum să facem ca noi, de exemplu, Mina centrală, să putem depăși sarcinile planificate cu cel puțin 1500 de tone de concentrat de fier”.

Acestea fiind zise, după un ropot de aplauze, prin care cei 150 de reprezentanți ai oamenilor muncii s-au declarat de acord cu cele spuse, primul care a luat

cuvîntul a fost Vasile Buleu, șef de brigadă. „Nu vreau să vorbesc despre rezultatele obținute, ci despre faptul că ele puteau fi și mai mari dacă nu ne poticneam de citeva greutăți. Să înlăturăm încă de la bun început aceste greutăți. În ceea ce ne privește, vorbesc în numele brigăzii, vom da în acest an, peste plan, 100 de tone. Dacă voi mai avea ceva de spus, voi reveni pe parcurs. Deocamdată, atît”.

Ștefan Năstase: „Tot la Mina centrală lucrez și eu, tot ca șef de brigadă, ca și Buleu, așa că știu la ce s-a referit cînd a vorbit de unele greutăți. Prin asigurarea unor condiții bune în ceea ce privește aprovizionarea cu materiale specifice, cum ar fi cauciucul pentru mașinile de încărcat, sau lemnul de mină corespunzător, precum și furtunuri pentru apă și aer, brigada mea se angajează să dea peste plan 300 de tone și, prin această adunare, chemăm la întrecere toate celelalte brigăzi. În altă ordine de idei, țin să atrag atenția asupra unui fapt. Noi sîntem dotați cu mașini de încărcat MIS-1P, produse de „Unko”-Satu Mare. Sînt mașini bune și îl felicităm pe constructorii. Dar atelierul nostru mecanic a asimilat citeva repere din piesele de schimb de la această mașină. Reperele făcute de noi nu prea rezistă. Ori nu le mai producem și cerem piese de schimb originale, ori continuăm să le producem, dar neapărat să le îmbunătățim. Altfel nu se poate, deoarece asta înseamnă că numai ne lăudăm că le-am asimilat. Altfel spus, să facem o treabă ca lumea”.

Și pentru că au fost ridicate aceste două probleme, inginerul șef al întreprinderii, Vasile Pavel, a ținut să-i asigure, în numele conducerii, că ambele neajunsuri, cele legate de aprovizionare și cele legate de piesele de schimb, vor fi înlăturate cu maximă urgență. „Altfel, a ținut să precizeze inginerul Vasile Pavel, cei care răspund direct, ca sarcină de serviciu, de aceste probleme, vor suferi consecințele de rigoare. Să nu care cumva să-i auzim că nu le-am atras atenția. O facem acum, aici, la această adunare generală a Secției Teliuc”.

Nu ne-am propus, intrucît nu avem la dispoziție un spațiu tipografic prea mare, să trecem în revistă absolut toate problemele ce s-au ridicat în cadrul adunării generale a oamenilor muncii de la Secția minieră Teliuc. Dar nu putem trece cu vederea două cifre care vin să ilustreze înalta conștiință muncitorească a acestor mineri, cifre pe care Ștefan Tomescu, președintele comitetului sindicatului pe secție, a ținut să le comunice întregii adunări: „În anul care a trecut, retribuția medie a fost de 2750, ca planificare, dar s-a realizat o retribuție medie de 3161 lei. Și trebuie să vă spun că există o strînsă legătură între planificarea folosirii timpului de muncă, 95 la sută, realizîndu-se un indice de 96,3 la sută. Să continuăm pe această direcție, să creștem continuu productivitatea muncii, să folosim toate resursele existente, și ne vom îndeplini, fără doar și poate, sarcinile de plan ce ne revin”.

Cu alte cuvinte, participînd la dezbaterile adunării generale, ne-a fost dat să notăm nu doar atmosfera intens lucrativă, manifestare elocventă a democrației muncitorești în acțiune, ci interesul major pe care muncitorii îl acordă muncii lor de zi cu zi, convinsi fiind că autoconducerea și autogestiunea sînt în mîinile lor, două din instrumentele prin care sarcinile de plan anuale pot și trebuie să fie duse la îndeplinire.

ION POP ■

Veghea neîntreruptă

(Urmare din pagina 1)

raporturilor cu țările socialiste și celelalte state ale lumii, participarea curentă cu idei și soluții constructive la negocierile multilaterale, aprecierea calmă, clară și bazată exclusiv pe principii binecunoscute a evenimentelor care alcătuiesc tabloul complex și contradictoriu al lumii contemporane, cursul sinuos al evoluției situației internaționale.

Viața a arătat cit de importantă este identificarea timpurie a acelor idei, teze și măsuri aparent întîmplătoare, fără legătură evidentă cu realitatea, dar care, în fond, prefigurează acțiuni, pregătesc terenul unor acte de inspirație imperialistă, în contradicție cu normele dreptului internațional, cu aspirația popoarelor de a se dezvolta liber, fără nici un amestec din afară. Într-o lume a interdependențelor crescînde interesează, de asemenea, evenimente petrecute la mari distanțe, deoarece prin concepțiile care le animă pot avea un impact mai general asupra situației internaționale. Toate acestea pentru că, în condiții istorice chiar mai simple,

popoare și continente întregi s-au aflat în trecut în fața unor situații fără ieșire, situații ale căror antecedente depărtate în timp și în spațiu au fost la vremea lor subestimăte sau, pur și simplu, trecute cu vederea.

O națiune care vrea să fie și să rămînă ea însăși trebuie să se afle într-un neîntrerupt contact cu lumea exterioară, într-un continuu efort de a-i percepe la timp și exact semnele, atît cele bune cît și cele rău prevestitoare, într-o neîntreruptă strădanie, alături de celelalte forte progresiste ale omenirii, de a îndrepta lucrurile pe făgașul sănătos și pașnic al colaborării, bune înțelegeri și respectului necondiționat față de atribuțiile esențiale ale suveranității naționale.

Datorăm conectarea directă și permanentă la frîmintările din lume, sentimentul de siguranță în care ne desfășurăm munca pe frontul construcției socialiste, activității neobosite, practic fără răgaz, a secretarului general al partidului, nobilei sale strădăni de a conferi României o poziție tot mai solidă și respectată între celelalte națiuni.

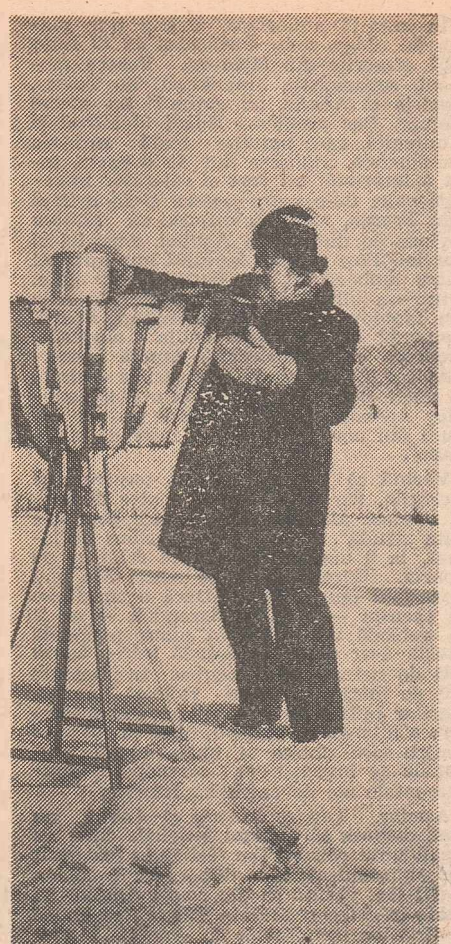
CELE TREI FEMEI DE LA „POLUL FRIGULUI”

Cecilia Dobrinăș, mezină Stației meteo de la Intorsura Buzăului.

Garofina Petrescu e, în tot ceea ce întreprinde, la înălțime!

Maria Bratosin: 46 de ani de viață și 28 de meteorologie.

Fotografii de VASILE MINECAN ■

Intorsura Buzăului nu e numai unul din orașele județului Covasna, ci și unul din poli frigidului geografiei noastre. A ajuns la condiția de oras grație profundelor schimbări operate în viața sa de anii socialismului. A ajuns la renumele, rămas în afara oricărei invidii, de pol al frigului pe baza temperaturilor joase, înregistrate an de an cu o consecvență demnă de cauze mai bune, aici, într-o margine a sa, pe strada Meteorului, la numărul 9. La adresa amintită funcționează, lesne de priceput, Stația meteorologică a localității, situată la 707 metri altitudine, într-o zonă depresionară, sub fruntea vârfului Piliștea, „reper de vizibilitate până la 10 kilometri”, ca să ne adaptăm la limbajul de specialitate, nu departe de dealurile Petrușii și Morii, „vizibilitate sub 3 kilometri”. Dacă nici așa nu v-ați făcut o imagine clară asupra poziției stației, nu ne rămâne să adăugăm decât că locul de muncă al celor 3 femei despre care vom scrie în cele ce urmează, Maria Bratosin, Garofina Petrescu și Cecilia Dobrinăș, e plasat la latitudinea nordică de 45 de grade, 41 de minute și la longitudinea estică de 26 de grade, un minut.

După obiceiul casei, stația e formată dintr-o platformă pentru observații meteorologice și un birou din care, la fiecare 60 de minute, timp de 365 de zile pe an, se comunică datele meteo către stația colectoare, cocoțată pe vârful Omul, la 2511 metri înălțime. Judecând după toate cele, inclusiv după dimensiunile părților componente, unitatea de la Intorsura Buzăului e mică, fără ca asta să însemne că obligațiile personalului stației, pe linie de punctualitate, de corectitudine și, nu o dată, de abnegație, sint derizorii. Platforma, ca să revenim, înțesată cu fel de fel de aparate, giruete, termometre, higrometre, pluviometre, chiciurometre, heliografe și așa mai departe, n-are decât 20 de metri pe 16, iar biroul nu-i altceva, în lipsa sediului ce va fi ridicat în curând, decât o încăpere de 4 pe 4, găzduită într-o latură a casei Mariei Bratosin, responsabi-

la stației, femeile numărând 46 de ani de viață și 28 de meteorologie. Să subliniem că, vorbind cronologic, a fost mai întâi platforma meteo și mai apoi gospodăria Bratosinilor, în sensul că, înțelegând că s-a oprit asupra meseriei odată pentru totdeauna, Maria Bratosin, pe atupci tină-ră, dar la fel de tenace, și-a determinat bărbatul, contabil până la recenta pensionare, să-și așeze căminul în preajma locului ei de muncă. Propunerea fiind acceptată, s-a ajuns la situația în care adresa familiei Bratosin coincide, pe strada Meteorului, la numărul 9, cu cea a Stației meteorologice din Intorsura Buzăului. Camera în discuție, căreia am convenit să-i zicem birou, e dotată, prin grija Direcției apelor Ialomița-Buzău, cu toate cele necesare desfășurării activității, incluzând în această mai largă categorie instrumente de tot felul, de înregistrat și de transmis, precum și, între altele, o sumedenie de ghivece cu flori.

Stația funcționează, am mai spus-o, 24 de ore din 24. Nu există duminici, nu există alte sărbători legale, doar ture libere și concedii. În rest, foc continuu. Punctualitatea și corectitudinea sint obligații subînțelese ale muncii de aici, iar ele, spre deosebire de ceea ce se întâmplă în alte domenii, sint verificabile la fiecare 60 de minute cind, după ce va fi făcut turul preliminar, spre a observa dacă toate aparatele umblă normal, și după ce va fi notat toate datele, temperatură, umiditate, presiune, viteza vântului etc., meteorologul se instalează în fața radiotelefonului, spre a comunica mai departe constatările de la Intorsura Buzăului. Nu se admite nici un fel de derogare. Maria Bratosin, veterana unității, păstrează și azi, într-unul din sertare, avertismentul primit în urmă cu aproximativ 15 ani pentru ușurința cu care, într-o zi de sim-bătă, își amintește în detaliu, a permis unui observator să transmită datele meteo din afara stației! Firește, în asemenea condiții, o tură de noapte se încheagă

deopotrivă din 12 ceasuri de veghe necon-tenită, cu mintea limpede și ochii încordați peste lumina picurată a lanternelor, cit și din 24 de drumuri, ce trebuie musai parcurse între birou și platformă. Citeva sute de metri pe care femeile de la polul frigului s-au obișnuit să-i străbată, iarnă de iarnă, cu bărbăție și cu lopata în mină, răspunzind mereu prezent la datorie. Înfruntind geruri năprasnice, cu mercurul termometrelor cufundat spre 40 de grade. Luind pieptiș viscoale cumplite. Tâind pirtii printre nămeți cit casa. N-a trecut multă vreme, evocă observatorul principal Garofina Petrescu, de cind, într-un ianuarie îngropat în zăpadă, a fost silită să rămână în stație mai bine de 36 de ore, schimbul neputînd ajunge la lucru din cauza troienelor. Cum s-a descurcat? Normal. Ca și cum nimic deosebit nu s-ar fi întâmplat, și-a văzut de treabă, întocmind observațiile după orar.

Cine sint, în detaliu, cele 3 femei care lucrează aici? Despre Maria Bratosin am mai vorbit. Devenind meteorolog, prin calificare la locul de muncă, responsabilă de astăzi a stației a dorit, cu ani în urmă, să-și atragă fiul spre meseria pe care o socotește „cea mai frumoasă de pe lume”. Fiul a încercat, dar a renunțat repede, considerînd profesiunea de meteorolog, în cadrul stației de la Intorsura Buzăului, migăloasă și, în mare măsură, plictisitoare. Mama s-a făcut foc, dar n-a insistat, orientîndu-se spre una din surorile sale, Garofina, măritată Petrescu. Mai întâi, a rugat-o s-o ajute, să vină la stație și să bage de seamă ce și cum. Și Garofina s-a prins în joc, s-a calificat radiotelefonistă, în 1968, după care, cu acte în regulă, și-a luat locul în unitate, tratîndu-și obligațiile de serviciu cu seriozitate și dăruire. Dacă Maria e, de 17 luni, bunică, „din partea fetei”, cum se mîndrește, Garofina se laudă, pe bună dreptate, cu fiul său Adrian, student în ultimul an al Conservatorului din Iași și, judecînd după afișele ce împînzesc casa părintească, oboist de talent. Cecilia Dobrinăș le-ar putea fi, la

24 de ani, fiică celor două colege, pe care le respectă în consecință, pentru vechimea lor mai mare în viață, în muncă și în partid. Pentru că tot veni vorba, să adăugăm că Garofina Petrescu îndeplinește, cu destule satisfacții, munca de secretar al organizației de partid din cartier, comunității recunoscînd în ea, în strădania și corectitudinea ei, un exemplu mereu demn de urmat. Cecilia a intrat în meteorologie în 1973, ca domnișoară, chemîndu-se Tudorache. După puțină vreme, i-a fost dat să găsească un băiat bun, „chipeș și strungar”, cum giuștește, schimbîndu-și în aceeași zi starea civilă și numele. Căsătoriei i-au urmat nașterea Venerei și, după aceea, a Daciei, cumpărarea unui apartament și — ca s-o cităm din nou — „treccarea în plan a Daciei 1300”. În apartamentul respectiv, la etajul II al blocului 4 B, din imediata apropiere a centrului orașului, familia Dobrinăș a petrecut Anul nou fără Cecilia, a cărei tură s-a nimerit, după țîntar, nu după etate, în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie. Întrebată cum a decurs noaptea de la cumpăna anilor, mezină stației răspunde normal, completînd, din memorie, cu niște date legate de umiditate și viteza vîntului!

Așadar, la Intorsura Buzăului, la 707 metri înălțime, 3 femei stau de sentinelă în drumul vîntului și al ploii. Ele nu răs-toarnă munți, nu conduc supersonice, nu stăpînesc mașinării savante, nu construiesc căi ferate și nici viaducte îndrăznețe. Doar înregistrează observații meteorologice, pe care le transmit mai departe. La prima vedere, cel mai adesea superficială, activitatea lor ar putea părea un fel de floare la ureche. Nu-i așa. Munca lor fără odihnă, prestată 7 zile pe săptămînă și 365 pe an, se desfășoară, mare parte din timp, în condiții dificile, de încordare, risc și privațiuni. Pentru seriozitatea și bărbăția lor, Maria Bratosin, Garofina Petrescu și Cecilia Dobrinăș merită, din plin, semnul acesta de stimă și prețuire.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Prima navă descărcată în portul Mangalia

(Urmare din pagina 1)

construcție, țin să subliniez, încă o dată!) primul vas comercial care urma să descărcare aici marfă. Evenimentul, care ar fi rămas poate neconsemnat, a justificat pe deplin un drum în plină iarnă în vechiul Callatis. M-a însoțit inginerul Costin Mușat, de la „Navlomar”, omul căruia îi venise ideea de a realiza o avanpremieră îndrăzneată, avanpremieră justificată pe mai multe planuri, dintre care cel economic, după cum se va vedea, deținea primul loc. Nava „Tommy”, sub pavilion grecesc, închiriată de „Navlomar” pentru a efectua transporturi de utilaje necesare șantierului naval (primele elemente ale unei uriașe macarale, de 50 tone, construită în Portugalia), avea de așteptat un număr de zile, în larg, mai înainte de a-i veni rîndul să intre în rada portului Constanța. Aceasta însemna plăți de zeci de mii de dolari și, pe de altă parte, cheltuieli cu transportul de la Constanța la Mangalia, pe uscat, tot felul de operații de încărcare-descărcare. Ingerul Costin Mușat, vechi lucrător la Pontul Euxin, și-a pus întrebarea dacă nu s-ar putea intra cu

„Tommy” direct la Mangalia. Au urmat consultări cu conducerea portului respectiv, cu cea a șantierului naval aflat în construcție. S-a studiat cu atenție situația și șeful șantierului naval Mangalia, ing. A. Pop, a dat un răspuns afirmativ. Printr-o radiogramă, a fost avertizat căpitanul vasului „Tommy” unde anume să ancoreze și, într-adevăr, în ziua următoare Eftimos Drosopoulos, comandantul navei, lăsa ancora în locul indicat. Cum pînă acum un astfel de vas nu mai intrase în portul aflat în construcție, trebuia găsit un pilot care să poată duce, fără risc, vasul la cheu. Alegerea a fost făcută în persoana lui Alexandru Grigoriță, pilot maritim în portul Constanța, un om tînăr, 35 de ani, pentru o astfel de profesie, definită de pricepere și îndrăzneală, de acea îndrăzneală care evită riscul.

„Am fost de acord, după un scurt timp de gîndire, îmi spune acest tînăr robust, din ai cărui ochi se degajă o siguranță de sine molipsitoare, deși știam că problemele sint foarte delicate. Dacă în portul Constanța pot merge și cu ochii închiși, ziua, noaptea, pe soare ori

pe ceață, la Mangalia, care-mi era total necunoscută, trebuia să mă concentrez în mod cu totul deosebit și să uzec de tot ceea ce am învățat în ultimii cinci ani de cind aduc și scot din Constanța tot felul de nave. Dacă balizele se pot vedea, ca și digurile, ce se ascunde sub apă n-ai de unde ști. Pe de altă parte, trebuie să „simți” cum reacționează vasul, cit este el capabil să te ajute să treci peste sau printr-un prag nevăzut. „Tommy” are ceva peste o sută de metri, circa 4500 t.d.w. M-am decis, după ce tovarășul Erdely, dirigintele șantierului Mangalia, mi-a pus la dispoziție hărțile de care dispuneau (cu posibile aproximații), să nu recurg la șalupă pentru a-l remorca, ci să-l duc cu timona în mină. Într-un port aflat în construcție există sute, poate mii de utilaje, care pot deveni repere dar pot fi și înșelătoare. Pescajele de care dispuneam erau, ca să zic așa, „consultative” nu certe, deci nu știam adîncimile și „călcătura” vasului. Sub apă există „praguri” pe care pilotul trebuie să le știe exact chiar dacă-l scoli din cel mai dulce somn, iar „șenalul”, adică acel culoar prin care trebuie condusă nava, se cere cunoscut la milimetru pătrat. Pînă la urmă, ați văzut, l-am pus la locul lui. Am trăit o mare satisfacție profesională. Mîine, la scoaterea în larg, voi fi și mai sigur pe mine.”

Vineri, 12 ianuarie, data la care s-a executat această manevră, sutele de muncitori ai șantierului au urmărit întregă acțiune întreprinsă de pilotul Alexandru Grigoriță, iar cind acesta a reușit, oamenii au izbucnit în urale. Desigur, o manifestare spontană de satisfacție, dar și o bucurie pentru munca lor de fiecare zi, deoarece părțile componente ale macaralei, piese de zeci de tone fiecare, ajungînd cu mult mai devreme în șantier, aveau să le dea posibilitatea montării lor cu un avans de timp important. Dealtfel, entuziasmul oamenilor s-a concretizat în descărcarea navei în numai cîteva ore, practic, la 3 dimineața „Tommy” ridicîndu-se deasupra apei, scăpat de povara pe care o transportase peste cîteva mări. Simbătă dimineața vasul a fost scos de același pilot din port luînd drumul Galafului unde va încerca o fabrică de ciment produsă în România și destinată unei țări arabe.

Consemnînd acest fapt, ne gîndim să-l scoatem din anonimatul unei acțiuni obișnuite care ar trece neobservată, tocmai pentru că ni s-a părut de o deosebită frumusețe morală, în primul rînd, conferită de marele și generalul interes al tuturor celor care au luat parte la el, față de datoria lor de a contribui, cu gîndul și cu fapta, la mai bunul mers al lucrărilor din șantierul naval al portului Mangalia.

UNII SE DUC LA VINĂTOARE, ALȚII SE DUC LA PESCUIT. MIE ÎMI PLACE SĂ CITESC ȘI SĂ-MI BAT CAPUL CU TOT FELUL DE SCHIȚE ȘI CALCULE

— Am citit într-o știre din ziarul județean că dumneavoastră, tovarășe Constantin Cojocaru, aveți la activ, în cei treizeci de ani de când lucrați la întreprinderea de utilaj petrolier din Tirgoviște, peste 120 de inovații...

— ...De fapt, sint 132.

— S-a calculat ce beneficii au adus întreprinderii?

— Aproape trei milioane de lei.

— Cum devii inovator?

— Destul de simplu.

— Ei, nu-i chiar așa. Ar inova toți.

— Și ar fi rău? S-o luăm metodic. O inovație, știe toată lumea, o spune cuvântul, este un lucru nou. Nu unul vechi îmbrăcat altfel, de dragul noutății. Chestiunea e mai profundă. Lucrul nou este un lucru mai bun, mai modern, o piesă, un utilaj mai eficient, mai ieftin, cu calități superioare, care să-ți ușureze și munca.

— Asta am înțeles, chiar bănuiam și eu cite ceva, dar unii inovează și alții nu. N-o pot face toți, deși ar fi ideal. Fiecare după pricepere și cap...

— Minte și pricepere au foarte mulți. Mai este ceva: interesul. Să te doară sufletul că lucrezi de ani de zile la aceeași mașină, cu aceleași piese, când pește tot tehnica progresează, iar tu te chinuiești ca în urmă cu zece ani și nu vezi o soluție mai bună la locul tău de muncă. Făci opt ore, dai cu mătura în

jurul mașinii și pleci. Și tot așa ani la rând.

— Haideți să trecem și la ceva concret, ca să fie mai convingător. De pildă, cum a fost cu prima inovație?

— În 1953 lucram la o matriță pentru zale-țanț „Rotary”, de 3 țoli. Venise de la Brașov. Era grea al dracului. Zăua se făcea pe 4 matrițe. Planul era foarte mare, citeva mii de piese pe lună. Mă luptam cu cele patru matrițe, de nu mă mai vedeam bine. Materialele erau și ele scumpe. O bucurie, nu alta. Ajungeam acasă frânt. Îmi tot storceam mintea, ce să fac să scap de necaz, cum s-o dau, cum să lucrez, să nu mai fiu ca după cărățul pietrelor de moară. M-am gândit așa vreo două luni. Nimic. M-am mai gândit o lună. Aveam și nopți rele. Dar nevoia te învață să fii și deștept. Și am găsit soluția. În șase luni am pus-o în aplicare. O matriță cu patru operații. Patru operații dintr-o singură lovitură. La mintea cocoșului. Matrița era mai mică și mai ușoară. Lîmpede: economie de metal, de oțel adică, de manoperă, calitatea zalei cu totul alta și lucrul la matriță, o adevărată sărbătoare. Cei de la forjă o folosesc și azi.

— Se mai poate face ceva la ea, so mai poate îmbunătăți?

— Ei, să n-o luăm nici așa. Deocamdată merge foarte bine. Face patru operații, nu vă gândiți?

— Ba da. Cei de la Brașov au aflat?

— Chiar atunci, în '53. S-au bucurat, dar nu mult, pentru că pe urină lanțul acesta l-am făcut numai noi.

— Care este inovația la care fîneți cel mai mult? Se întrebă și lucruri de felul acesta.

— Ultima, desigur. Se răspunde și așa. Dar la mine chiar așa e. Dealtfel, nu le mai tin minte pe toate. Ultima este un fel de ou al lui Columb. Știi că în timpul rodajului autocamioanele sint încărcate cu un drog, pentru că rodajul se face sub greutate. Combustibilul consumat în acest timp nu mai este în vecii vecilor recuperat. Se pierde plimbându-se drogul. Toată lumea s-a obișnuit și de ani de zile se duce combustibilul. M-am gândit ca în locul drogului să punem altceva. O platformă pe șasiu rezolvă problema. Nu-i nici o filozofie. Pe platforma cu pricina pui ce vrei, ceva folositor, un ceva pe care trebuie să-l transporti, avînd, firește, greutatea cerută de probă. Socotești la mii de kilometri de rodaj cit se cîștigă.

— Renunț. Au făcut-o alții: 1 200 000 de lei economii pe an.

— Exact.

— Umbli vorba că așchia n-ar sări departe de trunchi. Copiii dumneavoastră?

— Sint mari, oameni în toată firea. Un băiat și o fată. Ei da, și ei tot cu noul:

sint creatori de modă la întreprinderea de confecții din București.

— Sînteți maistru la sculărie. În formație citi oameni aveți?

— 84.

— Cîți inovează?

— Deocamdată, doar șapte sîntem. Vor mai fi însă. Sint oameni tineri. Mi-au trecut aproape toți prin mină cînd au venit din școală. Azi inovează doar șase, miine vor fi mai multi. A inova este o stare. Poți să faci treaba asta fără să-ți întocmești neapărat un dosar. Aplici imediat după ce ți-ai verificat ideea, după ce te-ai consultat cu oamenii. Este un proces care ține nu numai de meserie, de profesionalismul omului, ci și de educația sa muncitorească. Și cînd spun muncitorească, mă gîndesc și la tinerii din formația mea dar și la inginerii și la medicii. A gîndi noul este o stare de spirit. Te împinge nevoia, adică dezvoltarea tehnicii, a industriei țării. Dezvoltarea nu vine de la sine. Și nici nu trebuie să-ți dea mereu cîeva ghes, inovează, pune-ți mîntea la contribuție. O faci singur pentru că așa simți că trebuie să faci. Așa am crescut tinerii din formație. Să fie ambițioși și curioși. Dar mai ales inițioși. Nu zic că este peste tot așa, nici în întreprinderea noastră și nici în toate celelalte din țară, dar așa ar trebui să fie.

— E lîmpede. Lucrați și acasă?

— Nu. Rămîn în uzină două, trei ore în plus, e liniște și e bine, invirt tot felul de schițe. Și duminica, la fel. Unii se duc la vînătoare, alții la pescuit. Mie îmi place să citesc, să-mi bat capul cu calcule și să mă duc la fotbal. Rezultatele se văd: și eu inovez, și C.S. Tirgoviște se ține bine în divizie, ca să nu mai vorbesc că primul fotbalist al țării este un tirgoviștean.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

De cîțva timp, nu prea de mult, în rîndul concurenților probelor de automobilism au apărut nume noi. Fapt cu totul firesc. Generațiile mai vechi se obișnuiseră cu Petre Cristea, Jean Calciaru, Dudu Frim, Alecu Budișteanu, chiar și cu Marin Dumitrescu care a legat, într-un fel, amintirile cu prezentul, însă amatorii de astăzi ai acestui gen de întreceri pronunțată, cu entuziasm sportiv, numele unor Eugen Ionescu-Cristea, Ștefan Iancovici, Doru Gîndu, Nicu Grigoras, Andrei Bellu ș.a. Este ceva surprinzător în noua situație care, la drept vorbind, nu face decît s-o repete, cu alte onomastice, pe cea veche? Este, răspundem noi, pentru că pînă acum 10 ani România nu se număra printre producătoarele de autoturisme, ceea ce făcea ca piloții noștri să concureze pe mașini străine. Nici acum mărcile tradiționale nu lipsesc de la startul competițiilor auto, dar publicul nostru a devenit mai atent și mai receptiv la comportarea mașinilor produse la Pitești și care poartă emblema uneia dintre cele mai tinere industrii naționale și un nume istoric cu puternice rezonanțe afective pentru fiecare dintre noi: Dacia 1300. Iată deci explicația interesului aparte din ultima vreme pentru automobilism, manifestat la noi de mase din ce în ce mai largi de cetățeni din tot mai multe orașe ale țării.

Doi dintre adulații spectatorilor de astăzi își desfășoară activitatea profesională chiar la uzina de pe dealurile Colibașilor, vecine capitalei argeșene: Nicu Grigoras și Andrei Bellu. Puse în paralel, biografiile acestor tineri de 30 de ani apar — evident — deosebite, în datele lor esențiale, dar se aseamănă pînă la confundare cînd este vorba despre pasiunea ambilor pentru moloare și volan, așa încît, deși Andrei este blond-roșcat și cu ochi de un albastru liniștitor, iar Nicu brunet, cu priviri întunecate dar de o vioiciune neliniștită, vîdînd de la primul contact temperamente foarte diferite și, fără îndoială, maniere de pilotaj proprii, perfect acordate cu ceea ce nu se poate remarca într-o discuție: reflexe, capacitate de decizie, finețe sau duritate în executarea manevrelor tehnice etc., există între ei un „numitor comun” pe baza căruia pot fi abordați în același fel, cu certitudinea că replicile unuia ar fi identice cu ale celuilalt, cînd este vorba despre mașini. Pe ambii nu-i interesează un reportaj sportiv, mai ales în acest loc și la această oră, fiindcă ei sint, la Pitești, cercetători în cadrul institutului specializat aflat în incinta întreprinderii și pentru că sezonul competițional s-a încheiat. Din bugetul de timp al ambilor ingineri, 90 de procente sint consacrate sarcinilor profesionale și nu sportului, așa cum s-ar putea crede; fiind vorba despre doi piloți care reprezintă, alături de alți cîțiva, uzina producătoare de autoturisme.

— Situație firească? Întrebăm, pentru că toțișii dumneavoastră cercetați, cu mijloacele specifice profesiei pe care v-ați ales-o, tocmai mașina prin care vă exprimați ca sportivi...

— Am devenit pilot, ne spune Nicu Grigoras, după ce mai întîl începuseră să cunoască tainele motorului, în cadrul laboratoarelor în care lucram. Și asta de pe vremea cînd se desfășura activitatea de integrare a tipului Dacia 1100 și, în continuare, cea de omologare a Daciei 1300, cu tot ceea ce presupun astfel de întreprinderi, în cadrul unor laboratoare specializate:

— A fost anul în care ne-am și întîlnit, continuă Andrei Bellu, și data de la care ne-am reunit eforturile, în cadrul secției prototip, în vederea omologării de moloare, a micșorării consumului de combustibil, a creșterii performanțelor nu în sens sportiv ci industrial, a revizuirilor și îmbunătățirilor necesare motoarelor ieșite de pe planșetele proiectanților, a realizării unor reglaje care să completeze în mod

cît mai fericit ceea ce gîndiseră colegii din proiectare. Institutul nostru este destinat cercetării și ingineriei tehnologice a automobilelor.

Nu a trebuit să treacă foarte mult timp pentru ca cei doi tineri ingineri să-și dea seama că între a-i ajuta și sfătui pe alții și a verifica ei înșiși rodul strădaniilor din timpul zilelor de muncă era de preferat cea de-a doua variantă, iar satisfacțiile sportive au venit mai repede decît era de așteptat. După un singur an, cu mașina dată de uzină, în 1977, cei doi devin campioni! Autoturismul Dacia 1300 va implini 10 ani de la începerea fabricației, o perioadă suficientă, s-ar putea crede, pentru ca cercetările privind această mașină să apară drept inutile. Cu

Doi piloți în cursa calității

toate acestea, cei doi ingineri etalează o gamă foarte largă de argumente care explică necesitatea unor permanente studii și cercetări, activități tipice tuturor uzinelor din lume care fabrică autoturisme, destinate creșterii permanente a performanțelor tehnice a motoarelor, chiar a celor de serie, al căror parametru dinamic, al căror consum, putere și grad de poluare se alătură tendinței de a se micșora prețul de cost, de a respecta unele cerințe privind eliminarea noxelor, ca și a altor condiții specifice oricărei producții industriale, cum sint fiabilitatea, calitatea unor piese sau a unor subsansamble și mergînd pînă la criteriile estetice, pe scurt, asigurarea unui progres continuu.

— Ideile privind îmbunătățirile tehnologice, ne spune Andrei Bellu, verificate practic pe un număr redus de specimene, se regăsesc apoi pe traseul producției de serie. Efortul nostru de gîndire trebuie să dea răspunsuri precise tocmai acestei producții. În ceea ce ne privește, am participat la obținerea unor consumuri reduse la carburatorul 32 I.R.M.A., la limitarea consumului și la creșterea fiabilității segmentului de ungere, ceea ce a făcut ca, în prezent, motorul 810/99, care echipază Dacia 1300 să nu mai pună probleme de acest gen. Alte noutăți, promovate la cercetare, au dus la realizarea motorventilatorului electric, care se va introduce foarte curînd în producția de serie și grație căruia consumul de putere nu va mai fi permanent ci doar atunci cînd este necesar, tot astfel cum filtrul cu du-

blă aspirăție, aer cald și rece, a și fost experimentat cu succes și a început să echipeze unele variante ale autoturismului Dacia 1300, destinate exportului în țări cu temperaturi scăzute. Preocupări întense au urmărit îmbunătățirea suspensiei, partea de rulare, ținuta de drum a mașinilor fabricate la Pitești. Lunga și spinoasa problemă a amortizoarelor s-a apropiat de sfîrșit. Noul tip produs de industria noastră a și fost omologat și după primele acouri primite avem toate motivele să credem că vor da satisfacție și la producția de serie.

— Dar poate, intervine Nicu Grigoras, ar fi interesant de punctat și unele „derivate” ale experienței noastre de concurs, pentru că, deși nu dorim un reportaj sportiv, nu putem face abstracție de faptul că și la volan, în timpul curselor, nu încetăm a mai fi ingineri și cercetători. O temă de cercetare, de acest gen, a fost aceea a punerii la punct a unui motor, derivat din cel de bază, dar cu putere sporită. Acesta depășește motorul obișnuit cu circa 20 CP, ajungînd la 70-75 CP și va putea echipa o Dacie Sport, deocamdată de serie scîrț, dar care-și va găsi, absolut sigur, numeroși amatori. Pe lîngă aspectele practice ori aplicative, cum vrei să le spunem, avem preocupări și pentru cercetarea fundamentală, privind metodologia încercărilor, care să pornească de la solicitarea reală la care este supus autoturismul în exploatare și care se va efectua pe o mașină-laborator cu posibilități de înregistrări mecanice și termice în traseu în vederea unor redimensionări de subsansamble, înlocuirii unor piese din materiale mai ușoare, mai ieftine și la fel de rezistente.

Apare firesc ca la o uzină de autoturisme să existe și un club ori o secție sportivă axată pe producția de bază a acesteia. Deoarece solicitarea într-o competiție a unei mașini duce la depistarea unor neajunsuri, la punerea în valoare a unor rezerve tehnice și așa mai departe. Care este situația la întreprinderea de autoturisme Pitești? Diferența dintre o organizație sportivă obișnuită și una tipică, în cazul pus în discuție, apare cit se poate de clar: aici nu este altă vorba despre atragerea oamenilor către o activitate fizică oarecare ci de a reflectare legitimă a intereselor majore ale întreprinderii pentru care întrecerea sportivă trebuie să însemne un permanent examen al calității, un permanent îndreptar al acestor calități, un termometru fidel al stării de calitate. Club există la I.A.P. încă de acum 10 ani, dar fără acele caracteristici amintite foarte pe scurt, dar suficient pentru a se impune oricărei judecăți drepte. Dacă în general susținem ideea voluntariatului, a inițiativei private, chiar și a participării materiale individuale în activitatea unui club sau asociații sportive oarecare, atunci cînd este vorba despre o uzină de autoturisme, prezentă nu numai la startul unor competiții naționale ci și internaționale (și uneori cu rezultate bune, cum au fost cele din recentul Tur al Europei), datele problemei se schimbă structural. Interesul nu poate fi circumscriș pasivului unuia sau altuia dintre sportivi, efortul material nu trebuie limitat la posibilitățile personale ale concurenților, ci se cere acordat cu forța însăși a unității industriale respective. Prezența și afirmarea pe plan sportiv a unor mașini da în cel mai convingător mod măsura capacităților tehnice de care dispune uzina producătoare. „Imagina de marcă”, cum este denumit în termeni uzuali în lumea automobilismului prestigiu unui automobil, se formează și se menține, influențînd și piața, cu pricelele confruntărilor sportive de diferite tipuri. Chiar și acele firme care-și asiguraseră, de-a lungul anilor, o puternică reputație, renunțînd să mai participe la întreceri, s-au văzut nevoite, în ultima vreme, să revină la start tocmai pentru

că, în acest iureș al noutăților tehnice, opinia publică le sancționase destul de prompt, făcîndu-le să constate o scădere a interesului față de mărcile respective. Așa s-a întîmplat cu mărcile renumite Mercedes, B.M.W., Porsche, Alfa Romeo și altele care, după o absență de cîțiva ani, revin pe pistele și pe traseele concursurilor automobilistice. La Pitești, compartimentul de competiții există, dar foarte restrîns și ca număr de membri activi, și ca posibilități tehnice. Cei doi ingineri-piloți sint de părere că existența unui corp tehnic, în cadrul compartimentului competițional, ar fi nu numai de dorit dar chiar necesară, cu preocupări în ceea ce privește problemele de concepție care, prin specificul lor aparte, nu pot fi preluate de corpul tehnic al producției de serie.

— O mașină de circuit sau una de raliu se cer gîndite diferit, după specificul fiecărei probe, iar actuala structură organizatorică a compartimentului competițional de la I.A.P., ne spune Andrei Bellu, nu are posibilitatea să le abordeze. Există însă speranța ca, într-un viitor pe care nu-l pot fixa, situația să se schimbe, deoarece în cadrul unei discuții la nivelul conducerii uzinei, după revenirea echipei românești din Turul Europei, ni s-a promis că vor fi luate unele măsuri în sensul dorit de noi. Deocamdată, la acest compartiment funcționează colegul nostru Ovidiu Scobai, inginer și campion, și doi tehnicieni mecanici.

— Dacă actualul nucleu amintit de Andrei ar fi întărit, chiar prin transferarea noastră la compartimentul competițional, intervine Nicu Grigoras, poate și a altora, am avea posibilitatea de a pune nu numai în slujba echipei uzinei, dar a întreprinderii noastre, atît știința cit și experiența acumulate în anii de cercetare și în cei de competiție. Sintem conștienți că drumul trecerii unor observații obținute în exploatarea mașinilor în regim de curse la producția de serie este lung și poate anevoios, dar nu imposibil și, în orice caz, rentabil în final. Pînă acum concurenții care reprezintă uzina în întreceri au comunicat lucruri importante. Despre majorarea puterii motorului pînă la 75 CP am mai vorbit. Voi adăuga: îmbunătățirile tehnologice la puntea din spate. Am mai eules informății precise asupra calității uleiului de motor, ca să nu mai spun despre calitatea unor suruburi, a bielei, pistoanelor, volantei, ambreiajului, pompei de ulei, comunicînd observațiile noastre întregului corp de ingineri și tehnicieni ai uzinei. Întreaga noastră experiență de piloți și ingineri s-a materializat într-o lucrare scrisă și frumos legată, conținînd nu numai fotografii dar și idei. Urmarea practică: s-a pus la punct frîna cu dublu circuit, alte soluții propuse privitor la chiulasă sint în curs de adaptare.

— Este ideal ca omul de concepție să fie și pilot?

— Părearea noastră: idealul este ca sarcinile să fie foarte, foarte împărțite. Constructorul să rămînă constructor, pilotul — pilot, „preparatorul” să-și vadă de punerea la punct a mașinii. Dar există și situații în care chiar șeful de proiect — Ioachim Barth, de la Porsche, de exemplu — este și concurent. Și la Renault unul ca Gerard Larousse face și una, și alta. Cazurile sint însă foarte rare. În situația noastră apar niște avantaje prin contopirea celor două „operații”, fiind poate și de lipsa de experiență a unor concurenți. Noi comunicăm direct cu „obiectul”, nu ne mai este necesar un translator, care să interpreteze în numele nostru. Distanța dintre concepție și mașină așa cum este scade, astfel, la minimum. Dar visul nostru nu se poate limita la dimensiunile unei stări de fapt. Altfel n-ar mai fi vis...

DAN ALEXANDRESCU ■
EMIL LEONARD ■

Depozitul pe roți

sau cine încurcă mersul trenurilor de marfă

În fine s-a inventat și depozitul pe roți. Știam de magazia de legume, depozitul de cherestea, de laminate, de becuri și șuruburi, de magazia de seule, depozitul de nisip și var etc., etc. și toate având un domiciliu stabil strâns legat de munca celor care administrează sau folosesc asemenea bunuri. Și inventarul s-a îmbogățit de la o vreme cu depozitul pe roți care nu este altceva decât vagonul de cale ferată. Vagonul care transportă apa minerală, mașinile-unelte, cimentul — nu este cazul să enumerăm totul — devine, datorită unor piedici obiective sau subiective interpușe pe traseul normal, un adevărat depozit prin faptul că zace nedescărcat, la diverse rampe, zile, săptămâni și, incredibil, chiar luni.

În rindurile de față ne propunem să vorbim despre asemenea staționări imens păgubitoare pentru economia națională, raidul nostru desfășurându-se în cinci județe și pe teritoriul a două regionale C.F.R.

În 8, 9 și 10 ianuarie pe raza Regionalei C.F.R. Craiova

Ziua de lucru începe la Regionala C.F.R. la ora 7. Dar, cum ne spune directorul tehnic Valeriu Neacsu, aici se lucrează în flux continuu. În fiecare oră, indiferent dacă în acea zi se lucrează sau e zi de sărbătoare, se cunoaște exact situația vagoanelor încărcate sau descărcate din tot parcul regional.

La acea oră pe masa directorului situația se prezenta astfel: numărul de vagoane rămase în sold în diferite întreprinderi era de 1.095. Numărul vagoanelor sosite în ultimele 24 de ore, 859. Un total de vagoane de 1.954. S-au descărcat 762 rămânând în stoc un număr de 1.192 de vagoane. O cifră exactă arătând din calculele simple că numărul acestor vagoane din incinta fabricilor sau din antestații cresc în progresie aritmetică. Desigur, ne spune directorul, aceasta este realitatea și este îngrijorătoare. Pentru faptul că descărcarea vagoanelor nu se face în mod constant, întreprinderile făcând din vagoane un fel de depozite unde se păstrează marfa, s-au sistat încărcările în stațiile de unde sosește marfa. Desigur acest lucru dereglează bunul mers al lucrurilor la foarte multe întreprinderi deservite de regionala C.F.R.-Craiova, având activitate în 7 județe.

Inginerul Victor Macă, șeful diviziei de mișcare, ne spune că pentru a încărca mărfurile întreprinderilor, mai întâi trebuie să fabricăm vagoane goale. „Piinea noastră, a ceferiștilor, este vagonul”, dar acest lucru este uitat și ignorat de către conducerea multor întreprinderi. De acest lucru aveam să ne convingem într-un raid-anchetă prin câteva gări din județele Dolj, Mehedinți și Olt, gări care se luptă nu numai cu vagoanele dar și cu indiferența unor conducători de întreprinderi care confundă vagonul cu o proprietate mai mult personală.

Împreună cu Constantin Luca, dispecer la divizia de mișcare, ne-am oprit în câteva gări discutând cu factorii de răspundere.

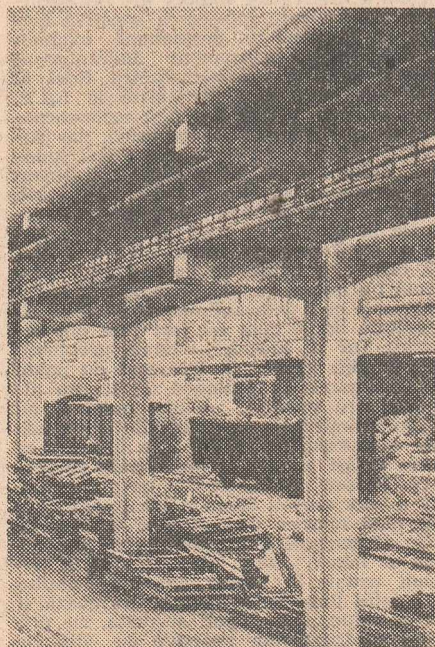
Gara Ișalnița — județul Dolj. Șeful stației, Tudor Gubăuceanu. După ce află scopul vizitei noastre, răsfăță niște dosare și ne arată situația la zi.

Peste 434.610 tone puteau fi transportate în vagoanele care au stat anul trecut blocate în incinta Combinatului chimic din Ișalnița. Acum, la ora 10 dimineața, situația se prezenta astfel: 180 vagoane așteptau în antestație și la descărcat. Din ziua de 1 ianuarie, 40 vagoane cu carbid, din 28 decembrie, 28 vagoane cu dolomită, din 26 decembrie, 13 vagoane cu acid sulfuric. În acest timp la Copșa Mică, Baia Mare sunt restante la plan datorită cazanelor de acid sulfuric,

care, după spusele șefului de stație, acestea trebuie să ruleze la intervale foarte mici de timp, deoarece acidul intră în reacție cu cazanul.

Ce mai aflăm aici? Locația pe un vagon, la sfârșitul anului, s-a ridicat la 11.000 lei. De multe ori echipe conduse chiar de către profesori universitari fac expertize, se întocmesc dosare, se fac cercetări, se pierde timp ca în final să nu se ajungă la nici o concluzie. Un exemplu în acest sens este dosarul cu numărul 1701 în valoare de 92.490 lei locație și dosarul 1275 în valoare de 236.760 lei. Combinatul reclamând C.F.R.-ul, s-au făcut anchete și expertize care nu au dus la nici un rezultat, combinatul rămânând să plătească valoarea acestor locații cit și timpul pierdut de cei care s-au deplasat la fața locului.

Ce nu am aflat de la cei în cauză? Formăm numărul de telefon de la Combinatul Ișalnița. La telefon răspunde tovarășul Simion Searlat, directorul comercial. După ce află scopul vizitei noastre ne răspunde prompt:

La Combinatul de celuloză și hirtie din municipiul Drobeta-Turnu Severin, depozite pe roți uitate în incinta întreprinderii

— Nu puteți intra în fabrică. Vă trebuie aprobare chiar dacă vă interesați de vagoane. Avem alte probleme de discutat la ora asta. Poate directorul general să stea de vorbă cu dumneavoastră, dar acum este foarte ocupat. Și telefonul s-a închis brusc la capătul celălalt al firului.

Gara Bals, județul Olt.

Tehniciana de serviciu Angela Avram ne spune că cele mai mari greutăți le au de la întreprinderea de osii și boghiuri. De asemenea Trustul de construcții-montaj a uitat aici în gară de foarte mult timp dale de construcții și prefabricate. C.A.P.-urile din Oboga, Belciugatele și Laloșul au lăsat sute de kilograme de îngrășăminte chimice să îngreșe terenul din gară ai căror saci s-au rupt de mult. Depozitul de combustibil din Vulpeni nu se grăbește să ridice 300 tone de combustibil în timp ce din decembrie zac aici și 3 vagoane cu xilenă, substanță inflamabilă destinată S.A.I.U.P.S.-Oboga din Bals. Cooperativa „Unirea” nu a ridicat din 2 ianuarie două vagoane cu toluen. De multe ori cei de la întreprinderea de osii și boghiuri trimit vagoane cu produse prost asigurate, și multe zac cerind ajutor macaralei

În aceleași zile în perimetrul Regionalei București

Gara Tirgoviște. Dan Vișnescu, șeful regulatorului de circulație, ne primește amabil dar cu un oarecare scepticism „să știți că neregulile despre care vom vorbi, le numim așa fiindcă sînt într-adevăr nereguli, datează de citva timp și aproape că au intrat într-un fel de permanentizare. Acolo urde se produc staționări repetate există mentalitatea așa ziselor condiții obiective. Amenziile pe care le aplicăm aproape că n-au efect. Dar să răsfăim citeva situații”.

Și le răsfăim. În ziua vizitei noastre, pe 7 adică, din totalul vagoanelor sosite prin gara Tirgoviște și garate la rampele diferiților beneficiari au fost descărcate doar 43 la sută. Cifra este calculată în raport cu graficul zilnic, mai precis capacitatea normală de descărcare; această capacitate sintetizând toate măsurile tehnico-organizatorice impuse, respectiv rampe, utilaje, oameni. Printre unitățile care n-au respectat graficul, Combinatul de oțeluri speciale și întreprinderea de utilaj petrolier. Prima, care oferă un număr mare de imobilizări, nu și-a descărcat în grafic chiar cele 12 vagoane cu țagle — una dintre materiile prime de bază. (Vagoanele citate aici cit și în continuare sînt ceea ce se numesc vagoane convenționale, socotite la 20 de tone încărcătură). Întreprinderea de utilaj petrolier din cele 15 vagoane cu fier vechi rămase în sold, citiți imobilizate, a eliberat abia 5. Iar la nisip industrial, tot aici, și mai rețineți că nisipul reprezintă o materie primă pentru turnătoria întreprinderii, din cele 43 vagoane existente în sold n-a fost descărcat nici unul.

Cele două unități nu sînt față în față cu primele situații de acest gen. Pe 11 luni din anul trecut, Combinatul de oțeluri speciale a fost invitat să plătească drept penalizare pentru reținerea de vagoane peste graficul de descărcare circa 700.000 de lei. Cealaltă — I.U.P. — a primit penalizări doar pentru o singură lună

C.F.R.-ului pentru a fi descărcate. Cu banii cheltuiți pînă acum așteptînd să vină macaraua, ne spune tehniciana, puteau să-și cumpere nu una, ci trei asemenea macarale. În timp ce stăm de vorbă se reclamă faptul că două vagoane cu osii pentru export, un vagon de fontă și unul de lingouri nu corespund normelor de transport. Penele nu sînt fixate riscînd pe parcurs să cadă. Aceste patru vagoane nu sînt atașate convoiului întorcîndu-se în întreprindere. Ne urcăm și noi pe locomotiva care transportă vagoanele, intrînd astfel în întreprinderea de osii și boghiuri.

Tăcere și la întreprinderea de osii și boghiuri.

În drum spre serviciul de desfacere, preț de citiva kilometri, din locomotivă facem citeva fotografii. Adevărul este că nu știăm exact în ce parte să îndreptăm obiectivul fotografic. De jur împrejur, în afară de neglijență și dezordine, zeci de vagoane erau transformate în depozite. Utilaje, piese, produse finite sau nefinite zăceau pe platformele vagoanelor ori pe liniile de cale ferată.

La desfacere Mihai Badea, șeful serviciului, ne spune că din cauză că a avut o discuție cu șeful stației, Dumitru Tucan, acesta îi face greutăți. Nu trimite vagoane curate. Multe din ele au straturi de cărbune și pămînt. Acest lucru îl face mari greutăți. Îl întrebăm dacă după ce întreprinderea de osii și boghiuri folosește vagoanele, le curăță la rîndul lor, și apoi le trimite C.F.R.-ului. Nu! — acest lucru, după părerea sa, revine stației C.F.R.-Bals. Întrebăm dacă această problemă a vagoanelor s-a discutat în ședințe. Nu! — ne răspunde Mihai Badea — nu au fost trecute pe ordinea de zi. Legat de cele 4 vagoane ne spune că cei care le-au expedit vor fi sancționați. (N.R. — dv. credeți că numai cei care au dat drumul celor 4 vagoane merită sancționați!?)

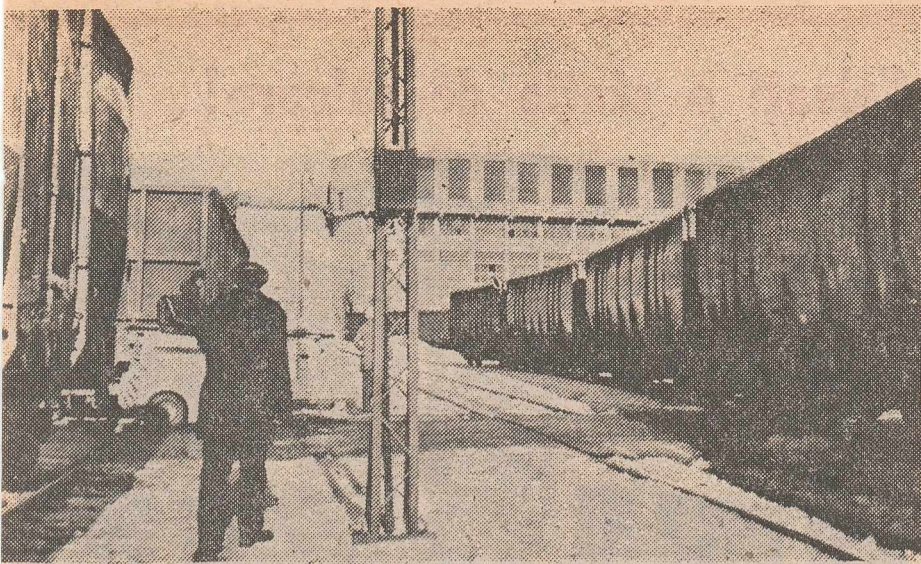
Directorul adjunct comercial Nicolae Pană — la toate întrebările noastre — tace! Nici o justificare decât aceea că nu există un flux mecanizat la descărcare. Altfelva nimic. L-am întrebât dacă directorii intră și pe poarta din spate a întreprinderii. Da! De multe ori ne-a răspuns, dar situația rămîne în continuare neschimbată.

Din nou la Regionala C.F.R. Craiova după două zile.

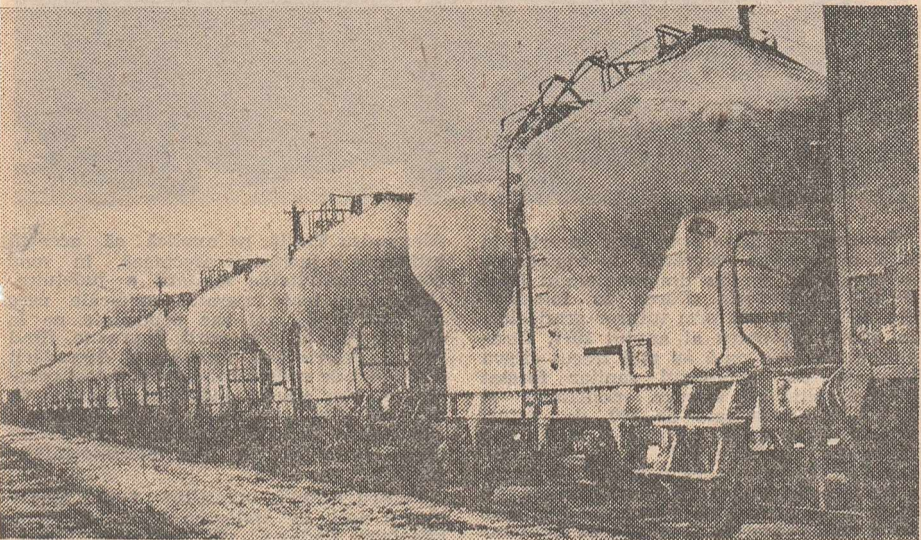
Solicităm direcției de mișcare a Regionalei C.F.R. Craiova din nou situația la zi a descărcărilor care au produs imobilizări la descărcare. Spicuim citeva date. Siloz la Banu Mărăcine. 10 vagoane orz — din 14 decembrie, silozul avînd o capacitate de descărcare de 24 vagoane pe zi. 4 vagoane de acid sulfuric la C.I.C.H. — Ișalnița din 26 decembrie. PECO — Slatina — 14 vagoane de benzină din 6 ianuarie... și lista nu se oprește aici. Mii de vagoane transformate nu numai în depozite dar și în surșă de risipă zac acoperite de lipsa de răspundere a celor în cauză.

83.400 lei. Și pentru ce anume? Pentru niște vagoane cu păcură. Deci vă rog să citiți: întreprinderea a comandat din timp păcură pentru a economisi un alt combustibil mai prețios. O inițiativă bună. Păcura a sosit dar nu a fost descărcată în timpul convenit, unele vagoane au staționat chiar 11 zile. Aceasta pe timp de iarnă cînd păcura are virtual o valoare mai mare pretutîndeni unde există arzătoare pentru încălzire; nedescărcînd noul combustibil întreprinderea în mod firesc a consumat tot din cel pe care îl dorea economisit.

În aceeași ordine de idei am mai putea vorbi de ROMLUX (fabrica de becuri), de I.C.M.D. (întreprinderea de construcții și montaj Dimbovița) de O.C.L.-ul tirgoviștean și de încă alte unități. Am încercat să vedem ce reprezintă acele motive obiective des invocate de către inițiatorii depozitelor pe roți. Împreună cu adjunctul șefului de stație și șeful regulatorului de circulație urmărim drumul vagoanelor spre întreprinderea de utilaj petrolier, drum blocate de o garnitură de vagoane tocmai atunci scoasă de pe poarta unității. precum și starea vagoanelor care staționează. Sînt multe și încărcate cu de toate. Există aici 3 kilometri de cale ferată și 14 linii, toate ocupate. Tovarășul Petre Georgescu, responsabilul compartimentului căi ferate uzinale (cfu), ne oferă primele explicații. „Nisipul a înghețat, vreme rece, ce să-i faci, așa că acum umblăm să-l dezghețăm cu ajutorul unei instalații de introdus abur fierbinte.” Îi amintim că o parte din vagoanele astăzi staționate au sosit în întreprindere încă de la sfârșitul anului trecut și începutul celui nou cînd vremea nu era atît de rece, ba chiar ne miram de ce este atît de cald. Apoi îi amintim despre vagoanele cu fier vechi nedescărcat. Fiindcă și-a reamintit și dînsul ne arată o hirtie cu un text bătut la mașină. „Eu — spune — am sesizat problema dar ea mă depășește.” Cităm

Și pe stînga și pe dreapta, vagoane : în mișcare, în așteptare, în locație... (În curtea întreprinderii de utilaj petrolier)

În vagoane : ciment. Dat peste plan de fabrica producătoare ; în așteptare, peste plan, la întreprinderea Granitul

din această hirtie trimisă pe adresa conducerii întreprinderii : „activitatea turnătoriei n-are organizate schimburi de mecanici în zilele de sărbători legale pentru descărcatul fierului vechi — motiv pentru care în zilele de 31, 1, 2 s-a creat un sold de vagoane care stau în locație. Ca urmare stația C.F.R. Tirgoviște a restricționat primiri, s-a blocat linia de garaj cu fier vechi și avem de plătit locații... Macaraua care deservește frontul de descărcare fier vechi este solicitată la alimentarea cuptoarelor. Propunem folosirea unui pod rulant de la o secție nouă unde acesta încă nu este folosit la toată capacitatea.” „Sînt observații juste și propuneri interesante, de ce nu le-ați făcut mai din timp ?” „Păi am mai spus toate astea și anul trecut dar n-am fost luat în seamă”.

Se pare deci că șeful transportului are acoperire. Nisipul, la rindu-i, se află acum la dezghețat și în baza de uscare. Dar numai o parte din el. Printre vagoanele înfîlinate în așteptare lângă baza de uscare se află unul cu țevi expediate de la Roman. „Are dată de primire foarte veche — constată nu fără uimire șeful regulatorului de circulație — și putea fi descărcat într-o simplă jumătate de oră”. Măturăm acestui fapt altul întîlnit la ieșirea din întreprindere : garnitura de vagoane pline cu de tot felul — am amintit de ea mai la început — se afla în același loc în care o lăsasem. În două vagoane se aflau boxpaletii, adică niște coșuri mai mari din metal, bune pentru transportul pieselor mărunte. Au sosit în întreprindere pe data de 4 ianuarie. „Și de atunci — ne explică Ion Ignat, mecanicul locomotivei care împinsese garnitura — le plimbăm de colo-colo împreună cu alte vagoane. De fapt, aici toldeaua e brambureală în transporturi. Eu mut vagoanele mai tot timpul fără rost : pină le văd plecate le-am schimbat de pe citeva linii”.

Așadar, acoperirea celui care organizează transportul uzinal, încărcarea și descărcarea, cade.

București. Sîntem la I.C.R.A. — Vamă (o întreprindere comercială care se ocupă cu aprovizionarea orașului și a împrejurimilor acestuia cu unele mărfuri comerciale). Avem informația că aici au fost imobilizate în luna trecută citeva garnituri de vagoane cu sticle de ape minerale. Nedescărcate tocmai în perioada de dinaintea sărbătorilor de An nou, adică tocmai atunci cînd solicitările acestui lichid pot fi mai numeroase. Pentru una dintre garnituri, peste 50 de vagoane, s-a depus stăruitor rugămînta către stația C.F.R. Cotroceni, ca acestea să fie scoase din incinta întreprinderii (așa nedescărcate cum erau) fiindcă incurcau manipularea altor numeroase vagoane aflate și ele în întîrziere față de grafic. Dorința a fost indeplinită și dacă noi, cei care am căutat din magazin în magazin, în acel timp, sticle cu Borsec, am fi știut, probabil am fi ajutat la descărcarea vagoanelor.

L-am întrebat pe tovarășul Gheorghe Popescu, șeful depozitului de la I.C.R.A. — Vamă, cum de s-a întîmplat așa ceva, adică cum de au fost imobilizate atîtea vagoane cu mărfuri atît de căutate. Răspunsul n-a privit însă faptul că s-a in-

fiplat și cum, dar nici n-a negat ceva anume. Mai întîi, domnia-sa ne-a adus argumente — mai bine ca oricare altul dintre intervievații noștri în acest raid — despre ce se poate întîmpla și de ce, dar în general, așa pentru știința noastră „că doar faceți un articol”. Am reținut, de pildă, faptul că unele contracte încheiate cu furnizorii nu sînt respectate ritmic de către aceștia, că boxpaletii mari de tip Euro sînt prea grei pentru a fi folosiți la mărfuri ușoare, că problema plății locațiilor este un simplu schimb de hirtii (dar nu cunoaște cit a plătit întreprinderea locații în anul trecut) și că adesea i se adresează de către persoane cu funcții de răspundere indicații care contravin legilor. „Și aceste indicații sînt doar verbale și la o adică doar eu, Popescu, sînt tras la răspundere”. „Aș putea să vă ajut, cine sînt persoanele și ce ordine contradictorii au dat”. „El și dumneavoastră, parcă n-ați ști și singur”. Cum nu știam, l-am rugat să nu mai insiste pe această temă și am trecut la lămurirea unor probleme direct la fața locului. Într-adevăr spațiul de depozitare este insuficient (stive cu saci cu orez — acoperite cu prelate — ocupau și rampe de acces). Iar acestea, rampele construite odată cu depozitul cu multe zeci de ani în urmă, nu corespund gabaritelor vagoanelor actuale și autovehiculelor. Se face simțită lipsa unei mai bune mecanizări, podelele din lemn sînt destul de roase, de subțiate deci, iar sub ele se află pivnițe. Am notat toate acestea în speranța că ele vor fi reținute, în eventualitatea unor măsuri ferme, de către forurile în drept. Revenind însă notăm și ultima parte a discuției cu tovarășul Popescu. „Dacă n-au fost totuși descărcate la timp vagoanele cu apă minerală înseamnă că o să plătiți penalizări, este adevărat ?” „Nu plătim fiindcă față de planul meu la descărcat apă minerală eu stau bine”. „Și nici sticlele sparte, fiindcă s-au spart destule ?” „Uitați că noi avem și un procent de pierderi”. Și cu asta nici usturoi n-am mincat nici...

Se cuvine aici o paranteză în legătură cu declarația „...față de planul meu la descărcat ape minerale...”. Așa este : planul la descărcări, mai bine-zis parametrul capacitate de descărcare, variază în raport cu felul mărfii transportate. Foarte bine. Dar ce se întîmplă atunci cînd într-o săptămînă, să zicem, sosește doar apă minerală și chiar peste plan și în schimb la depozit nu ajunge nici un vagon cu conserve de fasole, cu zahăr sau orez ? În mod firesc toată activitatea trebuie organizată și concentrată pe descărcarea apelor minerale. Dacă este așa, bilanțul privind staționarea vagoanelor trebuie făcut în așa fel încît să nu mai existe acea porțiță de scăpare din fața penalizărilor.

Despre penalizări am discutat îndelung cu șeful stației Cățelu, inginerul Ion Matei. „Poate vi s-a mai spus dar trebuie să vă spun și eu fiindcă mă doare. Noi sîntem stația care, pe centura Capitalei, raportăm cel mai mare număr de imobilizări de vagoane. Indicatorul de staționare pe vagon a fost depășit în anul care a trecut cu aproape 2 ore. Și fiindcă am avut la descărcat 247 000 de vagoane, socotiți și dumneavoastră cite au fost imobilizate. Am avut în zona noastră va-

goane care au depășit luna de staționare. O să mă întrebați de penalizări, știu, s-au aplicat, suma este de aproape 9 milioane lei. Campionii acestor penalizări : Baza de aprovizionare tehnico-materială, fillala metal, Uzinele 23 August, Întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante și alții. Baza, B.A.T.M.-ul adică, are de plătit două milioane și jumătate. Nu știu cum și dacă o să le plătească în întregime, fapt este însă că locația a devenit un simplu schimb de hirtii și aproape că nimeni nu se mai sinchisește de plata ei. Poate că ar trebui cercetat ce nu-i în regulă cu acest sistem de penalizare.”

Sîntem de acord cu această ultimă idee mai ales pentru faptul aflat în timpul documentării, direct din gura unui om implicat care ne-a făcut mărturisirea numai după ce l-am asigurat că nu-i vom pune numele și locul de muncă, precum că adesea penalizările sînt trecute de către întreprindere direct pe costurile de fabricație. Deci penalizarea nu e penalizare.

Și poate doar așa se mai explică de ce tocmai acum în iarnă Întreprinderea Combustibilului are vagoane imobilizate pentru stațiile Cotroceni, Progresul, Cățelu, că Întreprinderea Granitul lasă zile în șir pe o linie a fostei stații Titan o garnitură întreagă cu vagoane încărcate cu ciment, că la Policolor, prelungindu-se sărbătoarea de la sfîrșitul anului, sînt nedescărcate vagoane cu vechime din acea perioadă, iar exemplele pot continua.

Am discutat acest aspect, cit și altele la regionala de Căi Ferate București împreună cu tovarășii inginer Ion Gheorghe și operator Mihai Bărbulescu din cadrul diviziei de vagoane, precum și cu șeful regulatorului de circulație și mișcare regional, tovarășul Radu Manolescu. Au fost confirmate toate aceste date, ba mai mult, am primit altele noi care sugerează aceeași nepăsare privind îmbunătățirea organizării manipulării vagoanelor de C.F.R. în vederea respectării măcar a termenelor legale de staționare. Unde duc aceste imobilizări ? Este greu de calculat aici, în spațiul acestui articol. (Un fapt întîlnit de-a lungul documentării semnificativ pornind de la particular spre general. Întreprinderea de articole din sticlă București este în pericol de a reduce sau chiar stagna producția din lipsa unei materii prime principale și cere urgent printr-o adresă vagoane pentru 4 000 tone nisip. Tovarășa Buică Niculina, șefa compartimentului c.f.u., ne-a mărturisit că, atunci cînd trebuia să se facă aprovizionarea cuvenită, C.F.R.-ul n-a avut vagoane. De ce ? Se aflau în staționare la Tirgoviște, după cum spuneam, sau în alte locuri. Firește întreprinderea va fi ajutată dar problema rămîne în mod permanent. „Și apoi — spunea tovarășul Radu Manolescu — oamenii care produc asemenea necazuri nu se gîndesc deloc ce ar aduce pentru întreaga economie o mai bună rulare a vagoanelor. De fapt unii dintre ei nu se gîndesc decît la ei înșiși, adică doar acolo unde muncesc să meargă bine. Să-mi fie iertat dar aș vrea să dau un exemplu extrem de semnificativ : directorii întreprinderilor Cesarom și Semănătoarea, de pildă, zic, mi-au cerut vagoane goale pentru produsele proprii chiar în perioada în care aveau la descărcat imobilizate în întreprindere cam tot atîtea vagoane pline. De asta ce mai ziceți ?”

...Ce să mai spunem ? Decît că cine are urechi de auzit să audă, sau, revenind la penalizări, nu s-ar cuveni să fie transferate buznarului celor răspunzători ?

**Anchetă de SORIN POSTOLACHE
și VICTOR CONSTANTINESCU**

CHEMĂRI LA ÎNTRECERE

(Urmare din pagina 1)

cialiste va fi marcat de două mari evenimente ale istoriei sale naționale : cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român și sărbătorirea celei de-a 35-a aniversări a insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste. Se cuvine să subliniem de asemenea faptul că dinamica noului an este marcată în mod hotărîtor de aplicarea generalizată a ansamblului de măsuri privind noul mecanism economico-financiar.

Raportînd în cifre și fapte bilanțul rodnic al anului trecut, împlinirile și semnificațiile lui în diverse sectoare ale activității economice și sociale, chemările la întrecere, readuc în atenția întregii noastre națiuni sarcina dominantă, decisivă a momentului istoric pe care îl trăim : orientarea întregului efort de creație pentru ridicarea calitativă a activității economice, obiectiv central, esențial al tuturor oamenilor muncii, al întregului popor. Bătălia pentru o calitate nouă, superioară, reclamă — așa cum a precizat în repetate rânduri secretarul general al partidului nostru — o viziune revoluționară, noua calitate însemnînd deopotrivă afirmarea revoluției tehnico-stiințifice, creșterea eficienței întregii activități economico-sociale, perfecționarea continuă a conducerii, planificării și organizării, participarea tot mai largă a oamenilor muncii la conducerea unităților economice, a întregului organism politic social al patriei socialiste. Sensurile și implicațiile acestei teze — enunțată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului și dezvoltată ulterior în alte cuvîntări — propune un permanent și profund examen pentru rezolvarea promptă și lucidă a complexelor probleme pe care le pune stabilirea direcțiilor și obiectivelor concrete de dezvoltare a diferitelor sectoare de activitate.

În consens cu aceste comandamente ale istoriei naționale, întrecerea socialistă își propune ca obiectiv primordial depășirea planului național unic de dezvoltare economico-socială pe anul în curs în toate compartimentele, la toți indicatorii, inclusiv a programului suplimentar de minimum 10 miliarde lei la producția globală și circa 3 miliarde lei la producția netă. Pretutindeni, în industrie, agricultură, construcții, transporturi, în institutele de cercetare și proiectare și în consiliile populare, acest uriaș și nobil deziderat presupune conjugarea muncii direct productive cu lupta pentru reducerea substanțială a cheltuielilor materiale de producție, cu creșterea accentuată a productivității muncii, cu înfăptuirea unei discipline exemplare, cu promovarea principiilor eticii și echității socialiste.

Dînd glas unei opțiuni generale, polartînd resursele materiale și umane ale întregii țări, angajamentele mobilizatoare ale acestui început de an vor marca, sîntem siguri, un moment de referință în marea și eroica epopee a construcției socialismului pe pămîntul României. „Îmi exprim deplina convingere — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în Mesajul de Anul nou — că prin munca eroică a întregului nostru popor, strîns unit în jurul partidului, anul 1979 va marca un nou și important pas înainte în dezvoltarea forțelor de producție, în ridicarea bunăstării materiale și spirituale a maselor, în întărirea independenței și suveranității patriei noastre socialiste.”

Pentru cel care-ar vrea să facă o casă

Mai întîi tu să vezi o mulțime de case, să înveți cum se stă, cumsecade, în ele, socoteala s-o faci de la stîlpi, dușumele, și să știi care-s bune și-nre-acestea frumoase. Pune circa și sapă, adinc, cu folos, nu uita, strălucitul, drumul zilei pe cer, la ibricul luminii fereastră-i miner. Și ia seama la toate **INCĂ FOARTE DE JOS**. Cînd, sfîrșind temelia, mai tîrziu, în chindie, vei gusta mulțumit dintr-o oală cu vin tu să crezi că de-abia de acum, dar puțin, casa ta nu mai este ce-a fost — o cîmpie. Cu parterul odată, ridicat, pe de-a-ntreg, ai trecut marea moartă-zidirii de case, căci deasupra ce-n gînduri și vise rămase, e-un curaj, o ieșire din rînd ca strateg. În sfîrșit, pe o scară gîndită-ndelung, nici îngustă de tot și nici largă, prea largă, doar atît cît suind pașii grei să nu-ți spargă umbra frunții, cumva, de mai sus o ajung, din nivel în nivel, chiar de nu e ușor să transporti prin conducte și vane-napoi toată moartea din viață, suavul gunoi, să atingi, să n-atingi, punctul alfa de zbor. Și aici e un junghi, e o vină pieziș — cine-ar ști să îți spună, cinstit, fără gaj, că acesta e ultimul, dintre toate, etaj peste care e bine să pui coperiș. Ca trezit, împrejur, ochii roată să-i dai — singuratica-ți casă e un miez de oraș...

VALERIU PRICINA

Nu ne-ajunge timpul ca să ne complicăm

O chestiune de morală a vieții cotidiene izvorăște din complicarea inutilă a vieții și timpului prin ambiția — de atâtea ori demnă de o cauză mai bună — a înscrierii într-un sistem de relații, care, așa cum am mai avut prilejul să spun, a început pe ici, pe colo să acționeze cu destulă evidență.

Sună telefonul, să zicem, un amic te întreabă îndatoritor dacă nu cumva îl cunoști pe „tovarășul...”, tu, din politețe, din dorința de a nu fi taxat drept „indiferent față de „soarta aproapelui”, începi să te gîndești dacă îl cunoști sau dacă nu cumva cunoști pe cineva care îl cunoaște pe respectivul, un lanț întreg, mai mult decît al slăbiciunilor, se întinde verigă cu verigă și cuprinde un pămînt întreg cu sufețele lui cu tot. Între timp vine și rîndul tău care pui mina pe telefon și întrebi dacă amicul nu cunoaște pe amicul care, nu vă grăbiți, încercați să vă gîndiți mai atent și să vedeți cum și dumneavoastră faceți să zornăie verigile aceluia nefericit lanț...

Și la capătul lanțului neapărat, dar neapărat, un neputincios, și foarte rar, dar foarte rar, un fapt de viață nărtind interesul în mod cinstit. Am intrat, fără să vreau (cred), și eu în acest joc la un moment dat. Viața mea devenise un infern, dorința „facerii de bine” se întorsese împotriva mea. Nu numai telefoanele care nu mai stăteau din sunet, nu numai vizitele care nu se mai sfîrșeau, nu numai familia care alt subiect de discuție nu mai avea se transformaseră pentru mine într-un coșmar, dar chiar și somnul devenise un coșmar iar eu de la o ușă la alta, de la un cabinet la altul, și în acest timp alt lanț de interese, în care cel dus pe drumuri tot eu eram, după principiul „sfînt”, serviciu contra serviciu, și cînd nu suna la telefon cel care mă pusese inițial

pe drumuri, atunci suna cel care, la rîndul lui, îmi ceruse el mie ceva în schimbul aceluia prim ceva, și într-o dimineată mi-am luat inima în dinți și am spus: „dragă tovarășe, nu pot, nu mă pot, nu sînt în stare, sînt un neputincios, nu te supăra, nu mă condamnă, asta e situația, nu mai fac față, iartă-mă...”

— Nu se poate, zice amicul, imposibil, nu poți să abdicîi. M-ai încurcat. Dacă știam de la început, mă duceam la altcineva. Mobilizează-te, zice ei, ai mai multă ambiție, ai început hora, joacă!

— Nu mai pot, zic eu cu un glas care și mie mi s-a părut sfișietor de sincer și chiar așa și era, nu mai pot...

Și, bineînțeles, că a început și pentru mine o perioadă de liniște, n-au mai sunat telefoanele, n-a mai sunat soneria de la ușă, o liniște fericită credeam eu, însă ea era totală, adică eu însumi fusesem aruncat într-o îngrijorătoare izolare de toată lumea, ieșisem din sistemul de relații, eram pîndit de cea mai cumplită ignorare...

E posibil așa ceva?!

Este!

Atunci nu e bine. Capitolul morală începe să devină o problemă. Undeva acest lanț al relațiilor se cuvîne rupe și definitiv pentru ca el să nu mai poată fi „innodat”.

Important este să trăim, toți, prin noi înșine și nu prin cine cunoaștem și prin cine ne cunoaște, important este să ne plătim datoriile prin noi înșine și nu cu aranjate reduceri de conturi, unii toate datoriile, alții mai descurcările numai unele datorii, important este să punem capul pe pernă cu somnul nostru și cu visele noastre, nu cu somnul și visele altora, în lunche de care, sau față de care, „o” în legătură cu care și așa mai departe...

Nu e, firește, nici comod, nici ușor, nici rentabil chiar, la început, și poate că nu e rentabil mai multă vreme. Pînă la urmă însă eu cred că se poate determina un aer curat, bun de respirat de către toată lumea, chiar dacă abia atunci ori să apară sufocările unora, pentru că cel mai grav și mai semnificativ pe unii îi sufocă aerul curat...

— Viața — îmi spunea un „pătit” — oricît ar fi crescut media ei, viața, zice, tot scurtă este. Nu ne-ajunge timpul ca să ne complicăm în acest sistem al relațiilor. Mult mai simplu ar fi să renunțăm la el.

DINU SĂRARU ■

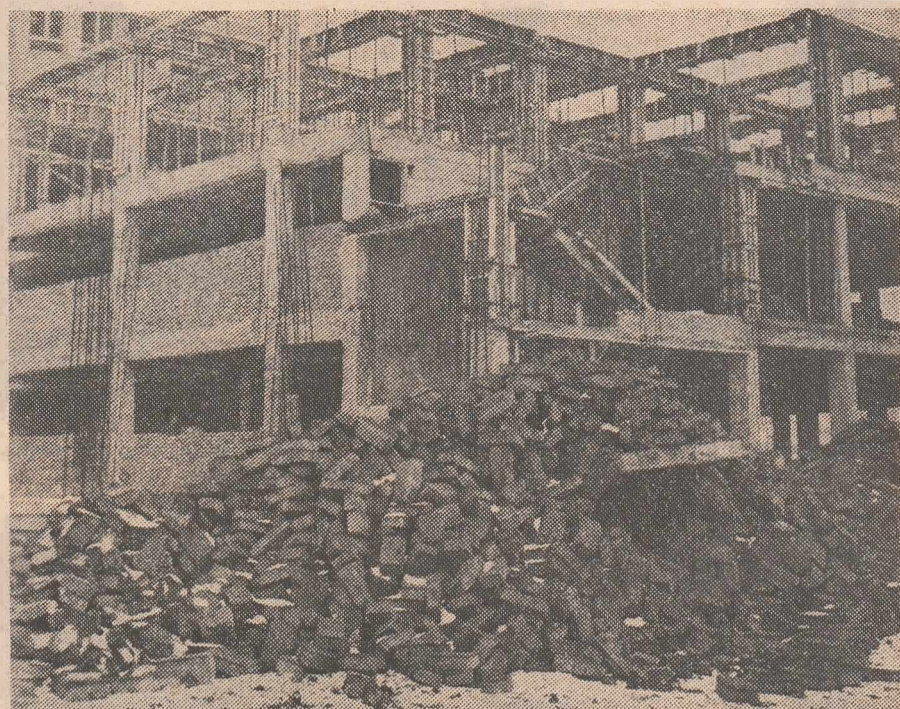
Bucurați-vă, călători, la hanul „Bucura”!

Chiar dacă în dimineața zilei de joi, 11 ianuarie, toate șoselele județului Hunedoara au fost acoperite de o inspăimîntătoare poizhîță de gheață, am avut totuși curajul să o pornim la drum, dinspre Deva spre Hațeg, înfruntînd nu atît poleul, care începuse să se mai dezghețe sub acțiunea nisipului amestecat cu sare, cît mai ales situația, mai mult sau mai puțin plăcută, de a fi, la primele ore ale dimineții, oaspeții popasului turistic „Zimbrul” și ai hanului „Bucura”, cu doar trei și, respectiv, doi kilometri înainte de a intra în Hațeg.

Vînd parcă să ne facă să uităm de peripețiile drumului, barmana Elisabeta Coraiescu ne-a întîmpinat cu o căldură care însă, din păcate, n-a făcut să crească și temperatura din popasul „Zimbrul”. Cu alte cuvinte, frig în sala mică a popasului. Dar, la acea oră, parecum matinală, 8.30, la o jumătate de oră de la deschidere, plitele bucătăriei ardeau, iar pe plite fierbeau trei vase pline ochi cu apă, apă gata oricînd să se transforme, cu bunăvoință, în ceai. Cîte feluri de ceai? Unul singur, obișnuitul ceai negru, completat cu ochiuri cu suncă sau cașcaval, cu salam de vară, salam de Sibiu, gem, dulceață. „Decît nimic, și cînd spun nimic mă refer la o simplă cafea, sau, cel mult, niște napolitane și mai știu eu ce, cum am fost serviți prin alte popasuri turistice, aici, la popasul „Zimbrul” constat o adevărată bunăstare. Păcat că nu e ceva mai multă căldură, fapt care ne obligă să mîncăm îmbrăcați, așa cum am intrat”. Interlocutorul nostru, Leontin Popescu, din Sibiu, în drum spre Caransebeș. „Peste numai o oră, cel mult o oră și jumătate, vom putea servi aici, la „Zimbrul”, o ciorbă de burtă, o ciorbă de fasole albă cu costiță, sau o ciorbă de pasăre, iar ca felul doi vom putea servi un grătar din carne de porc, ficat, crețer, rinichi, fudulii, cîrnați oltenești, mititei

sau specialitatea casei, un colțel împănănat.” De ce toate aceste bunătați, amintînd de vitrina bine aprovizionată a unei zahanale, vor apărea abia peste o oră și jumătate? Pentru că, ne informează aceeași interlocutoare, Elisabeta Coraiescu, toate aceste mincăruri, cu excepția grătarelor, vor fi aduse de la hanul „Bucura” de care ține și popasul „Zimbrul”. Notînd și numele bucătăresei, Elena Stern, care în acea zi avea să astîmpere foamea a citorva zeci de călători, ne-am îndreptat spre hanul „Bucura”, unde avea să ne întîmpine Emeric Kasas, ajutorul șefului de unitate. Deasupra a trei mari plite, duduind de căldură, șase vase mari, toate pline cu ciorbe, șase vase bolborosind fiecare în legea lui, intrucît în fiecare vas se află un alt fel de ciorbă. Pe aceleași plite, cîteva țigări mari cu tot felul de tocane, ghiveciuri. Cele trei bucătărese, Zenovica, Viționescu, Rodica Bălica și Cazan Viorica, nu mai prididesc de atîta treabă la care se adaugă și coptul unor chifle pe o plită electrică, sarcină pe care o duc la bun sfîrșit bratarul de ocazie Cazan Viorica, tot ea fiind și autoarea unor plăcinte cu brînză, ceva în genul vestitelor poale-n brîu moldovenești, dar ceva mai mari. Bineînțeles că hanul, ne asigură Emeric Kasas, dispune de o gamă mai largă de produse, în comparație cu popasul turistic, dar preferințele consumatorilor sînt cam aceleași, fie că vin la han, fie că merg la popas. Se consumă cu predilecție ciorba de burtă și de fasole, grătarul, ficatul, rinichii, momitele și măduvioarele. Urmează apoi, între ciorbe, cea de perișoare sau cea de vacuță. Nu prea se inghesuie lumea la ciorba de pasăre, dar noi sîntem obligați să avem cel puțin cinci feluri de ciorbă și asta nu ar fi așa de rău, dar sîntem obligați să desfacem și mîncare gătită. Avem mari necazuri, vreau să spun pierderi, cu această mîncare gă-

Salvați o stație de salvare!

În urmă cu cîteva ani, mai precis în 1975, au început lucrările de construcție la complexul sanitar din municipiul Drobeta-Turnu Severin. Darea în folosință era prevăzută, conform tuturor graficelor, în trimestrul patru al anului 1977. Desigur, de la acea dată au mai trecut cîteva trimestre, dar complexul sanitar format dintr-o stație de salvare, policlinică și spital cu o capacitate de 700 de paturi este încă în situația pe care o înfățișează fotografia. Întîlnindu-l la șantier pe Dumitru Gaspar — șeful lotului — acesta ne spune că în ziua respectivă, în ciuda comenzilor de betonare, le-au sosit doar doi metri cubi de mortar și aceștia au venit cu două ore întîrziere. Comandaseră inițial patru metri. Cîteva muncitori își făceau de lucru pe lângă clădire în timp ce macarașul Ion Prodan, pe o macara turn de 5,5 tone, mincind seminte, ne spune că în acea zi mai mult a stat. A ridicat la nivelul etajului întii matorul respectiv și a mai ridicat cîteva sute de cărămizi. Dacă ar putea, ne spune macarașul glumind cu necaz, ar pleca așa cu macaraua... pe bulevard, poate ar avea cîteva nevoie de mine. În apropiere, la centrala termică, dată recent în folosință, maistrul Mihai Voiculescu ne arată cele patru cazane care pot să asigure încălzirea întregului complex. Așteptăm să se îndure constructorul, ca în afară de cele 4 blocuri pe care le alimentăm, să ne racordeze la leagănul de copii cu 200 de locuri care se află la cîteva metri de noi. Timpul trece dar pe I.J.C.M. parcă nici nu-l interesează. Alimentăm leagănul de copii, care are o mică centrală proprie, cu cîte un butoi, două de păcură. Păcat de această modernă centrală automatizată care nu lucrează la toată capacitatea. Pînă la stația de salvare, care era aproape gata, a fost părăsită.

Directorul Direcției sanitare, doctorul

Alexandru Trăilă, ne explică că această întîrziere a lucrărilor afectează, în mod concret, activitatea sanitară a județului. Utilajele și toate aparatele medicale care au sosit de doi ani zac depozitate pe la diferite spitale, prin curți, șoproane, fiind supuse deteriorării, furtului și degradării din punct de vedere funcțional. Acest complex sanitar aducea județului, în afară de necesara stație de salvare, și o secție de cardiologie cu 50 de paturi, o secție de ortopedie și un bloc materno-infantil.

Pentru această investiție s-au alocat cîteva zeci de milioane lei, ne spune Elisabeta Bădescu, vicepreședinta Consiliului popular județean Mehedintzi. Constructorul tărăgănează însă în mod nejustificat această lucrare. Pierderile și întîrzierile sînt evidente.

Promisiuni și angajamente s-au rostit de mai multe ori. Important este ca respectivul constructor să se apuce serios de treabă. Orice întîrziere reprezintă o dublă pierdere — atît prin risipa materialelor de construcție cît și a utilajelor care zac împrăștiate prin tot județul.

P. SORIN ■

tită. O altă deosebire între popasul „Zimbrul” și hanul „Bucura” ar mai fi și aceea că la „Bucura”, în sala restaurantului, era cald și bine, iar consumatorii erau ceva mai numeroși. Să mai notăm că hanul, după cum îl arată și numele, dispune de posibilități excelente de cazare, iar pe timpul verii oferă și un camping de căsute în fața cărora se desfășoară, maiestuoasă, întreagă Țara Hațegului străjuită de munții cei mari ai Retezatului.

„Mici necazuri la popasul „Tibiscum”

În dreapta șoselei ce dinspre Lugoj intră în Caransebeș, din anul 1974 stă cu porțile deschise motelul „Tibiscum”, unitate a cooperăției de consum și, în acest sens, a automobilistilor, a șoferilor de cursă lungă, a constructorilor, a turiștilor, a localnicilor care poposesc preț de o cafea sau, uneori, zile întregi pe meleagurile mai sus marcate. Șef de complex era și în săptămîna trecută (și omul are argumente temeinice să mai rămînă) Gheorghe Florea, un tînăr care, venind de un an de la Orșova, a schimbat starea bilanțurilor eficiente. Spre exemplu, încă din septembrie s-a și realizat planul pe '78 la producția proprie (vreo patru milioane lei) așa că toți indicatorii economici din întreaga lună decembrie se vor socoti ca beneficiu suplimentar. E bine, desigur!

Am urcat în cîteva camere (72 locuri), am stat de vorbă cu cei cazați, am coborît în restaurant, am cerut opinii, am băgat de seamă. Iată cîteva observații la primul contact:

— În toate camerele vizitate lipsesc prosoape și săpunuri, hirtie igienică, prin unele băi faianța cade și igrasia crește, lenjeria nu se schimbă în mod regulat în încăperile celor aflați în

care acum cinci ani a cucerit, în întrecerea cu celelalte unități similare, locul întii pe țară, iar în ultimii patru ani nu a coborît mai jos de locul trei, ceea ce vrea să însemne că există atît tendința cît și posibilitatea de a cuceri din nou locul întii. Un argument în acest sens? Din volumul total al mărfurilor desfăcute, aproape 70 la sută revine sortimentului numit mîncare și nu băutură, amănuunt care, după părerea noastră, se inscrie perfect în ideea a ceea ce vrea să fie un han turistic, un motel sau un popas așezat în calea celor obișnuiți cu drumul.

VICTOR NIȚĂ ■

delegații prelungite (C. Diaconu, Emil Andru și Gheorghe Pendrea, de la o întreprindere bucureșteană de utilaj pentru drumuri și poduri), iar în localul cu mîncăruri și băuturi (gustoase, ziceau clienții) cîntă, și nu se joacă, zgomotoasa orchestră Dragomir cu „guristul” Mihai Vasile, care merită un popas, în paranteză, ca să nu-i supralicităm calitățile vocale (stă la masă, cu microfonul în dreapta și cu Dubonet-ul în stînga! ? !)

Că apar nereguli și într-o unitate rentabilă și destul de bine gospodărită, nu prea o dovedește codica de sugestii și reclamații, pe care, cerînd-o vinerea, la primul popas la acest motel, am primit-o abia duminică la o nouă vizită. Doar două critici într-un caiet rătăcit, nedeschis de o lună: una la adresa... condiții (dar pri-pită, de turist grăbit), alta cu destinația Lenuța Dănilă, ospătară care s-a întrecut cu obraznicia atunci cînd craioveanul Gheorghe Iancovici i-a cerut insistent sare în bucatele de pe masă. Așadar: micile necazuri ale popasului la „Tibiscum” pot și trebuie să fie, date uitării dacă personalul va socoti cu adevărat că și omul grăbit emite pretenții statornice.

TEODOR BULZA ■

De la COMITETUL JUDEȚEAN ARGES AL P.C.R.: Petiționarul Stoica Gh. din comuna Bogați se declară nemulțumit că nu i s-a eliberat certificat de producător. Din cercetări rezultă că este un bun gospodar, cu o stare materială la fel (are și autoturism). I s-a eliberat certificatul dorit și va crește și un porc în vederea contractării.

De la CONSILIUL POPULAR AL JUDEȚULUI BIHOR: Pentru a veni în ajutorul petiționarului Jula Viorica în soluționarea problemei privind construirea unei case familiale i s-a atribuit un alt loc de casă pe care l-a refuzat pe motivul că nu are acces direct în grădina cumpărată, care este situată în continuarea terenului atribuit inițial.

De la PROCURATURA JUDEȚEANĂ SIBIU. În legătură cu memoriul trimis dv. de către Sauciu Eugenia, facem precizarea că pentru soluționarea problemelor ridicate de petentă a fost sesizată Procuratura generală, organ competent în cauză.

De la CONSILIUL POPULAR AL MUNICIPIULUI PLOIEȘTI: Vă aducem la cunoștință că lui Ștefan Aneta și nepoata sa Drăghici Nicoleta li s-a repartizat apartamentul 5 din strada

Sint pensionarul NICOLAE MOCIOIU din comuna Călnic, județul Gorj, și vă anunț că în Tg. Jiu s-a deschis un centru Plafar, ceea ce ne-a bucurat deosebit. În 7 luni însă am întrebat de 7 ori (cam o dată pe lună) alături unde este vinzătorul și mi s-a răspuns diferit: „Vine, vine” sau „La mulți ani”. Nu simțeam de părere să fie numai de reclamă cuvântul Plafar. El are sensuri mult mai nobile.

Sintem SUSCĂ IOAN, BOLOGA VASILE, BURNAR PETRU din comuna Săcel, jud. Maramureș, și vă spunem că viitorul copiilor noștri din clasa I B începe să ne îngrijoreze. Copiii noștri au note foarte mari dar deși a trecut un trimestru de învățură nu recunosc literele sau semnele pe care le-au învățat. Nu putem să credem nici că fiil noștri sint prosti sau inapolați, nici că tov. învățătoare n-are experiență. Atunci ce să credem?

Mă numesc POENARU MIRCEA și sint posesorul unui Fiat pe care l-a lovit soferul de la I.T.B. pe nume Latchescu Andrei. După accident el, vinovatul, a fost extrem de autoritar și apoi am înțeles de ce: era asigurat la ADAS. Cu chiu, cu vai, am întocmit actele necesare și iată-mă la Ciclop-Fiat

zidental și evaluat legal. Întreținerea județeană de gospodărie comunală și locativă Mehedintzi sau altă unitate socialistă nu au nici un teinzel în executarea altui tip de locuință.

De la PROCURATURA LOCALĂ CLUJ-NAPOCA: Vă înștiințăm că am dispus neinceperea urmării penale în cauza privind pe numii Marcu Ion, Marcu Damian, Haiduc Avram și Benea Gavril. Pe baza cerțărilor efectuate s-a stabilit că materialul lemnos nu era furat și s-a mai stabilit că transportul și desfacerea s-au făcut legal. Cind au fost nereguli s-au aplicat cuvenitele amenzi.

Sint COMAN ION, om al muncii din Sinala, și am fost 18 zile la tratament la Sovata. Mincarea nu a fost extraordinară și nici comportarea celor veniți acolo nu m-a satisfăcut. Au fost chiar și scandaluri tratate indulgent de cel în drept. Vă anunț faptul urit că la băile de nămol dispăreau verighele. Un exemplu, a dispărut verighele de la o tovarășă care lucrează la Trulstul minier Aghires, jud. Cluj, tel. 116. În încheiere zic așa: să poată omul să meargă linistit la băi.

Mă numesc ADRIAN OLARU, din Otopeni, și ca automobilist

sească unii tovarăși în anul 1979?

De la COMITETUL JUDEȚEAN MEHEDINȚI AL P.C.R. Analizind cele relatate de către tov. Dumitru Maria am constatat următoarele: Sus-numita solicită să fie ajutată să lucreze într-o unitate din Orșova. S-a dispus secției mecanice din Orșova să o primească la cursul de calificare în meseria de sudor electric, curs ce va începe în această lună.

De la CONSILIUL POPULAR AL SECTORULUI 3: Referitor la scrisoarea tov. Stan Maria, prin care solicită locuință: Sus-numita și copilul au spațiu puțin și condiții necorespunzătoare. Pentru aceste motive Consiliul oamenilor muncii din I.C.L. Alimentară a aprobat ca tov. Stan să fie trecută pe tabelul de priorități la poziția 1 la 2 camere.

De la CONSILIUL POPULAR AL SECTORULUI 1: În legătură cu scrisoarea lui Bădilă Ștefan, s-au stabilit următoarele: În noiembrie 1978, comitetul executiv a atribuit camera de serviciu familiei Sava (familie care a promis că-l va lua în spațiu pe petiționar). Tov. Bădilă are domiciliul stabil în sectorul 5, prop. personală, și deci rezolvarea situației sale locative nu depinde de acest organism.

Mă numesc ROTAR ION și împreună cu 48 de oameni m-am mai adresat dv. în legătură cu unele nereguli locative, sesizare apărută în revistă la această pagină. Numai că asupra mea s-au încercat intimidări din partea deputatei Petru Cornelia, de reprezentanți ai cetățenilor din cartier. Sintem indignați că tocmai acela pe care l-am ales să ne reprezinte procedează în acest fel cu cetățenii.

Sint profesorul MARUSCEAC ION din București și mă refer la comportarea lucrătorilor de la Magazinul I.D.M.S. Fiat din Calea Griviței. Am cerut să cumpăr 2 cauciucuri ce erau expuse și mi s-a spus că sint vindute. Nu erau, și în fața mea gestionarul Guscă și-a făcut bon și le-a cumpărat el. Cerind conștient, acesta, gestionarul incorect, a vrut să mă lovească peste față cu o broșură, fapt ce m-a mirat și indignat.

Sintem familia FICA ROMULUS din Baia Mare și vă scriem din Borsec. S-a îmbolnăvit fetița și la farmacia din localitate nu mi s-au eliberat medicamentele gratuit, cum este legal. Boala nu apare numai în circumscripția unde este înregistrat copilul. Deci: de ce nu beneficiem de gratuitatea medicamentelor pentru copii în orice localitate unde este medic care să constate boala și să prescrie tratamentul?

Mă numesc BUȘOI AURELIAN și lucrez la Întreținerea de mecanică fină București. În iunie 1978 am sesizat niște nereguli în brigada unde lucram. Imediat am fost mutat în altă brigadă unde sef este nepotul fostului meu sef de brigadă. Vă dați seama ce viață! Rog ca neregulile de mine sesizate, nereguli ce știrbesc eficiența și morala muncii, să fie analizate serios și operativ, iar eu să-mi recapăt vechiul loc de muncă.

De la CONSILIUL POPULAR AL MUNICIPIULUI TIMIȘOARA: Vă arătăm că lucrurile sesizate de către Stelică Stănescu, președinte de asociatie de locatari din municipiu, sint reale. Se studiază împreună cu I.C.R.A.L. și I.T.C.T. posibilitatea sanitară prin dezafectarea unei magazii din imobilul situat în bd. 23 August nr. 5, cu intrarea direct din statia de autobuze.

De la CENTRALA DE EXPLOATARE A LEMNULUI BUCUREȘTI: Din cercetările făcute, ca urmare a scrisorii semnate de Teodosia Ioan și alții, rezultă că drepturile sint solicitate legal și se vor plăti.

De la DIRECTIA COMERCIALĂ A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI: Verificind pe teren cele afirmate de cetățeanul Grecu Iuliu, nu au rezultat asocieri de culori care să ducă la apariția neesteticele. Reamintim că în București firmele unităților se execută pe baza autorizației eliberate de o comisie de avizare de pe lângă C.P.M.B. care asigură respectarea normelor estetice și funcționale.

De la CONSILIUL POPULAR AL SECTORULUI 6: În legătură cu unele cereri pentru spațiu locativ, vă răspundem următoarele: Cererea tov. Bogdan Ioana a fost rezolvată favorabil în sensul că i s-a emis comunicarea 1213/1978 pentru locuința solicitată; tov. Moraru Felicia trebuie să se adreseze Consiliului oamenilor muncii de la Centrala de confecții și tricotaie București, așa cum prevăd dispozițiile art. 8 și 9 din Legea 5/1973 și art. 1 din H.C.M. 860/1973; tov. Ion Pandelescu va fi inclus pe tabelul de locuință al pensionarilor la o poziție corespunzătoare; tov. Stoica Adrian a ocupat fără forme legale o locuință și urmează să fie evacuat din ea.

La solicitarea tovarășului ARMAND PAPIER, expert contabil, și ca urmare a verificării scrisorii sale, publicăm următoarea precizare în legătură cu articolul „Afacerea a intrat la apăs”, apărut în numărul din 7 IX 1978:

„În dosarul de cercetare penală privind pe Popescu Gheorghe și alții am fost desemnat de Biroul local de expertize contabile și numit prin ordonanța Procuraturii sectorului 5. Prin aceeași modalitate am fost numit și în alte dosare de anchetă penală privind diferite I.C.L. Alimentară. Nu i-am cunoscut pe contabilul șef R. Tudorică decât cu ocazia expertizei făcute de I.C.L. Alimentară 5. Onorariul de expertiză, în sumă de 1.500 lei, a fost fixat de procuratură și plătit de Gh. Popescu cu recipise la C.E.C., în 9. III și 5. IV. 1978. Prin extinderea învinuirii asupra revizorului Ioniță Petre s-a stabilit în sarcina lui un onorariu de expertiză de 500 lei, pe care acesta l-a deșpus la C.E.C. cu recipisa din 16. III. 1978”.

De la PROCURATURA JUDEȚEANĂ GALAȚI: Tov. Hotin Ibrim, com. Movileni, care vi s-a adresat, i s-a răspuns că dosarul a fost examinat cu toată grija și că soluția dată este cea corectă. Soluție confirmată și de Procuratura generală, i s-a mai atras atenția că unele afirmații sint false, fapt ce duce la purtarea multor martori pe drumuri și la alte situații ce nu-l onorează.

De la PROCURATURA JUDEȚEANĂ BUZĂU: Se comunică tov. Săvescu C-tin din Pîrșcov că în urma decesului soției s-a deschis dosar de debateră succesiunii la Notariatul Pătirlagele. În legătură cu înstrăinarea bunurilor de către frații soției s-a luat măsura ca încheierea cercetărilor să se facă pînă la cel mai tîrziu 10. I. a.c.

Mă numesc MARCU LIVIA, pensionară din Cluj-Napoca. Nemulțumită fiind de modul în care s-a rezolvat un proces al meu m-am adresat tov. Gheorghie Bobocea, procurorul general al Republicii Socialiste România, care m-a primit desigur nu era zi de audiență și s-a purtat față de mine cu multă omenie. Totodată, vă rog să mă scuzați că nu am folosit expresiile cele mai adecvate pentru că nu am pregătire superioară și de aceea sint de acord să vă faceti dv. corecturile ce credeți de cuviință.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme ce o pot face în fiecare zi între orele 10-13.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați telefonul unde vă putem găsi.

Poșta redacției

INVAȚĂMINT :

● Alexandru Chelu — Timișoara: Programă materialilor la care se va ține concurs de admitere, cit și condițiile pe care trebuie să le îndeplinești, sint acelea ce vor fi publicate în broșura „ADMITEREA ÎN INVAȚĂMINTUL SUPERIOR”.
● Vasile Stoica — Petroșani: Părerea noastră este că „efectul acestei sancțiuni” nu poate face obiectul „unei dezbateri publice”; ne pare rău.
● C. Gabriel — Timișoara; Dumitru Popa — Craiova; Andrei Ilieș — Galați: Este mai indicat să vă adresați direct Ministerului Educației și Învățămîntului, București, strada Spiru Haret 12, cod 70 738.
● Napoleon Zănescu — Deva: Exact așa cum vi s-a răspuns personal din partea M.E.I., nota inițială nu poate fi modificată dacă diferența ulterioară nu depășește fracțiunea de 1,0; or, chiar din calculul făcut de dv. reiese că în cazul ficei diferența nu depășește 65 de sutimi.

ADMINISTRATIV :

● Hariclia Scribănescu — București; Candit Vernea — Călărași: Prezența actelor de dovă la direcțiile pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale.
● Ion Mirulescu — Reșița: În problema televizoarelor, cel puțin la modul în care ne-ați prezentat-o dv., nu putem rămîne decit... miră.
● Nicolae Ibrăian — București: Conform legilor în vigoare, nu puteți contracta locuință proprietate personală fără a avea domiciliul stabil în București.
● Ion Lungu — Vaslui: Ați primit răspunsul de la Ministerul Muncii în data de 25 octombrie 1978.
● Badea Coșolanu — București: Sinteti nemulțumit de locuința care vi s-a repartizat, dar nu spuneți de ce.
● Monica Alecu și Daniel Miu — București:

Ne-ați trimis copilele unor memoriu pe care le-ați adresat altor foruri de la care vă stătuim să așteptați răspunsul cuvenit.
● Dumitru Bădiu — comuna Smirdioara, Teleorman: Dreptul la concediul de odihnă îl aveți după 11 luni de la încadrare cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată.

JURIDIC :

Tripa Aurel — Arad: Citez din scrisoarea dumneavoastră... „Tovarășul milițian Roșu a spus că soferul putea veni și cu 200 km pe oră, căci avea drum principal cu prioritate, iar eu aveam cedează trecerea și trebuia să-l acord prioritate. Eu l-am zis că este adevărat etc.” Restul sint explicații necontrolabile care nu pot justifica încălcarea legii. Pentru celelalte probleme sesizate adresați-vă organelor procuraturii, Florian Ardelean — Oradea: Trimiteti-ne declarația prietenei dv. Unde se afla în momentul incidentului și ce-a făcut după aceea, precum și copii de pe notăriile judecătorești. Borș Emil — Cluj-Napoca: Fratele care v-a luat casa și banii vă este frate bun? Așteptăm amănunte privind averea prezentă a dv. și a fratelui dv. (de la circumscripția financiară). Ioniță Ștefan — Dimbovița: Vă așteptăm la redacție cu dosarul promis.
Gheorghe Mihai — Arad: Din scrisoarea nu reiese din vîna cui s-a desfăcut căsătoria. Trimiteti memoriul adresat Procuraturii generale. Năstase Anca — Minodora: O audiență la președintele Judecătorei vă poate lămuri demersurile pe care le puteți face în continuare.
Mănescu Tudor — București: Am expediat memoriul dv. la I.C.R.A.L. Cotroceni. Cristea Alexandru — Ilfov: Continuați demersurile pe cale legală. Reveniți. Adamide Margareta — București: Vă așteptăm la redacție. Aida Iacobini Romelia — București: Am trimis memoriul dv. la

Procuratura generală. Năstase Maria — Bacău: Am trimis memoriul dv. la Direcția sanitară a județului. Ninea Voica Viorica — Timișoara: Trimiteti copie de pe hotărîrea Tribunalului suprem, 11 ani de procese ni se pare exagerat, dar micșorează posibilitatea unei erori. Vorbiți de influențe. Fiți mai explicită.
Andrei Gheorghe — Reșița: Așteptăm amănunte în legătură cu copiii dumneavoastră. Scrieți detaliat și lîmpede. Precizați de asemenea locul de muncă și adresa actuală a soției. Apresotei I. Rodica — București: Probele semnate nu sint concludente sau în orice caz greu de verificat. Gîndiți-vă la altceva. Eventual ia o împăcare cu cel șapte frați.

SOCIAL :

● Prună Marcela: Întrețineți un nepot de 23 de ani, un paraziț. Nu-l mai întrețineți!
● Fredoi Ion, București: Sintei pensionar și v-ați căsătorit fără forme legale. Cu toate acestea faceți mutația tovarășei la miliție. Nu este logic?
● Maieru Ovidiu: Problemele par interesante. Veniți pe la redacție, la secția de știință (Lăviu Timbus).
● Trandafir Gheorghe, Otopeni: Dacă în interesul serviciului ați fost trecut de la o unitate la alta nu este drept să fiți păgubit la retribuție.
● Faer Gheorghe, București: Dacă un lucrător de la serviciul care se ocupă cu retribuțiile vă cere o adeverință nu rezultă că este birocrat și că vrea să vă plătească la timp chenzina. Credeți-ne! ● Nora Tomosoiu: În comerțul nostru socialist nu există dorința de a păcăli (asta ne-ați întrebat), dar atunci cind o femeie cumpără pantofi este bine să-l încerce pe toate fețele. Căci are.

Rubrici realizate de
HORIA PĂTRĂȘCU
MARGA NEDELEA
NICOLAE CRISTACHE
EUGEN SECELEANU

Ștefan Gheorghiu nr. 414, unde se pot muta. Aceasta intrucit mandsara în care au locuit urmează a fi desființată.

De la INSTITUTUL DE CERCETĂRI JURIDICE BUCUREȘTI: Potrivit sarcinilor sale, institutul nostru nu are voie să acorde consultații juridice. Interpretarea legilor de retribuție și pensionare — conținutul scrisorii tov. Predescu Temistocle, ce ne-a fost trimisă — este de competența Ministerului Muncii.

Sint profesorul VÎRVA COSTACHE din comuna Miclăștii, județul Vaslui. M-am prezentat la un concurs pentru ocuparea posturilor de la Casa Pionierilor din Vaslui. Nu am fost declarat cîștigător cu toate că am obținut cu 7 puncte mai mult decit candidatul al doilea. Am făcut tot felul de demersuri dar n-am obținut nici un rezultat favorabil.

Sint DRĂGAN ION din orașul Constanța: S-au făcut propuneri ca bățătorul să fie mutat lîngă containerul de guno. Am mai rugat consiliul popular prin multe scrisori să distrugă sîrmele de uscat rufe, dar nimic. Noi anxăm o schiță cu rugămintea ca bățătorul de covoare să fie mutat acolo unde este locul lui, după planul orașului Constanța.

de pe bd. Emil Bodnaraș. Aici, alergătură, bani și mașina tot defectată, în timp ce vinovatul n-are probleme.

De la CONSILIUL POPULAR AL MUNICIPIULUI TÎRGU MUREȘ: Cele afirmate în scrisoarea grupului de locatari din cartierul Gheorghe Marinescu referitoare la lipsa căldurii și apei calde sint adevărate și s-au datorat lipsei de combustibil lichid. Începind cu 15 decembrie căldura și apa caldă se asigură normal. S-a discutat și cu tovarășii care au semnat scrisoarea și sint mulțumiți cu temperatura ce se asigură prin centrala termică.

De la CONSILIUL POPULAR AL SECTORULUI 1: În legătură cu scrisoarea tovarășei Gață Arsenia — Comitetul executiv a aprobat o locuință în Calea Floreasca nr. 103 formată din cameră de 14 mp, bucătărie, magazie, exclusive, pentru Întreținerea Automatică, ce a indicat ca beneficiar pe tov. Gață Arsenia.

De la CONSILIUL POPULAR AL JUDEȚULUI MEHEDINȚI: În legătură cu scrisoarea tov. Micșoniu Ionel: În toate localitățile urbane locuințele prop. pers. se execută numai în clădiri tip bloc. Imobilul adresantului a fost expropriat prin decret pre-

de 18 ani observ că nu ne mai respectăm unii pe alții. Unii au pe mașini firme ca SCIROCCO, ALLEZ LES BLEUNES, RACING TEAMM, MAL FOMMIS, GIX OIL EXTRA. Firma SCIROCCO este pe mașina tovarășului MARIUS TEICU, iar ALLEZ LES BLEUNES, pe Trabantul cu nr. 5-B-2383 al cărui proprietar nu-l cunosc. Ce sens are această pavoazare?

Mă numesc GRIGORAS I. DUMITRU și sint învățator pensionar în comuna Lețcani, Iași: O zi pe săptămînă factorul poștal are liber și schimbătorul, care trebuie să facă 3 zile la Lețcani și 3 la Podul Iloalei, este folosit de 2 ani numai la aceasta din urmă. Primim ziarele cu 4 zile întîrziere și propun să se mai înființeze un post de factor poștal în comună sau să se încadreze factori temporari.

Mă numesc VASILE SABINA și sint absolventă a Școlii tehnice de arhitectură și construcția oraselor (promoția 1969) și am fost repartizată la Trulstul de construcții industriale Ploiești. Recent am fost trecută ca laborant în condițiile în care la unele birouri și compartimente sint încadrați oameni fără pregătire. Mă consider nedreptățită și mă întreb cum pot să mai gre-

DIAGNOPROGRAM

Calculatorul electronic ajută medicul în diagnosticarea afecțiunilor gastrice

„Știu din ce în ce mai mult despre din ce în ce mai puțin”, se plîngea Bernard Shaw, referindu-se la crescînda specializare determinată de extinderea accelerată a cunoștințelor științifice, caracteristică pentru secolul nostru. Pe vremea scriitorului nu se vorbea despre explozia informațională, care azi a devenit însă realitate. Și științele medicale progrediază și se amplifică atât de rapid, încît, după cum releva o revistă academică de circulație internațională, un medic care folosește mijloace convenționale de documentare nu-și mai poate însuși, în momentul de față, mai mult de 10% din noutățile care apar anual în specialitatea sa. Se constată, totodată, că circa o jumătate din materialul nou prezintă nu o simplă adîncire a cunoștințelor dobîndite în facultate, ci pune într-o altă lumină sau chiar răstoarnă ceea ce fusese acceptat drept valabil pînă atunci. Firește, procentajele nu trebuie luate ad litteram, ele dau doar o anumită indicație asupra confruntării dintre medicul consultant și explozia informațională care îl este supus. Faptul că tocmai în aceste condiții, el își consacră o parte tot mai însemnată din timp unei munci din care, în mod fatal, nu lipsesc aspectele de rutină complicată și mai mult situația. Aceasta se vedește chiar și într-un moment atât de fundamental pentru relația medic-pacient precum diagnosticul.

Veți contraargumenta că diagnosticul constituie un act creator, de pură inteligență și că, în plus, el materializează clarviziunea datorată talentului, pasiunii și experienței. Totuși, chiar și aici tehnicile moderne de prelucrare a informației pot scuti medicului o imensă cheltuială de energie, permițîndu-i să se concentreze asupra acelor aspecte în care realitatea este decisivă inteligentă și acuită profesională. Și astfel, abordăm o problemă de mare actualitate a medicilor: diagnosticul asistat de calculatorul electronic. Ea a fost dezbătută și la o recentă masă rotundă interdisciplinară, „Cibernetica în medicina modernă”, organizată sub auspiciile Uniunii Societăților Științelor Medicale — Studenți la Institutul medico-farmaceutic București și avînd ca moderator pe doctorul Sandu Stoichiță, laureat al Academiei de Medicină din Paris, vicepreședinte al Societății europene de endoscopie digestivă.

Pentru prima oară, după știrea noastră, s-au reunit în jurul aceleiași mese rotunde sute de cadre didactice și studenți de la Institutul medico-farmaceutic și Politehnica din București, precum și informaticieni și cercetători științifici de la centre de calcul pentru a dezbate, într-un spirit interdisciplinar, probleme ale ciberneticii medicale. Cîteva noutăți, datorate tinerilor, comunicate la masa rotundă: perspectiva interpretării electro-

cardiogramelor cu ajutorul calculatului electronic proiectat de inginerul Șerban Papadopol și experimentat la Centrul de cardiologie de la Fundeni, și diagnosticul poliarteritei cronice evolutive, tot cu ajutorul calculatului electronic (lucrare de diplomă prezentată de studenta în medicină Livia Miclăuș, îndrumată de șeful de lucrări Victoria Blaja; ideea a trecut în faza experimentală la o mare întreprindere bucureșteană). Iată, așadar, cit de fertilă se dovedește a fi abordarea unor probleme pur medicale cu mijloace matematice și electronice moderne.

La această reuniune științifică interdisciplinară și-au spus cuvîntul cîteva zeci de specialiști, unii consacrați, alții încă foarte tineri, absolvenți sau studenți. Ne vom opri în rîndurile ce urmează asupra unei lucrări realizate cu mijloace modeste, dar cu dăruire și competență, de o tină doctoriță, medic generalist în comuna Talpa, Teleorman, și de soțul ei, inginer specialist în calculatoare. Numele lor: Mirela și Costică Roșu. Însăși această colaborare dintre un inginer și un medic ilustrează spiritul timpului.

DURERILE DE BURTĂ ÎN LIMBAJ FORTRAN

Totul a început de la lucrarea de diplomă a studentei Mirela Roșu, care, îndrumată de șeful de lucrări doctorul Sandu Stoichiță s-a angajat pe un drum destul de puțin bătut la noi: diagnosticul afecțiunilor gastrice cu ajutorul computerului.

Informațiile pe baza cărora se formulează diagnosticul, mai ales în cazurile mai complicate, sînt de natură foarte diversă. Medicul consultant înregistrează semne, bolnavul acuză simptome, conținutul diagnostic preliminar, conținutul ulterior rezultatele explorărilor funcționale — de la radiografiile obișnuite și cele în dublu contrast (metodă japoneză de dată foarte recentă, folosită și la Policlinica universitară Vitan din București) la gastrofibroscopie, promovată în țara noastră de doctorul Sandu Stoichiță și de alți specialiști. Este o tehnică revoluționară, permițînd o viziune directă în tractul digestiv în totalitate, raza de lumină urmînd un drum curbat de-a lungul fibrei optice care leagă capul de explorare cu vizorul aparatului. Se deschide o fereastră sui-generis în interiorul corului, prin care se pot observa cu ochiul liber și în dinamica lor procese patologice inabordable pe alte căi.

În fine, pentru precizarea și confirmarea finală a diagnosticului, se recurge la examenele clasice de histopatologie, fragmentele endobiotice fiind recoltate prin biopsii dirijate sub control endofibroscopice.

Bineînțeles, nu orice afecțiune gastrică reclamă toate aceste explorări, însă, oricum, prelucrarea rapidă și exactă a ansamblului de date clinice și de laborator pentru determinarea diagnosticului implică un considerabil volum de muncă. În ce măsură poate fi redus?

Iată cum au procedat cei doi cercetători. Au fost studiate în amănunțime 30

de afecțiuni gastrice, de la ulcerul obișnuit și cele complicate cu stenoză, hemoragie, penetrare, la gastrite (cinci tipuri), forme diverse de cancer și pînă la așa-numitele suferințe ale stomacului operat. În total, repetăm, 30 de afecțiuni. Multe din ele dau simptome asemănătoare — de pildă dureri în regiunea epigastrică, iradierii, vărsături, sensibilitate la palpare, intoleranțe alimentare etc. — deși afecțiunile în cauză sînt extrem de diferite ca gravitate, evoluție și tratament. Ce legătură poate exista bunăoară între o banală gastrită și un cancer? Și totuși, avînd în vedere că într-o fază incipientă ele dau anumite simptome similare, pot fi dezorientați chiar și medici experimen-

tați. Cercetătorii au ales coeficienți de pondere, acordînd fiecărui semn și simptom valori numerice mai mari sau mai mici, în funcție de afecțiunea respectivă. Astfel, sîngerarea din stomac a primit o valoare mai mare pentru diagnosticul ulcerului gastric complicat cu hemoragie digestivă superioară, și o valoare, o pondere mai mică drept simptom în diagnosticarea polipozelor gastrice sau altor tumori benigne, în care, deși mai rar, apar și sîngerări din stomac. Astfel, s-a efectuat o operație complicată de ierarhizare a simptomelor pe baza ultimelor date din literatura științifică mondială și a experienței celor mai buni specialiști de la noi.

Datele au fost codificate în limbajul Fortran-Iris și s-au introdus în calculatoare. Totodată, s-a elaborat un algoritm descriptiv „înțeles” de calculator, pentru a modela gîndirea medicului atunci cînd stabilește un diagnostic.

Mașina electronică procedează în felul următor: compară datele bolnavului — respectiv, rezultatele codificate ale tuturor investigațiilor care i s-au făcut acestuia — cu întreaga simptomatologie prezentă în memoria sa electronică. Drept urmare, calculatorul dă un diagnostic de certitudine sau unul probabil, eventual cere investigații suplimentare pentru diferențiere, sau declară, resemnat: „date insuficiente”; cu alte cuvinte, pe baza simptomelor respective și a simptomatologiei celor 30 de afecțiuni, nu se poate ajunge la nici un rezultat și trebuie căutat în altă parte... Astfel, calculatorul sprijină și potențează gîndirea medicului. Dar nu o înlocuiește! Acesta este miezul problemei. De fapt, calculatorul propune un diagnostic. Și totuși, foloasele posibile ale acestei tehnici sînt, sau mai exact: pot deveni, foarte mari.

„MEDICUL VA AVEA MAI MULT TIMP SĂ SE CONCENTREZE ASUPRA ESENȚIALULUI, SĂ GINDEASCĂ”

— E vorba, așadar, de un diagnostic asistat de calculator și nu dat de calculator — subliniază Mirela și Costică Roșu. Calculatorul triază, corelează și interpretează datele, ușurînd astfel munca medicului. Fapt și mai important, el asigură luarea în considerare a tuturor datelor semnificative din simptomatologia bolnavului, evitînd scăpările totdeauna posibile într-o memorie omească. Odată aflat în posesia „verdictului” formulat de calculator, medicului îi revine răspunderea finală. Debarasat însă de o parte a muncii cronofage, de rutină, medicul va avea mai mult timp să se concentreze asupra esențialului, să gîndească, să acorde o asistență calitativ superioară tînd seama de particularitățile bolnavului, de organismul în întregul său și, după ce s-a

convins de justetea diagnosticului sugerat de mașină, să prescrie și să urmărească tratamentul adecvat.

Mai există un avantaj, mai subtil, dar poate hotărîtor. Să luăm un tînar medic de țară, sau în general un medic începător. În fața bolnavului, el se poate baza doar pe memorie și pe experiența sa, în mod necesar limitate, pentru stabilirea diagnosticului. Dacă însă în cabinetul său s-ar afla un terminal conectat cu un calculator central, în a cărui memorie ar figura simptomatologia completă sau cvasicompletă a afecțiunilor din specialitatea sa, el ar comunica ordinatorului datele bolnavului cu aceeași ușurință cu care ar vorbi la telefon și, într-o fracțiune de secundă, ar afla boala sau bolile care corespund simptomelor pacientului. Aceasta l-ar pune pe pista cea bună, l-ar facilita căutările. Desigur, și în acest caz răspunderea finală revine omului și nu mașinii, dar pe această cale s-ar contribui, într-un anume sens, la democratizarea medicinei, intrucît instantaneu medicul din cel mai îndepărtat cătun ar avea acces la cele mai noi date ale științei și la experiența profesională a celor mai buni specialiști, transmise în limbajul calculatorului.

— Metoda dumneavoastră a fost experimentată? — i-am întrebat pe cei doi tineri.

— Da. Am testat cu calculatorul 50 bolnavi și, în paralel, un lot mator de oameni sănătoși, cărora li s-au făcut aceleași examene și investigații. Concordeanța dintre diagnosticul medicului și diagnosticul asistat de calculator a fost, practic, de 100%. Cu diferența că grație calculatorului cele cîteva zeci de diagnostice corecte au fost formulate în mai puțin de zece minute. Ne simțim astfel încurajați să ne extindem metoda la 120 afecțiuni ale tubului digestiv în totalitate și, sub îndrumarea doctorului Sandu Stoichiță, să contribuim la „cibernetizarea” gastroenterologiei?

— Dificultăți? — Ele sînt mai mult de ordin principal. Noi știm că există preocupări de informatică medicală la noi — între altele, în direcția în care ne-am angajat în lucrarea noastră — dar extinderea diagnosticului asistat de calculator este frînată pe de o parte de faptul că la facultățile de medicină nu se predau nici cele mai elementare notiuni de matematică modernă — care totuși pîtrund în toate sectoarele științei contemporane! — pe de altă parte, cercetările de informatică medicală de la noi, atîtea cite sînt, nu se reflectă decît cu titlu de excepție în revistele de specialitate. Despre cîteva asemenea preocupări noi am aflat doar acum cîteva săptămîni la Masa rotundă „Cibernetica în medicina modernă”. Concluzia: nu există publicitate, nu există o coordonare a eforturilor pe acest tîrim. Poate Academia de științe medicale... Oricum, noi mergem mai departe cu DIAGNOPROGRAM.

— Subliniem că cele cîteva zeci de diagnostice stabilite cu ajutorul calculatorului electronic după metoda arătată mai sus — relevă doctorul Stoichiță — au constituit în fapt diagnosticele finale, pe baza cărora s-au orientat tratamentele medicale și chirurgicale adecvate. Cazurile mai grave, corect diagnosticate în etapa precoce, au fost operate în timp util și acești oameni trăiesc și azi, muncesc, se bucură de viață. Este oare puțin?

LIONEL NIȚESCU ■

— Cîți ani are genetica?
— Practic s-a născut odată cu acest secol. Dar descoperirile sale sînt atât de importante, încît astăzi este pe bună dreptate considerată drept edificul central al tuturor științelor biologice. Îmi amintesc cum definea, cu ani în urmă, unul dintre academicienii clujenți genetica: este știința care dă răspuns la întrebarea de ce „din stejar, stejar răsare / iară vultur, vultur naște”...? Dar genetica nu s-a oprit doar la a da răspuns întrebărilor de milenii ale omului, ci ea a ajuns la un grad de dezvoltare care să-i permită chiar crearea unui nou univers biologic, să poată controla destinul biologic.

— Ce e destinul biologic?
— Greu de definit în cîteva fraze.
— De ce?
— Formarea unui nou organism, cu toate trăsăturile sale morfologice, fiziologice și de temperant este „dictată” de informația genetică pe care acel organism o moștenește de la părinți, prin intermediul gametilor. Construcția finală a organismului va fi însă rezultatul interacțiunilor indisolubile dintre baza ereditară moștenită și mediul său de viață. Destinul biologic, în acest sens restrîns, s-ar referi la faptul că fiecare individ este un unicat, un rezervor unic de informație genetică. Excepție de la regulă fac numai gemenii monovitelini, adică gemenii proveniți dintr-o singură celulă-ou inițială.

— Am auzit că vă preocupă în ultimul timp și acest aspect...
— Da. Sînt preocupări, cred, firești pentru orice biolog, astăzi, cînd prin inginerie genetică se întrevide foarte curînd manipularea biologică la scară largă, și

Convorbire cu dr. Dumitru Ciuperescu

UN ALIAT AL ZOOTEHNIIEI MODERNE — PROFILAXIA GENETICĂ

chiar crearea de noi specii pe care evoluția nu a „vrut”, sau nu a „reusit” să le creeze. În acest context mă preocupă într-o oarecare măsură și destinul biologic uman raportat la destinul social.

— Ar fi posibilă și descoperirea „pasiunii” din perspectiva uman-biologică?

— Pasiunea, ca și alte trăsături umane, are o componentă ereditară, care este permanent modelată și influențată de mediul social. Dacă ar fi să privim lucrurile din acest unghi, atunci mă simt obligat să adaug că am învățat, nu din spuse, ci mai mult din fapte, de la cei mai mulți dintre dascăli, că indiferent care ar fi profilul ales, adevărata pasiune se naște din muncă și strădania deosebită, că cercetarea științifică nu se face la normă, ci prin dăruirea vieții unei idei, că numai prin studiu și cercetare, pînă la obsesie, se nasc idei generoase. Doresc să folosesc și acest prilej pentru a aduce din nou un omagiu profesorului emerit Emil Negruțiu și regretatului profesor Ion Adameșteanu, ca să amintesc numai pe doi dintre iluștrii mei dascăli...

— Ce putem consemna nou în preocupările ce le aveți la Institutul agronomic?

— Vorbeam nu cu mult timp în urmă despre necesitatea examenului citogenetic al reproducătorilor în condițiile zootehniei moderne din țara noastră, cînd sistemul de însămînțări artificiale are tendința să se extindă la aproape toate speciile de fermă. Pe această cale se pot evidenția unele aberații cromozomale transmissibile, care pot produce mari pierderi zoo-economice și a căror răspîndire poate și trebuie să fie prevenită. Dar aceasta este numai un aspect, relativ limitat, al preocupărilor în direcția profilaxiei bolilor ereditare la animale.

— Despre ce este vorba?

— Pe lîngă aceste afecțiuni ereditare de natură cromozomală, trebuie acordată o

atenție deosebită și nu în ultimul, ci în primul rînd, bolilor produse de anumite gene, mult mai numeroase și mult mai dificil de diagnosticat, de prevenit și de eliminat din efectivele de animale. Este vorba despre defectele înăscute de metabolism, tulburările genice ale funcției de reproducere, numeroasele anomalii, malformații și monstruoziități de natură genică. Cunoașterea acestei categorii de boli ereditare, punerea lor în evidență și apoi prevenirea lor se bazează pe principii mai complexe de profilaxie sau de igienă genetică, profilaxie care în cazul zootehniei trebuie să tîină întotdeauna cont și de factorul economic.

— Și ce soluții întrevedeți?

— E o problemă de mare complexitate și rezolvarea ei trebuie să se bazeze pe o largă cooperare între diferitele categorii de specialiști implicați în creșterea animalelor, astfel încît prin contribuții și cercetări interdisciplinare să se poată elabora o adevărată tehnologie de punere în evidență, profilaxie și combatere a bolilor ereditare. Dealtfel, o asemenea colaborare s-a și realizat, din ea rezultînd un „Proiect de sistem de organizare a profilaxiei genetice la animale”. Acest proiect a fost deja prezentat la două manifestări științifice care au avut loc la sfîrșitul anului trecut, la Cluj-Napoca și București.

— Și cum a fost primit?

— Spre bucuria noastră, în mod favorabil. Acest lucru ne-a încurajat și avînd și sprijinul conducerii institutului, am înaintat proiectul respectiv conducerii M.A.I.A., convînși și conștienți de necesitatea existenței unui astfel de sistem de organizare a profilaxiei genetice. Bineînțeles, noi dorim ca asupra proiectului să se facă o largă dezbateră cu specialiști din toate compartimentele interesate pentru a corecta eventualele lipsuri și a putea beneficia în final de un cadru organiza-

toric unitar și o concepție bine cristallizată a modului concret în care se poate realiza profilaxia bolilor ereditare a animalelor din țara noastră.

— Ce elemente conține acest proiect?

— Definește și precizează principiile și metodologia realizării profilaxiei genetice la animale. Aprecînd preocupările diferitelor colective de cercetare în domeniul eredității animale, se simte lipsa unei coordonări unitare în această direcție. Iată de ce proiectul face propuneri în sensul găsirii unei soluții de coordonare la nivel național, pentru evidențierea și prevenirea bolilor ereditare la animale. Existența unui organism coordonator de eredității animale ar avea menirea să elaboreze o metodologie unitară de cercetare, să centralizeze datele de eredității patologice la nivelul țării și pe baza lor să controleze bolile ereditare ale animalelor.

— Și reglementările actuale?

— Trebuie regîndite. De pildă, instrucțiunile de apreciere și certificare a calității materialului de reproducție și legislația sanitar-veterinară nu cuprînd decît parțial aspecte de eredității patologice. Sînt convins că îmbunătățirea acestor reglementări va asigura cadrul legal adecvat pentru realizarea practică a profilaxiei genetice.

— Ce alte efecte ar mai putea avea dezvoltarea acestei cercetări?

— Judecînd după numărul redus de boli ereditare cunoscute la animale (cîteva sute la toate speciile de animale, comparativ cu cele peste 2.500 boli ereditare la om!) se poate întrevide obținerea de rezultate științifice originale, valoroase și afirmarea cercetării științifice românești și în acest domeniu...

M. CONSTANTIN ■

Un dosar repus pe rol: cercetările doctorului Dănilă

— Cine sînteți și de unde veniți?
— Sînt Ion Jipa, brutar, am 39 ani, vin din comuna Vrincioaia, satul Spinesti. Viața mea e un roman: bolnav de piămîni, internat de mai multe ori în spitale din Iași și București, operat de tumoră. Degeaba: rău și rău! Nu mai puteam vorbi, nu dormeam. Am ajuns la doctorul Dănilă, îmi dădea pînă acum un medicament și mă simțeam foarte bine: am luat 11 kilograme în greutate, puteam dormi, am poftă de mîncare și, puteți constata, vorbesc normal.

— Dumneavoastră...?
— Eu sînt frezor la Steaua roșie București; mă numesc Mihalache Dobrescu, 64 ani, operat de „neogastric”. Am plecat din spital fără nici o speranță. Soția a venit la tovarășul doctor Dănilă, i-a dat un medicament și, uite-mă, de la 50 de kilograme am ajuns la 70. Starea mea de acum este incomparabilă cu cea care a fost. Și vă mai zic una: sînt medicamente străine pe care am plătit multe mii de lei, dar care nu mi-au adus nici o ameliorare. Observ că și în medicină se mai întîmplă cum se mai întîmplă și prin unele întreprinderi: ne aplecăm uneori căciula în fața unui produs străin numai pentru că e străin. Asta o fi avut o justificare cîndva, cînd nu puteam să scoatem capul în lume. Acum să valorificăm în mod cinstit, fără egoism, inteligența fiecăruia, inteligența românească.

Pe strada Varnali nr. 5 se întîmplă de cîteva ani de zile un fapt care nu mai poate fi ignorat: la fiecare sfîrșit de săptămînă, cînd medicul Mihai Dănilă se întoarce acasă, în București, este asaltat de zeci și zeci de suferinzi, oameni veniți pentru ei sau pentru alții din cele mai îndepărtate colțuri de țară și, în ciuda faptului că preparatele doctorului Dănilă (brevetate, dar neavizate de comisia de specialiști) au fost declarate public „neeficiente”, oamenii le solicită în masă de ani de zile, iar foarte mulți dintre cei care le folosesc declară singuri și nesiliți de nimeni că se simt bine, alții, cărora li se limitase existența la săptămîni sau luni de zile — probă stau documentele — trăiesc și muncesc de mulți ani. Iată, alegem dintre sutele de scrisori sosite în ultimul timp la redacție, cîteva mărturii:

● „Sînt tatăl elevului Ciprian Gașpar, de 11 ani, care a fost salvat de la moarte sigură (pancitolopenie) de dr. Mihai Dănilă. Azi, copilul meu merge la școală, se simte bine și învață bine”. (Gh. Gașpar, strada Stejarului, bl. 10, ap. 23, Cîsnădie.)

● „Am fost operat de cancer la colon. După ieșirea din spital, starea sănătății mele s-a înrăutățit mult. După cîteva luni de tratament cu medicamentele doctorului Dănilă, mi-am restabilit sănătatea”. (Gh. Dumbravă-București.)

● „Mama mea a fost salvată de la moarte de dr. Dănilă. După două luni de tratament (a avut cancer ovarian), mămica se simte bine, pe zi ce trece se reface”. (Marin Cuțaru, com. Slătioara, Olt.)

● „Am fost operat de tumoră de trunchi cerebral, la București. Am părăsit spitalul pe 29 sept. 1976, cu verdictul că mai pot trăi maximum două luni! Nu puteam să stau trei minute în șezut. Am urmat 6 luni cu C-17. Acum sînt student, anul doi, la Facultatea de cultură fizică și sport din Galați și în curînd vreau să-mi reiau locul în echipa de baschet a C.S.U. Îți mulțumesc doctore și „La mulți ani!” (Emilian Pătru, str. Republicii 75, bloc D, sc. 2, ap. 33, Galați.)

Așadar, între ceea ce e consfințit pe o hîrtie și ceea ce se întîmplă în realitate cu medicamentele doctorului Mihai Dănilă, există o contradicție. Nu sîntem specialiști în medicină, nu ne cunoaștem de cele mai multe ori, nici pe noi înșine, dar cînd îl ascuți vorbind pe cel care nu mai putea vorbi, cînd îl vezi de 70 de kilograme pe cel care ajunsese la 50, cînd omul care „trebuia” să dispară în două luni se pregătește să-și reia locul în echipa de baschet de primă categorie, cînd constai, prin suspusele a zeci și zeci de oameni, că doctorul Mihai Dănilă i-a făcut bine sau le-a ameliorat mult boala, atunci cînd nu se mai întrevădea nici o speranță, cînd auzi și constai toate acestea de la oameni, pentru că trebuie să rămînem oameni, ai, credem noi, destule argumente să le dai oamenilor dreptate. Ce aviz ar mai putea căpăta un medicament decît recunoașterea lui de către bolnavi, prin testarea ani în șir, prin faptul că, săptămînal, se adună în poarta doctorului Dănilă mulți suferinzi, solicitînd aceste preparate?

Din lipsa spațiului renunțăm la alte declarații și îl căutăm pe doctorul Mihai Dănilă. Ne strecurăm cu greu printre zecile de bolnavi, care încă mai așteaptă la poartă. Nu putem să sunăm pentru că firele soneriei sînt rupte. Batem cu o monedă în cutia de poștă și așteptăm să ni se deschidă. Batem insistent. În cele din urmă, apare doctorul, pe care îl invităm la un dialog:

— Care este situația dumneavoastră, la ora actuală?

— Aceeași de mai mulți ani: nu-mi pot dezvolta și nici aplica cercetările efectuate cîndva la Institutul de virusologie „Ștefan S. Nicolau” din București, unde le-am experimentat și unde rezultatele s-au dovedit, iată, scrie aici negru pe alb, atît de incurajatoare. Te rog să citești.

Citesc: „substanța UE08, în concentrațiile folosite, are o acțiune inhibitorie atunci cînd este aplicată în prima fază de evoluție a tumorii Ehrlich sau cînd numărul de celule tumorale (asupra cărora urmează să acționeze) este foarte redus (prin paracenteză). Sînt necesare noi tatonări atît asupra dozei de substanță ce trebuie administrată per animal, cît și asupra momentului optim de administrare”. Semnează director, profesor doctor docent N. Cajal.

— După cum înțeleg, cercetările la Institutul de virusologie din București mergeau bine; de ce ați plecat?

— Poate tocmai din cauza asta. Detașarea mea la Institutul de virusologie fusese solicitată de numeroși bolnavi, în folosul cercetărilor, fusese aprobată de conducerea ministerului de atunci (ministru profesor doctor docent Radu Păun), și în aproape doi ani cît am stat aici, cît am efectuat și verificat cercetările noastre, am obținut rezultatele pe care le-ați văzut, foarte încurajatoare. Conducerea institutului de virusologie, într-un fel entuziasmată de rezultate, s-a angajat ca titular al celor trei formule de tratament brevetate de mine. A devenit adică beneficiar de brevet. În fruntea ministerului a venit însă o altă conducere, cum bine știți schimbată nu de mult, care a interzis continuarea cercetărilor noastre, a anulat detașarea mea care urma să se transforme într-un transfer definitiv aici, transfer definitiv cerut chiar de conducerea actuală a Consiliului Național de Știință și Tehnologie, am fost invitat la Biroul personal al ministerului, unde mi s-a pus în vedere să mă prezint la vechiul loc de muncă. Ce eram să fac? Mai fusesem detașat la Institutul oncologic din Cluj-Napoca, iar conducerea acestui institut a binevoit să nu-mi plătească retribuirea pe cîteva luni de zile, tot ca să fiu nevoit să plec. În condițiile astea m-am întors la vechiul loc de muncă, Spitalul unificat Slatina, unde lucrez și astăzi ca medic coordonator al Dispensarului medical Icoana.

— Și, atunci, cu ce merge doctorul Dănilă către viitor?

— Ofer trei formule brevetate: brevet de invenție nr. 61 943, pentru „medicament împotriva maladiilor neoplazice”, brevet de invenție 61 944, pentru „medicament și tratament al mîstăneii gravis” și un alt brevet pentru „medicament împotriva hepatitei cronice evolutive”, formule care s-au dovedit capabile de a rezolva numeroase cazuri. Alte trei formule sînt înscrise la OSIM, pentru brevetare, dar OSIM întîrzie. Altele se găsesc încă în caietele mele de cercetare. N-ați știut de ele, pentru că nu sînt omul vorbelor.

— Ce forme de cancer tratați dumneavoastră cu precizie?

— Cancerul tiroidian, de parotidă, meduloblastomul, tumora de trunchi cerebral, pancitopenia, cancerul de cap de pancreas, mixocondrosarcomul, angiosarcomatoza Kaposi, cancerul de stomac operat, de colon operat, ovarian operat. Pot beneficia integral de tratamentele mele cel care vin în fază incipientă, receptivă la tratament, dar nu și cei care au fost supuși la tratamentele intempestive cu citostatice sau supradozați cu iradierii. Cu aceasta nu înseamnă că am rezolvat problema cancerului, că pot trata orice formă de cancer. Dacă aș avea posibilitatea să-mi continui cercetările, am putea pătrunde mai profund în tainele acestei boli.

— Dacă bolnavul este operat, înseamnă că meritul este al chirurgului?

— Am vindecat și cancer ovarian neoperat, dar chirurgia este deocamdată singura ramură a medicinei care poate face ceva în cancer. Unele bolnave operate de cancer ovarian, netratate în continuare, pot intra în recidivă după o perioadă care depinde de starea generală a lor, de gravitatea bolii. E bine ca bolnavele, în această situație, să intre în tratament chiar în perioada de beneficiu postoperator, cînd boala poate fi învinsă mai ușor.

— Cîți bolnavi de cancer ați vindecat?

— În 15 ani, cred că au ajuns să fie de ordinul sutelor. Uite, am aici cîteva liste cu numele fiecăruia, diagnosticul stabil și nu de mine, ci de medicii spitalelor din toată țara, am adresele și mergeți și vorbiți cu ei, întrebați-i de sănătate.

— Sincer să fiu, mă cam încearcă un sentiment de neîncredere cînd notez toate acestea.

— Uite, bădă, ce scrie aici: scrie angiosarcomatoză Kaposi?

— Scrie... Și ce dacă scrie?

— Elena Butnaru, din Săveni (Botoșani), a suferit de boala asta. Trebuia să-i amputeze piciorul și, îngrozită, a venit la mine. E o femeie tînără, frumoasă, uite-o aici în poză, e profesoară. Am tratat-o timp de un an și te rog reține ce scrie în scrisoarea asta, pe care nu eu i-am cerut-o.

Iau scrisoarea și îmi notez în carnet: „...Vă scrie această scrisoare o femeie, căreia i-ați redat dreptul la viață. Dănuț are din nou o mamă sănătoasă. Sîntem cu toții fericiți. Mi-am reluat munca la catedră...”

— Ei, ce mai vrei?

— Constat că aveți suficiente dovezi care probează eficiența medicamentelor dumneavoastră. Totuși, opinia publică din țara noastră a fost informată printr-un anunț, de fosta conducere a Ministerului Sănătății, că, cităm, „cercetările și studiile experimentale efectuate

au evidențiat lipsa oricărei activități anticanceroase a acestor produse. Utilizarea acestor substanțe de către unii bolnavi întîrzie momentul optim pentru tratamentul medico-chirurgical eficace”. Ce aveți de spus?

— Este un fapt care nu a adus și nu aduce nici un serviciu științei medicale românești și nici intereselor bolnavilor. Este infirmat de realitate; externai din spitale, unde li s-au aplicat tratamentele cunoscute de medicină la ora actuală, ineficace, bolnavii caută noi căi de vindecare. Pe unii dintre aceștia i-am vindecat noi, cu aceste „produse lipsite de eficacitate”. Odată, un bolnav mi-a spus: „am fost cinci în salon, patru au murit, am mai rămas eu. Salvați-mă!”

— L-ați salvat?

— Da, se numește Dumitru Zamfir, strada Covasna nr. 1, București, și acum s-a reîntors la uzină, la I.O.R. L-am tratat în 1973, de epitelom vestigial de uraque, un caz foarte rar.

— Sînt bolnavi, e drept puțini față de numărul de bolnavi tratați aici, care au urmat tratamentul dumneavoastră și nu au beneficiat de nici o ameliorare. Pe unii dintre aceștia îi cunoaștem și noi. Mulți dintre ei nu mai sînt... Ce ne puteți spune?

— Am spus încă de la început că medicația mea dă rezultate bune, alteori foarte bune, în anume forme de cancer, pe care le-am și enumerat. Dacă unii bolnavi, cu aceste forme de cancer, nu au beneficiat de pe urma medicației noastre, atunci aceștia sînt din categoria

celor tratați de polichimioterapia intensivă cu citostatice. Revista „Revue du praticien”, în primul său număr din 1973 încă, atrăgea atenția marelui public asupra consecințelor grave ale abuzului de citostatice. Dacă în viitor mi se va da posibilitatea să tratez în condiții de spital, atunci nu voi lua în tratament nici un bolnav care a făcut țură totală cu citostatice. Uite, eu propun, o treabă cinstită: să lucrăm în paralel cu loturi de bolnavi tratați cu citostatice și cu loturi de bolnavi tratați cu preparatele noastre. Și, la urmă, să vedem care are mai bune rezultate.

— Cu toate acestea, știți ce spun unii despre dumneavoastră?

— Sînt curios.

— Că duceți lumea în eroare...

— Știți ce? Ar fi trebuit poate ca discuția noastră să se termine aici. Dar vreau să continuăm, pentru că ceea ce spuneți devine interesat: invit pe oricine să stea de vorbă cu bolnavii în lipsa mea. O să constată că lucrurile stau puțin cam invers. Mulți bolnavi o să declare că au fost înșelați în buna lor credință, pentru că au plătit sume fabuloase de bani, cure de chimioterapie care costă între 15 000 și 25 000 lei, dar care n-au avut alt efect decît agravarea stării de sănătate. Bolnavii pe care i-ați cunoscut și care stau acolo în stradă, de la 4 din noapte, alteori stau în ploaie și în viscol, vin să fie înșelați? Poți să înșeli un băietan care vine pe motocicletă de la Arad la București, să ia o pungă cu medicamente de la mine și să-l țină în viață pe tatăl său? Poate să se considere înșelat inginerul P. Constantinoscu, strada Gabriel Peri nr. 4, care în loc să-și înmorminteze fiica (limfosarcom), o așteaptă acum cu plăcere să se întoarcă de la birou? Poate să se considere înșelat Savu Rădulescu, director la Ateneul Român, care a făcut apel la mine să-i salvez nepoata (cancer ovarian cu ascită) și care acum e ingineră? E înșelat judecătorul F. Mușat, al cărui copil (limfogramulomatoză malignă) i-am salvat și azi este student în București? Poți înșela un om, doi, douăzeci, dar nu poți înșela o lume. În loc să se creeze condiții normale de lucru și pentru acești bolnavi care așteaptă în stradă, și pentru mine, s-a bătut mereu monedă falsă că medicamentele doctorului Dănilă nu sînt bune, mi s-a spus să nu mă mai ocup de bolnavi.

— Ați putea să fiți învinuit de unii confracți că astfel convingeți bolnavii de cancer să nu mai apeleze la tratamentele din spital.

— Eu nu incriminez pe nimeni. Incriminez doar momentul de neputință al oncologiei în luptă cu această maladie, cancerul. O statistică recentă, pe care o publică revista „Presse medicale” din Paris, arată că, în 1937, omenirea plătea un tribut cancerului de 500 000 vieți pe an; în 1967, plătea două milioane de vieți, iar în 1977, au murit de cancer trei milioane de oameni! Orice minte poate

să înțeleagă faptul că boala cîștigă teren, în ciuda armelor cu care noi o contracărăm. Ce rezultă? Că armele cunoscute de noi nu sînt eficiente; că e nevoie să găsim noi soluții terapeutice, noi metode de atac împotriva agresivității foarte mari a cancerului. La noi în țară au apărut în ultimii ani, ca rezultat al instruirii, mulți cercetători tineri cu idei noi, teorii sau chiar metode noi de tratament. Avem obligația față de noi și față de generațiile viitoare, să punem în valoare toate ideile noi, confirmate de practică, de viață. Da, de viață.

— Contestați, înțeleg, modul de testare al preparatelor dumneavoastră?

— Îl contestă practica de ani de zile, viața redată celor 500 sau 600 de oameni vindecați. Rezultatele cercetărilor mele, de la Institutul de virusologie, iată-le, dovedesc eficiența preparatelor noastre, lipsa oricărui pericol pentru bolnavi. Pofțiți, notați-vă și acest document:

Notez din nou: „Laboratorul de control științific al produselor medicamentoase face cunoscut prin adresa nr. 575 din 23 mai 1975, că medicamentele „C-17” și „V” corespund tuturor indicațiilor Farmacopeice române în vigoare (ed. a VIII-a)”. Semnează profesor doctor docent N. Cajal, directorul Institutului de virusologie București.

— E costisitoare metoda dumneavoastră?

— Pot trata 30 de bolnavi pe zi, fără nici un leu alocație de la fondul de stat.

Totdeauna am spus că nu pretind decît un loc de muncă într-un spital, cîteva paturi. Am solicitat cîndva spitalul rural de la Ciolpani (Ilfov), unde stau vreo 7-8 bătrîni, pe care i-am putea lua în îngrijirea noastră, poate mai bună, și am putea folosi mai eficient și acel spațiu. Solicit de asemenea, să mi se creeze condiții oficiale, ocrotite de lege, pentru tratarea bolnavilor cu preparatele noastre brevetate, testate, care și-au dovedit eficiența în timp, dar care n-au putut deocamdată să-și ocupe locul meritat din cauza egoismului unor oameni, a scepticismului altora, a unor inerții păgubitoare.

— De curînd ați mers, am reținut, în audiență la conducerea Ministerului Sănătății. Cu ce s-a soldat această audiență?

— Tovarășul ministru a pus o rezoluție favorabilă pe lista cu problemele propuse de mine. Am înțeles că se va încheia un contract de cercetare între Ministerul Sănătății și subsemnatul, un contract pe un termen mai lung, pentru continuarea cercetărilor, aprofundarea lor, spre dovedirea valabilității acestei metode. Deocamdată, lucrurile au rămas la acest stadiu, dar sper că rezoluția conducerii ministerului să fie aplicată în practică.

— Văd pe masă cîteva invitații. Ne puteți spune de unde vin?

— Am fost invitat, chiar acum, înainte de începutul noului an, la Paris, de către specialiștii de la Centre Hospitalier Sainte-Anne, Facultatea de medicină Cochin, și de alți colegi de la Spitalul „Paul-Brousse”. Tot la Paris sînt invitat de profesorul G. Mathe care conduce Institutul „Gustave-Roussy”, unul din cele mai mari institute de cercetări oncologice din lume. Pe urmă, am mai fost invitat de specialiștii de la Spitalul Rovereto, prin doctorul Franco Girardi, în Italia. Scopul acestor invitații constă în colaborare și în tratarea unor bolnavi prin metoda și medicamentele noastre.

— Cineva îmi spunea că în drum spre locul de muncă, oprîți mașina la marginea șoselei și culegeți plante.

— Ce e rău în asta? Eu îmi vindec bolnavii și cu plante, iar unele dintre ele au un sezon de înflorire foarte scurt. Trebuie să le culeg la timp. Unii profesori mi-au venit cu elevii lor în ajutor, în timpul liber. Este un gest de solidaritate umană!

Îmi fac iarăși loc printre bolnavii care așteaptă și se îngheșue cînd se deschide poarta. Ochii lor fulgeră cu speranță! Sperăm ca tovarășii din conducerea Ministerului Sănătății, care în ultima vreme s-au dovedit a fi atît de receptivi la problemele ridicate de mulți cercetători, la nou în general, să găsească o cale de rezolvare și a acestui caz. O susținem în interesul bolnavilor, al sănătății publice, în interesul științei noastre medicale și al prestigiului ei în lume.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

La Drănic, în cîmpia olteană

Inginer Marin Rădulescu, președintele C.A.P. Drănic.

Drănicul, sub aparenta încremenire a iernii, își construiește un anotimp fierbinte, fertil al muncii

Ne aflăm în cîmpia Doljului, lângă Segarcea, la o răscruce de dealuri abrupte și șesuri line, în care e și nu prea e zăpadă, adică nu atîta cît visează oamenii și pămîntul. A nins și azi-noapte, a nins și ieri, și alaltăieri, dar zăpada, parcă, a spulberat-o respirația grea, lutoasă a cîmpiei, ce răbufnește aici, la această răscruce, în virtutea grozave. E o răscruce aeriană a regimurilor climatice diferite, un unghi de aspră interferență între năvala de aer dulce de Dunăre, cu dulcele venite de și mai de departe, din căldura Mediteranei, și zidul dealurilor. Vîntul, oprit într-un astfel de zid, chiule slobod.

Cînd intrăm în satul Drănic, tabloul ce ni se înfățișează privirii are, parcă, nu atît patina iernii, cît valoare cromatică de pinză îndelung migălită. Dealurile sterpe de altădată au devenit vaste terase cu livezi și vii, cîmpul, tot, e arat, ultimul petic a fost arat din octombrie, firele griului încă nu s-au ivit, încă n-au evadat din lințolul de gheață, dar le simți pretutindeni, nesfîrșită ofrandă a pămîntului negru și umed de sub zăpadă, respirînd odată cu marea lui telurică de corp amorf. Dealurile și șesurile Drănicului, între zări cenușii, capătă astfel opulența roadelor, imbușorînd zilele lui ianuarie și dîndu-i iernii o semnificație nouă, de anotimp fierbinte, viu. De fapt, cei din Drănic, înaintea altora, pogoară în sat primăvara, o pogoară cînd alții zic că e încă iarnă, ei încep să are și să semene devreme, cînd orizonturile încă nu s-au limpezit, cînd căldura încă nu provoacă strălucirea văzduhului, dar cînd, ca o compensație la monocromia cosmică, apar în brazdă primele flori umile de cîmp. Ei așa fac de vreo două decenii, de cînd au înființat ceapeul, și niciodată timpul nu i-a certat, adică iarna nu s-a întors. Ei, de aceea, dezlănțuie, înaintea altora, ofensivele vegetale, aruncînd înaintea altora, în balanța recoltelor, sporul omului harnic, care se scoală de dimineață. Dacă astă-vară, în iunie, n-ar fi bătut, în două rînduri, o teribilă grindină, ar fi scos peste 5 000 kg grîu la hectar, în sistem neirigat. Așa, s-au apropiat de 5 000 doar la orz, la grîu au scos numai 3 800. Acum, poate că anul le-o fi mai

cu noroc, deși zăpadă, pe cîmp, nu-i chiar destulă. Miine, poimîne o să dezlănțuie campania primăverii, sînt pregătiți pentru ea. La secția de mecanizare a ceapeului, patronată de S.M.A. Segarcea, lucrările de reparații sînt „în grafic”. Tractoriștii s-au odihnit, și-au luat toți, odată cu sărbătorile iernii, concediile, au făcut din ele, ca de obicei, doar o parte (cine-a văzut tractorist care să-și îngăduie luxul de a-și face concediul întreg?), după care s-au prezentat la secție, grăbiți să pună pe picioare mașinile care, azi-miine, vor trebui să pășească în cîmp. Iarna nu-i grea, omătul nu-i mare, dar anul totuși are semne bune.

La sediul consiliului popular, în odaia primarului, sînt cîțiva tovarăși „de la județ”. Tovarășii Gheorghe Botea, primarul, și ing. Marin Rădulescu, președintele ceapeului, nu sînt, se vede bine, chiar bucuroși de oaspeți, deși se străduiesc să n-o arate. Erau prinși în redactarea dării de seamă pentru adunarea generală a ceapeului, ce se va ține într-una din săptămînile viitoare, adunare, aflăm, „pretențioasă”, adică mai osebîtă ca altele, ea petrecîndu-se chiar la împlinirea a două decenii de viață cooperatistă pe vatra Drănicului. Deci, într-un fel, o adunare jubiliară, dar, zice președintele Rădulescu, știți cum se întîmplă la jubilee, oamenii se întorc cu gîndul la începuturi și dau din ei tot ce-au strîns nu de un an, adică de la ultima adunare, ci de douăzeci. Așadar, o adunare pretențioasă, care trebuie pregătită cu grijă.

Tovarășii de la județ au venit, aflăm, pentru un „sondaj” în legătură cu recensămîntul animalelor. Recensămîntul, la Drănic, s-a încheiat de cîteva zile, dar, pare-se, „există niște aspecte”, se pare că niște proprietari de oi, de vite mari și de „hoare” (păsări de curte) ar fi declarat mai puțin decît au. La vite e imposibil, zice primarul Botea, datele recensămîntului coincid „la bob” cu datele primăriei, dar credeți că datele dv. sînt reale? se interesează un tovarăș de la județ. Nici că se poate altfel, zice primarul, vita e vită, e namilă, n-o poți ascunde sub pat, și-o știu toți vecinii, ca să nu mai vorbim că proprietarul însuși, cînd o cumpără, se grăbește s-o treacă

în scriptele noastre, pentru ADAS și pentru învoiri la pășune. Bine, dar oile? zice alt tovarăș. Fuserăm la anul, continuă tovarășul, și-l găsîrăm cu vreo zece oi peste cele declarate recenzorului, zise că nu-s ale lui, sînt ale unuia din Giurgița, asta cum o mai descurcăm? Da, convine primarul, asta, sigur, trebuie descurcată, lăsați că mă duc eu peste el, lămuresc eu problema. Ar mai fi și problema păsărilor, zice același tovarăș, aici, dacă ne uităm în registrele de anul trecut, apar niște diferențe, niște goluri cam mari, cam suspecte. Eu zic că la păsări, face primarul, să nu credem ce se declară, să punem o cifră dublă, oamenii noștri au „hoare” multe, de ce nu le-or fi declarînd, nu știu. Stai, că nu-i chiar așa, intervine președintele Rădulescu, mie, în zilele de 1 și 2 ianuarie, mi-au murit toate păsările din curte, a dat holera în ele, știu că a dat și la alții, și atunci cum, să declare omul ce n-are?

Zimbete. Toți știu că, de fapt, declarațiile oamenilor, cu rare excepții, sînt sincere (sincere, după cum aveam să aflăm, fuseră și declarațiile celui cu oile din Giurgița), tovarășii veniți „în sondaj” nefăcînd altceva pînă la urmă decît să confirme datele recenzorilor. N-au lipsit, desigur, nici micile întîmplări cu haz, cazurile cînd cel „sondat”, bînuind că va fi „sondat”, se pregătise, pîrînd uimit el însuși („ete-te, dom'ne”) că oile lui, peste noapte, se înmulțiseră, rugîndu-i apoi pe tovarăși să-i numere și vitele, și orătăniile, „că dumneavoastră aveți mină bună, aduceți noroc, poate că se-nmulțesc și astea!”, tolnîndu-se apoi pe taifas, taifas, desigur, despre animale și despre păsări, omul cerînd sfaturi cum să le crească ca să le înmulțească, vorbind și în glumă, cu plăcerea de a întinde capcane și de a le descoperi pe cele întinse lui, dar vorbind și în serios. Fiindcă, la urma urmei, ei, oamenii din Drănic, cînd e vorba despre animale și despre păsări nu pot lua lucrurile decît astfel, adică în serios. Ei sînt niște foarte serioși crescători de vite și păsări, dovadă vacile, oile, porcii, găinile ce le umplu curțile. Și dovadă — în primul rînd — sectorul zootehnic al ceapeului, mîndria obștii și, în mare măsură, izvorul puterii și al temeiniciilor vieții ei.

Drănicul (ne-o spun nu numai drănicenii, ci și alții) e un sat de „oameni deștepti”, de „olteni iuți”, mobili, receptivi, deschîși spre nou. Superstiția, șfiala față de știință, rezerva tenebroasă, izolarea, încetineala sau inerția sînt aici absente și, pare-se, dintotdeauna au fost așa. Segarcea e aproape, Craiova nu-i nici ea prea departe, drumul de asfalt taie în două satul, înlesnind legături rapide. Omul, în contact cu orașul, cu noul, s-a ascuțit, „ii merge mintea”, el pricepînd mai înainte de-a te roști și ce vrei să-i spui și ce te-aduce la poarta lui. Și totuși, cîndva, nu prea demult, Drănicul a fost, ni se spune, printre ceapeurile „de coadă”, pe care drumurile belșugului le ocoleau. Una din pricinile, care greu atrîna în balanța pricinilor, era, în epocă, zootehnia, sector slab, dezorganizat, cu producții mici. Nu mai departe decît acum vreo patru ani, producția de lapte pe cap de vacă furajată nu depășea 1 300 de litri. Anul trecut, ea a depășit 2 500, iar anul acesta va ajunge, speră oamenii, la 3 000.

În drumul spre grajdurile, pe care-l facem însoții de președintele Rădulescu, străbătem un sat cu case frumoase, mai toate noi, case masive, cu prispe înalte, multe din ele cu etaj, înginînd discret o tradiție care, în ultimii ani, a trebuit reevaluată, recumpănită, reconsiderată în spațiu, adică în înălțime și în lărgime. Schema, de regulă, e cea a culii, dar supradimensionată, ceea ce răpește din eleganța și din zveltețea de altădată, în schimb oferă mai mult vieții omului. Clădirile masive, armonios legate, simple, fără elevație, sînt scutite de acele zorzoane de ceramică, prezente în atîtea sate, ceea ce dovedește că gospodarii locului au refuzat, în ce-i privește, concesiile modei. Printre cele mai falnice, mai frumoase, sînt cele ale ingrijitorilor și mulgătorilor ceapeului. Aia de colo, ne arată președintele o casă cu balcon traforat și zugrăveli măiestrite, e a lui Mărin Mărcuică, zootehnist la ceapeu, mai încolo, la fel de frumoasă, e a lui Floarea Nuță, „văcar” și el. Sînt oameni care cîștigă bine, mulți din ei, anul trecut, au luat, numai ca retribuție suplimentară, cîte 5 000-6 000 de lei. Mergem mai departe prin sat, e frumos, pe cerul iernii s-a aprins un soare de primăvară („miine, poimîne începem campania!”), zăpada de pe case și uluci scînteiază, e joi, se aude fierberea unei nunți, iar dacă nunta a început de azi, de joi, e semn că e o nunță după datină, care va ține zile în șir. Sărbătoarea care a început prelungeste, parcă, sărbătorile iernii, sărbătorile anului încheiat cu bine, cu bucate destule în poduri și în cămări, cu must îndejuns de asprî, devenit vin în lege, astfel încît în fiecare bătătură pare a stăruir un abur de nunță.

Vizităm grajdurile. Sînt multe, mari, bine întreținute, cu sisteme noi de evacuare, grajduri gospodărești, nu excesiv de scumpe, dar nici făcute în pripă sau cu zgîrcenie. E ceasul prînzului, ingrijitorii sînt plecați la masă (ei muncesc de la 4-5 dimineața pînă la 11, se duc la masă, revin la 2 și rămîn pînă seara), mai sînt doar paznicii și vitele, 990 de bovine, din care 530 vaci și juninci. Vacii și juninci cu mult negru pe ele („metiși de Holstein”, ne spune Marin Rădulescu), lîngă altele, mai puține, care-s roșcate, care-s „rasa locală” din care au provenit metișii. Grozavă această rasă locală, zice președintele, mulți o disprețuiesc, s-au lepădat de ea, vor vaci de import, vor „Siementhal”, dar ia uități-vă (lovește cu palma, pe crupă, o vacă tolnită în paie, care se ridică greoi, dar fără efort), ia

Mindria și forța obștii cooperatiste : ferma zootehnică

Instantaneu la secția de mecanizare a C.A.P. : gata pentru campania de primăvară

la ea, vedeți-o ce teafără e, ia fruntea, cerbicea, coarneau... (Inmăna, dar degetele noastre, amia tutun, înfioară prin narine, de granit a masivului animal, zidește în el, sever și circum-Astfel de exemplare, împerecheate i Holstein, dau metișii care, la 2, dau peste 2.500 de litri de lapte. o vacă Simenthal dă mai mult, 0 de litri de lapte, dar ea costă oștă zec de mii de lei, pe cind -astea, locală, costă doar câteva lingă ca nu-i mofturoasă, nu e pretențioasă nici la întreținere, hrană. Fiindcă veni vorba de hratinuă președintele, lupta pentru rea sectorului zootehnic al ceanostru a însemnat, pe lângă seminalelor, concentrarea eforturilor întocmirea unei baze furajere ne convină și, mai ales, să ne Vedeți dv., aici sint două prode care se tot izbesc ceapurile, și noi ne-am izbit, de care încă izbim. Una e cea a sporirii nu-i de vaci cu lapte, parale cu saea — fatală, firească — a celor a exemplarelor rău conformate, a celor care numai mănincă, fără nimic. Toată lumea, e limpede, și scape de astfel de exemplare, blema e cum?, că legea nu-ți dă micșorezi șeptelul, iar legea asta ea chichița ei. Legea asta îți forina ca, păstrind (dacă) nu sponumărul vitelor, să găsești soluocurii sterpelor cu vaci de lapte, nu totdeauna izbutești s-o faci erită să lupți. Noi am luptat și ptăm. A doua problemă, cea a baajere, e și ea la fel de spinoasă, o parte că e legată de prima (că i sterpe, dacă ai sterpe, din ce li veni celorlalte, baza furajelor fiind ită, planificată în funcție de pronu de numărul vitelor), pe de alta nul afectat acestei baze este, prin erurilor, restrins. Nu poți să rupi renul de griu sau de porumb ca fin. Trebuie deci să muncești în terenul bazei încit să faci, pe el, mari. Să-l muncești intensiv, după ai bune tehnologii, să-l muncești uncești la griu, la porumb sau la soareului.

ieșim din grajd e ceasul 1 și ceva. zorii și mulgătorii trebuie să vină a, dar lată-i, au și început să intre tea grajdurilor, în grupuri mari, ați ca mucătorii care intră pe fabricii. Facem cunoștință cu Mărcuiciu și Florea Nuță, stăpînii cae care le-am admirat în drumul ut, îl cunoaștem și pe Badea Aurel. moaștem pe mulgătoarele Aurica, Jeana Trifu, Stana Cumpănașu... i în vîrstă, cu ani vechi în zootehni mai mulți chiar de la începutuapeului. În vremea în care sectoergea prost, unii, ce-i drept, l-au și, zice președintele, pe bună te, odată ce cîștigau mai nimic. mea aceea, Badea Aurel, de exema făcut navetist, muncitor la Cra-A revenit în sector, cînd trebuire adreptat. Și nici el, nici alții, n-au ecat. Nimeni nu pleacă din sat de „Permanențizarea cadrelor” este, r, și cauza, dar și efectul unei spornice, care dă satisfacții. La de față, dacă vreun bătrîn ingrie pensionează, zece oameni din sat -i ia locul. Nu mai e de mult o. dîmpotrivă, să fii văcar, cioban rcar. (Ceapeul are și oi, vreo 1.500, banii, toți, sint „locali”, nu impora Moldova, are și o fermă de porci, de scoafe, mai crește, pe an, și pu de carne.) Acești văcari, cio-porcarii, cîndva disprețuiți, cînd-culați în zeama tuturor anecdote-țazi cîștigă bine, își fac case min-fac, mai ales, o treabă care, în ani, a pus pe picioare ceapeul. du-i în ochii satului. Din cele 500 fe de muncă ale cooperativei, 100 muncesc în zootehnie. Sint, toate, tutindeni, mai mult brațe de bă-de femei, dar, iată, de la un timp, cei ce se inghesue să ia locul eșii la pensie apar și tinerii. Ce-de intrare în zootehnie sint discu-cei din sector. ei aprobă și ei, ei se gîndesc de zece ori dacă X sau Y „merită” să fie văcar rcar. Ca să „merite”, trebuie să om „serios”, care vrea să mun-trebuie să fie și-un om care „șă ească” (să aibă milă sau drag de e), mai trebuie, și nu în ultimul a fie „de neam”, adică să provină familie care-a ținut animale, ūbit animalele. Dar ciți din fe-orcarilor sau văcarilor mai vor să cari sau văcari? Uite că vor! he Cumpănașu, bătrîn porcar, are at, Ion, care, de mic copil, a lu-porci, apoi a învățat, a devenit un zootehnic, pe urmă a plecat la te, la vară se va întoarce în sat, iner. Și va lucra tot în zootehnie. patru ani, de cînd e președintele lui, drăniceanul Marin Rădulescu, agronom (și, poate, peste nu mul-te, doctor în științe, fiind, la cea- față, înscris la doctorantură). a, zice, un lucru pe cit de simplu, de rodnic în consecință, dacă iz-să-l înțelegi: și anume, că rea unui ceapeu, consolidarea lui e, să fie, înainte de toate, adică de orice ajutor din afară, propria ravă, efectul neslăbitei munci, a telor frămîntări și căutări ale oa-r din curtea lui.

Drănic, și nu numai aici, e o larnă, cînd ninge, cînd plouă, cînd arde, cînd frige gerul.

ILIE PURCARU ■
Fotografii de LIVIU MINECAN ■

Așa e normal,
așa cere și legea:

Altfel muncești cînd devii om al locului

Dialogul nostru cu două tinere învățătoare, Mirela Murgu și Xenia Ormindean, s-a stîrnit abordînd mai întii și-ntii istoria Sarmizegetusei. Am vorbit apoi și despre munca de zi cu zi a acestor două tinere învățătoare. Au terminat, amîndouă în același an, colege de clasă fiind, Liceul pedagogic din Arad. Au fost repartizate în comuna Sarmizegetusa. S-au prezentat la post și Consiliul popular al comunei le-a pus la dispoziție un apartament de două camere. Nu am respecta adevărul dacă nu am nota că Mirela și Xenia tînjesc să se întoarcă pe meleagurile natale. Mai au puțin însă și, așa cum s-a întimplat și cu alți profesori sau cu alte cadre repartizate aici, la Sarmizegetusa, vor îndrăgi și ele această vatră de istorie. Deocamdată sint mulțumite întru totul de modul în care, ajutate, au rezolvat problema cazării, a mîncării și de felul în care își desfășoară activitatea. Că din Sarmizegetusa trebuie să meargă pe jos, doi și respectiv trei kilometri, pînă în satele Păucinești și Breazova, asta nu e o problemă. Mai dificil ar fi faptul că predau simultan la patru clase, or, în timpul liceului nu au făcut o practică în acest sens. Dar și chestiunea în discuție este, bineînțeles, tre-abtoare. Principalul, spun ele, nu într-un glas și nu neapărat cu aceleași cuvinte, e să ne facem datoria, oriunde am fi, și să ne mai stăpînim dorul de părinți.

În același bloc, dealtfel singurul din Sarmizegetusa, dar pe cealaltă scară, la familia Socaci, nu l-am întilnit decît pe tehnicianul Ștefan Socaci. „Am fost repartizat aici și, bineînțeles, am rămas, fără să fac naveta, deși o puteam face, intrucit eu sint de loc din satul Sălașul de Sus, de lângă Nucșoara, de unde, cu piciorul, se urcă în Retezat. Am rămas pentru că, mai întii și-ntii, am fost ajutat, adică mi s-a pus la dispoziție o locuință, acest apartament cu două camere unde am reușit să-mi adun familia. Eu am venit aici în 1972, iar soția, economista, am adus-o în 1975. De ce nu am făcut naveta? Pentru că nu am vrut să-mi distrug sănătatea pe drumuri și pentru că meseria mea, ca agent agricol, presupune o cunoaștere exactă a situației, or, această situație nu o poți cunoaște ca navetist. La urma urmelor, sincer să fii, cred că orice navetist muncește numai cu jumătate din puterea sa.”

În loc de oricare altă concluzie, să notăm, în finalul acestei succinte prezentări a citorva cadre stabilite în Sarmizegetusa, părerea profesoarei Valeria Secan, secretară a comitetului comunal de partid: „Eu însămi m-am stabilit aici, în comună, deși satul meu, Păucinești, e destul de aproape. Cadrele noastre, fie că-i vorba de profesori, medici, economiști sau tehnicieni, au renunțat la tot felul de navete nu numai pentru că ele sint extrem de obositoare, epuizante, aș zice, ci și pentru că noi, consiliul popular, am reușit să le oferim o locuință, adică un apartament la blocul ridicat chiar în mijlocul comunei. Este adevărat, s-a făcut un efort în acest sens, dar beneficiem astfel de întreaga lor putere de muncă, plus faptul că, nu mai incape vorba, au devenit oameni ai locului, oameni care îndrăgesc comuna și participă din plin la toată viața ei.”

La Batoș, un exemplu

Dacă ar sta să numere intelectuali, specialiștii comunei, cum altădată un binecunoscut personaj steagurile, Zaharia Hîrșan, primarul din Batoș, n-ar avea nici urmă de nesigurantă și emoție. El știe și răspunde scurt și clar:

— Ciți ingineri agronomi aveți?
— Paisprezece, și nici unul nu e navetist.
— Dar medici?
— Trei veterinari și doi umani. Navetist, de asemenea, nu e nici unul. Și nici cei doi farmaciști. Doar dintre cei 76 de învățători și profesori fac, douăzeci, naveta.

De curînd, la Tirgu Mureș au avut loc discuții individuale cu specialiștii agronomi. Mai exact, cu cei care fac naveta. Se înțelege că de-a lungul acestor discuții în care forurile județene au cerut explicații, iar navetiștii au motivat, dacă aveau cum să motiveze, de ce-și împart viața între sat și oraș, numele comunei Batoș a fost amintit pentru a arăta o cale de urmat. Batoșul a devenit unul dintre „exemplele pozitive” ale județului Mureș. Și nu numai în privința cifrei zero a navetiștilor ci și în privința cifrelor record, de producție, obținute de unitățile agricole de pe întinsul comunei. De fapt, cum își poate da oricine seama, între aceste două probleme există o legătură cit se poate de strînsă.

Că nu a fost dintotdeauna așa, Zaharia Hîrșan își aminteste foarte bine. Pe cînd era foarte tînr, și au trecut de atunci peste douăzeci de ani, lucra ca tractorist, cu un tractor pe senile, la I.A.S. Mai tîrziu a ajuns șeful sectorului mecanic al întreprinderii și de cînd ani se află primar al Batoșului. Dacă, din aceste câteva cuvinte, ne lasă să întrevădem o viață, o face pentru a ne da de înțeles că sub

Specialistul să trăiască în localitatea în care muncește!

ochii săi a crescut faima de astăzi a comunei, în special a I.A.S.-ului din Batoș, unde prin munca unită a românilor, maghiarilor și germanilor, prin rivna și prin dragostea față de profesiunea lor, a muncii pămîntului, s-a întins, an de an, una dintre cele mai mari livezi din țară, numărînd peste o mie de hectare. Or, adaugă primarul, aceasta s-a datorat și faptului că specialiștii agronomi n-au venit cu gînd de plecare. De oriunde ar fi venit, ei au rămas în Batoș. Aici și-au ridicat case, aici li s-au născut copiii, aici au cei mai mulți prieteni. Ei au devenit oameni ai satului. Și n-au vrut să-și risipească viața, inutil, pe drumuri, nici măcar între satele aceleiași comune. Cei care lucrează la fermele din satul Uila, inginerii Budai Aurel și Farr Iacob, locuiesc chiar acolo, în apartamentele I.A.S.-ului. În Batoș, aceiași întreprindere mai are, construite prin eforturi proprii, opt apartamente, în care locuiesc cu familiile lor specialiștii care lucrează chiar în satul de reședință al comunei. În afară de acestea, ne arată Zaharia Hîrșan, comuna mai dispune de 24 de apartamente în care stau, cu familiile lor, inginerii de la C.A.P., profesori, medici.

Unii dintre specialiști, aflăm, au preferat să-și construiască singuri case, să aibă gospodăria ca tot omul care locuiește la țară. În cazul acestora, zice primarul, ajutorul nostru, al localnicilor, a mers de la decizia pentru atribuirea pămîntului, a locului de casă, pînă la facilitarea împrumuturilor sau a creditelor de la stat și a repartițiilor pentru materiale de construcții. În ultimii ani și-au construit case Ileana Bita, Constantin Micloiu, Matei Keintzel, Pop Tasia. Această din urmă, medic veterinar, este de fel de pe lângă Huși, din comuna Vedrișoia. Cînd a venit, în urmă cu vreo zece ani, la Batoș, avea, ca orice absolvent de facultate repartizat la post, cite un geamantan în fiecare mînă. S-a căsătorit cu Pop Ovidiu, tot medic veterinar, și împreună au făcut în Batoș casă cu trei camere și cu tot confortul pe care l-ar fi avut într-un apartament la oraș. Iar cele două fete ale lor, Cornelia și Cristina, dacă le întrebăm de unde sint, stiu că sint din Batoș...

Așadar, specialiștii agronomi din Batoș, totii, fără nici o excepție, știu foarte bine ce au de făcut, iar viețile lor sint cit se poate de limpezi. De ce nu le-ar urma exemplul și cadrele didactice din localitate?

Primăria le oferă apartamente și ei umblă după abonamente!

În comuna Măciuca, județul Vilcea, un bloc cu 8 apartamente pentru specialiști s-a dat în folosință încă din 1973. Cine ocupă aceste apartamente? De la Gheorghe Danciu, vicepreședinte al Comitetului executiv al consiliului popular comunal, aflăm că locuiesc în amintitul bloc primarul Vintilă Florea și, în alte două apartamente, șeful postului de miliție și ajutorul său. Un apartament stă gol „de vreo doi ani”, de cînd profesorul Ion Calotă a fost făcut inspector școlar la județ. „I s-a cerut de mai multe ori să-l elibereze — precizează interlocutorul — dar a refuzat. Îl ține incuiat. E drept, plătește chiria...”

Nu lipsesc nici chiar specialiștii din agricultură. Într-unul din apartamente stă o familie alcătuită dintr-un agronom și un medic veterinar. Ciudat dar în această comună dificultatea pentru cei de la primărie este nu asigurarea locuințelor pentru specialiștii navetiști, ci cum să facă să ocupe aceste apartamente.

Așa se face că la 5 decembrie 1978, oricine de la județ putea afla că numai unul din cele opt apartamente mai rămăsese liber. Și, ca o incununare a grijii pentru rezolvarea acestei probleme, a doua zi a fost repartizat și acesta tehnicianului de la punctul fitosanitar. Totuși, patru ingineri de la C.A.P. fac naveta. În ce-l privește pe inginerul șef Ion Popa — care, de peste trei ani, de cînd a venit, locuiește în Drăgășani — ni se spune că a refuzat în inai multe rînduri să se stabilească în comună. Se pare că cei de la primărie sint bîntuiți de oarecare tristețe datorită acestui refuz, dar — vor ei să înțelegi — ce să facă, dacă omul nu vrea? Ciudată tristețe! Nu numai fiindcă nu este cituși de puțin fără leac, dar și pentru că pare a fi molipsitoare. La Rimnicu Vilcea, tovarășul Ilie Bădițescu, activist al Comitetului județean de partid, ne spunea că și cei din comuna Șirneasa se vaită de multă vreme că n-au ce-i face medicului veterinar Comisarschi, șeful fermei zootehnice de la C.A.P., care refuză pur și simplu să renunțe la naveta pînă la centru de județ. „Deși lipsește zile întregi din unitate; deși se duce la lucru cînd vrea și nu ascultă de nimeni”.

Cei care se lamentează cu „n-avem ce să facem”, în asemenea cazuri, nu uită numai faptul că reglementări legale clare, aflate în vigoare, precizează obligația unor astfel de specialiști de a se stabili în localitățile în care lucrează; ei mai uită — și nu întimplător — că aceleași reglementări stabilesc și măsurile pe care organele administrative locale trebuie să le aplice în cazul nerespectării obligației amintite.

Iată deci că leac există. Și încă legal. Numai că cei care au uitat ani de zile să

aplice legea, acum se fac pur și simplu că uită de existența ei. Cum altfel s-ar putea explica faptul că la 5 decembrie 1978, în 10 (zece) comune din zona preponderent agricolă a județului blocurile pentru specialiști aveau între unu și cinci apartamente neocupate? Deși pe trenurile și autobuzele de navetă întilnești încă foarte mulți din cei cărora legea le pretinde să locuiască acolo unde au și locul de muncă. De ce tocmeală, cînd e vorba de lege?

La Găești, problema, în ce privește naveta, sint medicii

Și la Găești se face naveta. O fac majoritatea medicilor, o fac unii profesori, dar n-o fac deloc specialiștii din agricultură, inginerii agronomi, medicii veterinari și inginerii zootehniști. Așadar, problema numărul unu a Găeștilor, în ceea ce privește naveta, sint medicii.

Ne aflăm în biroul directoriei spitalului din Găești, dr. Niculina Șteflea, la un soi de masă rotundă. Mai participă dr. Gheorghe Rădulescu, medicul șef al policlinicii, și Constantin Mihai, secretar adjunct al comitetului orașenesc de partid.

— Ciți medici are spitalul orașenesc, tovarășă directoare?

— 23 de medici, 2 biologi și un chimist.

— Și ciți au domiciliul stabil în Găești?

— Doar 4. Restul fac naveta zilnic.

— Și dumneavoastră?

— O dată pe săptămînă, rar, foarte rar de două ori.

— În policlinică lucrurile stau altfel, tovarășe doctor Rădulescu?

— Oarecum mai bine: din 16 medici, șase stau în Găești. Dar navetismul este o problemă mai complicată decît credem. Este un fenomen, dar nu o modă.

— Exact. Și legea tînde să înlăture fenomenul. Că nu este o modă mi-am dat și eu seama făcînd, firește, cu treburi, un fel de navetă la Slobozia și la Tirgoviste...

— ...este un adevărat coșmar, intervine dr. Niculina Șteflea. Închipuiți-vă că stă omul în București, undeva în Balta Albă. Se scoală dimineața la ora 4, la 4.30 pleacă la gară, stă la coadă la tichetul pentru tren, dacă merge cu accele-ratul, și trebuie să meargă cu el ca să nu întîrzie, la 5.50 pleacă din Nord iar în jurul lui 7 este în Găești. Și drumul invers: la ora 1 pleacă spre București și cam pe la 4 după-amiază este acasă, în Balta Albă. O femeie la ora aceasta trebuie să facă mîncare, curat, să aibă grijă de copii. Pentru că toți medicii sint familiști.

— Potrivit celor spuse de dumneavoastră, medicii stabili n-ar trebui să aibă decît Bucureștiul sau orașele mari. Dar oare Găeștii n-are dreptul, nu este absolut normal să aibă medicii lui? To-varășe secretar, primăria poate asigura specialiștilor orașului condiții bune de viață pentru ca aceștia să nu mai facă naveta?

— Poate. Celor care au solicitat le-am dat garsoniere, apartamente cu două, trei camere. Este adevărat că unele sint de confort doi sau trei, dar acum ridicăm un nou bloc de locuințe și le putem asigura toate condițiile pentru a locui în oraș.

— Spuneați, tovarășă directoare, că naveta este un adevărat coșmar...

— ...Ba mai mult, datorită acestei navete medicii noștri, majoritatea dintre ei, s-au îmbolnăvit, sint obosiți...

— Deci sintem cu toții de acord că naveta n-ajută pe nimeni și totuși ea rămîne.

— V-am mai spus medicii sint și ei familiști. Sint căsătoriți, au copii. În afară de acest lucru, vreau să spun că nu mi se pare deloc normal ca un spital orașenesc să nu scoată, în peste douăzeci de ani, măcar un post la concurs. Este nefiresc.

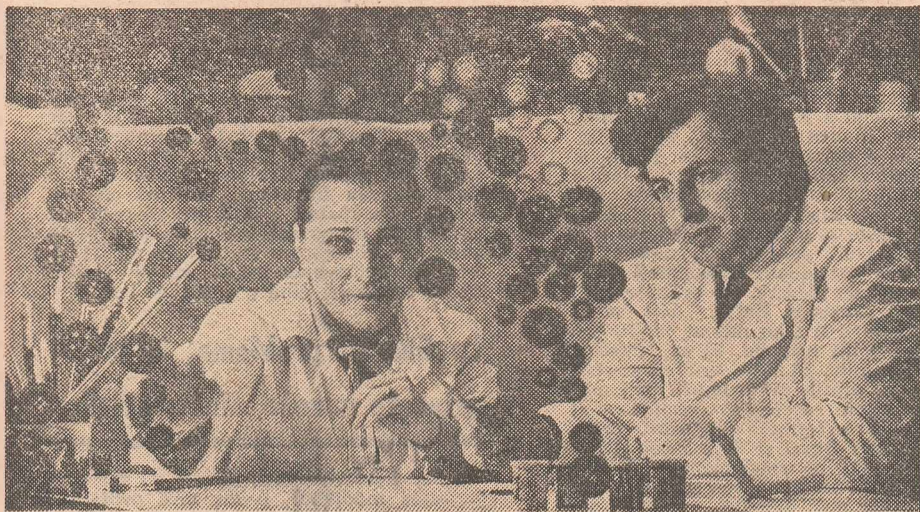
— Sau un post aprobat prin transfer, adaugă dr. Gheorghe Rădulescu. Soția mea este medic stomatolog la Brăila. Brăila a înțeles situația și i-a aprobat transferul. S-a opus însă Direcția sanitară a județului. Și noi stăm aici, în Găești, avem casă, familie, mă rog, totul.

— Încă ceva. Intervine secretarul adjunct al comitetului orașenesc, eu cunosc o familie de medici, oameni din partea locului, care vor foarte mult să vină acasă, la Găești, și nu pot. Stau în Teleorman. Mai mult. Avem mulți studenți la medicină, adică tineri plecați din oraș. Nu este logic să primească repartiție la Găești? Pentru că, repet și eu, există posturi libere la spitalul orașenesc.

Într-adevăr, lucrurile sint ceva mai complicate, Găeștii are însă nevoie de medici. De medicii orașului. Pentru că orașul se dezvoltă, pentru că populația sa crește. Și legea vizează tocmai această dezvoltare normală, sănătoasă a localităților, în care specialiștii să participe activ la viața colectivității, și nu între două trenuri.

Raid realizat de N. VICTOR, E. DUMITRU, D. GHERGHINESCU și B. RĂZVAN ■

Un nasture pentru paltonul dumneavoastră

— Să vă prezentăm cititorilor noștri. Sinteți Marcel Diaconu, inginer-șef al întreprinderii de nasturi și mase plastice București. Ne propunem să discutăm așa cum cere această pagină, fără prejudecăți despre întreprindere și oamenii ei. Totdeauna nasturele a fost legat direct de masa plastică din care se confecționează?

— Ele făceau parte din același sector în cadrul ministerului dar exista o întreprindere de nasturi, pe de o parte, și Fabrica de mase plastice „Muntenia” pe de altă parte. Au fuzionat.

— Ce faceți dumneavoastră aici?

— Nasturi, bunuri de larg consum obținute prin tehnica de injectare — cești, pahare, gălețușe, canistre de material plastic, jucării, pungi — înlocuitori de piele, folii din PVC calandrate și granule din PVC pentru talpa încălțămintei.

— V-aș propune să rămânem în domeniul nasturilor. Obiecte vechi în istoria omenirii, desigur.

— Da, nasturii se pot face și s-au făcut din corn, lemn, scoică.

— Nasturele e în ofensivă sau în defensivă?

— În ofensivă.

— Spre cine se îndreaptă nasturii, care sînt principalii furnizori?

— Fabricile de confecții. Cam 80 la sută lucrăm pentru export. Indirect, desigur. Facem nasturi în 140 de nuanțe, 650 de modele, grosimi de la 2,5 mm pînă la 15 mm avînd diametre de la 16 la 60 linii engleze.

— Linii engleze?

— Dacă asta vă neliniștește, aflați că ea este mai mică decît milimetrul.

— Continuați!

— Gîndiți-vă ce lese prin combinație! Ce varietate! 4 oameni lucrează o lună pentru pregătirea și lansarea producției de nasturi a lunii viitoare.

— Dumneavoastră aveți vreo legătură cu timpul? Adică știți, ca să zicem așa, că primăvara este anotimpul nasturilor pierduți sau că iarna tot ce s-a rupt nu se mai rupe?

— Nu, nu lucrăm în funcție de așa ceva.

— Putem să nădăjduim la vremea cînd nasturele se va despărți de ață?

— Nicîi pomeneală. Nu vād cum.

— Și care este tendința producției? Se păstrează șablonul, se introduce noul?

— Nasturii rămîn nasturi. Se tînde însă la înlocuirea produșilor naturali. Este moda să executăm asemenea nasturi incît ei să pară gresiiți. Înțelegeți?

— Da, Nasturele tînde la o personalitate proprie. În cît timp se execută el?

— Durează 14 zile de lucru efectiv.

— Cîți oameni contribuie la făcîntul unui nasture?

— 10 oameni fără a ne gîndi la auxiliari.

— La confecționarea nasturilor ce meserii sînt de preț?

— Operatori mase plastice, reglari, strungari. Și la noi strungarul e strungar.

— Invențiile și inovațiile în ce direcție merg?

— Obținerea de efecte diferite, reducerea consumului de material. La noi cantitatea de material nerecuperabil este încă foarte mare. Circa 30 la sută. Sîntem victimele geometriei și ale materiei prime. Cu toate că nu există soluții nici pe plan mondial, noi căutăm.

— Reținem angajamentul dumneavoastră și precizăm pentru nespecialiști că, fiind vorba de mase plastice, resursele materiale secundare nu pot fi rețopite. Vă întrebăm alteeva: în ce măsură eforturile pe linia fabricării nasturilor duc la schimbări în confecționarea hainelor?

— Colecțiile noastre sînt propuse centralelor de confecții. Există deci posibilități

Inginerul-șef Marcel Diaconu

tatea să se spună: să facem o haină ca să se potrivească acestui nasture. Există și contradicții...

— Există.

— Așa. Ei acceptă comanda imediat dar noi nu le putem da nasturi atît de repede.

— Ce raport există între nasturii de palton și cei de cămașă?

— Uitați cum stau lucrurile. 20,25 la sută sînt nasturi de cămași, simpli; 75 la sută cei pentru paltoane, tricotate și de modă.

— Noi v-am invitat la această discuție și pentru că despre nasturi nu se știe și nu se prea scrie și pentru că sinteți o bună întreprindere pe ramură. O întreprindere în care aceste accesorii atît de banale, nasturii, sînt tratate cu convenita seriozitate. Ce oameni de valoare, buni muncitori, pot fi menționați în cadrul acestei discuții?

— Sasu Haralambie, Smith Iosefina, Udrescu Virgil, Borcan Ilie, Baloș Ilie, vreau să spun Ion, Stoica Paula, Goldenberg Sandu, Florica Voican. Am numit muncitori, maiștri, ingineri.

— Cu ce se mîndrește cel mai mult întreprinderea de nasturi și mase plastice București?

— Cu faptul că își realizează anual planul, cu faptul că 2 milioane și jumătate merg la export. Gîndiți-vă cîte obiecte înseamnă aceasta!

EUGEN SECELEANU ■

Fotografii de: A. MIHAILOPOL

- Pornind de la o scrisoare. „Cine sînt oare așa-numiții disc-jockey? Este aceasta o profesiune? Cere o pregătire? Care sînt criteriile pentru obținerea unui atestat de disc-jockey? (...) Am vorbit cu unul. Nu mai este disc-jockey pentru că nu și-a luat atestatul. Abia și-a luat diploma de bacalaureat. Se învîrte printre ei, însă, și n-o duce rău deloc. N-are serviciu, că de ce să aibă! Nu face armata că este bolnav de o boală cu multe cuvinte, total neinteligibilă pentru mine, profana. A luat în antrepriză discoteca Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din București. Repară și pune benzile în „mag”-urile de la discotecă și este plătit cu 200 lei pe seară. Cum vine asta, 200 de lei? Adică pentru o prestație de serviciu de circa 4 ore, un om fără căpătîi este remunerat cu 200 de lei? S-ar putea să fi exagerat cu suma, dar oricum locul lui era într-o fabrică, fiind de specialitate electrician vagoane C.F.R., ca urmare a calificării obținute prin absolvirea Liceului nr. 24 din Capitală, și nu la discoteca Institutului de arhitectură... Unde mai pui că toată vara și-a petrecut-o splendid, pe litoral. De la Venus la Neptun și viceversa. Întreprinderile de agrement încadrează, așa, chiar pe oricine?!”

Pe cea care ne-a trimis scrisoarea o cheamă Anca Ionescu. Pe fiica ei, Laura Ionescu. Pe tînărul incriminat, flagelat, pus la zid în rîndurile de mai sus, Daniel Stănculescu. Intre cei doi tineri s-a născut în vara trecută o iubire sinceră. Dar Laura Ionescu n-are nici 16 ani! În vara anului trecut, deși ar fi trebuit să ajungă într-o stațiune de munte, ea a ajuns la mare, la Daniel Stănculescu. Băiatul are numai 20 de ani, dar oricum are mai multă minte. A încercat să o trimită acasă. Fata s-a opus. Wesley și Diane curat! „Ar fi trebuit poate să-i dau un telefon mamei ei, spune Daniel Stănculescu. M-am gîndit s-o fac, dar n-am avut curajul!” La mare, Daniel lucrează într-o discotecă, la „Pui de urs”. Cîștigă binîșor, 100 de lei pe contract, alte 200 drept primă de la barmanul unității, recompensă pentru atragerea clientelei. Pe seară — bineînțeles. Dar și cheltuielile sînt mari: întreaga aparatură, care-i aparține, întreținerea ei, mixer, orgă de lumini, procurarea muzicii la modă și așa mai departe. Oricum, îndeletnicirea lui Daniel Stănculescu este una dintre cele mai plăcute pentru un tînăr, o meserie de învidiat. Dar a fi „disc-jockey” este într-adevăr o meserie?

Disc-jockey. „Poate deveni disc-jockey, sau discotecar cum îi mai spunem noi — ne informează Iulian Dragomir, inginer șef al întreprinderii de agrement și producție industrială pentru turism — orice tînăr avînd studii cel puțin liceale, capabil să absolve un examen de atestat. Examenul constă din prezentarea practică, în fața unei comisii, în măsură să aprecieze felul în care posibilul disc-jockey reușește să însoțească melodiile dansante înregistrate pe o bandă magnetică printr-un text propriu (de cele mai multe ori învățat pe dinafară, fiindcă de regulă banda aparține concurentului — n.a.). Melodiile se prezintă în două limbi, româna și o limbă de circulație internațională, după care urmează și o mică discuție, concurenții fiind testați cu privire la cunoștințele lor de cultură generală, muzicală de asemenea, apoi cunoștințe despre istoria și geografia patriei, cunoștințe politice. Dacă a reușit, concurentul primește un atestat de ghid-discotecar, din categoria unu, doi, sau trei. Cei mai pricepuți sînt, desigur, cei din prima categorie.”

După informațiile pe care le deținem,

remunerațiile „discotecilor”, cum le spunea inginerul șef al I.A.P.I.T., sînt între 50 și 100 de lei pe seară. E mult, e puțin? După părerea noastră, pentru a răspunde la această întrebare, ar trebui mai întîi să stabilim cît de utilă este munca pe care o practică dinșii. Despre acest lucru, mai tîrziu. Deocamdată să reținem că intențiile conducerii I.A.P.I.T. sînt de a forma un corp de elită între „discotecari”, trecîndu-se la sistemul de încadrați-permanenți și nu numai sezonieri, ca pînă acum. Într-o altă ordine de idei, să mai reținem că tînărul nostru, Daniel Stănculescu, chiar fără să reușească să-și ia atestatul, a putut lucra liniștit vara trecută pe litoral și, mai apoi, la discoteca Institutului de arhitectură. Iar el, vă asigurăm, nu este deloc un caz izolat, cum poate s-ar crede!

Revenind la problema de la început, iat-o pe Anca Ionescu, o mamă deloc împăcată la gîndul că fata ei apucă pe drumuri greșite de la numai 15 ani și ceva, scormonind în întimitatea discotecilor și a celor numiți disc-jockey. Vrea să afle cine este băiatul pentru care Laura a făcut o mare pasiune, cine este și cu ce se ocupă. Daniel Stănculescu nu-i însă un golan. Vorbește liniștit și adesea politicos. Pare chiar foarte serios în prietenia sa cu Laura, dar ați văzut o mamă care să aibă curajul de a încuraja o astfel de prietenie? Nu, mai bine să încerce s-o desfacă! Copiii însă se opun cu îndrăznie. Laurei îi place foarte mult să danseze, ca oricărui tînăr de vîrstă ei, dealtfel. Iar cînd ai un prieten care este ca un fel de șef al discotecii, atunci e chiar extraordinar! Dar ce este totuși o discotecă?

Nu, pe românește „disc-jockey” nu trebuie tradus chiar „pierde-vară”!

Discotecile. Ele reprezintă localurile cele mai la modă, în lumea tinerilor. În adolescența celor trecuți de 30 de ani se dansa la casele de cultură, la „Schiller”, la Moxa, pe 11 Iunie, la Drept, mai rar la A.S.E., cine putea la Arhitectură, cîteva locuri, deloc multe, știute pe dinafară, unde o orchestră de multe ori improvizată încerca la tobe și la chitare electrice partiturile zilei. Cîntau formații noi, precum „Olimpic '64” sau „Sincron”, era o modă care atrăgea tineretului și scandaliza lumea adultă, de unde și unele conflicte de familie, de cînd lumea cunoscută. Astăzi această modă e de mult despărțită. Azi au apărut discotecile, și ele ar putea proliferă serios, dacă mai responsabili comertului nu s-ar opune, mai fătîș sau mai pe ocolite. Este cît se poate de surprinzător ca în București să nu existe la ora actuală nici măcar o singură discotecă avînd accesul liber pentru toți tinerii care vor să danseze, adică măcar un local în care să nu fie obligat la o consumație de minimum 30 de lei, două de lei pentru a putea face cîteva pași de dans pe parchetul sălîi. Dar să nu ne îndepărtăm prea mult!

Există în momentul de față 14 unități în rețeaua turismului intern cu statut de discotecă: 3 în Poiana Brașov, 2 în Predeal, cîte una la Sinaia, pe Semenici, în Arad, Pitești, Rm. Vilcea, Cluj-Napoca, Timișoara, Suceava și Tg. Mureș. Vara, pe litoral, sînt de obicei mai multe, fiind-

că numai patru dintre cele numite (Arad, Timișoara, Cluj-Napoca și Pitești) au statut permanent, pe întreg anul, restul mutîndu-se la mare. Dar discotecă poate deschide astăzi aproape oricine, adică omul avînd în spate cîteva aparate drept dotare și o autorizație de funcționare primită din partea rețelei de comerț, a operației, a unui club sau casă de cultură etc. După titulatura oficială, o discotecă este cea unitate avînd la dispoziție un ansamblu de utilaje fonice, de efecte sonore și luminoase, plus spațiul necesar pentru dans. După alții, discotecă nu înseamnă numai existența acestor lucruri, ci și dansul în sine, fiindcă altfel de la o vreme o mulțime de barmani (responsabili ai barurilor de zi) au luat hotărîrea de a-și „mobila” spațiul comercial cu muzică, desigur „disco”. Nimic de reproșat, pînă aici. Numai că dacă la fața locului se pornește și dansul, atunci trebuie autorizație, fiindcă localul se transformă în... discotecă! Ajungînd aici, să reținem și existența, astfel dovedită, a așa-ziselor „discotecă-pirat”, fără autorizație sau statut propriu, dar cu suficiente cîștiguri de partea celor care le patronază. Nu există, cu alte cuvinte, prea multă ordine în acest sector, chiar dacă de cîteva ani s-a interzis înființarea, în rețeaua turismului, a discotecilor „particulare”, ținute de acei atotputernici deținători de scule și aparate pe măsură care cîștigau adevărate

averi într-un singur sezon, ei neavînd decît calitatea de a putea investi la început o anumită sumă. Astăzi, repetăm, în rețeaua turismului acest lucru e mai greu posibil. Nu însă și în celelalte.

Atmosfera. Va trebui să insistăm și asupra atmosferei care domnește în aceste locuri. Decorul este de obicei cunoscut: un pupitru, de la care disc-jockey-ul își arată cunoștințele, două magnetofone, o stație, un mixer, o orgă de lumini, microfoane, căști, difuzoare. Mai nou, un aparat pentru efecte luminoase pe pereți și unul de protecție, cu ajutorul căruia cei din turism au intenția de a proiecta, în pauze, filme pe specific, desene animate și așa mai departe. Atmosfera este însă extrem de înțesată de fum, ai zice că fumul intră în statutul discotecilor, iar lumina e mai mult un eufemism. Așa cum sînt, am aflat, discotecile sînt totuși foarte rentabile, mai cu seamă pe litoral, de unde I.A.P.I.T. scoate aproape două milioane pe sezon. Din păcate, atmosfera nu este dintre cele mai sănătoase nu numai din cauza fumului de țigară. De cele mai multe ori discotecile sînt frecventate de o anume categorie a tinerilor, cei fără căpătîi în primul rînd. Rareori cei de la intrare izbutesc să alunge pe cineva, și mai rar nu-și face din datorie o modalitate de cîștig ilicit. Înăuntru, fete și băieți dansează, beau Pepsi dar și coniac, își petrec cu alte cuvinte timpul

distrîndu-se, nu ipsisă fără a fi martori la unele scene inadmisibile, așa cum de exemplu s-a întîmplat în seara zilei de 7 ianuarie anul acesta, la discoteca de pe Cioplea („Black and White”, sic!), din Predeal. La un moment dat, spre ora 22, după cum ne povestea elevul Popescu Cristian, disc-jockey-ul localului (Dan Popovici, după cîte știm noi) a anunțat o melodie plătită: Iaso Paranghelia. Cu alte cuvinte, nu au voie să danseze decît cei care au plătit melodia. Este pus un pahar pe jos, în care sînt infundate mai multe bancnote de hirtie, apoi barmanul („Ion”, deci în cinstea lui se desfășura „ceremonia”) și prietenii lui fac un dans grotesc deasupra paharului și, la sfîrșit, un șut îl face să zboare în fîndări. „Au fost sparte peste 25 de pahare, zice elevul Popescu, oameni cu figuri desfigurate s-au tăvălit prin cioburi sau au dansat pe mese, toate astea în fața unor grupuri de străini, veniți să ne cunoască țara și oamenii”.

Și atunci, are dreptate Anca Ionescu? Poate fi lăsată fiica ei, Laura, de nici 16 ani, să se „distreze” într-o astfel de companie? Desigur că nu. Dar nici nu vrem să se înțeleagă că pedim pentru desființarea acestor localuri ale tineretului. Nici vorbă. Vom pleda numai pentru curățirea lor, pentru o curățire morală în primul rînd. Să nu se taie cu toporul, desființîndu-se miine toate discotecile. Dar ele să fie mai atent supravegheate, indivizii puși pe căpătîială mai repede detectați (n-am apucat încă să vorbim despre foarte selecta „societate” a celor care se ocupă de înregistrarea benzilor de muzică, rămîne pe altă dată!), trebuie pusă mai multă rînduială între pereții discotecilor și trebuie cu orice preț evitate imitațiile deloc reușite după „modelele” aflate alurea în lume. În ceea ce ne privește, visăm la o discotecă aflată mult mai aproape de bunul-simț românesc, la o discotecă românească dacă vreți, dar din care să nu lipsească cele mai frumoase și mai la modă șlagăre mondiale. Mai exact, la un loc în care tinerii să poată afla modalități distractive mai diversificate, dans, dar poate și un om cu o chitară, un film de desene animate, alte forme distractiv-educative. Ar fi însă nevoie să se ocupe cineva mai de aproape de toate aceste lucruri, deloc simple decît la prima vedere, deloc lipsite de importanța lor, pentru tineri și maturi în egală măsură. Deocamdată lucrurile sînt prea departe de aceste aspirații, iar eforturile I.A.P.I.T., unitate specializată în domeniu, ni se par încă foarte palide.

În ceea ce-l privește pe tînărul Daniel Stănculescu, tînărul incriminat care, într-un fel, a stat prin natura ocupației sale la baza acestui articol, e bine desigur să subliniem că între timp el s-a încadrat la un institut de cercetări, poate mai mult de gura Ancăi Ionescu. Cîștigă, ce-l drept, numai 1 400 și ceva de lei pe lună, dar îi cîștigă prin munca lui și are în fine dreptul la o carte de muncă. Laura Ionescu își continuă școala, amenințată de Daniel cu ruperea prieteniei, dacă va avea măcar o singură medie sub șapte la încheierea trimestrului. „E drept, ne zicea tînărul de curînd, a avut totuși un 6. Dar țin prea mult la ea și vreau să nu ne despărțim niciodată. Sînt convins că și mama ei, Anca Ionescu, se va convinge pînă la urmă că nu sînt un fluiere-vînt, un pierde-vară! Pentru mine, a fi disc-jockey este doar o mare pasiune, nu și o meserie pentru toată viața”.

DUMITRU GRAUR ■

Pe directorul Spitalului clinic „Dr. Gh. Marinescu” nu-i ușor să-l abordezi la telefon. De aceea am renunțat la această modernă, dar de multe ori ineficace, legătură, și m-am deplasat la locul său de muncă într-o dimineață geroasă a acestui început de an. Dar, ghinion. Tovarășul director era în amfiteatru, la raportul săptămânal pe care îl ține cu virfurile medicale aflate la conducerea numeroaselor secții ale spitalului-mamut.

Perfect, mi-am zis, nici nu se poate un contact mai bun, motiv pentru care m-am instalat, puțin emoționat, undeva, în fundul amfiteatrului. Privesc în jur. Personalități de seamă cunoscute nouă datorită succeselor obținute, atât în țară cât și peste hotare, pe linia alinării durerilor omeniești. Am trecut în anonimul mai bine de 90 de minute, dar trebuie să recunosc că am plecat puțin contrariat. De unde mă așteptam să se discute probleme de înaltă ținută profesională, am „audiat” niște instrucțiuni de felul cum trebuie să se întocmească diversele statistici și rapoarte privind starea de sănătate a populației. Problemele de specialitate au ocupat un spațiu infim. Dar ședința putea să dureze și mai mult dacă nu intervenea prompt și categoric glasul directorului care cerea scurtarea discuțiilor, amintind colegilor săi: „Ne așteaptă bolnavii”.

Fac o mică socoteală: deci, în sală se află peste 25 de doctori de înaltă calificare, cu retribuții de peste 3 000 de lei pe lună. Aceștia sunt obligați să piardă timp prețios pentru a fi instruiți în întocmirea unor statistici, ce-i drept necesare ministerului. Oare nu s-ar putea numi pentru formulistică niște cadre medicale care numai să-i consulte pe șefi și să se ocupe în exclusivitate de asemenea probleme? Ar câștiga pacienții, ar câștiga statul și, în ultimă instanță, medicina. Gîndurile îmi sînt întrerupte de intervenția peremptorie a directorului care se adresează unei întîrziate:

— De ce la ora asta, tovarășă Horvath? — Pentru că nu pot sta în două luni, avea să vină răspunsul prompt al medicului neurochirurg, șeful secției de neurochirurgie infantilă. Mai tîrziu am aflat că doctorița Horvath avusese de rezolvat un caz dificil care nu suportă aminare.

— Tovarășe doctor în științe medicale Virgil Angheluță, sinteți de peste 18 ani directorul acestui uriaș spital, sinteți șeful secției de psihiatrie, motiv pentru care nici nu știu cum să mă adresez: tovarășe doctor sau tovarășe director. Ajutați-mă, vă rog.

— Pentru că sîntem în acest birou al directorului și pentru că bănuiesc că doriți să vorbim despre spital cu cele bune, dar și cu cele rele, vă rog să mă socotiți director. Cînd ajungem în pavilionul 8, unde funcționează ca doctor, vom folosi termenul propriu halatului alb, pentru care m-am pregătit, avînd în vedere că medicina face parte din mine, din aspirațiile mele de-o viață. Nu pot concepe o singură zi fără pacient, fără carnetul pentru prescripții rețete.

— Acest spital este legat de numele multor somități medicale care și-au capătul de multă vreme numele nu numai în țară, dar și în străinătate. Este îndeobște cunoscut faptul că nu-i ușor să colaborezi cu asemenea mari specialiști care ridică ștacheta exigențelor la nivelul profesiunii pe care o practică, pretinzînd de multe ori niște lucruri necesare, ce-i drept, dar pe care tu, ca director, ești în imposibilitatea de a le rezolva. Întrebarea mea cere darea timpului înapoi pentru a vorbi despre felul cum v-ați descurcat acum 18 ani, cînd ați venit la conducerea unui colectiv cu atîtea nume sonore?

— Mărturisesc un secret. Acum, ca și atunci, procedez la fel. A căuta să te impui numai pentru că ești director este o mare nerozie. După mine directorul trebuie să fie folositor în înțelegerea necesităților secțiilor și ale șefilor de secții. Am învățat de tînr să respect șefii de școală românească, care trebuie ajutați și nu incurțați. În clipa cînd pornești de la asemenea premise este imposibil să nu colaborezi bine cu marile personalități ale medicinei românești. Și cu asta am spus totul.

— Din economie de spațiu voi rezuma o problemă pe care doresc doar să o enunț. La rugămîntea mea de a enumera nume celebre ale școlii medicale românești de ieri și de azi, cu ușurință pareă v-au venit în minte nume de altădată și parcă mai grea v-a fost enumerarea contemporanilor. Pe scurt, există deja pregătită generația capabilă să preia bisturiul (cu sens exhaustiv) al marilor nume de astăzi?

— Consider că școala românească de medicină își continuă drumul său glorios, în sensul că vîd numeroase nume capabile să ducă mai departe această faimă, în ciuda faptului că în unele specialități sîntem puțin deficitari.

— Nu din dorința de senzațional, ci din obligație profesională, am stat de vorbă zilele trecute cu personalul care vă este în subordine. Vă rog să mă credeți că

alegerea am făcut-o de-a valma. Ca un leitmotiv se spune că aveți un principiu în conducere: să nu lovim în pinea și nici în libertatea subalternilor. Vă rog să vă explicați.

— Cuvintele îmi aparțin și le voi explica, dar sonajul mi se pare, obiectiv vorbind, deficitar. Poate o anchetă Gallup ar ajunge la alte concluzii. Oamenii sînt oameni, deci greșesc și trebuie judecați. Eu nu mă ocup de lucruri mărunte pentru că nu am timp, de asta am doi adjuncți. Cazurile grave le judec eu și caut pe cît posibil să aplic filozofia lui Solomon, dar cum nu există todeauna copilul pentru a proba nevinovăția, sigur că unul din doi mă poate vedea cu ochi nu tocmai buni. Atunci cînd am acceptat funcția de director mi-am asumat implicit și aceste neajunsuri. Important însă este faptul că subsemnatul să fie drept. Pregătirea mea profesională îmi dă posibilitatea unor mai profunde investigații, deci reduce probabilitatea erorilor. Totdeauna pornesc de la următoarea idee: Acest om este din import? Nu! Este al nostru, deci să-l judecăm de pe aceste poziții, ca pe un copil drag. Asta nu înseamnă că nu sînt categoric atunci cînd aud că un bolnav nu a fost ajutat. Revenind la întrebarea pusă, precizez că prin pinea lucrătorului înțeleg existența sa și a familiei sale, deci caut ca, atunci cînd este cazul, venitul său să nu fie afectat. Prin libertate, înțeleg posibilitatea omului de a-și alege locul de muncă ce-i convine într-un moment dat. De aceea, nu am reținut pe nimeni atunci cînd, dintr-un motiv sau altul, lucrătorul a cerut transferul.

— Să facem un mic calcul: spitalul se întinde pe 22 ha; dispune de peste 2 000 de persoane, dintre care peste 200 de medici, are 2 618 paturi, din care 1 260 sînt ocupate de bolnavii secțiilor de psihiatrie; în fiecare zi pleacă pe poarta spitalului peste 17 camioane care se ocupă cu aprovizionarea cu materiale, dar mai ales cu procurarea alimentelor; aveți cel puțin 18 secții medicale, ca să nu mai vorbim de cele administrative; cum reușiți, stimate tovarășe director, să le cuprindeți pe toate chiar pe poarta spitalului? Cînd mai aveți timp pentru bolnavii doctorului Virgil Angheluță, cînd mai aveți timp să citiți, cînd mai aveți răgaz pentru familie, cînd mai răsuflați?

— Precizez de la început că am acordat și acord o mare încredere șefilor de secții pe care îi consider niste microdirectori. Ei au obligația să facă totul pentru a crea bolnavului un climat de încredere și de satisfacție. Pe el trebuie să-l cred, pentru că înainte de a-i numi i-am cercetat. Cum am învățat noi în tinerete: „înainte de a ne uni, să ne delimităm”. Asta nu înseamnă că în unele privințe nu am greșit.

— Sînt nevoia să mă opresc la marele om care este profesorul Arseni și să vorbesc — înaintea marilor sale merite științifice — despre șeful de secție, profesorul Arseni. Leg aceasta de o întrebare liminară a dumneavoastră care se referea la felul cum am colaborat în tinerete cu mari personalități. Ei bine, notați că profesorul este un excelent șef de secție. Alt om la nivelul său ar lăsa micile probleme altora. L-am văzut de-a lungul anilor pe profesor notînd în carnetul său cînd s-a schimbat lenjeria bolnavilor, cite gearmuri lipsesc și chiar controlînd starea de curățenie. Mai notați că dumnealui vine primul în spital și pleacă ultimul.

— E bine că ați atins această latură mai puțin cunoscută a personalității profesorului Arseni, dar vă rog să mă zăbovim asupra domniei-sale, ca deschizător de noi căi în neurochirurgie, ca personalitate de faimă mondială al cărei nume, fără discuție, este și va rămîne înscris cu litere de aur pe frontispiciul vizibil sau invizibil al școlii românești de neurochirurgie.

— Am vizitat mari spitale din lume. Aproape nu există loc unde să nu fiu întrebat: ce mai face profesorul? Ce-a mai adus nou în specialitate? De unde această faimă a sa? Pentru că a făcut totul din pasiune, pentru că este un mare neurolog, pentru că este un mare anatomopatolog, pentru că interpretează fiecare piesă extrasă bolnavului, pentru că nu are ore fixe de serviciu. El este un virtuos, un obsedat, un veșnic căutător de noi metode, un inovator. Pe profesor îl întîlnești acolo unde nu te aștepti, iscoditor și pasionat, niciodată mulțumit de un lucru asupra căruia nu și-a aruncat barem în treacă privirea.

— Fără discuție că despre profesorul Arseni s-ar putea și trebuie să se vorbească pe foarte multe pagini, dar vă rog să comentați puțin și munca celorlalți medici neurochirurși aflați la școala profesorului.

— I-am văzut împreună după ce terminaseră o intervenție chirurgicală. Nu le mai trebuia nimic. Un scaun, o cafea și pe urmă din nou la muncă, din nou la studiu, din nou la aprofundarea cazurilor. Trebuie să recunosc că este o mare șansă de a-l avea drept maestru pe profesor.

— Cite intervenții face, în medie, un neurochirurg pe zi?

— Patru-cinci, deci circa 120 pe lună.

— Asta înseamnă un efort considerabil, pe care-l pot face numai cei ce iubesc medicina.

— După mine, medicina — la fel ca și alte meserii — se poate practica numai dacă simți de mic acea chemare lăuntrică, care se numește pasiune. Primul certificat de medic îți-l dă mama cînd te naște. Ce se învață la facultate vine de se așază peste talentul ori chemarea ta interioară. Deci ea cere pasiune, dăruire, dragoste de oameni și un zîmbet cald, care pentru pacient este egal cu un medicament miraculos. Din păcate, unii medici au uitat să zîmbească.

— În 1926, cînd profesorul Obleja a pus bazele acestui spital, i s-a dat o destinație precisă: de boli mintale și neurovoase. Au trecut anii, spitalul s-a extins devenind și unificat. Apoi, multe secții au dispărut. Au mai rămas maternitatea și alte câteva, pe care personal nu le vîl bine implantate în profilul spitalului. Ce părere aveți?

— Ministerul Sănătății și Direcția sanitară a municipiului București au fost receptive la sugestiile noastre de a ne reînnoaște vechea profil, îmbunătățit bineînțeles. A mai rămas maternitatea care ne pune multe probleme. Noi avem mari secții de psihiatrie care la ora actuală se practică „cu ușile deschise”. Vă dați seama ce se poate întîmpla cînd un pacient care intră în criză nimereste la maternitate?!

— Eu realizez ce se poate întîmpla, dar de această problemă trebuie să se ocupe cei care lucrează la minister. Tovarășe doctor Virgil Angheluță, conduceți o secție de psihiatrie. Am stat în cabinetul dumneavoastră și am asistat la câteva cazuri. După numai câteva ore am simțit o durere atroce și surdă. Am părăsit cabinetul pentru a reveni a doua zi. La plecare mi-ați luat tensiunea. Aveam 18. Medicul meu vă poate confirma că o asemenea tensiune nu am mai avut. Lată-mă a doua zi cu carnetul în mînă pentru a continua discuția începută ieri. Nu mai vreau bolnavi. Doresc să-mi vorbiți despre „psihiatria ușilor deschise”.

— Trebuie să ne întoarcem la Philippe Pinel, marele reformator al asistenței psihiatrice. În viziunea lui, bolnavul psihic, victima unei stări de spirit trecătoare, prea inert sau prea mobil, în orice caz inegal în comportare, este oarecum asemănător copiilor, prin urmare devierile lui ar putea fi reglate printr-un sistem educațional în care bunăvoința se împletește cu asprimea, răsplata cu pedeapsa și cu terapia prin muncă sub forma exercițiilor fizice. Neîfiind un vinovat, bolnavul este considerat totuși ca un om care greșește și care trebuie să fie adus la adevăr. Aceștia au fost spuse acum 150 de ani. Dar a fost suficient pentru ca să se meargă pe această linie adică de a nu mai închide bolnavul într-o cușcă, ci de a lucra cu el pentru a-l reda societății, care într-o mare măsură este vinovată, dacă nu pentru boală, cel puțin pentru agravarea ei. În asta constă munca noastră. Ceea ce v-a impresionat pe dumneavoastră ieri nu este nimic de speriat. Toți acești pacienți pot fi resocializați. Dar ce se întîmplă? De multe ori colectivitățile îi refuză. Pacienta de ieri a lucrat la întreprinderea Apollo. Boala ei pendulează între sinucidere și reîncadrare. Sinuciderea i-o vom scoate din cap noi, dar, din păcate, fabrica nu vrea să o mai primească. Deci strădaniile noastre sînt zadarnice. Vorbim în van de resocializare.

— Din ce în ce mai captivant. Iar mi se ridică tensiunea.

— Nici o problemă cu dumneavoastră. Problema grea este a noastră. Ministerul Sănătății are un plan vast în această privință care se întinde pînă în 1990. Pînă atunci mai este. Și vremea trece, noi ne luptăm să recuperăm oameni, dar ne lovim de rezistența unor colective.

— Ce este o boală psihică?

— Tot ce depășește normalul psihic.

— Ce este normal sau ce socotiți dumneavoastră normal?

— Este greu de precizat. Dacă asemănăm normalul cu un portativ, atunci normalul se înscrie între Do de sus și Do de jos. Pentru unii Do de jos este normal, iar pentru alții înseamnă anormal.

— Spuneți-mi, vă rog, care sînt exigențele medicale față de un bolnav care cere spitalizare?

— Cei de la camera de gardă au obligația să efectueze cîteva teste medicale asupra bolnavului pentru a stabili cu precizie cît de gravă și cît de necesară este internarea imediată. Dat fiind faptul că din păcate sîntem solicitați, noi nu avem dreptul să acordăm nici un fel de rabat principiilor de conduită medicală care ne indică cu exactitate cînd și cît timp un bolnav trebuie să fie sub supravegherea noastră.

— Am înțeles că bolnavii „agitați” din secție au un salon separat (de supraveghere), dar că, după părerea dumneavoastră, mulți dintre aceștia, pe măsură ce-și revin, coboară la parter, de unde sînt redați societății. Nu vă cuprinde frica niciodată, tovarășe doctor?

— Cui îi este frică de lupi să nu intre în pădure. Am mai zis și repet că nimeni nu te obligă să te faci urmașul lui Esculap. În clipa cînd te-ai hotărît să faci medicină, ți-ai asumat și riscul. Toate meseriile au riscurile lor. Ce făceau medicii de odinioară cînd izbucneau epidemiile? Nu mergeau la căpătîiul bolnavilor? Nu erau victime? Noi, medicii, sîntem obișnuți cu moartea, deoarece o viață întregă ne luptăm cu ea. Din cînd în cînd mai învinge și ea. Atunci ne ștergem o lacrimă. Noi nu avem dreptul la două lacrimi.

— Am aflat despre doctorul Virgil Angheluță că la rîndul său este fiu de medic, că are un fiu care urmează calea tatălui, deci și a bunicului, că vă iubiți cu pasiune meseria, dar că, în privința medicației, sinteți de modă veche. Adevărat grăiesc?

— Nu accept bolnavul care vine și-mi cere un renumit produs farmaceutic. Eu pentru asta am învățat și învăț. Sînt foarte circumspect la reclamele medicale de aiurea. Cred în medicamentele verificate de-a lungul anilor.

— Asta înseamnă că nu recomandați un produs nou?

— Dacă nu este testat de vreme și de o practică îndelungată, nu-l recomand. Multe articole aparute în presa de specialitate au demonstrat că mai mult de trei sferturi din noile produse farmaceutice sînt inutile. Dacă asta înseamnă modă veche, atunci notați că sînt de modă veche. Dar mai notați că în cei peste 25 de

ani de cînd practic meseria am avut puține eșecuri profesionale.

— Ce-i aceea RESO?

— Spuneam mai sus că lupta noastră este de recuperare a bolnavilor, de redare a lor vieții cotidiene. În epoca noastră, epoca marilor mutații de populații, a marilor stressuri, a poluării de orice natură, este firesc să existe și victime. Noi avem datoria sfîntă să ne ocupăm de redarea în circuitul social a celor care, dintr-un motiv sau altul, au handicapat. Și cum, momentan, nu găsim înțelegere, am creat un număr de ateliere unde producem, și există un cîștig real pentru bolnav. Am numit-o secția RESO de la Resocializare.

— Trebuie să vă mărturisesc, stimați cititori, că în clipa cînd am intrat pe poarta care are firma RESO am uitat unde mă aflu. Teama mi-a dispărut pentru a lăsa loc admirației. În primul rînd te izbesc curățenia și bunul-gust. Toate micile imobile special amenajate formează un pătrat perfect. Casele sînt de o ireproșabilă curățenie, întrecîndu-se în linia estetică. Toate au pe frontispiciu un desen co-

Dr. Virgil Angheluță

Noi practicăm „psihiatria ușilor deschise”

lorat de bună factură cromatică. Totul este ordonat, organizat, aliniat. Avem drept ghid pe doctorul Petrescu care poartă halat albastru. Natura a fost darnică cu dumnealui. E medic, pictează, are o minte tehnică rar întîlnită care-l ajută la proiectarea mașinilor realizate acolo și care la rîndul lor sînt productive. Pungile verzi de plastic pe care le cumpărăm cu un leu acolo se execută, la o mașină gîndită și proiectată de dr. Petrescu.

— După ce criteriul sînt îndreptați bolnavii la RESO?

— Camera de gardă ni-i repartizează. Trebuie să nu fie prea bătrîni, iar schizofrenia să fie în fază acută.

— Cîte ateliere aveți?

— La ora actuală avem 15 ateliere: pictură, lucru de mînă, legătorie, punge de plastic, rame, covoare, croitorie, timpărie etc.

— Cum se explică faptul că aici bolnavii muncesc, chiar cu dăruire așa spune?

— La fel ar lucra oriunde, dar oamenii îi privesc cu neîncredere.

— Care este rolul muncii în procesul lor de reeducare?

— Schizofrenicul se retrage în lumea lui autistă (ireală), din care motiv atunci cînd nu sînt observați pot face fel de fel de lucruri neplăcute. Încep să urască lumea. Noi le administrăm neuroleptice pentru a-i calma, apoi îi reeducăm, scoțîndu-i din lumea lor, prin muncă. Cu timpul se acomodează. Niciodată nu trag chiulul. Apoi devin comunicativi și asta înseamnă mult. Ținem conferințe, seri de dans și multe alte activități. Bolnavul nu stă la noi o viață. Spitalul nostru nu-i un azil. Aici oamenii se tratează și mulți se reîntorc la locurile lor de muncă.

— Tovarășe doctor Virgil Angheluță, mă apropii de finalul vizitei mele și trebuie să vă mărturisesc că plec parcă mai bun. Vă rog acum să-mi relațiați cîteva momente de cumpănă din cei 18 ani de cînd sinteți la cîrma acestui spital.

— Meseria noastră ne oferă zilnic astfel de momente, pentru că în lupta pentru viață, noi nu tratăm boli, ci bolnavi. Niciodată nu ești sigur că ai aplicat tratamentul cel mai adecvat. Viața ca și moartea îți rezervă surprize.

— Conduceți — și conduceți bine — de multă vreme această uzină care are drept scop sănătatea omului. În această perioadă de timp ați asistat la multe bucurii, dar și la mari nenorociri. Sinteți într-un fel călît în fața momentelor trecătoare ale neputinței medicinei. Și nu aveți dreptul decît la o singură lacrimă. Oare nu-i prea puțin?

DAN BIRLADEANU ■

Amiază la Uxmal

Pe un dimb, se dezgroapă un templu. Cu dalta se înlătură pământul de pe pietre, acesta e luat apoi cu lopata, pus într-o căldare și aruncat jos. Totul cu grijă, minuțios, fără grabă. Oare ce caută arheologia? Un timp pierdut ca Proust? Ruinele acestea mă îndeamnă să mă gândesc la ceea ce iubesc eu pe lume, nu la ceea ce s-a întâmplat altădată aici. Și poate e firesc să se întâmple așa. Nu există altă viață decât cea pe care o trăim de fapt. Strigătele romantice în fața ruinelor îmi amintesc mai degrabă ceea ce zicea Pascal, că inima are rațiuni pe care rațiunea nu le cunoaște.

Se povestește că tiranul Dionysios al Siracuzel care compunea tragedii și poezii i-ar fi cerut într-o zi poetului Filoxenos să-și spună părerea despre una din operele sale. Acesta n-a fost, se pare, deloc măgulitor. În consecință, s-a trezit trimis la muncă silnică în carierele de piatră de lângă Siracuză. După un an, tiranul l-a chemat pe poet și l-a invitat să asculte ultima sa operă. Pe la mijlocul lecturii, Filoxenos s-a ridicat să plece. „Unde te duci?” l-a întrebat nedumerit Dionysios. „La carierele de piatră”, i-a răspuns poetul. Arheologul pe care l-am cunoscut cîndva la Siracuză, și de la care am auzit această poveste, stătuse înainte un timp la Cartagina. Era convins că, în mijlocul trado-urilor romantice despre ruine, trebuie să ne ridicăm și să coborîm în istoria adevărată. La ce să visăm pe ruinele Cartaginei? se întreba el. La prizonierii de război călcați în picioare de elefanți, la comandanții de oști înfrinși care erau răstigniți, la sutele de copii aruncați în gura incandescentă a statuii lui Baal, în timp ce mulțimea îi striga zeului: „Mănincă, Stăpine, mănincă!”? Sau la Cartagina distrusă cașă cu cașă, după care ruinele au fost incendiate, după care locul a fost orat și presărat cu sare? Toate acestea nu sînt potrivite pentru reverii. Romanticii au făcut din ruine un obiect al regretului, dar, din păcate, în istoria pe care o anunța fața jaguarului întoarsă spre cer nu există numai lucruri de admirat. La Troia se amestecă molozul a șapte orașe distruse. Și ea nu e singurul exemplu... Memfis, jefuit și ajuns carieră de piatră, Teba „cea cu o sută de porți” cum o slăvea Homer, prădată și distrusă, Babilonul cel detestat de profeți, dărîmat, locuitorii ucși și pământul risipit în cele patru vînturi; Ninive, „cetatea vîrsătoare de sînge” arsă cu oamenii cu tot, Persepolis, incendiat, Capua și Corintul nimicite, Teba greacă făcută una cu pământul, ca și Halicarnas; templul zeiței Artemis din Efes, una din cele șapte minuni ale lumii antice, incendiat de un individ care n-a găsit alt mijloc de a deveni celebru, ca și califul Omar, care, poruncind ca sutele de mii de papirusuri din biblioteca de la Alexandria, conținînd întreaga știință a antichității, să fie folosite drept combustibil pentru băile publice, și-a motivat dispoziția astfel: „Dacă scrierile acelea grecești repetă Coranul, atunci sînt inutile și nu e nevoie să fie păstrate. Dacă se abat de la Coran, atunci sînt primejdioase și trebuie distruse”, logică bizară, pe care și-au însușit-o și alții... Mai putem visa pe ruine?

Talte n-a auzit de Babilon, de Ninive sau de Cartagina. El nu știe decât de la Tenochtitlan cum poate fi ras de pe suprafața pământului un oraș. Sub pulberea pe care pășim nu se ascunde un cimitir ca la Troia. Nici soarele nu luminează scena goală a unei tragedii. Istoria n-a fost curmată aici prin foc și sabie, ci omul a restituit, se pare, de bunăvoie naturii ceea ce înainte îi luase. Cînd Cortés a coborît pe coasta Mexicului, Uxmalul era părăsit demult. Numai piramida și templele mai înfruntau singurătatea, ca și la Palenque, unde am început seria acestor orașe pustii în care de sute de ani nu mai locuiesc decât soarele, vîntul și umbrele care, la noapte, cînd șacalii vor începe să urle, vor tresări... De unde, atunci, acest sentiment de plenitudine pe care mi-l dă lumina înflorită pe pietre? Păcat romantic? Nu, n-aș avea nevoie de numele lui Lamartine sau al lui Chateaubriand aici. Ruinele de la Uxmal nu mă împing la elegii. Dimpotrivă. La urma urmei, dacă ruinele nu sînt făcute pentru a căuta recunoștința printre pietre, nicăieri nu e inoportun să ne aducem aminte ceea ce ne dă dreptul să sperăm. Așa cum Cato își încheia odinioară toate cuvînturile rostite în senat, indiferent de subiectul lor, cu aceeași frază prin care cerea distrugerea Cartaginei, n-ar trebui să ne temem să facem același lucru în numele adevărurilor care ne ajută să trăim, regăsind chiar între ruine partea frumoasă a vieții. Știu de ce soarele acesta, ca și Cortés, nu acceptă decât învinși. Am învățat asta vara pe țărîmul mărilor, împreună cu faptul că într-o amiază fierbîntă putem afla repere pentru o morală.

Ceea ce descoperă inima cu ajutorul arheologiei este, poate, aceeași sete de a ne justifica existența. Ca și în cazul zborurilor cosmice. Oare rațiunea cea mai înaltă a acestor zboruri nu este (sau n-ar trebui să fie?) aceea de a iubi și mai mult pământul pe care umblăm și de a-l înțelege mai bine? Sînt de multă vreme convins că destule s-ar schimba dacă oamenii s-ar gândi, cel puțin o clipă în fiecare zi, cum arată din spațiu steaua pe care ne-am născut, unde am învățat în școală că omul este visul cel mai înalt al naturii și apoi, într-o bună zi, am aflat că au fost filosofi otrăviți sau puși cu capul pe butuc, că există nulități ce trăiesc seniorial și genii care au murit de foame în maghernițe sordide, că pe ruinele Bastiliei a apărut un coș de niule cu capete înșingerate despărțite de trup sub ghilodină... un pămînt pe ale cărui piramide s-au urcat și păsările și șerpii strălucesc ca o speranță totuși... Dacă n-am afla cu ajutorul acestor zboruri nimic despre inima noastră, ele ar rămîne niște performanțe tehnice și nimic altceva. Ceea ce le poate da sens este același lucru ce dă sens arheologiei cită vreme ea știe că trebuie să găsească un adevăr pentru cel care sapă; să găsească dovezi pentru a iubi și mai mult pământul pe care-l sîpăm, în pofida tuturor greșelilor și deșertăciunilor peste care crește iarba... Fiecare valorează exact atît cît a dăruit, spunea Pavese, și poate ar trebui să spunem, cu aceeași îndreptățire, că fiecare valorează exact atît cît a iubit...

OCTAVIAN PALER ■

Evenimentele artistice și propaganda muzicii românești

La ora cînd apar aceste rânduri, opera *Orestia II* de Aurel Stroe, prezentată recent în primă audiere absolută, se află pe masa de lucru a criticului muzical Antoine Goléa, spre a fi tradusă în limba franceză, în vederea montării la viitorul festival muzical de la Avignon. Remarcînd prezența oaspetelui francez în studioul Radioteleviziunii Române cu ocazia premierei, l-am rugat să-mi explice motivele acestei deplasări: „Simplu: colegul Guy Erismann de la Radio-France mi-a propus să mă urc în avionul de București în vederea unei cronici a operelor *Orestia la ORTF* și a preluării lucrării la sus-numitul Festival muzical internațional. O deplasare în grabă, dar un compozitor interesant, o lucrare valoroasă, merită cred efortul”.

Într-adevăr, așa ar trebui să meargă lucrurile. Dar... În primăvara acestui an, capodopera teatrului liric românesc, *Oedip de George Enescu*, s-a cîntat în premieră la Varșovia. Nu a participat decît un singur critic muzical român, nu s-a transmis nici o corespondență de specialitate asupra spectacolului. Timp de 3 luni, publicul nostru nu a receptat nici măcar păreri de presă de specialitate poloneze, iar revista *Muzica* nu a inserat extrase din presa străină. La Festivalul *Toamna varșoviană*, opera lui Enescu s-a reluat din păcate în aceeași „tăcută” atmosferă a criticii muzicale. Azi, după aproape o jumătate de an de la premieră, dispunem de câteva însemnări ocazionale, palide, departe de proporțiile reale ale evenimentului artistic din capitala Poloniei.

Au trecut ani buni de la ultimele apariții ale cîntăreților români pe scenele lui *Teatro alla Scala* din Milano și *Metropolitan House Opera* din New York. În sfîrșit, soprana Eugenia Moldoveanu a urcat pe scena americană cu real succes, deschizînd actuala stagiune lirică cu opera *Traviata*. Evenimentul artistic a trecut aproape neobservat, deși trebuie să recunoaștem că măcar o dată la zece ani avem dreptul să pretindem Agerpresului, ARIA-ei, Ministerului Afacerilor Externe și nu în ultimul rînd, Consiliului Culturii și Educației Socialiste să informeze publicul larg asupra succeselor de prestigiu ale școlii noastre de canto.

Anul acesta, la concursul de compoziție *Gaudeamus* din Olanda, premiul I a fost atribuit compozitorului bulgar Stefan Dragostinov, pentru piesa „*Piața*”. După cum ne informează revista *Nouvelle de Sofia* din 25 octombrie 1978, sus-numita lucrare s-a realizat cu ajutorul *Polifotometronului*, aparat „inventat” de Ilija Kojukharov (și prezentat „în premieră mondială” anul trecut — după însemnarea din revista *Muzica* — la *Atelierul internațional de compoziție de la Slanec-Briag*). Avînd la bază teoria politempiei structurale, piesa recent premiată în Olanda confirmă admirabil cercetările și realizările practice în domeniul compoziției,

numai că teoria și invenția aparțin unui... român: Mihai Brediceanu. Brevetele de invenție din S.U.A. și România poartă data 1970, denumirea aparatului (*Polimetronom*) este aproape aceeași, iar cele 15 lucrări semnate de creatorii români și americani au fost realizate și unele prezentate public între 1974—1978 la Syracuse-New York, București, Paris (*Centre culturelle Georges Pompidou*) etc. Principiul politempiei structurale ce stă la baza *Polimetronomului* românesc se materializează de calculator prin semnale audio-video-radio, deci însumează toate procedeele tehnice pretinse ca premieră mondială de *Polifotometronomul* bulgar.

Am făcut noi oare efortul necesar pentru impunerea descoperirii românești și pentru evitarea unor asemenea erori? La cite simpozioane internaționale de muzicologie am prezentat teoria compozitorului și dirijorului Mihai Brediceanu, spre a obține recunoașterea publică a brevetelor de invenție?

Recent, o corespondență de presă din New York ne comunica o veste îmbucurătoare: concertul dedicat zilei Națiunilor Unite din 24 octombrie 1978, transmis simultan de toți abonații radio și televiziune ai Organizației Națiunilor Unite, a adus la pupitrul orchestrei simfonice americane un dirijor român, iar pe afixe o lucrare de George Enescu: **RAPSODIA ROMÂNĂ nr. 1** în LA major. În programul de sală se scria însă o multitudine de inexactități. Aflăm cu stupefacție, de pildă, că „*Rapsodia română*” a fost executată cu prilejul unui „concert Casals” dat la Paris în februarie 1908” și că în lucrare „se discerne influența dominantă a stilului lui Franz Liszt”. Este azi bine știut faptul că prima audiere a avut loc în București, la 23 februarie 1903, chiar sub bagheta autorului. Cit privește a doua afirmație (mai exact spus, acuzație) să refinem, mai întîi, efectul produs la New York în seara concertului, după mărturia corespondentului nostru de presă: „Las în seama specialistilor români din țară analiza critică a afirmației, contestate oral de numeroși spectatori, privind influența dominantă a stilului lui Franz Liszt și mă reîntorc la concertul de la O.N.U.”. Fiindcă ni se lansează invitația de a preciza modelul și originea *Rapsodiei române* ne limităm doar la câteva detalii ce elimină orice aluzie la Franz Liszt. Cînd Enescu a apelat la folclorul românesc, s-a documentat pe baza culegerilor și publicațiilor autohtone, locul principal ocupînd-l volumele prietenului Gheorghe A. Dinicu (de unde a preluat *Hora lui Dobrică*, *Mugur-mugurel*, *Hora Morii*, sirba *Cum se bate Dunărea* etc.). Asupra „modelului rapsodiei, ca structură și stil, se impune forma românească cunoscută de Enescu în pragul veacului nostru: *Rapsodia română* de Ciprian Porumbescu, cele 4 *Rapsodii române* de Zdenek Lubicz (1845—1909) și fără îndoială ambele *Rapsodii române* ale prietenului din copilărie, Ernesto Narice (1870—1940).

Toate aceste lucrări au văzut lumina tiparului la editorul bucureștean Constantin Gebauer, la sfîrșitul sec. XIX. Nu putem omite faptul că *Rapsodia română*, op. 15 de Ernesto Narice poartă dedicația către Elena Bibescu, protectoarea tinărului Enescu la Paris, iar Zd. Lubicz a cîntat adeseori cu violonistul român în saloanele de la Sinaia. Deci, suficiente argumente istorico-documentare pentru modelul autohton al rapsodiei, cel mai familiar prototip muzical al compozitorului.

Întrebările care așteaptă totuși răspunsul, spre a se evita asemenea răstălmăcirii, ne privesc pe noi, cercetătorii, editorii, interpretii și organizatorii propagandei lui Enescu.

De ce nu mai apare *Enesciana*, publicația în limbi de circulație universală a Editurii Academiei? Mai există oare Centrul de studii *George Enescu*?

De ce nu s-a lansat încă Festivalul internațional *George Enescu*, a cărui nouă ediție va avea loc în 1979? Cînd se va repune în drepturile absolute normale, Simpoziul de muzicologie *George Enescu*? Ce monografii pregătește Editura muzicală pentru cunoașterea și aprofundarea vieții și operei enesciene? A răspunde deschis la aceste întrebări prin fapte concrete desigur că este greu, dar prin acțiuni hotărîte și conjugate ale tuturor forurilor noastre culturale, ale muzicologilor și interpretilor se vor evita în viitor erori și răstălmăcirii păgubitoare. Deocamdată ne limităm să constatăm un nedorît și vădit „recolt” internațional în cercetarea muzicii enesciene. Ele aparțin unei carente generale a muzicii românești contemporane: lipsa unei propagande artistice și științifice temeinice, eficiente, permanente, moderne.

Sintem martorii multor evenimente artistice remarcabile ale școlii muzicale românești contemporane. Unele trebuie să-și prelungească ecoul și dincolo de hotarele patriei. Dialogul politic larg, promovât de societatea noastră socialistă, impune o atitudine similară și în domeniul culturii și artei. Cu atît mai mult pretindem muzicii — al cărei limbaj universal nu are nevoie de „intermediari”, de traducători — un loc corespunzător valorii reale a succeselor de azi.

VIOREL COSMA ■

CRONICA SPECTACOLELOR

O lovitură de teatru

După ce, în cronică trecută, mi-am îngăduit să cîrtesc împotriva spectacolelor spectaculoase și să-mi declar neliniștii cu privire la soarta cuvîntului dramatic, am început — reacție normală, bănu — să pîdesc, să caut exemple inverse, de teatru spectaculos cu toate că se bazează doar pe cuvinte și pe actorii care le rostesc (bineînțelese, și vorbele și oamenii fiind, rîmînd, pe un fundal scenografic și muzical, însă un fundal modest, cuviincios, neagresiv, fără tendințe de a prelua puterea în scenă și de a ieși singur la rampă). Și iată exemplele oferite de numai răstimpul dintre o cronică și alta:

La *Telesinemateca*, un film după o piesă de teatru: *Cazul Winslow*. O piesă-proces de anvergura acelei *Zoo de Vercors* sau a *Procesului malmuțelor*. E un proces urmărit cu suflul la gură, dacă nu de întreaga Anglie, măcar de întreaga Londră, locul petrecerii acțiunii. Rezultatul, îndelung așteptat și îndelung aminat, stîrnete entuziasmul multîmii din sala de judecată și a mai marii multîmii din afara sălii de judecată. Ei bine, rezultatul acesta, entuziasmul acesta îl aflăm, îl vedem, îl auzim, îl simțim, ne lăsăm molipsiți de el multumită unei admirabile actrițe care apare în cadrul unei uși și povestește ce-a fost acolo, ce-a fost cu mulțimea. Un actor rostește niște vorbe, însă într-atît de exploziv, cu atîta spectaculozitate, încît ne obligă să vedem ce-a fost la tribunal și pe străzi. Actrița aceasta, al cărei nume îmi pare rău că nu-l știu (în Programul TV nu-l pomenit), face, ne impresionează, cit o multime de oameni, cit spectacolul unei multîmii de oameni.

Tot pe micul ecran, seară de teatru cu *Violențele lui Scapin*, spectacol realizat la Teatrul din Oradea. Într-un decor simplu, semnat de Vasile Rotaru, într-o scenă inconjurată mai mult de oameni decît de mușca, șipci și draperii, conduși de Domnița Munteanu, o regizoare care are încredere în dumnealor, actorii orădeni, fac un spectacol de tot hazul. Nici efecte pirotehnice de pe vremea bunicii, nici, iar la modă, coborîri în sală nas în nas cu spectatorii. Doar schimb de replici și-o bătrînă, de mereu haz, bastonată. Apoi, într-un film serial de televiziune — *Will Shakespeare* — o autentică și mare scenă de teatru: aceea în care, aparent dur conflictual, personajul Christopher Marlowe îi predă personajului William Shakespeare lecția și ștăfeta scrierii cuvîntului dramatic. Mai presus de spectacolul decorului și hainelor de epocă, spectaculozitatea austeră, de teatru adevărat și

neviciat, a spectacolului a doi actori care rostesc replici: Tim Curry și Nicholas Clay.

În fine, un film istoric, deci cu spectaculozitate de epocă, un film cu ample desfășurări de adevărate trupe artistice, cu bătălii și cavaleader pe ecran lat, un film colorat, un film cu un story conținînd fapte care au trecut prin timp și peste toate hotarele, transformîndu-se în legendă, tocmai pentru că erau tragic-spectaculoase: *Vlad Tepeș*. Și totuși un film care dobindește profunzime, dramatism și spectaculozitate de teatru și de calitate, care ajunge la cotele sale artistice cele mai înalte (asemenea filmului *Mihai Viteazul* al actorului Victor Rebengiuc) datorită prim-planurilor în care actorul — de cert viitor — Ștefan Sileanu rostește durile, frîmîntările, rugăciunile, voința, hotărîrile și mesajul peste veacuri ale domnului Vlad Tepeș.

Și după toate astea, încă ceva: înregistrările sfînte ale memoriei, e adevărat, subiective. Le notez doar pe cele care au țînit mai întîi: chipul actorului George Calboreanu rostind cuvinte; chipul actorului Spencer Tracy rostind cuvinte; chipul actriței Valeria Seciu tîcînd cuvinte; chipul actorului Jean Gabin fie rostind, fie tîcînd cuvinte; chipul actorului Fernand Brémond rîsul; chipul actorului Sir Laurence Olivier dînd stil cuvîntului; mina actorului Ion Fintebăneanu dirijînd cuvinte; privirea actorului Ștefan Ciubotărașu îmblînzind cuvîntul... A, nu, nu mai am nici o îndoială și mi-e rușine de aceea trecătoare pe care am avut-o săptămîna trecută: teatrul esențial al cuvîntelor și al oamenilor are sănătate, puteri și viitor lung, cit oamenii și vorbele lor; iar chipul omului a fost și va fi cea mai spectaculoasă scenă pentru cuvinte, pentru spectaculozitatea lor și teatrală; iar dintre toate spectacolele, cel mai spectaculos a fost, este și va fi acela al chipului omului rostind cuvinte; iar regizorii, acei care încă n-au făcut-o, vor redescoperi pe omul-actor, adică scena chipului omenesc, scenă dintotdeauna dotată și cu lumini, și cu decor, și cu cîntece, și cu pod, și cu suflor, și cu rampă, și cu cortină.

Culmea e că, pe de o parte, regizorii de teatru folosesc spectaculosul pe scenă ca să-l contracareze pe acela de pe ecranele mici, mari sau late; iar pe de altă parte, regizorii de teatru și cineteatru folosesc prim-planul și gros-planul, adică apelează la chipul omului actor, pentru a da dramatism spectacolelor lor. Pentru că iată, probabil ați observat, toate exemplele de mai sus aparțin unor spectacole de cinema sau televiziune. E aceasta o lovitură de teatru și a teatrului, nu? O lovitură-argument care ne poate liniști și cu privire la problema outerii și stării cuvîntului dramatic; și cu privire la problema viitorului teatrului.

NELU IONESCU ■

Cind zimbește Nicolae Tăutu

Parcă presimțind că publicațiile noastre literare, cu mici excepții, nu se vor întrece cu gluma în ce privește prezența umorului, potrivit tradiției, în numerele de Anul nou, Editura „Junimea” din Iași a avut inițiativa laudabilă de a edita o seamă dintre prozele mult gustate ale regretatului Nicolae Tăutu, neincluse de autor în volume în timpul vieții. Sub titlul **Nimeni n-a murit de ris** s-a realizat astfel o ediție atent și pios îngrijită de soția sa, Ștefania Tăutu, ediție care aproape că nici n-a apucat să treacă prin librării, în ciuda unui tiraj de 59.000 exemplare. Lumea de la care sînt adunate micile și marile întâmplări nostime sau în care se petrec unele din cunoscutele farse puse la cale cu neînfructuabilă abilitate de către scriitor este mai ales cea literară. Autorul însuși, căci volumul era în curs de alcătuire la prematura și fulgerătoare sa dispariție, ne avertizează asupra acestui lucru: „Mulțumesc, pe această cale, colegilor mei de scris (doar despre scriitorii adevărați m-am încumetat să scriu în această carte) că au luat glumele mele doar în... glumă. În viață e nevoie și de un zimbet, măcar o dată pe an”.

Multe din „glumele” lui Nicolae Tăutu, oricît de bonom ar fi fost zimbetul său, nu sînt de luat numai în glumă căci ele vizează nu o dată, ca orice umor de calitate, metehne ale vieții noastre literare, de la cele cu o anumită coloratură socială, cum ar fi spiritul de grup, la micile răutăți și ticuri ale confrăților. Maniera în care se exercită acest spirit critic nu e una acuzată, tăioasă, ci agreabil-voioasă, spontană. Este interesant din acest punct de vedere că în chiar relatarea unor farse magistrale s-a recurs la estomparea comicalității întâmplărilor reale, din aceeași grijă de a nu irita.

Figurine critice

N-a fost discutată îndeajuns și nici apreciată cum merită cartea lui Mircea Iorgulescu: **Scriitori tineri contemporani** (Editura Eminescu, 1978), un „ghid critic” cu aproximativ 150 personaje. Autorul ne pune în gardă, în prefață, să nu luăm volumul ceea ce nu este și nu aspiră să fie: un dicționar literar sau un studiu metodic al literaturii tinere. Este un tablou critic al scriitorilor români sub 40 de ani, în genul cunoscutelor panorame, opera unui foiletonist indiscutabil talentat, ager,

repede orientat în subiect. Articolul face, de regulă, o descriere critică a operei, și dă, la urmă, o judecată despre ea. Totul în puține fraze și cu un limbaj exact, fără complexe, fără idiosincrasii. Stil „normal prozaic” acela pe care îl recomandă, în critică, și G. Călinescu, stil de lucru, capabil să ordoneze și să simplifice (pentru a înțelege mai bine) complexitatea unei probleme literare. Păcînd mulți ani cronica literară, foiletonistică (un termen de care unii confrăți se rușinează), Mircea Iorgulescu și-a format un mod al receptivității rapide, o strategie care se bazează, în esență, pe agresiunea fulgerătoare a obiectului. De aici, răceala frazei, aparenta indiferență, cruzimea notației, sacrificarea nuanței în favoarea propozițiilor clare. Stil, strategie, limbaj cum nu se poate mai potrivite într-o carte ca **Scriitori tineri contemporani** unde este vorba de autori în genere neomologați de marele public. Mircea Iorgulescu face o selecție dintr-un număr mare de autori și încearcă să impună în interiorul opțiunilor sale o ierarhie a valorilor. Opțiunile merg, în privința poeziei tineri, spre Mircea Dinescu, Adrian Popescu, Mihai Elin („poet absolut remarcabil”), Ioanid Romanescu, Dan Verona, Cezar Ivănescu, Carolina Ilica, iar dintre prozatori, Augustin Buzura, Mircea Ciobanu, Norman Manea, Virgil Duda, Eugen Uricaru, Mihai Sin. Dintre critici, lui Mircea Iorgulescu îi plac mai ales **universitarii**.

Selecția din selecție nu-i rea, autorul își justifică punctul de vedere și, în genere, comentariile sale sînt convingătoare. Ne atrage, de pildă, atenția asupra unui prozator ca Mihai Sin, trecut prea repede (și nejustificat) de noi toți cu vederea. Există, în fond, o pledoarie cînd ascunsă, cînd fățișă în **Scriitori tineri contemporani** în favoarea literaturii tinere, leagănul posibilelor explozii viitoare în

RUBRICA MEA

Vladimir Streinu (II)

Temperament oscilant și instabil, capabil de incintătoare momente euforice, dar și de altele, profund depressive, cînd cordial și apropiat, cînd rece și distant, cînd intim și cînd protocolar, cînd sociabil și cînd mizantrop, bunul meu prieten nu era un tovarăș tocmai comod. A lăsat adeseori impresia, în relațiile sale, dar și în scris, a unui prezumțios, care nu-și ascundea disprețul intelectual sau desconsiderarea; altora însă, mai ales către sfîrșitul vieții, le-a părut deosebit de cald și de prietenos. La conducerea celei de-a doua serii a **Kalendelor**, în continuarea periodicului **Preocupări literare**, a promovat un număr de tineri poeți moderniști sau chiar — cum am citit recent în **Almanahul literar 1979**, sub semnătura regretatului Simion Stoilnicu, — trăsniți (de care s-ar fi ambalat, ca să-i schimbe apoi cu alții). De aceea l-am numit, pentru acei ani, al celui de-al doilea război mondial, „cloșca cu puil de aur” a literii române. Așa cum l-a portretizat E. Lovinescu, dealtfel cu o suită de metafore din cele mai căutate, era înainte de toate poet, deși către vîrsta de 30 de ani încetase de a mai face și publica poezii, consacrîndu-se exclusiv criticii literare. Mă considera, ca mulți alții, prin excelență un polemist, dar el însuși iubea și cultiva controversa literară, ba chiar își începea unele studii cu înlăturarea tuturor opiniilor critice anterioare, chiar cînd era vorba de maestrul său lite-

Dealtfel umorul nu era pentru Nicolae Tăutu o profesie, el nu se erija în moralist gata oricînd să observe și să sancționeze „micile greșale”, cum le-a zis Eminescu. Mai curînd e vorba de un fel de a fi, acela al unui „bitru bun de glume”, ca să folosim tot expresia unui poet. „Societatea” lui Tăutu fiind totdeauna agreabilă, amicală, cu toate farsele și micile sale causerii nelipsite de o ironie fină, subtilă, era mult căutată. Tocmai de aceea în aceste întâmplări lapidare istorisite, nu cu alt scop decît cu acela de a nu se irosi unda de umor a vieții literare, recunoaștem, în ipostazele sale pline de haz, o întregă perioadă a istoriei noastre literare contemporane. Inteligența, vivacitatea umoristică cu care a surprins anumite momente, tipuri și tertipuri ne fac să regretăm și mai mult lipsa acestui zimbet atât de tonic odată cu absența din frontul nostru literar activ a poetului de un nedezmîntit elan patriotic și de un cuceritor lirism sentimental, a dramaturgului care a readus între altele, pe scenă, icona eroică a Ecaterinei Teodoroiu, a romancierului evocator al unor bătaii memorabile din istoria noastră, a publicistului militar care a contribuit la educarea atîtor generații de ostași. Desigur că în fiecare din aceste direcții de activitate trebuie relatat tot ceea ce s-a înscris sub semnul perenității, pentru ca înima pe care a pus-o Nicolae Tăutu, în toate cite le-a făcut — și sînt multe! — s-o simțim atît noi, confrății, cît și cititorii lui, bătînd alături de ale noastre, cu aceeași generozitate.

Cum cartea recent apărută și grabnic dispărută din librării **Nimeni n-a murit de ris** ne-a redeschis gustul pentru umorul lui Nicolae Tăutu, considerăm că publicarea unei ample selecții din toate cărțile sale de acest gen publicate ar fi o întreprindere pe cît de plăcută, pe atît de recomandabilă. Nu de alta, dar, dacă „în viață e nevoie de zimbet, măcar o dată pe an”, barem o dată la câțiva ani să ne bucurăm de zimbetul lui Nicolae Tăutu. E o sugestie care merită luată în serios.

NICULAE STOIAN ■

cultura română. Ceva, o modificare de perspectivă, o schimbare a problematicii literare, se pregătește aici, și criticul insistă asupra fenomenului. Este nota care leagă și dă o relativă unitate celor 150 de planete literare.

Bine scrise, cu judecată, în genere, drepte, articolele cuprind și citeva (inevitabile într-o carte de acest fel) injustiții, din punctul meu de vedere, bineînțeles. Aș fi acordat, de pildă, alt spațiu dramaturgiei lui Marin Sorescu (cea mai originală, poate, apariție în cîmpul dramaturgiei românești după cel de-al doilea război mondial). Poezia lui Cezar Baltag este discutată (favorabil) din unghiul unei „artificialități neascunse” și al unei „extreme convenționalizări” a repertoriului liric. Se poate și așa, însă esențial în lirismul profund al lui Baltag este nota emblematică, fundamentală este tendința de a da expresie existențială marilor mituri. Comentariul dedicat lui Valeriu Cristea este, prin spațiu, cam restrictiv în raport cu valoarea operei. Printre ceiști, istorici literari sînt mulți oameni inteligenți și talentați, totuși puțini sînt critici literari, creatori în adevăratul sens al termenului. Valeriu Cristea face parte dintre ei și „planeta” lui trebuia să fie, în **Scriitori tineri contemporani**, mai generoasă. Inspirat, excelente în schimb, portretele altor scriitori. Uneori, ele nu mai lasă nici o speranță pacientului: „invariabil limfatice, versurile (...) drapează lipsa de culoare în solemnitate”; „patetică și moralizatoare, sentimentală și gesticulantă, fără totuși mari zgomote retorice”; „fiind prolific și proteic, abundent și mobil asadar (...) nu este mai puțin și prolix, în chip organic dealtfel” etc.

Fisa de lectură cuprinde asemenea treceri bruște de la negația cea mai crudă la acceptarea cordială (pe mici fragmente), vicleană, dealtfel pentru că în final stilul redvine tăios, ultimativ.

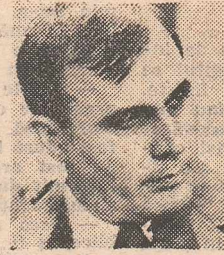
Putem discuta dacă criteriul ales de Mircea Iorgulescu (limita de 40 de ani) este bun sau rău. Este știut însă că nici un criteriu nu este perfect. Orice criteriu sacrifică ceva. Important este ca un criteriu să sacrifice cît mai puține lucruri esențiale. Fîxînd personajelor sale o limită de vîrstă, Mircea Iorgulescu sacrifică în chip voluntar unitatea unei generații. O generație care a debutat împreună, a scris cam despre aceleași teme și a trecut prin metamorfoze estetice similare. Cezar Baltag, Marin Sorescu, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, G. Dimisianu, N. Manolescu, Constanța Buzea, Valeriu Cristea (prezenți în carte) au debutat și au respirat aerul aceleiași epoci împreună cu Nichita Stănescu, D.R. Popescu, Sorin Titel, Fănuș Neagu, Alexandru Ivasiuc, Lucian Raicu, N. Breban, G. Bălăiță ș.a., absenți în **Scriitori tineri contemporani**. Neșansa celor din urmă este că s-au născut cu un an sau doi mai înainte decît ceilalți. Cum trebuia totuși să fixeze un prag, Mircea Iorgulescu a ales unul și l-a respectat. Nu-l vom nedreptăți discutînd despre absențele din cartea sa. Cu cele 150 de portrete critice în față avem la ce medita. **Scriitori tineri contemporani** propune cîteva puncte de reper într-o materie literară în plină ebuliție.

EUGEN SIMION ■

CRONICA LITERARA

Ion Brad:

„Raiul răsposiților”

Un captivant subiect de roman dezvoltat poetul Ion Brad în **Raiul răsposiților**. Eroul principal, Octavian Borcea, parcurge într-un interval scurt de timp un drum greu, alunecos, plin de încercări dar și de hotărîri abrupte, între două evenimente năprasnice: moartea iubitei și, în final, moartea soției — accas-ta din urmă, o copie perfectă a celei dintîi. Moartea apare aici ca o complicație, cu iz de fatalitate, a iubirii. Pe de altă parte,

imprimă un ritm pasionant acțiunii, salvînd-o astfel de monotonia relatării expositive. Intenția e de a reproduce și semnifica totodată realitatea. Personajele sînt urmărite în faptele lor de zi cu zi, la locul de muncă, în seșine sau luînd inițiativa curajoasă pentru stimularea producției. Pe romancier îl preocupă mai mult evenimentul cotidian decît cel de ficțiune. Dar teza romanului este revenirea acasă, în sat. Înseamnă că **Raiul răsposiților** continuă epic celelalte două romane scrise de Ion Brad — **Descoperirea familiei și Ultimul drum**. În prim plan se află și de astă dată familia Borceștilor. Procesul de reintegrare se desfășoară totuși lent, după ezitări chinuitoare. Borcești s-au răsposit în toată tara. Îi adună la un loc numai moartea: mai întîi, moartea bunicului Artimon, apoi, moartea Eugeniei. Octavian (Veanu, cum îi spun cei apropiați) se mută de la Brașov la ferma din Agud. Între generații timpul a săpat însă o prăpastie: tinerii au idei noi, bătrînii au mentalități. Personajul de legătură este bunica Marie, figură reprezentativă, un fel de mûmă a pămîntului, demitizată. Dealtfel, tendința de a proiecta în simbol și poezie întâmplările obișnuite se impune ca o caracteristică a prozei lui Ion Brad. În acest sens, traectul vieții lui Octavian Borcea în înfățișarea unei prăbșiri salvatoare, vindicîndu-l de chinurile iubirii neîmplinite, dar și de obsesia muntelui (aici o cunoscută prima dată pe Liliana, moartă la puțin timp într-un accident stupid). La Agud însă lucrurile se vor complica și mai mult prin moartea Eugeniei. De-abia acum, eliberat de tot trecutul său sentimental, adică de toate complicațiile iubirii, Octavian se poate reînnoiește definitiv în satul părinților și strămoșilor săi. În raiul agricol de la Agud „fostii” se vîndecă de rănile trecutului. Pentru Octavian e un pre-lej nimerit de a se iniția în istorie, în adevărata istorie.

Prima parte a romanului este o rememorare. Chiar la început, după întîlnirea cu directorul din Agud, acțiunea se interiorizează abrupt în monologul lui Octavian Borcea. Este un monolog pentru sine, fiindcă eroul nu se confesează nimănui, nici măcar Eugeniei. Nu mai puțin, el își precizează cu dificultate identitatea, este contradictoriu: om de acțiune și totuși interiorizat, bolnav de dragoste și apoi de moartea iubitei. Fostul tractorist din Zăpadia, după absolvirea liceului seral, face și politehnica, rămî-nînd ca inginer proiectant la marea uzină brăsoveană. Ni se spune că e un bun inventator, „dublă de o mare intuiție a soluțiilor practice” (obsesia zilei). Cu totul altfel ni se dezvăluie în intimitate. Nu e prea calculat în pasiune și nici conformist în munca de organizație, unde are o funcție importantă. În plus, îl admiră pe Blaga, din care uneori și recită. Fără îndoială, atîtea daruri la un singur om aproape că ne surprind. În momentele de maximă încordare epică sau poetică, personajul ni se pare totuși autentic. La fel, strădania autorului de a reinnoia legăturile cu vechea tradiție culturală a Blajului. Unii din „fostii” de care aminteam studiaseră aici. E posibil ca ideile puse în gura personajelor sau preferințele lor literare să nu fie întotdeauna suficient motivate psihologic. Autorul își trădează atunci propriile sale certitudini. Oamenii par ușor schematizați, nu vorbesc așa cum le este firea. O figură memorabilă ca Liviu Ardeleanu, răspositul (acum contabilul fermei), ni se destăinuie indirect, mai mult dintr-un jurnal din tinerete, în care aduce un elogiu aprins simturilor, trăirii curate — neumbrite de nici o interdicție. Lectura o face Eugenia, fiinta cea mai inocentă din întregul roman. Uneori ideile răsposiților sînt prea subtile pentru ea; impresia de exces de intelectualitate. Din fericire, în registrul subtil al discursului romanesc, tonul nu ni se pare niciodată fals. Astfel de momente, ca și descrierile (admirabile) nu mai sînt condionate de personaj. Încarnază însăși dispoziția profund lirică, antinaturalistă, a autorului. Aceași funcție atribuim umorului și reflexiei — disimulate grațios aforistic.

Raiul răsposiților confirmă încă o dată vocationa de romancier a lui Ion Brad. Se conturează astfel o viziune epică originală și de proporții asupra satului ardelen.

CORNEL MORARU ■

rar, E. Lovinescu, care-l cooptase în comitetul de conducere al revistei **Sburătorul**, ultima serie, 1927. Între patru ochi, mă probozea că scriu prost, la care îi răspundeam că el scrie prea frumos și că face, de fapt, literatură, în marginea beletristicii. Cînd îi contestam asertiunea despre forța caracterizantă a metaforei în critică, el îmi obiecta că îmi apăr limitele. La rîndul meu, îi replicam că poetul trece în scrisul său înaintea criticului. Nu ne supărăm niciodată, oricît de aprige ar fi fost controversele noastre orale sau oricît de severe ar fi fost criticile lui, bunăoară, la **Viața lui Caragiale**.

Îi spuneam că prietenia adevărată, între scriitori, nu se întemeiază pe complimentări reciproce, ci pe complementări reciproce. În fond, eram ambii raționaliști și iubitori de logică, dar el lunea spre agnosticism literar, crezînd că arta și îndeosebi poezia își refuză „misterul”, care rămîne inanalizabil, de resortul intuiției.

În pragul vîrstei de 50 de ani, o hemoptizie l-a silit să se supună unei operații de toracoplastie și apoi unor internări, la Balotești-Ilfov și la Stejeriș-Brașov. De acolo îmi trimitea lungi scrisori afectuoase și poezii, ultimele lui versuri, cele mai șlefuite și muzicale din cite a lăsat. Tot acolo tîlmăcea, ca să zic așa, „incognit”, — deoarece nu reîntrase în publicistică, — **Mizerabilii**, cîștigînd astfel primii bani după „comprimarea” din învățămînt și excluderea din uniune. Poetul fantaza astfel, la încasarea primelor onorarii (indirecte !):

„Inchipește-ți însă, că sârăcia mi-a dat o optică nouă; cînd zic azi „zece mii lei”, văd turma corespunzătoare de lei adevărați, cu coame și colți, dar prietenoși cu mine ca în fața dresorului și sînt foarte încîntat. Numai că de azi încolo nu prea mai am ce dresa. Voi vedea. Trebuie să mai adaug că, peste ceea ce am

primit, am luat eu singur și altă plată. Ai înțeles, scapoi deștept, că e vorba de plăcere pe care o dă Hugo: expresia la el e totdeauna tonorială, chiar dacă adevărat plouă numai cu bule de aer; e un autor sau sublim sau detestabil; plictiseala de condeiul lui e desnădejde, iar plăcerea — fericire: e un monstru, care nu poate fi medicu. Așa că sînt pe deplin mulțumit, nemaivorbindu-ți nimic de filologul din mine, care a petrecut deabinelea și chiar a vinat cite ceva pentru o mai veche lucrare, **Decalcuri și Prototipuri Lingvistice**, la care mă gîndesc și care ar urma să facă parte dintr-o cărțuție, proiectată tot mai de mult, **Lingvistică și Filologie**”.

Criticul avea unele cruzimi excesive. Așa a relevat, necruțător, toate erorile de limbă din traducerea **Vieților paralele** de profesorul iesean Jakotă. În articolul său, **Tremuricii**, fără a-i numi, a făcut aluzie la Lucian Boz (autorul unui eseu abscons despre Eminescu), la Pompiliu Constantinescu (pentru cartea sa despre Arghezi, concepută în schemele gîndirii lui Lucian Blaga) și la G. Călinescu (cu fluctuațiile lui din tinerete). Dar nici Alecsandri n-a scăpat, cu **Rodica** sa, făcută ferfenită, începînd cu numele, pe care-l deriva de la un fruct străin, **rodia** (la N. A. Constantinescu, de la **Irodia**, femininul lui **Irod**), și urmînd cu persoana și cadrul. În tinerete, se legase de inegalitățile din **Pe lingă plopii fără soț**, ale unui „mandolinist genial”, ca să găsească mai tirziu teoria lipsurilor constitutive calităților contrarii. Prietenul meu era un autentic poet, dar și un pasionat teoretician, cum îi spunea Ion Barbu pe dedicația unei fotografii: „deținător de curioase intuiții”.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Stîna cu juriconsult a plecat din Buftea; urmele au rămas

REPUNERE ÎN TEMA

La 26 februarie 1976, în Buftea se instalează un nou primar. Evenimentul se petrece după toate uzanțele și în liniște. Cetățenii știu că mai devreme sau mai târziu urbea lor va ajunge adevărat oraș. Radu Marin, noul primar, își continuă misiunea, începută pe șantierul ale tinereții, de activist disciplinat și în plină maturitate a virstei, pentru el Buftea este un nou front, o nouă sarcină. Instituțiile vechii comune suburbane, în plină renovare și restructurare, își revelează cu zgîrcenie întimitățile. Comisiile de control vor stabili peste doi ani că acestea nu erau cunoscute nici în profunzime, nici în totalitate. Problemele dezvoltării cu întreg cortegiul de implicații sociale nu-i dau o clipă de răgaz. Lucrătorul politic află în calitate de șef al administrației că fondurile pe care nu le are sînt cel puțin la fel de importante ca și buna organizare la care lucrează. Și mai află, uneori dureros, ce înseamnă să duci o activitate publică. Replica dată unui gazetar apare în presă. A spus-o sau n-a spus-o? O recitește cu uimire. Contextul i se pare străin. Merge mai departe ajutat de experiența și de o sănătate de fier. Apare apoi articolul „Stîna cu juriconsult încalcă legea cu sprijinul primăriei”. Juristul Pociu, exclus de breasla sa, crește oi în Buftea nu întotdeauna apărat de lege. Gazetarul, după părerea primarului, nu judecase lucrurile din interiorul nevoilor unui oraș în devenire. Urmează apoi un alt articol cu adresă și mai explicită „Un primar care se alintă și este încă alintat”. Un val de sesizări aduce la Buftea și alți gazetari și presa publică alte note și comentarii critice. Aflăm că primarul a suportat cu demnitate și înțelegere aceste atacuri. Disciplina deprinsă de-a lungul anilor îl ajută să reziste insomniilor, chemărilor la județ, analizelor, criticilor, anchetelor. Treci comisi de control. Colegiul de partid. Specialiști, experți, oameni cu munci de răspundere anchetează. Fondul activității este pozitiv. Pe rând însă, toți cei ce au sesizat presa părăsesc Buftea. În unanimitate afirmă: din pricina șicanelor primarului. „Noi am sesizat presa în virtutea unui drept consfințit prin lege: apărăți-ne!”

Sînt primit cu bunăvoință. Bunăvoința omului trecut printr-o grea încercare: tăioasă, grea, circumspectă, întrebătoare, neliniștită. Spun: Vă propun, tovarășe primar, ca mai presus de ceea ce credem noi că ne desparte, sub semnul principiilor cărora v-ați dedicat activitatea, să purtăm o discuție deschisă, bărbătească, în interesul adevărului care, indiferent cui îi va da dreptate, slujește intereselor noastre comune.

RĂSPUNSURILE PRIMARULUI

— Deci, coincidență sau nu, în ultimul timp au părăsit Buftea exact cei ce au sesizat presa.

— Se poate. De pildă, cine?

— Medicul veterinar Virgil Tudorin.

— Propunerea de mutare a lui Tudorin am trimis-o Direcției generale agricole de-acum doi ani. Puteți controla. Sesizările făcute presei, dar mai ales purtarea lui după aceea au sporit încordarea și au mai sporit măsura neaderenței lui la problemele pe care trebuia să le rezolve. Îngăduința mea ar fi fost un semn de slăbiciune...

— Mihai Ion Cetină.

— Un conflict neînsemnat, cred eu, i-a creat impresia că am ceva cu el. N-am. L-am făcut utecit la Răcari. Îl cunosc foarte bine. Dacă aș fi avut ceva cu el nu i-aș fi admis cererea de a veni în Buftea. După conflictul amintit, umbra după mine, spionindu-mă într-un fel pe care-l găseam neonest: mă fotografia oriunde mă aflam și așa mai departe. A chemat o comisie de control și comisia nu

mie mi-a găsit neregulă în gestiune, ci lui. Afirmă că este o inscenare a mea. Neregulile sînt reale, penale sau nu. A plecat prin transfer la cerere...

— Aceste două nume sînt cunoscute din presă. Pe ceilalți n-am să-i numesc. Remarcă însă o altă coincidență care ne-a fost adusă la cunoștință: în toate cazurile au fost organizate ședințe publice, s-au întocmit dosare, au fost chemați martorii și interogați...

— Dacă n-aș fi organizat ședințe publice, aș fi fost criticat că n-am organizat ședințe publice. Dosarele nu le-am întocmit eu și nici n-au fost întocmite la indicația mea. Dosarele se întocmesc de către organele legale atunci cînd cineva comite o infracțiune. Nu cunosc despre ce martori este vorba. Au fost chemați aici mai mulți cetățeni care semnaseră o sesizare în grup. Nu eram sigur că ei cunoșteau ce semnaseră. În sesizare era vorba de lipsă la cîntar, de gramaj necorespunzător. Nu puteau fi toți de față la una și aceeași întimplare. Am crezut bineînțeles că e vorba de o nemulțumire mai generală și am vrut să-i consult, să află și alte nereguli din oraș. Și nici măcar nu i-am chemat eu, ci altcineva din consiliu. E ușor de spus: „Primarul a dat dispoziție...”

— Cunoșteți că vor fi chemați?

— Da.

— Pentru că trebuie să vă cred pe cuvînt, nu contest buna intenție. Nici tonul civilizat folosit. Oamenii au fost chemați totuși. Și au fost chemați pentru că semnaseră o sesizare și nu pentru a le aduce la cunoștință măsurile luate. Cum s-ar fi convenit. Cînd un om este chemat la consiliu și întrebat dacă a semnat și ce a semnat, indiferent de ton, sentimentul tragerii la răspundere este inevitabil, sau mai exact sentimentul vinovăției...

— Eu n-am impresia că am greșit.

— Ca să revenim la cei doi și la ceilalți pe care nu i-am numit. Activitatea lor nu este perfectă. Presupun însă că nu sînt singurii cu greșeli în activitate. Dintre toți, ei au plecat, sau au fost nevoiți să plece cei ce ne-au scris...

— Au ieșit singuri în evidență. Vina mea e că i-am văzut pe ei primul.

— Conflictul a început de la oierul jurist Pociu.

— Lui Pociu i-am acordat un drept legal. O fișie de pășune pe care a plătit-o. În schimb, fără nici o altă investiție decît, obstea beneficia de contracte cu livrări de cantități însemnate de lînă, carne, lapte, miei. Dacă ar fi fost un escroc ar fi putut folosi într-alt fel produsele pe care le obținea. Nu mi s-a părut a fi un escroc și n-am găsit imediat rațiunea pentru care să-l desființez, mai înainte de a găsi forma care să-i înlocuiască activitatea, repet, utilă pentru societate. I-am folosit priceperea în beneficiul oamenilor în ultimă analiză. Cînd a abuzat a fost judecat...

— Folosea muncă străină. Beneficiul pe care îl aducea se întemeia pe raporturi condamnate moral de societate. Nu el crea valoarea nouă pentru care orașul nu investea nici un leu, ci munca ciobanilor din serviciul lui. El, scuzați-mi expresia, era un parazit din acest punct de vedere. Aici, cred eu, stă cheia întregii probleme. Cine veghează la puritatea raporturilor sociale? Avuția, prosperitatea, ele singure nu pot justifica lezarea oricîi de izolat a principiului echității repartiției, după munca depusă. Or, chiar dacă formele n-au fost dintre cele mai urbane, cetățenii, prin sesizările lor, tocmai această amenințare au simțit-o. Ceea ce dumneavoastră ca primar n-ați făcut. În rest, sînt convins că aveți dreptate.

— Nu știu dacă asta este în primul rînd datorită unui primar.

— Nici eu nu știu. Vă mărturisesc că înainte de a veni la dumneavoastră mi-am bătut mult capul ca să găsească răspuns la întrebarea dacă un primar, el în primul rînd, este obligat să supravegheze felul

cum își cîștigă existența fiecare dintre cetățenii orașului în fruntea cărora se află. Cred totuși că după ce este încunosțit, primarul trebuie să mediteze serios și să decodifice limbajul confuz, mascat de aparența unor interese meschine. Și mai e ceva...

— Vă rog.

— În planul social-gospodăresc, toate măsurile de îmbunătățire au fost luate în urma sesizărilor cetățenilor.

— Ce-i rău aici?

— Dimpotrivă. E foarte bine că sesizările au avut audiență. Și e foarte bine, chiar semnificativ, că cetățenii sprijină primăria. Am vrut să precizez numai...

DIN CONCLUZIILE COMISIILOR DE CONTROL

Primarul Radu Marin a preluat o muncă delicată, într-un oraș cu multe probleme nerezolvate, în timp ce problemele noi se înmulțeau și creșteau în complexitate. Fondul activității lui este pozitiv fiindcă îndatoririle ce-i reveneau și le-a îndeplinit. Și pentru că de greutățile din oraș se fac vinovate și instituțiile care coordonează munca unităților din Buftea. S-a controlat multilateral, total chiar, activitatea primarului la nivelul lui de competență. S-a ținut seamă, de asemenea, de faptul că multe probleme sînt în curs de rezolvare, și vor fi rezolvate. A fost întocmit un minuțios plan de măsuri în acest sens. Proiectele consolidării urbanistice ale unui oraș în devenire nu sînt realizabile într-un interval de ordinul a doi ani și de îndeplinirea lor nu numai primarul este răspunzător. Este sigur că n-a urmărit și n-a obținut avantaje materiale și nici abuzuri de alt ordin n-a comis.

MAI DEPARTE CU REPREZENTANȚII AI OPINIEI PUBLICE: PROF. UNIV. DR. ACULIN CAZACU

— Rețin în primul rînd că, să zicem nu toate, ci cele mai multe dintre îmbunătățirile aduse în planul social-gospodăresc sînt urmarea sesizărilor cetățenilor.

— Primarul Radu Marin nu m-a contrazis.

— Controlul ierarhic a fost deci nul, sau superficial, sau în sîrșit inefficient. De ce?... Mai rețin că orașul Buftea, înainte de a deveni cu adevărat oraș, constituia o zonă deșeurată — navetiști în ambele sensuri, instituții mixte, în faza de trecere, structuri necristalizate etc. Oierul Pociu a folosit o împrejurare economico-socială obiectiv confuză, complicată. Privită din această parte, implicarea primarului în cazul concret este mică sau neînsemnată. Mai ales că el n-a urmărit și nu a obținut avantaje materiale personale. Dar Pociu? El a fost cercetat în această privință?

— Nu i s-au găsit venituri, pe care să nu le poată justifica.

— În Buftea a venit prin urmare nu cu oi, ciobani și pofta de căpătuală „stil Ștefănescu”, grotescă, barbară. Ci cu altceva. Cu ce?... Excluz din propria lui breaslă, poate a vrut să demonstreze că e mai deștept ca toți, că se poate ceea ce cu toții știm că nu se poate. Oricum el s-a înșinuat în Buftea cu un alt fel de proprietate, cu un spațiu propriu de influență și relații. Orașul, deși deșeurat ca zonă socială, era guvernat de principii clare, unanim admise, ferme. El a fisurat tocmai unitatea principală și a pătruns înăuntrul ei cu o zonă de principii diferite. Reacțiile cetățenilor au fost prompte, cu toate că nu întotdeauna clare. Fiindcă nici nu puteau fi clare. Se cunoaște, s-a cercetat cit de întinsă era zona lui de influență, cit de complexe erau relațiile pe care le cultiva?

— Nu. Nu știu nimic despre o astfel de cercetare.

— Păcat. S-ar fi descoperit lucruri foarte interesante. Fiindcă mie mi se pare că pentru a lămuri lucrurile tocmai a-

ceaștă zonă de influență trebuie cercetată. Mai ales că e atât de bine acoperită de aparența de utilitate economică. În formula societății pe care dorim s-o construim producția în sine n-are nici o rațiune. Rațiunea accelerării ei apare numai prin rezultatele sociale, prin armonizarea relațiilor din societate. Controlul în Buftea a fost, din cite am putut deduce, exclusiv economic, organizatoric...

— A fost și politic, dar numai din perspectiva legalității unor hotărîri. Fenomenul Pociu, ca fenomen social-politic, n-a fost studiat.

— Relația cetățean-primar a fost viciată de acest spațiu de umbră. Cetățeanul nu avea cum cuprinde întreaga zonă de activitate a oierului. El vedea numai că Pociu își putea permite fără muncă ceea ce nu și-ar fi permis niciodată dacă ar fi rămas să muncească în meseria lui...

— Cetățeanul vedea și reclama faptul concret, economic, pe care Pociu îl putea justifica ușor prin utilitatea muncii lui, chiar și prin unele prevederi ale legii, și închidea în el umilinta jucătorului cinstit care acceptă din convingere regulile jocului în timp ce altul prefăcîndu-se numai că le acceptă își permite luxul să trișeze pentru a cîștiga.

— N-ar dăuna nimănui dacă s-ar porni o anchetă care să cerceteze fenomenul de corupție din preajma lui Pociu, cu riscul chiar de a nu se descoperi mare lucru. Primarul este un om cinstit, dar tocmai fiindcă este cinstit contrarierea lipsa lui de acuitate în această chestiune extrem de delicată. Desigur, nu Pociu l-a împiedicat să vadă, ci altceva. Ce anume? Interesele economice? L-ați întrebat? El ce spune în legătură cu faptul că Pociu încălca Constituția țării, spiritul tuturor legilor și folosea muncă salariată?

— Nu i se părea periculos ca Pociu să folosească cițiva oameni, de vreme ce avantajele erau atât de mari.

— Conflictul izbucnise. Un conflict care nu e stins în focarul ce l-a generat nu se stinge, dimpotrivă, se amplifică, se complică, se rafinează. Să fi crezut el că înălțurînd cițiva oameni, pe cei ce reclamă, se stinge un conflict cu premise sociale?

— Să admitem că plecarea celor ce au reclamat intră într-o relație specială. În definitiv, primarul ar fi putut să-i atragă. Orice reclamație presupune și o nemulțumire personală. Le-ar fi putut satisface dorințele, dacă s-ar fi gîndit la existența unei surse permanente de conflict. A crezut pur și simplu că procedea cinstit...

— Da. Dar pe un fond de contradicții. El a absolutizat după cum am văzut interesele economice și din acest punct de vedere știa că nu i se poate reproșa nimic. Sau foarte puțin. Pentru orice om cu experiență politică această lipsă de profunzime este surprinzătoare. În orice fel am judeca lucrurile, cetățeanul are dreptate în acest caz.

— Comisiile de control l-au îndepărtat pe Pociu. Stîna cu juriconsult s-a mutat din Buftea.

— Urmele au rămas și eu cred că în legătură cu acest caz se impune o dezbateră amplă, deschisă, curajoasă. Pociu a plecat. Poate să renunțe și la oi. Spațiul lui de influență și relații continuă să existe și el trebuie privit altfel decît pînă acum. Și fiindcă ne apropiem de sfîrșitul convorbirii noastre e bine să subliniem ideea că toate formele de manifestare a neînțelegerii sînt derivate și trebuie lămurite numai din perspectiva cazului Pociu. Și în acest caz, cum am mai spus, cetățeanul are dreptate.

NICOLAE CRISTACHE

Viața „în limita legii”

Există oameni — oricît de puțini și izolați ar mai fi, dar totuși mai există (și tocmai pentru că există vreau să vorbesc despre ei) — care, desprinzîndu-se din imensul pluton al majorității, fac efortul de a se mentine la liziera legii, profesînd acel stil de viață ambiguu, clădit pe temelia mutilantă a egoismului, oameni împinși fără încetare de dorința de a descoperi — oricît de întortocheate, ar fi ele — cărările faptelor „avantajoase”, pe care le practică cu singura precauție de a nu „ieși din limitele legii”. Nu demult, cineva mi-a cerut o consultație juridică, punîndu-mi senin „problema” dacă legea permite să-și vindă automobilul cu zece mii mai mult decît a dat pe el în urmă de trei ani. De ce-l vindeti? I-am întrebat. „Pentru că mi se oferă un preț avantajos!” mi-a răspuns puțin mirat de „curiozitatea” mea, dar cu aceeași seninătate. Fără scrupule, așadar, cu unica motivație a „avantajului”, voia să afle un singur lucru: dacă „legea permite”. Desigur, o asemenea „grijă”, departe de a însemna conștiința legii, trădează acea optică, care — golind ideea de legalitate de conținutul său moral — naște doar frica ascuțitului legii.

În conștiința altor oameni, sentimentul legalității conduitei sociale, a fiecărui act din viața de relații, este prizonierul in-

tunecimii unor mentalități străine principiilor societății noastre socialiste. Este paradoxal, dar am întîlnit oameni care trăiau și munceau sub semnul celui mai sănătos sentiment de cinste și corectitudine, care pentru nimic în lume n-ar fi acceptat — în serviciu sau în viața de toate zilele — un cit de mic avantaj ce nu li se cuvenea, dar care se încăpățîneau să creadă că nu se cuvine să nu-i dai medicului care te consultă o „atenție”. Și iată cum un om care de fapt trăiește în cultul legii are momente cînd — de-turnd propriile sale rigori și principii de viață — săvîrșeste acte potrivnice comandamentelor societății noastre, a ideii de etică și justiție socială. Desigur, vorbind despre conștiința negativă a celui ce — în dezacord cu propriile sale convingeri — crede că este totuși firesc să ofere, în anumite prilejuri, „atenții”, nu trebuie uitată niciodată conștiința, cu grave avarii morale și etice, a celui care primește „atențiile”, avariile fiind cu atît mai profunde cu cît mina care întinde „plicul” este a unui bolnav sau a mamei, sotului ori fratelui unui bolnav. În atari cazuri nu numai de mentalități și concepții antisociale este vorba, ci și de infracțiuni penale dintre cele mai grave, pedepsite sever, potrivit legilor noastre, cu închisoare.

Dar revenind la condiția celor ce pendulează între legalitate și nelegalitate încercînd să-și croiască existența (dar fără să se tale) pe „muchia de cutit” a prevederilor legii, n-aș vrea să-i scap din vedere pe cei — din păcate nu foarte puțini — care tipîndu-se departe de modestia, cumpătarea și măsura — proprii poporului nostru și specifice societății socialiste — profesează în viața publică ostentația și luxul zgromotos; care nu se simt bine dacă nu atrag atenția, dacă nu se „detășează” din comun. Firește, ostentația și luxul cu tam-tam nu constituie, prin ele însele, o infracțiune juridică. Dar cel ce profesează ostentația, cel ce sfîdează prin lux gălăgios — chiar făcut pe banii cîștigați cinstit — pe cei din jurul său, săvîrșeste o așa-zisă infracțiune etică, morală, socială pentru care, desigur, nu va apărea în fața tribunalului, dar trebuie adus, fără cruțare, în fața acelei instanțe, cu largi resurse terapeutice educative, care se cheamă opinia publică.

M-am oprit zilele trecute în fața unei case, destul de recent construită, a cărei fatadă — prin imensa risipă de estetică arhitecturală costisitoare — trădează, în ochii oricărui trecător, acea degradare a setei de lux zgromotos, care înseamnă, fără excepții, o sfidare la adresa oamenilor. Am auzit că cineva a cumpărat odraslei — elev în clasa a 8-a — trei magnetofone. „Odrasla” își manifestă disprețul față de colegii ce au doar unul, iar pe cei ce nu au nici unul nici măcar nu-i consideră

oameni. Am mai auzit că altcineva a cumpărat, pentru „plăcerea fetitei” — cam de aceeași vîrstă — la preturi deloc convenabile, trei cîini de rasă pură și fetița a învățat astfel să disprețuiască colegii ce n-au nici o potaie. Nu știu cit de cinstit au cîștigat banii constructorii acestei case ori cumpărătorii magnetofonelor sau cîinilor de rasă. Nici nu vreau să vorbesc — deși nu-i greu de vorbit — cit de bine-și educă aceștia copiii, cit de bine-i pregătesc pentru viață. Dar am aflat — mi-au spus alți prietîni, oameni cinstiți și fără ifose — că acești „copii de bani gata” au provocat nedumeriri printre „colegii săraci”. Căci fiii și fiicele celor care cîștigă banii muncind cinstit resping luxul, risipa și ostentația, dîndu-și seama — oricît de tineri ar fi — nu numai că „ceva nu e în regulă”, dar că acest „ceva” este de domeniul cinstei, al corectitudinii, al omeniei.

Iată de ce, pentru sănătatea climatului vieții noastre, pentru deplina puritate a atmosferei morale în care trebuie să ne creștem copiii, este absolut necesar, ca pe toți acești „distinși” concetățeni, care la frontiera normelor de drept zic că profesează o viață legală, încercînd să-și strecoare conduita socială printre ascuțiturile legii, printre rigourile normelor eticii și echității sociale, să-i obligăm să ne privească drept în ochi și să-i aducem cu picioarele pe pămînt.

CONSTANTIN SOROCEANU

Lumea „văzută” prin... degete

...1946. La 2 ani și jumătate, după o grea suferință, Vasile Adamescu rămâne orb, surd și mut. Erau ani grei. Războiul lăsase răni adânci și în viața familiei Adamescu din comuna Cocargea, azi Borcea. Un timp, lipsit de posibilități materiale, tatăl său n-a putut umbla cu copilul pe la medici. Apoi, după ce a agonisit ceva bani, a fost prea târziu. Nu s-a mai putut face nimic timp de aproape 9 ani, când Zamfir Adamescu, tatăl său, aflând de existența unei școli speciale în Transilvania, a luat drumul Clujului. După 6 ani de muncă pasionantă desfășurată de profesoarea Florica Sandu, Vasile Adamescu, care a trăit timp de un deceniu în afara oricărui contact cu lumea, a fost demutizat și instruit, reușind să termine cu rezultate foarte bune 4 clase elementare...

...E o zi frumoasă de primăvară, călduroasă, cu cer senin. Vasile Adamescu e la cămin, în camera lui și învață. S-a sculat mai de dimineață, lăsând fereastra întredeschisă. Pe neașteptate, un val de aer i-a mingiuit fața. A tresărit. S-a ridicat imediat de pe scaun, a lăsat jos cartea pe care a început s-o citească, întinzând brațele spre intrare. Venea cineva. Nu știa însă de nici o vizită și tocmai de aceea era surprins. Oaspetele l-a întins mina, făcându-i un semn distinctiv: o mică înțepătură în unghia în podul palmei. L-a recunoscut imediat. Era profesorul Gheorghe Stancu, dirigintele clasei „Adamescu”, omul care îl consideră pe Vasile Adamescu ca pe al patrulea copil al său...

Dirigintele. venise să-l „scoată” pe Vasile Adamescu la o nouă plimbare. Nu i-a spus unde. Era un test: verificarea posibilităților de recunoaștere. Au mers împreună în stația troleibuzului „2”, plecând într-o direcție necunoscută. Deplasarea a fost scurtă. După 4 stații au coborât, ajungând la o poartă metalică. De aici, merge pe o alee, pipăie din mers clădirea pe lângă care trece, o întuiește ca pe o căsuță din sticlă, simte miros de pământ revăvă și gunoi, trece pe lângă alei de flori și ajunge într-o încăpere cu o ambianță încă neîntinată. Îi izbește un aer cald, îmbibată parcă de parfum de flori. În sinea lui, e sigur și fericit: știe cu exactitate că se află într-o seră de flori. Îi însoțește și un biolog: Aurel. Cere explicații și i se dau. Pipăie și miroase diferite flori și plante exotice, cu denumiri latine. Unele au frunze lungi, de aproape o jumătate de metru, altele au tulpina lemnoasă, frunze mari, palmate și crestă, rădăcini în pământ și aeriene, altele au frunze de forma săgeții, cu multe nervuri, altele au mulți spini, ascuțiți. Pleacă apoi în alte sere. „Vede” totul prin... degete. Întrebă tot ce i se pare interesant, i se răspunde, reține alte și alte amănunte, iar universul lui devine din ce în ce mai bogat.

...Vizita la serele orașului nu era de fapt o vizită oarecare. Era o lecție de botanică. Și tot în ziua aceea a urmat alta, dar într-un alt punct al orașului. În drum spre stație, Vasile Adamescu întuiește „peisajul” și-l descrie: un drum neasfaltat, pietruit, cu borduri joase, fără șanțuri de scurgere a apei. Simte fiecare denivelare. Simte bordura. Intuiește fiecare gură de canal. Simte orice pericol. Simte și apropierea stației de autobuz. Din trepi-

dațiile pământului și vibrațiile aerului recunoaște cu exactitate uluitoare felul mașinii, mărimea încărcăturii și viteza ei de deplasare.

În scurt timp sosește și mașina „13”, care avea să-l ducă spre următorul obiectiv stabilit de profesorul Stancu. Nici de data aceasta nu i-l-a precizat, dar Vasile Adamescu era conștient că e un test asupra posibilităților sale de orientare. Și-i venise în minte o întimplare pățită cu prietenul său, Laurențiu Crișan, cu mulți ani în urmă. Poate prin 1953, când l-a propus să meargă singur să-l aducă o revistă de la o tutungerie de pe strada Horea, unde era vinzător un nevătător, pe care-l cunoștea amândoi. Prietenul său voia să-i vadă reacția. Vasilică a luat seama că se afla pe drumul pe care venise și că se întorcea spre școală. Într-un fel, era necăjit că nu reușise, dar într-altul, bucuros. Era prea mare aventura! Ulterior, avea să afle că prietenul său, Laurențiu Crișan, a fost tot timpul în spatele lui și că, de fapt, dorise să-i dea o lecție: să înțeleagă că trebuie să fie mult mai chibzuit în pașii pe care-i face! Atunci era prea devreme...

...Și iată-l față în față cu un nou obiectiv. Simte un amalgam de mirosuri, de substanțe chimice, de aburi și de rufe proaspăt spălate. Îi spune profesorul Gheorghe Stancu „e spălătoria și curățătoria orașului”. Intuiește corect și, ca-n-totdeauna, nu-și putea ascunde satisfacția. Urcă la etajul II, unde face cunoștință cu tovarășa Țuțui, șefa unității. Își formează

și o reprezentare ce-i va rămâne întipărită cu exactitate în memorie: statură potrivită, păr scurt, miini fine, destul de mici și degete lungi. L-a condus atunci prin toate sălile spălătoriei: a „pipăit” — Vasile Adamescu, ca dealtfel toți nevătătorii-surzi, nu folosește acest termen, ci în-totdeauna spune „am văzut”! — lenjerie, haine, plâpumi, covoare, a „învățat” procesul tehnologic, a „discutat” despre preocupările de modernizare și ușurare a muncii, a „văzut” și a „auzit” pentru prima oară despre mașinile automate pentru călcat...

Fiecare zi însemnă alte lecții. Lecții de viață. Lecții de omenie. Lecții de onestitate. Pentru profesorul Gheorghe Stancu cazul Adamescu devenise de mult un crez și o dorință fermă: rezolvarea pînă la capăt. Programul lui Vasilică n-are nici acum limite. Are o putere de muncă ieșită din comun. E inteligent. Oamenii cred în el și lucrează cu pasiune...

...Oră de curs. A sunat de intrare. Vasilică, singurul elev din clasa „Adamescu”, își așteaptă profesorul. Când simte aerul produs de deschiderea ușii, iar apoi vibrația pardoselii, se ridică respectuos, dă „buna ziua” și așteaptă. „Ritualul” e mereu același: profesorul vine la masa de lucru, îi prinde mina, îi arată un semn distinct, spre a-l recunoaște, apoi îi „scrie” în palmă, cu litere mari, din alfabetul latin sau în sistemul Braille, răspunsul la salut, invitându-l să stea jos.

Și ora începe ca orice altă oră de la școlile obișnuite, cu o singură deosebire de... decor: elevul stă întotdeauna la masă, față în față cu profesorul, cu palma miinii drepte deschise, în așteptarea informațiilor ce urmează să i se comunice. La început, de cele mai multe ori, i se cere să prezinte tema de acasă, pregătită în ziua anterioară. E un foarte bun exercițiu de dezvoltare a vorbirii. Urmează un dialog între elev și profesor, i se pun întrebări de control, se lămuresc problemele neclare, trecînd apoi la lecția nouă. I se scrie literă cu literă în palmă, iar el repetă totul cu voce tare. E încă o modalitate de dezvoltare a vorbirii, dar și o certitudine pentru profesor că Vasilică înțelege corect noțiunile ce i se transmit...

Dar lumea cunoașterii e din ce în ce mai complexă. Orelle de educație cetățenească și cele de istorie îl fascinează de-a binelea. Simte căldura și apropierea dirigintelui său și începe să se confeseze. Își deschide larg sufletul. Știe totul despre țară. Cunoaște istorie. Vorbește emoționant despre Decebal, Burebista, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, despre conducătorul partidului și statului, a cărui biografie o știe cu lux de amănunte.

Ca să-nțeleagă mai bine istoria și prezentul, profesoara Florica Sandu a făcut adevărate sacrificii: din banii ce-i câștiga, l-a purtat pe Vasilică prin multe locuri încărcate de istorie, a vizitat edificii ale socialismului sau a aflat despre proiecte ale viitorului. Ceva mai târziu, dirigintele său, profesorul Gheorghe Stancu, avea să străbată încă 50 de mii de kilometri cu Vasilică, pentru a înțelege și a-l ajuta să cunoască mai bine țara. A vizitat Casa Școlii, a mers la Muzeul militar central, pipăind tunuri și arme folosite în războaiele mondiale și în cel de independență. A pipăit apoi scenă cu secpă basoreliefurile de pe Columnă, a vizitat muzee de artă, „văzînd” el singur sculpturi și ascultînd cu toată atenția descrierea unor tablouri celebre, făcută tot prin scrierea în palmă de către însoțitorul său...

Începe să fie stăpînit de încă o pasiune: mașinile și tehnologia lor. Îi place să

pipăie cazanele, pistoanele și manivelele locomotivelor. Vrea să știe cit combustibil consumă, cit sint de grele, cu ce viteză circulă. Simte o mare satisfacție atunci cînd întuiește corect viteza. Cînd călătorește, obișnuiește să stea aproape de șofer, scoate mina pe geam și-l roagă să-i confirme dacă a apreciat bine. Și foarte rar greșește. A călătorit chiar și cu... avionul. Era copil. Într-o zi s-a dus la aeroport împreună cu prietenul său Laurențiu Crișan. S-a apropiat cu timiditate de avioane, le-a pipăit, le-a „văzut” apoi în ansamblul lor, stăpînit de marea dorință de a zbura. „Vede” avioanele zburînd, le urmărea pînă se pierdeau în văzduh, nemaisîmțînd vibrațiile aerului. S-a dus atunci împreună cu prietenul său la un pilot, rugîndu-l să-l plimbe cu avionul. Și a fost de acord. S-a suit și a început să pipăie interiorul, constatînd că avionul era mic, de 4 persoane. A simțit mai întîi pînă la gîtul gâtului, apoi elanul pe pistă și desprinderea de sol. Era prima lui decolare. De acolo, de deasupra, a „admirat” panorama Clujului, „văzută” prin prietenul său, Laurențiu Crișan. Ar fi vrut atunci să zboare și ceva mai departe: mai întîi deasupra Năsăudului, orașul natal al profesoarei Florica Sandu, unde toți oamenii trebuie să fie buni și cu sufletul ca al profesoarei care a făcut pentru el poate mai mult decît o mamă pentru propriul său copil, sau deasupra Suatului, comuna natală a bunului său prieten, unde nu o dată au fost împreună, urcînd pe cărări de munte, spre păduri de brazi și stîni ciobănești...

...E o zi toridă de vară. Vasile pleacă împreună cu prietenul său la strand. „Vede” mai întîi bazinul mare pentru inotători, trambulina de unde săreau unul după altul copii și oameni mai mari, apoi se opresc pe plaja de nisip de lângă bazinul mic. Intră de citeva ori împreună în apă, apoi Vasilică începe să se fină de șotii: „pîndește” momentul cînd Laurențiu Crișan nu e atent și o „zbughește” spre trambulină. Îl tentează zbroav să sară, dar se trezește înșfăcat de miini, certat strănic și readus pe plajă. Era gata-gata să cadă...

...1967. Timpul s-a scurs pe nesimțite. Elevul Vasile Adamescu a împlinit 23 de ani. Înțelege din ce în ce mai clar ce se întîmplă în jurul său. Merge adesea și la Universitate, unde întîlnește cunoștințe mai vechi: „universitarii” Valer Mare și Walter Roth. Laboratoarele de la „Defectologie” încep să-i fie familiare. Are de acum o experiență mult mai bogată, care nu se limitează doar la pipăit, miros și gust.

Pentru elevul Vasile Adamescu încep frământări, griji și emoții. În scurt timp va termina școala generală. Are note excepționale. Îi place. E pasionat pînă la sacrificiu de învățatură. Unii sint însă de părere să nu continue studiile. Să fie îndrumat spre meserie. Știa deja lăcătușeria. Dovedea mult simț practic și multă pricepere. Se aprecia că poate să depășească stadiul de „asistat”, de „întreținut” și să-și câștige singur existența. Dirigintele său, prof. Gh. Stancu, și lectorul universitar Valer Mare susțin însă că elevul trebuie să învețe mai departe, chiar dacă, acum, la terminarea școlii generale, a împlinit 23 de ani. E dealtfel și marea dorință a lui Vasile Adamescu. Vrea să demonstreze tuturor că un orb-surd nu e ceea ce gîndesc unii despre el.

(Va urma)

CONSTANTIN MUSTĂȚĂ ■

GROP

sau cazul unor genți bintuite de neliniște și culpă

Are 48 de ani, mai are 4 copii, — doi lucrează, doi la școală —, este domiciliat în satul Panaghia, comuna Calopăr, județul Dolj și lucrează în poșta de 25 ani. Numai la Oficiul tranzit P.T.T. Craiova lucrează de paisprezece. Nu e un erou. Nu e un om deosebit. Destul de mic de statură, solid, îmi arată palmele de muncitor: groase, negre de muncă, brăzdate de efort. Ploaie mărunț, dezolant, peste frumoasa și modernă gară a Craiovei; cei care sint în trecere, privind din vagoane către peron, nu remarcă — absolut sigur — clădirea anexă: tranzitul.

— Ce înseamnă un grop? — întreb.

— O geantă, o pungă, dar o geantă cu bani sau valori.

— Cit pot însuma valorile astea?

Din „tranzit” se iese direct afară, pe peron, adică în ploaie. Sintem în ziua de 12 ianuarie 1979.

— ...Știu și eu?! Zeci de mil!

— Dumneavoastră cit ați avut atunci?

9 ianuarie 1978. În această zi, Dumitru M. Ciobanu (minutor de valori I) este dirijant în cursă cu o autospecială pentru corespondență pe ruta Craiova—Dăbuleni. De la oficiul Ostroveni, ce se află pe acest traseu, ridică un „grop” cu bani (62.000 lei) și patru genți goale. La sosirea în Craiova predă totul ce luase de pe traseu, cu semnături legale, la Oficiul 9 Craiova. A se reține: tot ce luase cu semnătură, a predat cu semnătură legală — acesta fiind singurul fapt legal, de predare-primire a valorilor și corespondențelor. A doua zi se prezintă din nou la serviciu, este din nou îndrumat în cursă, își îndeplinește atribuțiile de serviciu după care pleacă acasă. Și din acest moment începe bilciul: un bilci penibil și trist, bintuit de neliniște și culpă, de nedumerire, de revoltă ascunsă, de nedumerire.

— Seara, deci după 30 de ore, au venit

la mine acasă organele de miliție împreună cu delegați din partea P.T.T. Craiova, pentru percheziție, anunțîndu-mă totodată că **gropul** cu cei 62.000 lei pe care îl ridicasem de la Ostroveni, și pe care îl predasem la casierie cu semnătură (vom vedea cum — N.A.), nu se mai găsește!

— Ce-a urmat?

— Am fost dus cu mașina la miliția județ Dolj, iar în urma anchetei am fost pus în libertate și trimis la serviciu. Peste citeva zile însă am primit decizia de retrogradare din funcția de minutor de valori I, în cea de muncitor, asta în care mă vedeți acum, după 25 de ani de serviciu în P.T.T., timp în care nu am avut nici o sancțiune, nimic... Plus o imputație de 3.200 lei, ce reprezintă cotă-parte din cei 62.000 lei dați lipsă, scotîți pe 15 retribuții plus casiera Anastasia Neagoe care a depus o sumă de 18.000 lei...

— Cum adică, 18.000 lei? Cine era casiera asta?

— Nu v-am spus? Neagoe! Anastasia Neagoe, fiica, pe atunci, a oficiantului valorificator la tranzit Romulus Neagoe, care astăzi lucrează la poșta municipală Craiova.

— Anastasia Neagoe unde mai e, unde poate fi găsită?

— Nu știu! Nu știu, zău, dar mi se pare că nu mai lucrează în poșta. Așa. Văzînd toate acestea, am făcut contestație la C.O.M. Mi-a fost respinsă. În continuare am făcut contestație la Tribunalul oraș Craiova, s-a judecat dosarul 2.084, dar a fost suspendat, la cererea organelor de miliție și P.T.T. După două luni, la cererea mea, dosarul a fost redeschis și instanța de judecată s-a pronunțat în favoarea mea, anulînd imputația...

— Așa, bun. Atunci?

— P.T.T. a făcut recurs și Judecătoria județ Dolj, în ziua de 7 noiembrie 1978,

suspendă din nou procesul... Eu, credeți-mă, vă rog, nu am mai fost niciodată prin procese, nu m-am judecat cu nimeni, judecătorul mi-a zis abia apoi că „de ce, cînd și s-a dat cuvîntul, nu ai spus că, dincolo de amenda aia, ai fost și retrogradat din funcție?” De unde era să știu?! ...Rog să apreciați că eu care sint complet nevinovat sint găsit vinovat și retrogradat, fără drept de apel, după 25 de ani de serviciu și cînd mă aflui în apropierea pensionării... Cineva din conducerea P.T.T. mi-a și spus că, dacă voi mai face sesizări, mi se va desface contractul de muncă. De ce?!

9 ianuarie (imediat apoi): stau de vorbă cu tovarășul Ion Văduva, inspector principal de personal și secretar adjunct al Biroului organizației de bază P.C.R. pe P.T.T. județ Dolj;

— Greșeala lui Ciobanu a fost aceea că a agățat cei patru saci goi, de grop.

— Treaba asta nu se practica și mai înainte — mă refer la ani?

— Nu! Conform instructajului de serviciu, nu se putea permite o astfel de practică, și apoi...

— Am vorbit cu oameni de la tranzit!

— îl întrerup. Mi-au confirmat acest lucru. Vă rog să mai rețineți: Ciobanu, se pare, a fost amenințat cu desfacerea contractului de muncă, în cazul în care va face vreo sesizare. Eu am venit aici nu pentru a-i da dreptate, neapărat, lui Ciobanu, ci pentru a vedea în ce măsură pedapsa dată acestui om... apropo: ce părere aveți despre el, dumneavoastră, care, sint sigur, îl cunoașteți? Credeți că a furat?

— Nu.

— El este, mai ales, amărit din pricina asta: lucrează într-un colectiv de circa 80 de oameni, i se pare că toți îl consideră hoț!

— Nu e bine, deși cred că nu a fost chiar străin de toată treaba asta...

— Cum să interpretezi? Vedeți, la un moment dat justiția l-a dat dreptate, apoi verdictul a rămas în suspensie...

— Se va judeca! Greșeala lui rămîne aceea că a „agățat” cei patru saci goi de grop. Semnătura casieritei — dealtfel

proaspătă în funcție — a perturbat instanța de judecată. Oricum, Ciobanu se face vinovat de nerespectarea instrucțiunilor...

Absolut exact: Dumitru M. Ciobanu se face vinovat de nerespectarea instrucțiunilor stricte de serviciu. Dar — căci există un dar?! — cum rămîne cu următoarele:

1) Dacă acest Ciobanu a furat — de ce nu a intrat în puscărie?

2) Dacă el era vinovat, pentru ce fosta casieră Neagoe a plătit suma, deloc modestă, de 18.000 lei?

3) De ce, admitînd eroarea „gropului”, 15 oameni plătesc o amendă în sumă de X lei, și numai Ciobanu este și retrogradat din funcție? Înainte de pensie? După 25 ani de muncă fără cusur?

...Mă aflui pe peronul gării Craiova, în ploaie, înainte de a pleca spre București, pentru a scrie acest material. Îmi amintesc cum, împreună cu tovarășul Ion Văduva, am ajuns la o concluzie asemănătoare: iată ce poate însemna, pe de o parte, nerespectarea instrucțiunilor, pe de alta, folosirea unui om nepregătit (casiera cu semnăturile) pentru o funcție nouă. Din punct de vedere juridic, cel puțin pînă în acest moment, totul este în regulă. Din punct de vedere uman — în ceea ce mă interesează — și mai ales în sensul asigurării primite din partea tovarășului Văduva, lucrurile, sper, își vor urma cursul firesc: adică nici Ciobanu nu se va mai teme de o posibilă desfacere a contractului de muncă, nici cei ce sint răspunzători de destinele unor oameni nu se vor dovedi birocrati în a le rezolva.

Întimplător, vagonul meu staționează în dreptul poștei tranzit. Am început să-i cunosc pe oamenii de aici. Văd un necunoscut. Se numeste, aflui, Constantin Țapurian, minutor valută. Îl întreb cum e cu chestia cu sacii ăia goi. Și îmi spune: „Da, înainte de... (și mi-l indică pe Ciobanu, care e alături)... sacii goi se predau fără semnătură, păi, cum?!”

HORIA PĂTRAȘCU ■

Lichidarea decalajului spiritual — un imperativ actual

Decalajul dintre lumea săracă și lumea bogată are multiple semnificații. Strategia depășirii lui este, în consecință, variată, multiplanică. Expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu oferă opiniei publice din țara noastră, opiniei publice de pretutindeni, o profundă analiză, matură și înțelcătoare, asupra principalelor probleme cu care se confruntă astăzi lumea.

Pe linia poziției teoretice și practice constante promovată de partidul nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, aceea de căutare a unor modalități concrete, practice și de perspectivă care să conducă la soluționări principiale și avantajoase pentru toate statele și națiunile, ideile avansate în acest sens apar și ca un adevărat **Cod de acțiune practică** pentru partidul nostru, pentru România socialistă.

Îmi propun să fac cu acest prilej câteva considerații asupra unei probleme cruciale ale epocii noastre: **subdezvoltarea spirituală și noua ordine internațională.**

Aș reține de la început, cum reiese și din documentele partidului nostru, că: a) fenomenul subdezvoltării este rezultatul unor îndelungate epoci de dominare economică a unor state de către altele, de exploatare nemiloasă a statelor și națiunilor subjugate de forțele puterii colonizatoare, de secătuire a bogățiilor și resurselor statelor supuse, dominate; b) de subjugare politică, ideologică, culturală, spirituală în genere; c) de impunere a unor structuri și instituții străine, capitaliste, imperialiste, străine și ostile nevoilor, intereselor și posibilităților statelor dominate sau tutelate; d) de sfidare, intimidare sau, pur și simplu, de ignorare a dreptului acestor state de afirmare independentă și suverană în politica lor internă și externă.

O analiză riguroasă, efectuată în temeiul științei politice revoluționare, a metodei materialist-dialectice de cercetare și interpretare conduce indubitabil la adevărul că **subdezvoltarea se prezintă ca un fenomen social-politic-cultural, spiritual complex.** Fenomenul subdezvoltării nu poate fi înțeles și nici nu poate fi depășit reducându-l la aspectele lui economice. Este neindoișos că distanța și distanțarea economică dintre state, dintre structura și nivelul economiilor respective au jucat și joacă un rol determinant. Este la fel de adevărat că popoarele în cauză au înțeles și înțeleg tot mai mult că lichidarea prăpastiei dintre lumea bogată și cea săracă trebuie să înceapă cu lichidarea inimaginabilelor discrepanțe de ordin economic, cu restringerea treptată a gap-ului ce separă lumea opulenței de aceea a sărăciei, a mizeriei, a subnutriției, a foametei. Dar la fel de adevărat devine și faptul că subdezvoltarea a afectat și afectează aspectele culturale, valorile spirituale. În consecință, dezvoltarea pe care o urmăresc aceste popoare, forțele progresiste, revoluționare, țările socialiste care, după cum accentuează președintele României socialiste, trebuie să-și intensifice eforturile în acest sens, presupune o regindire și revoluționare a tuturor structurilor economice, sociale, juridice, o revoluționare a sistemului de valori, o decolonizare culturală, spirituală. Dealtfel, studiarea programelor de dezvoltare a marii majorități a țărilor în curs de dezvoltare atestă prezența acestor sarcini multiple ca părți constitutive ale programelor în cauză, ca momente ce se propun și se interconstruiesc. Devine limpede nu numai pentru teoreticienii și oamenii politici din aceste zone, dar și pentru cetățeanul obișnuit că aceste obiective menite să declanșeze și să înfăptuiască o adevărată renaștere în țările respective nu pot fi finalizate fără eforturi autohtone sporite, fără o dezvoltare responsabilă a edificiului economic, fără o însușire a cuceririlor științei, tehnologiei și tehnicii înaintate, fără o continuă dezvoltare și radicalizare a culturii spirituale.

Pornind de la faptul că lichidarea subdezvoltării este una din cele mai grave probleme ale epocii contemporane, tovarășul Nicolae Ceaușescu consideră: „ca fiind deosebit de importantă organizarea unei sesiuni speciale a Organizației Națiunilor Unite consacrată noii ordini economice internaționale”. După convingerea președintelui României socialiste, sesiunea amintită „va trebui să adopte un document clar, ferm, care să stabilească principiile, orientările și căile pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unor relații internaționale de tip nou, bazate pe deplină egalitate și echitate”. Chemată a marca un pas hotărâtor în lichidarea subdezvoltării ce caracterizează aceste țări, care constituie două treimi din omenire, conferința propusă interesează în înalt grad înseși țările capitaliste dezvoltate intrucit „fenomenele economice complexe cu care se confruntă statele lumii nu pot fi soluționate în mod parțial, ci în contextul dezvoltării economico-sociale generale, a tuturor țărilor, a întregii umanități”.

Astăzi chiar pentru doctrinarii din țările în curs de dezvoltare devine tot mai clar că „Dezvoltarea unei națiuni — cum afirmă Christophe Dailly în studiul „Jeunesse et culture nationale” (Presence Africaine, nr. 88, 1973) — este o mișcare de transformare de ansamblu a țării, transformare ce cuprinde toate sectoarele de activitate umană”. Și că, din acest punct de vedere, „Este inexact a gândi că noțiunea de dezvoltare se situează univoc doar la nivelul sectoarelor economice”. Dimpotrivă, cum precizează același autor, „Ade-

vărata dezvoltare este economică, socială și culturală”.

Corelația pe care autorii africani, de pildă, o fac constant între independența economică, politică și cea culturală își are, desigur, importanța și semnificația ei. Independența culturală reprezintă, cum apreciază Léopold Sédar Senghor într-un interviu acordat revistei „Corriere della Sera”, condiția sine qua non a tuturor celorlalte.

Atunci când chiar după cifre care pot fi sub cele reale, în țările în curs de dezvoltare trăiesc circa 3 miliarde de locuitori, dintre care aproximativ o treime sînt analfabeți, iar cum tot atîta au un venit zilnic în jur de 20 de cenți nu poate fi vorba nici pe departe de vreun soi de egalitate. Înșiși autorii lucrării „**Restructurarea ordinii internaționale**” (R.O.I.), coordonată de cunoscutul profesor olandez Jan Timbergen, laureat al Premiului Nobel în științele economice, ajung la unele concluzii extrem de interesante în legătură cu necesitatea lichidării subdezvoltării, cu introducerea unei noi ordini mondiale. În legătură cu decalajul, autorii lucrării amintite estimează, pe bază de statistică, faptul că la începutul deceniului actual raportul dintre venitul mediu din țările cele mai bogate ale lumii și cel din țările cele mai sărace era de 13 : 1. În aceeași ordine de idei, lucrarea evidențiază necesitatea unui „efort coordonat și intensificat, în special în țările industrializate, pentru a face cunoscută publicului necesitatea creării unei ordini sociale și economice internaționale care să fie considerată de toți oamenii ca fiind mai echitabilă”.

Este cu totul interesant că tot mai frecvent în literatura de specialitate de diverse orientări noua ordine internațională nu mai este primită restrictiv, îngust, ca vizînd numai un domeniu sau altul ci, cum este și firesc, ca afectînd toate laturile activității statelor și națiunilor, ca fiind o revoluționare a tuturor compartimentelor de cooperare, de conlucrare mondială. „**Instaurarea unei noi ordini economice internaționale**, scriu, expresis verbis, Jan Timbergen și ceilalți autori ai celui de-al treilea raport al Clubului de la Roma, **implică schimbări fundamentale în aspectele politice, sociale, culturale precum și în alte aspecte ale societății, schimbări care ar conduce la o nouă ordine internațională.**”

Procese care au avut loc în domeniul spiritual în țările în curs de dezvoltare sau slab dezvoltate atestă și în această sferă — cum menționează și William Zartman în studiul „**Emancipation et dépendance**”, apărut în Jeune Afrique, nr. 199, 1976 — „colonialismul a făcut loc neocolonialismului și dependenței”.

Drumul spre o decolonizare radicală presupune, ipso facto, lichidarea decalajului și crearea unor mecanisme noi care să împiedice practic posibilitățile de reparație a prăpastiei dintre cei bogăți și cei săraci. Independența politică și juridică a acestor popoare cere consolidarea și cu cea economică, socială, culturală. Decolonizarea antrenează după ea, cum corect constată și Jean-Pierre Blandi în studiul „**Le tiers-mondisme, essai sur le socialisme et le „Tiers-Monde”**”, Flammarion, 1976, întregul „ansamblu politic, ideologic și cultural pentru a crea modele specifice ale dezvoltării... Căci nu există independență reală fără dezvoltare economică și nici o dezvoltare integrală fără afirmare culturală”.

Cu toată diversitatea care există în abordările teoretice ale politologilor, sociologilor, filozofilor sau economiștilor din țările în curs de dezvoltare într-o problemă sau alta, cu toții sînt de acord că orice națiune sau țară din Africa, Asia și America Latină a avut de suportat, direct sau indirect, consecințele dominării de către națiunile industrializate și că, în consecință, astăzi lupta lor pentru decolonizare, pentru extirparea mentalităților și practicilor neocolonialiste, neorassistice apare ca condiție sine qua non a progresului și propășirii lor.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „**În ce privește problema luptei pentru lichidarea fenomenului subdezvoltării și făurirea noii ordini internaționale, trebuie să spunem că pînă acum nu au fost obținute rezultate prea bune. Nici „deceniul dezvoltării”, și nici tratativele Nord-Sud nu au marcat vreun progres pe această cale.**”

Convingerea fermă a conducerii noastre de partid, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, poziție afirmată și în documentele oficiale ale P.C.R. și îndeosebi în documentele Congresului al XI-lea al partidului este aceea că „**Trebuie să pornim de la faptul că lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, promovarea unor relații economice bazate pe principii de deplină egalitate și echitate constituie, în fond, o continuare nemijlocită a luptei împotriva imperialismului și colonialismului.**”

Contribuția partidului nostru la gîndirea și înfăptuirea unei noi ordini internaționale se constituie într-o filozofie ce reunește exigențele economice, politice, juridice, sociale, culturale. De aici și interesul și aprecierile tot mai largi de care se bucură, nu numai din partea unor conducători de seamă ai țărilor în curs de dezvoltare, dar și din partea unor personalități de pretutindeni, a opiniei publice mondiale — concepția partidului nostru, a României socialiste.

Prof. dr. MARIN VOICULESCU ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Anul ce a fost Schubert

Anul Schubert, dacă te uiți bine la el, n-a fost rău, iubito :
crimele au fost crime ;
piriul — piriu ;
păstrăvul — păstrăv ;
genocidul — genocid ;
loviturile de stat — lovituri de stat ;
zbenguiala — zbenquială ;
hirjoanle — hirjoane ;
extraordinar au mers în lume industriile de automobile, chimicalele și magazinele ;
slab s-au comportat, tot în lume, metalurgia și textilele ;
vinzările de avioane civile au fost mai mari ca niciodată ;
bolile au mers cum au mers ;
bombe au explodat așa și așa, cînd mai bine, cînd mai rău ;
secete au fost ;
filme proaste s-au făcut ;
nu s-au făcut în lume struguri prea mulți dar balene s-au mai vinat ;
lei nu s-au mai găsit de împușcat totuși zebre s-au născut ;
îndrăgostiții s-au despărțit, rizînd și urînd dezinvolt ;
călăi au dispărut anonimi ;
omoruri din gelozie au fost 16 pe tot anul și pe tot globul ;
belele n-au lipsit nici o zi ;
belote și rebelote am avut la fiecare joc ;
polițiile au continuat să-și vadă de treabă ;
foarte multe operații au reușit ;
taifunuri au bătut, unul după altul ;
720 de miliarde de dolari s-au deplasat prin lume, jumătate din ei nefiind controlați de vreo bancă centrală, ceea ce e rău, iubito, zic economiștii ;
oamenii demni au avut multe bătaii de cap ;
nedreptatea n-a avut odihnă — vorba lui Sancho ;
don chișoții s-au împușinat ;
humorul negru a mai albit ;
media de vîrstă a dromaderului n-a crescut ;
capetele de rachete nucleare au dat noi idei ;
cisterne cu gaz derapînd în campinguri de vară, au sărit în aer ;
avioane mai puține au fost deturnate, dar de căzut, altele, au căzut și bombardiere solide s-au dus dracului ;
spondiloze s-au declarat peste tot ;
incendii n-au fost mai multe decît în anul Beethoven ;
de certat amîndoi ne-am certat, conform planului nostru de dulce împăcare ;
mori de vînt n-au pornit, dar morărițe am văzut lacrimînd.
Ceva mai frumos ca „Frumoasa morăriță” de Franz Schubert nu s-a compus.
Anul Schubert a fost cum a fost dar n-au trecut nici zece minute de la trecerea din Anul Schubert în Anul copilului și în noaptea de revelion, pe o șosea din departamentul francez Var, un grup de tineri veseli și pasnici urau la mulți ani tuturor soferilor care le răspundeau cu aceeași vioșie, pînă cînd au oprit mașina unui tip, au început să danseze în jurul ei și tipul, și el tînăr, însoțit de nevasta sa, a coborît de la volan, a scos o carabină de 22 și-a început să tragă în pămînt, ca să-i alunge. Un glonte a scos și a atins grav pe unul din grupul prea vesel. „Cu artera femurală secționată, Philippe Pritali, 17 ani, zidar, e într-o stare foarte gravă”. Așa a început Anul copilului, dar mai ții minte, iubito, Anul Erasmus ?

RADU COSAȘU ■

MONDO UMANO ?

Procesul lui Lee Harvey Oswald

Nu demult, în America a fost realizat un film de televiziune ce se intitulează „Procesul lui Lee Harvey Oswald”. Cum se știe, la nici două ore de la asasinatul de la Dallas, din 22 noiembrie 1963, Lee Harvey Oswald fusese arestat și acuzat de această crimă intrată în istorie din motivele binecunoscute. Dar el n-a putut răspunde niciodată în fața justiției, intrucit, cum iarăși prea bine se știe, proprietarul unui bar din Dallas, pe numele său Jack Ruby, înarmat și îndrăzneț, reușise să ajungă pînă în subsolul poliției, pe unde Oswald urma să treacă, spre anchetatori, și să-l ucidă în văzul mai multor milioane de telespectatori.

Ce s-au întrebant însă realizatorii filmului ? Să le dăm cuvîntul : dacă procesul ar fi avut loc, Oswald ar fi fost recunoscut vinovat sau nu ? Este, dealtfel, întrebarea ce se pune cu insistență în acest film, în care este eliminată moartea lui Oswald, pentru a permite acestuia să fie adus în fața justiției. După cum scrie un cotidian belgian, spectatorul plonjează în plină ficțiune. Dar nu este aceasta modalitatea cea mai adecvată pentru apropierea realității ?

În ce-i privește pe autorii peliculei, ei susțin că „realizînd această peliculă, am schimbat anumite nume și anumite evenimente. Concluziile extrase în cursul procesului, cit și mărturiile asupra istoricelor scene care s-au petrecut între 21 și 24 noiembrie 1963, inclusiv filmul asasinării lui John Fitzgerald Kennedy, ne-au servit ca bază pentru a reconstitui în acest film evenimentele adevărate care s-ar fi petrecut în locuri precise. Pe scurt, filmul încearcă să prezinte faptele, să deosebească personajul Oswald, să evocă diferitele ipoteze inclusiv intervențiile F.B.I., C.I.A., Mafiei etc., în această întinecată și delicată afacere”. Alte precizări : filmul are la bază o piesă de real succes ce se joacă la New York, iar scenariul este semnat de Robert E. Thompson (autorul de la „Și cîi se impușcă, nu-i așa ?”), iar realizator este David Green (semnatarul serialului de mare audiență la public „Rădăcini”). În fine, pelicula a servit ca introducere la rubrica „Dosarele ecranului” a canalului France 2 al TV franceze care, săptămîna trecu-

tă, a avut din nou ca subiect „Misterul Kennedy”.

Care mister devine tot mai mare. Vorbeam data trecută de ideea, mai precis de concluzia unui posibil complot pe care o avansează Comisia Camerei Reprezentanților. Și, implicit, de faptul că ea a fost susținută și îmbrățișată de mulți ziariști, care au studiat îndeaproape faptele. Astfel, pentru Philippe de Bausset, de la „Le Figaro”, este vorba de „dedesubturile unei anchete trucate în mod deliberat”. În acest sens, el scrie: „Unul dintre membrii săi (ai Comisiei Warren — n.n.), Allen Dulles, șef al C.I.A. și coordonator al tuturor serviciilor secrete americane, care m-a primit în locuința sa din Washington la 22 aprilie (1964), cu cinci luni înaintea publicării raportului și cu patru luni înaintea începerii lucrului său, mi-a mărturisit : «Ascultați bine ce vă spun. Președintele Kennedy a fost asasinat de Oswald și numai de Oswald. Veți vedea, spre așa ceva va merge concluzia comisiei noastre»”.

Într-adevăr, Dulles a prefigurat cu exactitate atît evoluția anchetei cit și concluzia. Dar tot De Bausset ține să reamintească faptul că „au fost distruse unele documente” și se întreabă „pentru ce s-a trucat o fotografie a lui Oswald în grădina sa fiind în mină ostentativ carabina Mannlicher-Carcano, care ar fi servit la asasinat ? Pentru ce F.B.I. a cerut în mod deliberat distrugerea documentelor strînse de agenții săi la Dallas în legătură cu Lee Harvey Oswald ? Pentru ce au murit în serie atîția martori în lunile și anii care au urmat ? Pentru ce s-a pus gudron, la numai câteva zile după asasinat, pe locul unde fusese comis, cînd martori susținuseră că au auzit mai mult de trei împușcături și au văzut pe asfalt urma unui glonț ?” Sînt, dealtfel, citeva din sutele de exemple enumerate într-o emisiune a TV franceze, asupra căreia vom reveni.

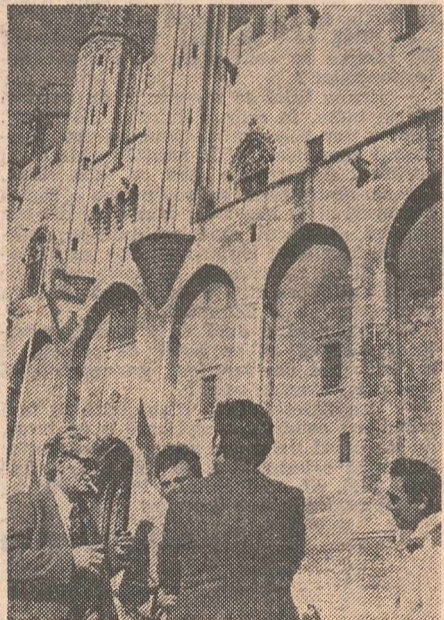
DUMITRU CONSTANTIN ■

La „Jocurile latinității” de la Avignon, în mai 1978

La începutul lunii mai, anul trecut, o scrisoare trimisă din Avignon, purtând încripția „Jeux de la latinité” mă anunța că la concursul de poezie, organizat cu prilejul ediției centenare a acestor cunoscute manifestări ale culturii și spiritului latin, în cadrul cărora, în urmă cu o sută de ani, la Montpellier, Vasile Alecsandri, bardul din Mircești, câștigase Marele Premiu pentru poezia sa, devenită celebră apoi, „Cintul gîntei latine” — mi s-a acordat premiul al doilea „pentru cea mai bună lucrare prezentată în limba română”. Semna: Ilinca Barthouil-Ionescu, secretara ediției jubiliare 1978 a „Jocurilor latinității”. Emoție și mai ales surpriză. Nu trimiseseam la concursul de la Avignon nici o poezie! I-am telefonat imediat profesorului Virgil Căndea, care, după cite știam, trebuia să meargă la Avignon pentru a susține o comunicare la colocviul „Latinitatea ieri, azi, mâine”, organizat tot cu prilejul ediției centenare a „Jocurilor latinității”. L-am întrebat dacă știa ceva în legătură cu acest premiu. Nu știa. Sursa surprizei aveam să mi-o explic mai târziu. Conducerea Uniunii scriitorilor și juriul care întocmise selecția de poeme trimise sub moto, în plic închis, să participe la concursul de poezie, la care fuseseră invitați să la parte poeți din țările neolatine, hotărîse, și bine a făcut, să nu-i anunțe pe autorii ale căror lucrări au fost trimise la marea confruntare lirică tocmai pentru a-i scuti de emoții în plus. Numele autorilor au rămas, astfel, necunoscute pînă la desfacerea plicurilor cu motourile respective, după stabilirea premiilor.

Emoția însă a trecut și în locul ei a venit bucuria. O bucurie firească, sporită și mai mult de faptul că Marele Premiu al latinității fusese acordat tot unui român, mediativului poet și traducător de elită, omului de nuanțate catifelări sufletești — Teodor Balș, „ex-aequo” cu poetul italian de expresie latină Olindo Pasqualetti. Lui Teodor Balș i se mai

acordase, de asemenea, și premiul I pentru poezie în limba română. Premiul al doilea pentru poezie în limba latină fusese câștigat și el tot de un român, poetul și profesorul latinist, Traian Lăzărescu.

Cîteva zile de pregătire febrile și iată-mă, împreună cu Teodor Balș, în drum spre Avignon, unde, după cum suna invitația, premiile aveau să fie decernate oficial „duminică, 14 mai, ora 15, în marea sală a Palatului Papilor, de către d. André Chamson de la Académie Française”.

Așa s-a și întimplat.

În drumul spre marea și distinsa întâlnire din orașul de pe Rhône însă, gîndurile noastre se opreau mai puțin la „ceea ce va fi”, ele purtîndu-ne cu ome-nească înfiorare, mai ales la acele frumoase și temeinice începuturi ale înaintașilor noștri, cînd pe bazele unei generoase afinități de limbă și spirit, cultura poporului român a prins să fie din ce în ce mai mult cunoscută într-o Franță care fusese și avea să se afle de atîtea ori, în mari momente ale istoriei, alături de sora sa de limbă și simțire latină — România. Ne revenea obsedant în minte figura aceluia bărbat cu ochii mari, umbriți de sprincene negre și dese care, mai înainte cu un secol — cit de repede poate trece un secol! — câștigase primul lauri internaționali pentru literatura română. Alecsandri nu mai era pentru noi, acum, doar câștigătorul Marelui Premiu al latinității, în 1878, acordat de un juriu devenit celebru prin componența sa: Mistral, Tourtoulon, Quintana y Combes și Obdenaru, ministrul României la Paris. Alecsandri era pentru noi cel care a deschis drumul marilor confluente culturale româno-franceze, drum luminat la intervale atît de dese de aștri de primă mărime ai creației și spiritului ome-nesc: Nicolae Grigorescu, Anna de Noales, George Enescu, Constantin Brăncuși, Panait Istrati și alții, tot atîtea momente ferice în care Franța, ale cărei idei de libertate, egalitate și dreptate îi insuffle-

țise pe revoluționarii români de la 1848, lua cunoștință de sensibilitatea și puterea de creație a unui popor ce-și afirma cu o pregnanță tot mai puternică prezența în lume. Nu fusese Alecsandri acela care, publicînd primele culegeri de poezii populare românești, dăduse ocazia și primelor versiuni ale acestor poezii în limba franceză, care-i entuziasmase pur și simplu pe cronicarii literari ai vremii? Iată ce scria unul dintre aceștia, Paulin Limayrac, în gazeta „La Presse” din 7 martie 1855, despre poeziile populare românești culese de Alecsandri și apărute în limba franceză: „Doina este un gen particular de poezie, necunoscut muzei franceze; este un cîntec care ține de poemul epic și de lied. Poetul Alecsandri este primul care, inspirîndu-se din cronicile românești și din poezia veche, a descoperit adevărata vină a poeziei naționale”. Și Paulin Limayrac, cel care avea să devină redactorul șef al ziarului „Le Constitutionnel”, continua: „Alecsandri e deci un adevărat poet român și eu îi sfătuiesc pe toți aceia cărora le place să înțeleagă inima națiunilor necunoscute și să respire parfumul acestor flori originale care cresc în colțuri necercetate să citească Doinele. Recomand, de asemenea, această lectură, celor care, preocupîndu-se mai puțin de muze, se ocupă de politici, pentru motivul că vor găsi mai mult aici, decît într-o carte de istorie, în ceea ce privește cunoașterea acestor Români, care sînt destinați să joace un rol în marea dramă în care este angajată în prezent Europa”. De cite ori a sunat apoi, cu acută actualitate, această observație! Și tot Paulin Limayrac, mai adăuga, atunci, în 1855: „Nu este, într-adevăr, inutil de a căuta să faci o cunoștință apropiată cu descendenții acestor coloni romani care, urmează lui Traian în Dacia. Principalele dunașene nu pot să ne fie indiferente și Europa latină nu vede cît prea tîrziu astăzi greșeala care a fost comisă cînd a lăsat România, această grațioasă și verde ramură a familiei latine, în miinile barbariei”. Să nu uităm: eram în 1855 și armatele române încă nu ajunseseră să se acopere de glorie pe cîmpurile de luptă de la Plevna. Ceea ce nu putuse să facă Europa latină aveau să înfăptuiască prin jertfă de sînge și înalt eroism, curcanii și dorobanții din Moldova și din Muntenia și frații lor, voluntarii din Transilvania: independența patriei.

Astfel de gînduri au făcut ca drumul să ni se pară scurt, și iată-ne în dimineața zilei de 14 mai la Avignon. Orașul în care acum peste sase secole, Petrarca a întîlnit-o pe Laura, și care, mai bine de jumătate din secolul al XIV-lea a fost reședința papilor, ne-a primit cu soarele strălucitor specific sudului și cu ospitalitatea cunoscută a oamenilor din Provence. Așa îi întîmpinase și pe ceilalți reprezentanți ai culturii românești pe pămîntul Franței, a căror prezență în cadrul ediției jubiliare a „Jocurilor latinității” a fost cel mai des și mereu elogios remarcată. Despre acest lucru distinsa profesora de la universitatea din Avignon, Ilinca Barthouil-Ionescu ne spunea: „Aș vrea să remarc, în primul rînd că România, istoria și cultura ei au solicitat cu predilecție atenția oamenilor de știință veniți aici. Faptul că 18 comunicări din cadrul colocviului internațional au fost dedicate latinității românești vorbește de la sine. Oamenii de știință români, profesorii Emil Condurache, Alexandru Balaci, Virgil Căndea, criticul și istoricul literar Valeriu Răpeanu, cercetătorii și lectorii români de la unele universități din străinătate, Maria Platon, Ilie Dan, Tudor Olteanu, Constantin Mihaș au prezentat în cadrul dezbaterilor puncte de vedere extrem de interesante, adevărate contribuții la ideea de latinitate. Renumitul cor „Madrigal”, dirijat de maestrul Marin Constantin, și de asemenea, ansamblul de dansuri populare „Plaiul românesc” au entuziasmat publicul din Avignon”.

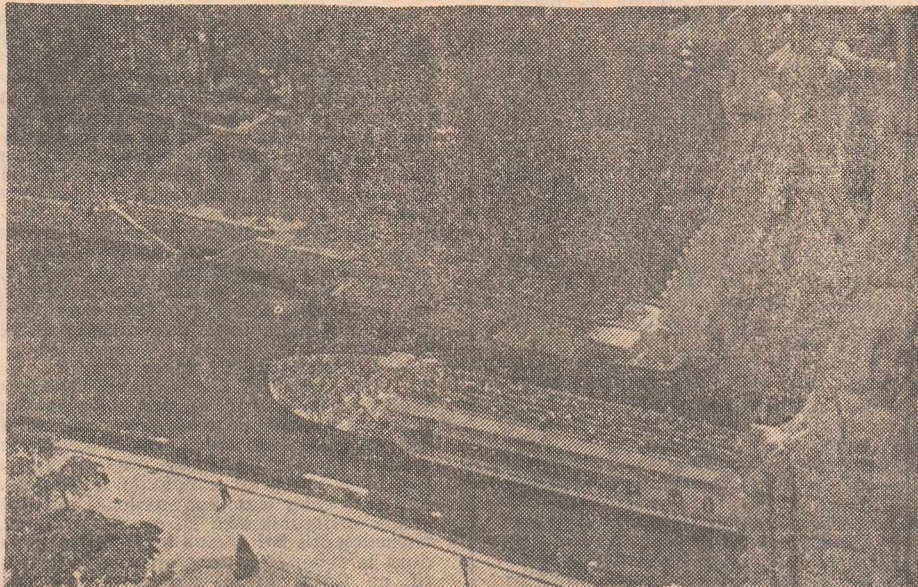
Cît despre noi, cei doi slujitori ai muzelor, eram fericiți că în prezența tot mai vie pe care istoria și cultura română contemporană o are astăzi în lume, ne contopim bătăile inimii, așa precum valul își contopește sunetul în vîntul mării celei mari și nepieritoare. A fost o comuniune de gînd și de simțire a doi oameni ce aparțin, cu tot ce au mai bun, pămîntului și spiritului românesc, pe care n-o voi uita niciodată. Ideea de dăinuire peste timp prin pămîntul și spiritualitatea poporului nostru revenise dealtfel, obsedant, fără să știm unul de celălalt, și în poemele noastre premiate: „Căderea Sarmizegetusei” de Teodor Balș se încheia astfel: „Cuceritorii sudici nu au simțit că suie / în ei un singe tînar legîndu-l de pămînt / cu aspre rădăcine, otravă amăruie / uitarea strecurînd-o în doruri și în gînd. / Și le-a pătruns învinșii din sînge în destine / captîndu-le lumina din crugu-acelor sorii / al rugurilor dace suind peste coline / ca flăcările, noaptea, aprinse de comori”.

Eu îmi încheiam poemul „Laudă limbii române” astfel: „Piară munții, piară cîmpurile, / Piară stejarii și apele... / Piară, de vor, ele inșele, pietrele! / Nimic încă, de-ar fi / Sub privire să nu ne rămînă, / Ne-am înălța, iarăși, turnuri spre soare — vetrele, / Din puterea aceea, pururea nouă stăpînă, / Prea curată, biruitoarea-ntru cîntec, / Patria din laptele mumei — limba română!”.

PETRE GHELMEZ ■

RADU CĂRNECI:

Pe podurile Senei

Moto 3

„Sous le pont Mirabeau coule la Seine
Et nos amours
Faut-il qu'il m'en souvienne
La joie venait toujours après la peine...”

Apollinaire

Cîntec mic

Pe podurile Senei umbra mea
purîndu-și taina, partea ei divină —
tîrziu aici, iar timpul mă durea
ca, răsărind în piatră, o lumina.

Neobosînd, ca într-un paradis,
celebre duhuri duhur imi respiră,
și-un ochi de cer, imensul său iris
aprînde-n slavă steaua mea safiră.

O, clipe-adînci, eternități vîind
în sufletu-mi ce-atît vă așteptară,
pe podurile Senei un colind
ca în copilărie, într-o seară...

Mormint în Montparnasse

— lui Constantin Brăncuși —

Mai simplă decît vorba: materia
— piatra și lemnul în esența lor,
în forma lor fără de moarte, vîind
ca eterna spirală spre nesfîrșire —

Lumina curgînd în toate sensurile,
neexistînd: sus și jos, înainte ori înapoi,
ci doar pretutîndeni ca aerul, copac
țîpînd în puterea facerii, fericitul!

Binecuvîntă, înțeleptule! miinile tale
au semănat puritatea, dorul și dragostea,
planeta imblînzindu-o cu armonii
de inefabile muzici, binecuvîntă!

Orașul-lumină avea nevoie de tine,
flacăra ta întînerindu-i mădularele,
îmugurîndu-l și rodindu-i puterea,
miracol al nebănuitei simplități.

Ca eterna spirală, spre nesfîrșire,
drumul tău: acolo oul și pasărea
și zborul și taina iubirii, acolo
cerul și pămîntul creîndu-se —

binecuvîntă, Mag al eternelor semne...

Cimitir cu păsări

— lui George Enescu —

...Și zi de zi vin păsările lumii
aici, ca într-o oază de mister:
cerul coboară lin în chipul humii
și stele ard în iarbă ca-n ether —

Ciripituri, ca lacrimi aurînde,
odoare-vorbe sub penelul-vis
și vîietul albastru ce cuprinde
abia cuprinse muzici: paradis!

Vîn păsări cu aurore boreale
și albatroși din mările de fum,
oriental, vîn păsări cu chimvale,
și din apus cu-al boctelor scrum,
Vîn păsări din pădurile adînce
și din pustiul soarelui flămînd,
păsări de îmn cu flacără în sînge,
de jertfă păsări, clipa așteptînd —

O, ce rumoare, amețit cuvîntul,
tot păsări de tristeți, păsări de dor,
și se uimesc: în jurul lor pămîntul
se leagănă iradiînd sonor...

„Père La Chaise”

Cartierul Latin

...Aici vin toate neamurile lumii:
pelerinaj pestrîț-strălucitor,
meridianele într-unul singur
pe țărmlu Senei calm-găzduitor.

Vuiet în graiul muzicilor toate
prelung șoptit, adînc alîntător,
felii de lună și de stele-așteaptă
străinul de minuni cumpărător.

Aici o inserare permanentă
de taină dătătoare, lung izvor
al bucuriei și-al uimirii, cîntec
al omului prea iute trecător.

Ce hărmălaie pură, ce spectacol
non-stop sub cerul jos-pîlpiitor!
în cafenele pulsul vieții bate
născînd poeme-n singele de dor.

Suflet bolnav, mă simt stăpîn planetei
— cu-un semn tîrziu mă-așteaptă
Notre-Dame —
sunt plin de bucurii și de păcate:
Seigneur, gardez de tout malheur mon
âme!...

Bois de Boulogne

Țărîm de vis și de îmugurire,
tu rai deschis al marelui oraș:
par fluturi oamenii cu-aripi ascunse,
dorîndu-se-n lumină, pătîmași.

Din arbori curge spre-înălțimi țaria
de miere-albastră indulcînd un cer,
(vizez aici grădini semiramide,
riu Eufrat, oriental mister).

Nu mai sunt robul străzilor nebune,
iar vîietul s-a stîns în vene-adînci;
putere-mi dă pătura din putere,
porunci primesc din tainice porunci.

O, tinerețea-i împrejur! din soare
aprilie coboară-n anii mei
înmiresmîndu-mi-l cu vegetalul
ce îmi inundă sînge și idei...

Revoluție

Liberté. Egalité. Fraternité:
trei păsări pe retină încrustate;
s-aude Sena în vîietu-i prelung
și suflete zburînd peste celate —

Bastilia! durere din durere,
ochi al infernului prea veninos:
trec umbrele revoltei spre palate,
bat clopote-n Montmartre, furtunos,

Și strigăte și steaguri împușcate:
multimile căldînd în praful răbdarea
și regilor căzîndu-le coroana:
trei păsări aducînd purificarea!...

O, chip al vieții pe-ale morții drumuri,
vîi, drumuri singerinde spre lumină,
cum se trecură toate în idee
și-in chipul Revoluției divină;

Cum pietrele dădură zîmbet lumii
și, rînd pe rînd, cum zorii se livră,
oceanele pămînturi asaltară
cu vocea lor ca tunetul pe liră!

Rămîn în ziduri răstîgnite fapte,
mister, legendă azi: nemărginire!
Trei păsări veșnic peste lume zboară:
Dreptate, Libertate și Iubire...

— Paris, aprilie, octombrie 1976

Despre cele două echipe care formează jumătatea ultimă a clasamentului ce se poate spune?

La o privire generală, cel mai surprinzător e faptul că A.S.A. Tg. Mureș se află pe locul 12, deși în echipa aceasta joacă un Bölöny, un Hajnal, un Pislaru și un Fănci, jucători, oricum, notabili, ca să nu zic că primul este chiar titular în naționala noastră. Căderea acestei echipe a început anul trecut și s-a accentuat pe măsură ce trecea timpul. O explicație cred că nu poate să dea nimeni. Așa că să mai lăsam să treacă și primăvara care va veni ca să putem da un diagnostic. Tîrg-mureșenii pot fi notați, fără nici un risc, cu nota 4.

Tot 17 puncte, dar aflați pe locurile 10 și 11, se află echipele Sportul studențesc și Jiul. Sportul a fost anul trecut una dintre echipele bunisoare, dar ceva a început să scîrție și aici, de unde o cădere spectaculoasă, aproape inexplicabilă. Să ai în echipă pe Moraru, Mircea Sandu (mă rog, la gradul de validitate la care se află), pe Chihaia, pe Rădulescu, pe O. Ionescu și pe Iorgulescu nu-i de colea! Totuși echipa studențească nu a arătat adevărata sa valoare și scăderea ei de formă n-o putem pune pe seama examenelor sau a altor cauze, este probabil vorba de o lipsă de interes la antrenament. Nota acestei echipe: 5 cu îngăduință.

Jiul, necruțătoare acasă, a cîștigat de 7 ori, a pierdut de 7 ori și a scos trei meciuri nule. Aici nu putem să spunem nimic. Cînd joacă bine Dumitrache se simte, dar piesa numărul 1 a acestei echipe rămîne Muțescu. I-aș mai menționa pe Cavai și pe Ciupitu. În rest, o mediocritate deznădăjduitoare își pune pecetea, mai ales în deplasare pe jocul unsprezeceului minerilor. Cineva ar trebui totuși să iubească mai mult această formație muncitorească...

U.T.A. a făcut un sezon destul de amestecat. A pierdut mai mult decît a cîștigat. L-a abandonat (sau a fost abandonată) pe Nedelcu, dar asta nu înscamnă că locul său este explicabil. U.T.A. mai are jucători, chiar bătîm — I-aș numi pe Broșovski — care pot s-o scoată la lîman, ca să nu mai vorbim de Shepp, care e o mare promisiune a fotbalului nostru. Nota acestei echipe: 4.

Un loc nemeritat ocupă Gloria Buzău (14) deși la drept vorbind, ceea ce face ea în campionat place foarte mult. Cu o echipă de anonimi, dacă-l exceptăm pe Stan, care a devenit titular la națională, acest team face, mai ales pe teren propriu, partide remarcabile. Se vorbește de o duritate a jucătorilor buzoieni, dar s-ar putea să fie nu mai un joc bărbătesc. Oricum, mie mi se pare că Gloria joacă cam de nota 5 +.

Ultimele patru clasate sunt cam de aceeași valoare. Surprinzătoare este poziția Bihorului unde joacă (cînd mai joacă) Kun II și Georgescu, pe care, din distracție i-am „transferat” la Olimpia — Satu Mare (dar și ei sunt de vină că se văd atît de rar pe teren), jucători foarte buni, alături de un Lupău, Ghergheli, Bigan, Naom ș.a., cu un antrenor care a cîștigat anul trecut campionatul din cauza echipei Steaua și care, inexplicabil, deține lanterna! Sigur că micșorarea efectivului de jucători ar fi o scuză, dar nu văd acest unsprezece pe ultimul loc la sfîrșitul campionatului. Echipa joacă de nota 3, deocamdată.

Cît despre rest, ce să mai vorbim! Corvinul este o echipă a surprizelor care, ca în fiecare an, are probleme cu retrogradarea. Se vorbește de o întinerire a formației, dar eu cred că mai mult dragostea partizanilor siderurgistilor, o va salva — dacă se va salva — de la bucuriile de a activa în divizia B. Joacă de nota 4.

Chimia Rm. Vilcea este și ea o obișnuită a subsolului clasamentului și lucrul pare explicabil pentru că aici nu există mulți jucători de clasă. Dacă i-am numi pe Carabașgeac și Telespan, am spune că sunt singurii care dau culoare jocului celor de la Rm. Vilcea. Nota echipei — 4.

Enigma primei părți a campionatului pe 1978—1979 rămîne Poli Timișoara. Aflată anul trecut pe un loc fruntaș, avînd la cîrmă un antrenor cu firmă, ea deține penultimul loc după ce s-a zbatut foarte mult să scape de cifra 18. Cu o formație foarte valoroasă, dacă e să ne luăm după nume, studenții timișoreni au trecut prin flăcările iadului. Să sperăm că a fost numai o criză trecătoare și că disensiunile ce nu pot fi negate vor trece. Le-o dorim din toată inima. Nota: 4.

EUGEN BARBU ■

„Au fost prea multe interese personale și atletismul nostru n-a avut decît de pierdut”

— Tovarășe profesor Emil Jecu, din ziua de 13 decembrie 1978 îndeplinești funcția de secretar responsabil al Federației Române de Atletism. Sperînd că nu-mă mira, chiar dacă dată într-o zi de 13, va însemna un pas înainte pe calea consolidării atletismului românesc, ne facem datoria din a vă ura bun venit! Terminate fiind politeturile, să intrăm în subiect. Cine sinteți dumneavoastră, tovarășe Jecu?

— Un fost atlet, profesor de educație fizică din 1948, promoția lui Zeno Dragomir. Am activat, perioadă îndelungată, la Liceul „Alexandru Sahia” din București, iar în ultimii 11 ani am fost secretar al Consiliului municipal de educație fizică și sport.

— Ce fel de atlet? În ce epocă?

— Generația lui Moina, a lui Truică, a lui Kiss, a lui Ludu și așa mai departe. Am făcut, ca sportiv, de toate, căci atletismul n-avea, pe atunci, specializările stricte de azi și o echipă de 10 oameni putea să cîștige fără bătaie de cap un campionat. În '46 și '47, am fost chiar campion național pe 400, grație sprintului meu și, ca să fiu sincer, neparticipării lui Moina! Dealtfel, vînd la federație, am găsit aici, între alții, pe Victor Firea, secretar responsabil adjunct, și pe Petre Zimbreșteanu, antrenor federal, cu care am fost cîndva coleg de sport și de lot național. I-am apreciat atunci și-l apreciez și azi, îi consider specialiști serioși și harnici, sper să colaborez în cele mai bune condiții, spre a scoate atletismul românesc din, ce cuvînt să folosesc?, impasul în care se află de cîtva vreme.

— V-a surprins numirea în fruntea federației?

— Atît de mult încît, sincer fiind, n-am prea dormit cîteva nopți! Numit, cum ziceați, pe data de 13 decembrie, am început, practic, pe 3 ianuarie, după ce am predat la C.N.E.F.S. și am făcut un rest mai vechi de concediu. De aceea, pentru că simt că o asemenea întrebare plutește în aer, nu cred că sînt în măsură, cel puțin deocamdată, să dau soluții sau să exprim judecări de valoare. Am nevoie de un răgaz. Nu știu în amănunt, multe lucruri, pe care doresc, ajutat de activul federal, să le învăț. În altă ordine de idei, considerînd că impasul, m-am oprit asupra acestui cuvînt, atletismului nostru nu ține doar de munca unui singur om, oricît de competent ar fi acesta, socotesc că nimeni nu trebuie să aștepte de la mine minuni. Atletismul se poate redresa, după opinia mea, numai printr-o acțiune fermă și colectivă, sprijinită de toți factorii din sport, de sus și de jos deopotrivă.

— De ce credeți că s-a ajuns unde s-a ajuns?

— Cauzele sînt, fără îndoială, multiple. Nu e rezolvată încă, sau nu e rezolvată decît pe hirtie, problema atletismului în școli. Programa școlară prevede, e adevărat, dar ea nu e suficient respectată. În puținele zile de cînd sînt la F.R.A., am avut ocazia, dau un exemplu, să urmăresc un concurs universitar, pe „Tineretului”. Am văzut o fată, studentă în anul I, sărînd la groapă cu bătaie pe ambele picioare! M-am minunat, căci groapa e, sau ar trebui să fie, în abecedarul atletismului. Nu mai spun că, făcînd atleți buni, tineri bine pregătiți din punct de vedere fizic, nu neapărat cam-

pioni, pregătăm, implicit, elemente pentru alte discipline, căci atletismul oferă de timpuriu forță, viteză, rezistență și așa mai departe. Mergînd mai departe, așa afirma că s-a greșit în forțarea copiilor, pe care i-am angrenat în fel de fel de competiții, i-am scos campioni naționali și ne-am lăudat cu asta, ba chiar i-am trimis în străinătate, pentru ca, pe măsura trecerii anilor, să-i pierdem. Copiii strălucîți au devenit juniori de mîna a doua și au dispărut ca seniori. Selecția n-a fost totdeauna judicioasă. Ne-am pripit, n-am făcut-o ca lumea, n-am fost suficient de severi. Din cîte cunosc, ca să-mi sprijin afirmația pe un argument concret, Consiliul Național a lansat, în urmă cu un an, o amplă acțiune de depistare a elementelor de perspectivă cu calități deosebite pentru atletism, anume pentru aruncări. Au fost testați aproape 200 de mii de tineri, dar de reținut, n-a fost reținută decît o fată, Simona Săpunaru din Gorj!

După bunetele ei prestații din 1979, de numele Evei Zörgö Raduly, recordmană națională la aruncarea suliței, se leagă multe din speranțele noastre pentru proba respectivă a Olimpiadei din 1980.

— Înclinăm să vă dăm dreptate. Dumneavoastră, tovarășe Jecu, ce v-ați propus să schimbați în activitatea forului federal? Dacă, firește, v-ați propus ceva în acest sens.

— Am impresia că, uneori, abaterile unor sportivi fruntași au fost tratate cu o nepermisă ușurință. Iată, Mariana Suman nu s-a prezentat la pregătire la Herculane, cum fusese stabilit, ci la Felix, pentru că așa a considerat de cuviință! Ea sau antrenorul. Nici cadrul organizatoric n-a fost, în toate cazurile, cel mai feroc, federația dînd o exagerată mînă liberă antrenorilor fruntași, care au hotărît ei, adesea fără să consulte forul federal, unde să-și pregătească elevii, cum și cît! Sîntem decisi să facem ordine în această direcție, acordînd o mai mare importanță rolului antrenorilor federali, care vor trebui să coordoneze și să îndrume, în adevăratul sens al cuvîntului. Deciziile vor fi colective, toți factorii vor fi consultați, nimeni nu va mai hotărî de unul singur! Au fost prea multe interese personale și atletismul nostru n-a avut

decît de pierdut. Intenționăm o cotitură și sper să ajungem, în timp cît mai scurt, să cîntăm cu toții, de la antrenorii de copii, pe care va trebui să-i stimulăm mai bine, la tehnicienii cu renume internațional, în aceeași gamă. Condiții sînt, va trebui să căutăm și să găsim soluții spre a îmbunătăți atmosfera, în ultima instanță, raporturile dintre oameni.

— Așa e. Tovarășe Emil Jecu, s-a discutat mult, și „Flacăra” a luat, la vremea respectivă, poziție, pe marginea desființării sezonului athletic de sală. Ne-ar interesa opinia dumneavoastră.

— Pentru anumite ramuri atletice, sala rămîne, după mine, indispensabilă, ajutînd mult la perfecționarea tehnicii de concurs, la sărituri, de pildă, la alergări, la aruncări chiar. De aceea, nu poate fi vorba despre desființarea sezonului indoor, ci numai despre renunțarea, și din motive materiale, la unele concursuri mamut, la nivel republican. Dar concursuri se vor ține, federația a dat județelor indicații clare în acest sens.

— Vă mulțumim pentru precizare. Înainte de a încheia dialogul nostru, v-am ruga să ne spuneți cîteva cuvinte cu privire la viitorul atletismului nostru în perspectiva Olimpiadei din 1980. Credeți că Moscova ar putea să însemne revenirea atletismului românesc în prim planul performanței? Dacă da, concret, pe ce sportivi putem conta și ce șanse?

— E exact întrebarea de care m-am temut!

— Nu mai aveți de ce vă teme, v-am pus-o!

— Da, sigur că da! Pentru Moscova, ne-am propus, ca obiectiv, 5 medalii, dintre care una de aur. E mult, dar am convingerea că o vom scoate la capăt. Noi primim obiectivul ca pe o cifră de plan și-l tratăm ca atare, cu maximum de răspundere și seriozitate. Nume? Greu de dat! Oricum, avem nominalizați în lot 46 de atleți, băieți și fete, incluzînd aici și perspectiva, căci federația socotește anul 1979 drept hotărîtor nu numai pentru Olimpiada din '80, dar și pentru cea din '84! Cam o treime din cei 46 sînt sportivi consacrați, Mărășescu, Copu, Floroiu, Lovin ș.a., pe care se poate conta, de la care se așteaptă medalii.

— Silai, ce-i cu Silai, tovarășe Jecu? Ea rămîne în continuare în vederile selecționezilor?

— Ileana Silai se pregătește, în condiții foarte bune, în cadrul clubului „Metalul”. Pentru tot ceea ce a făcut pentru atletismul românesc, Silai merită respect și prețuire. Așa cum o știm cu toții, dirză, tenace, ambițioasă, ea poate face o figură frumoasă și la Moscova, dar e de datoria noastră să ținem cont, scotîndu-ne pălăria în fața unei cariere atletice excepționale, că ea va avea, la Moscova, aproape 40 de ani. Vom afla la timp dacă Silai va merge sau nu la Olimpiadă.

— Considerăm, dacă ne e permis, poziția federației cît se poate de corectă și realistă. Noi am terminat, dumneavoastră mai aveți ceva de spus?

— Ușa federației va fi deschisă în fața oricui, cu condiția ca cel care o va trece, nu neapărat un nume sonor, ci un iubitor sincer al atletismului, să fie posesorul unei idei, al unei soluții. Păreri, vă rog să mă credeți, avem destule!

EMIL NEGOIȚĂ ■

Metalul București: acum ori niciodată!

Continuîndu-și raidul în divizia B, tatonînd șansele de promovare ale unor grupări cu tradiție și prestigiu în fotbalul nostru, Ovidiu Ioanîtoala a poposit, duminică dimineață, în cartierul Pantelimon, pîrînd o discuție cu Paul Popescu, antrenorul principal al echipei Metalul București, una din „veteranele” șalonusului secund. Înainte de a încredința hirtie dialogul avut, el vrea să precizeze că interlocutorul a acceptat cu greu ideea unui interviu, refuzînd, refuz asupra căruia n-a revenit, să se lase fotografiat, considerînd că „mulți alții ar merita înaintea mea acest lucru”!

Discuția s-a desfășurat după cum urmează.

— Tovarășe Paul Popescu, cîți ani numărați dumneavoastră la Metalul?

— Sînt în club din 1959, dar am lipsit 2 ani, fiind plecat la Ploiești și, respectiv, Cluj-Napoca. La Metalul, am fost mai întîi jucător, mijlocas, apoi, din 1965, antrenor. Am învățat meserie de la dascălî serioși și competenți, de la Boteșu, de la Ploieșteanu și de la Bălănescu.

— Cu alte cuvînt, nu sinteți profesor de educație fizică! După regulamente, nici nu-i obligatoriu, așa că trecem mai departe. Recunoscut ca un tehnician harnic și priceput, Paul Popescu a încercat, în urmă cu cîteva ani, să depășească nivelul diviziei B, plecînd la Ploiești și, după aceea, la Cluj-Napoca, la Universitatea. Ambele încercări au eșuat. Acum, după ce a trecut alîta vreme și după ce eventualele răni s-au vindecat, ne puteți spune de ce s-a întîmplat așa?

— Am găsit două echipe la răscruce de drumuri. Petrolul nu-și revenise din șocul retrogradării, iar Universitatea era în formare, dispunînd de jucători talentați, dar cruzi, prea cruzi pentru divizia B. Mi s-au cerut minuni peste noapte, boală mai veche a fotbalului nostru, nu le-am putut îndeplini, drept pentru care m-am întors acasă. Asta a fost.

— De cînd e Metalul în divizia B?

— De cînd se știe! În '58, a retrogradat, în anul următor, a revenit în B și de-atunci, nici n-a urcat, nici n-a coborît! Sînt, iată, 20 de ani.

— Sincer, credeți că în intervalul acestor două decenii, Metalul, ajuns de 3 ori în semifinalele Cupei României după ce va fi învins echipe de A redutabile, n-ar fi putut mai mult?

— Nu înțeleg.

— Gurile rele susțin că Metalul ar fi putut, în mai multe rînduri, promova, dar jucătorii n-au dorit s-o facă! Ei s-au mulțumit, hai să spunem lucrurilor pe nume, să mai cedez cîte un meci, gîndînd că, odată ajunși în A, și-ar fi pierdut locul în echipă! Ce ziceți de asta?

— S-ar putea să fie ceva adevăr în cele ce spuneți. Poate că unii jucători n-au vrut să riște. Dar vă asigur că eu, ca antrenor, nu mi-am permis niciodată să le cer să piardă un meci! Pentru mine, promovarea în A a fost și a rămas un vis.

— Continuați să credeți în el?

— Firește. Am terminat turul la două puncte de lider, returul ne asigură 10 meciuri în București, iar a doua jumătate a campionatului, în primăvară, pare să ne avantajeze.

— Dar dacă jucătorii...

— Nu mai e cazul. În vara lui '76, cînd am revenit, am renunțat la o serie de fotbalisti virstnici, întinerînd radical echipa și pregătînd-o, ca pe o pușcă cu bătaie lungă, pentru intrarea în A. Moraru a plecat cu dezlegare, Iancu și Profir s-au retras, au mai rămas numai Nedelcu și Ștefan Georgescu, ultimul, la 37 de ani, un adevărat exemplu pentru coechipieri, prin seriozitate, disciplină și ambiție. În rest, numai tineri, Popa, Giugumică, Gane, Prodan, Șumulanșchi, întors de la Hunedoara cu valoarea și capriciile sale. Marin Ion, pină mai ieri.

— De ce pină mai ieri?!

— Pentru că a trecut la Steaua, la schimb cu Ion Ion.

— Nu mă îndoiesc că e echitabil: ați dat un Ion, ați luat un Ion! Anî la rînd, Metalul a furnizat jucători altor echipe, din Pantelimon plecînd, între alții, Sandu Gabriel, Troi, Savu, Olteanu, portarii Iorgulescu și Moraru. De cîtva vreme, parcă izvorul a secat. Așa-i?

— Absența antrenorului de la juniori, Leon Lazăr, s-a simțit din plin. Dar el

s-a întors de la Botoșani și lucrurile au revenit la normal. Din punct de vedere al creșterii eșalonului de miine, stăm bine și vreau să cred că vom sta, nu peste mult timp, și mai bine.

— Așadar, Metalul speră să promoveze! E, să fiu sincer, o noutate, una dintre cele mai mari! Numai că s-ar putea, imi dau cu părerea, ca de data asta să vrea și să nu poată! Ce ziceți?

— Sîntem conștienți că nu va fi ușor, dar echipa pare decisă să depășească, prin joc și prin rezultate, condiția ei de eternă divizionară B. Considerăm că avem ce ne trebuie spre a face acest pas, o bază materială temeinică, un sprijin permanent din partea întreprinderii „23 August” și a sectorului de partid, un stadion bine îngrijit, un număr însemnat de suporteri pasionați și fideli, deși nu toți se grăbesc să-și achite cotizațiile și, ca argument principal pentru atingerea scopului propus, o formație tînă, ordonată, care joacă, de regulă, curat, spectaculos, cu trageri de inimă.

— Care credeți că sînt principalii adversari ai Metalului în lupta pentru un loc sub soarele diviziei A?

— Mă tem, înainte de toate, de Scornicești și de Alexandria, echipe harnice și bine așezate pe picioare, care se bat, în deplasare, mai bine decît noi. Petrolul nu cred să aibă suflu să recupereze așa de mult, iar Rapid și Progresul par să fi pierdut trenul, cu toate că cine știe?! Mă mai tem de arbitri!

— Cum așa?

— Cum auziți. N-au fost, în toamnă, prea corecți și, la Oltenița, de pildă, am pierdut dintr-un 11 metri inventat, dăruit gazdelor cu 3 minute înainte de fluierul final! Nu spun, sînt sigur, nici o noutate, cînd zic că în Capitală echipele provinciale sînt lăsate să joace și să arate ce știu mult mai mult decît sîntem noi lăsați s-o facem în afara Bucureștiului.

— Tovarășe Paul Popescu, ce-ați zice de titlul „Metalul, acum ori niciodată!”? Merge?

— De ce nu?

Fabula fiului neajutorat

Lingă pădure, într-un lac,
Ce-și sprijină oglinda-n ram
Trăia-n bordei de animal sărac
Un liniștit Hipopotam...
Cu vremea, cum venit i-a fost
Privind prin micile ferestre
El vieții i-a aflat un rost
Luind mireasă fără zestre.
Și în modesta lor căsuță
Zile cu soare și cu nori
Au cunoscut... Doar viața nu-i
Un nesfârșit covor de flori...
Venit-a ziua-n calendar
Cu vii vopsele-nconjurată
Hipopotamul primi-n dar
Odrasla ce-o să-i spună „tată!”
Cu cită muncă și ce rugi
L-au obligat să-nvețe carte:
— „Invață, mamă, să nu duci
Trai ca pe lac! S-ajungi departe!”
Il indema Hipopotama
Cu ochi sentimentali, duiosi;
Băiatul mamei lua seama
La banii ce-i primea, frumoși.
Și-a dat natura în sfârșit
După atita lung oftat
Că într-o zi a absolvit
Cu diplomă de... diplomat.

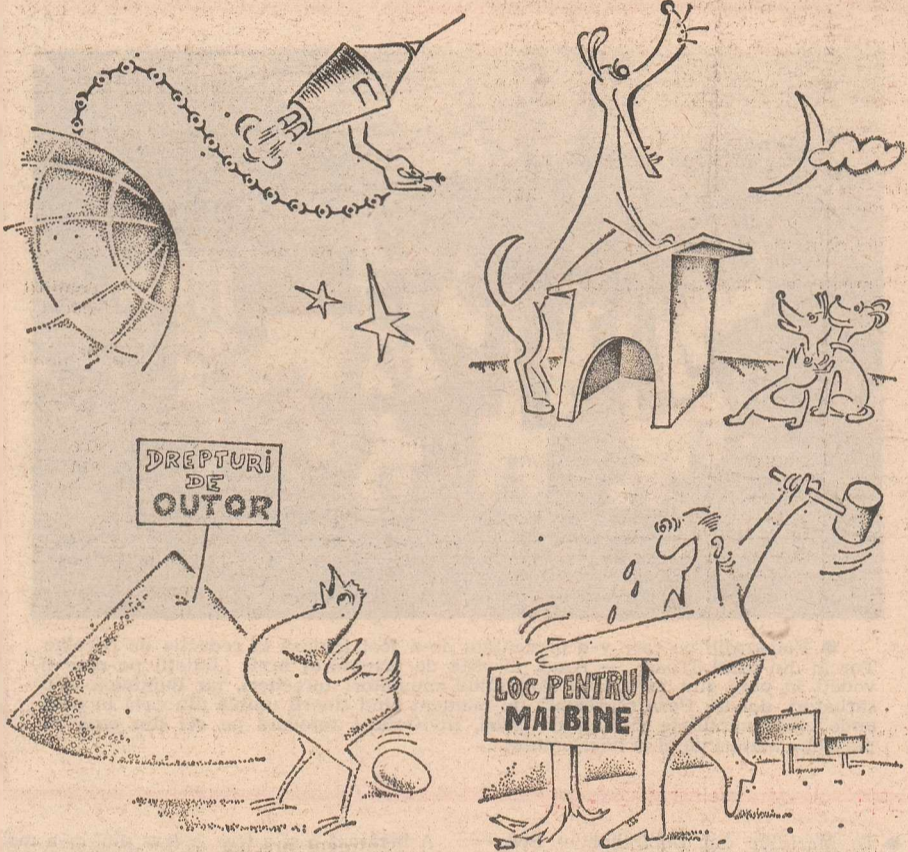
De-atunci e jale, vai și-amar,
În casa mică, lingă lac.
Stă diploma-ntr-un galantar
Părinții o privesc și tac...
— „Știi, a muncit atîția ani
Și e de astenii bolnav!
Părinți sintem și nu dușmani
Se odihnește-un pic... Nu-i grav!...”

Ani au trecut... Hipopotamii
S-au nămețit de-atîta vreme
Și de trudit din greu, sărmanii,
Pentru Băiatul cu dileme.
Băiat ajuns de mult matur
Scurtînd de mult spre patruzeci
Privind cu lung plictis în jur
La lumea plină de zevceci...
Părinții slabi, ca niște scinduri,
Trudesc din greu pentru copilul
Ce-n labirintul fără gînduri
S-a logodit cu inutilul
Și s-a lăfit de-atîta stat.
Azi, doarme singur în bordei
Doar într-o zi a observat
Că-i strimt bordeiul pentru trei...

Hipopotamii lui părinți
Sub cerul gol, pe-o rogojină,
Așteaptă ceasul să le vină
Ca doi copii, supuși, cumînți...

O dramă ca atîtea multe:
„Cînd ai copilul diplomat —
Un visător la viitor
Ce stă picior peste picior —
Și-l lași să-și piardă ziua-n pat
Și-i dai și banii pentru MAT
E dreptul lui să te insulte
Dar cu cuvinte foarte culte...”

NICOLAE DRAGOȘ

Costică Cucoș se prezintă:

„Legătura dintre filozofie și desen sint eu”

— Cum vă simțiți printre caricaturisti?
— Cam singur. Nu-i cunoscut decît din ceea ce publică. Eu am debutat abia acum doi ani, cu toate că iubesc dintotdeauna caricatura. Mi-a lipsit curajul de a leși în lume. La cei 37 de ani ai mei, pot spune cu toată convingerea că a face caricatură nu înseamnă a face exhibiții pe hîrtie sau a strimba lucrurile, chipurile, ci înseamnă a face mult mai mult.
— Cît de mult?
— Fără a exagera, caricatura și-a dobîndit un loc și un rol bine definite în opera, în acțiunea de ameliorare a moravurilor, în asanarea unor tare morale mai vechi sau mai noi, care umbresc climatul moral și spiritual al societății în care trăim.
— Frumos spus cu ajutorul cuvintelor, frumos și fără cuvinte.
— Vă mulțumesc. Îmi place caricatura fără text, deci în care nu se amestecă literatură. Caricatura cu poantă scrisă e altceva, este o satiră de cele mai multe ori schioapă, la care dacă rupi textul adesea nu mai rămîne nimic. Este ca și cum am păstra desenul și am schimba doar textul. Caricaturi de felul ăsta se pot face nu una pe zi, ci o sută.
— În fond, ce este desenul fără cuvinte?
— Eu cred că desenul fără comentariu reprezintă o demonstrație a posibilităților de care dispune autorul. E vorba de linie, pată, punct, compoziție grafică și toate acestea organizate și structurate în baza unei idei.
— Foarte ambițios punctul dumneavoastră de vedere. Ambițios și corect. Caricatura este, deci, o treabă și mai complicată decît se crede.
— Desigur. Trebuie elaborare îndelungă și o atitudine serioasă față de ceea ce se așterne pe hîrtie. Numai așa se pot face

lucruri deosebite și mari într-un gen considerat de mulți un gen minor al artelor plastice și de fapt au demonstrat-o destui: Ciosu, Bour, Dragoș, Helga Unipan, Pim.
— Caricaturisti tineri sau încă tineri.
— Da. Am putea spune că sint din generația mijlocie și că ei au probat cu prisosință însuși precum profesionalismul și dorința de inovare a mijloacelor de expresie, concizia în exprimare. Aproape fiecare a stăruit în căutarea unei maniere proprii, originale, cițiva dintre ei chiar au găsit-o.
— Despre veterani ce-aveți de spus?
— În general, despre veterani se spune numai de bine. Sint buni Claudiu, Taru, Maity, cu toții excelenți desenatori.
— Nu-i suficient să fii bun desenator!
— E adevărat. Dar nu putem să trecem cu vederea știința desenului la Claudiu și Taru, faptul că ei subordonează detaliul unor nevoi de comunicare, așa cum alții n-o fac. Au o spontaneitate — totuși — stăpînită. Taru are tot ce-i trebuie unui mare artist: talent, cultură și forță.
— Pentru mine sintei surprinzător și în desen, și în opinii. Desenele — pline de savoare și farmec, omul — plin de idei. Cu ce vă ocupați?
— Sint profesor de filozofie și desen la Bacău. E inutil să spun că desenez.
— Care-i legătura dintre cele două discipline?
— Legătura sint eu. Intîi am terminat artele plastice și apoi filozofia.
— Și, probabil, în desenul dumneavoastră umoristic încercați o împăcare între ele și cred că desenul mijlocește întîlnirea ideii cu imaginea sensibilă în produse finite sau semifinite precum cele alăturate.

ION PREDOȘANU

Din dosarele miliției

Un „jongler” crezut pe... vorbe

Chiar și un scamator de profesie este privit cu... suspiciune. „Fugi 'dom'le”, auzi în preajma acestuia. Cine-l crede c-a putut să scoată dintr-o pălărie atîția iepuri?! I-a avut pe minecă (!?) monsieur, parole!”

Poftim! Și doar este de meserie... În schimb, oricît ar părea de ciudat, există și un specimen de „jongleri” care ar merita din plin neîncrederea celor din jur și totuși, nu rareori aceștia, în mod paradoxal, sint luați în serios pe... vorbe goale.

Ioan Someșan, pînă de curînd achizitor la Combinatul chimic din Tg. Mureș, ar putea primi titlul de fachir. Într-o așa măsură a putut să jongleze cu fondurile pe care le-a avut la dispoziție pentru aprovizionarea combinatului, întrucît maestrul Iozefin n-are decît să regrete că nu l-a descoperit pînă acum, pentru a-i oferi un contract la Circul de stat din București. Firește, tot pe post de achizitor... Acum e prea tîrziu. A fost descoperit de alți căuțători de... talente ascunse după paravanul credulității unor așa zisi factori de răspundere.

Despre performanțele lui Ioan Someșan în materie de „hocus-pocus”, maiorul Gavrilă Matei de la Miliția municipiului Tg. Mureș avea să facă următoarele precizări, demne și de atenția celor vizați direct sau indirect, precum și a celor predispuși la neînviatului titlu de gură-cască. — Nu atît abilitatea, cît îndrăzneala era „arma” de bază a lui Someșan. A încercat o dată, nevenindu-i nici lui să creadă că va reuși, iar după ce a văzut că totul este atît de simplu, că cei care aveau posibilitatea să-l prevină ori să-l demaște nu și-au bătut cițuși de puțin capul în această privință, l-a fost pur și simplu greu să se mai oprească. Se știe doar că obisnuința este a doua natură...

Și cum spuneam, începutul nu i-a solicitat cine știe ce eforturi sau inventivitate. A fost de ajuns ideea despre o anume jonglerie și puținică îndrăzneală. Așa se face că într-o zi, avînd asupra lui un C.E.C. cu valoare limitată pentru a cumpăra camere de mingi — utilizate în procesul de verificare a concentrației de gaze din cadrul combinatului — s-a gîndit să pregătească șefilor săi un test de perspicacitate și vigilență. În locul facturii cu numărul 28401, din care rezulta că achiziționase 400 camere de mingi în valoare de 3000 lei, a prezentat la magazie un... bon de mină pentru 25 ciute de strung x 120 lei bucată = 3000 lei, bon pe baza căruia solicită să i se deconteze ceul cu valoare limitată amintit (!!).

Mda, ceva este neclar, ați sesizat foarte bine, chiar dacă nu aveți tangență cu asemenea decontări. Așa este, ce rost are să prezinți un bon de mină pentru ciute de strung, dacă ai o factură din care rezultă că s-au cumpărat camere de mingi? Dar să nu ne pierdem cu firea chiar de la început. Am precizat, doar, că, avem de-a face cu un jongler...

În factura nr. 27934 se indică cumpărarea a 100 de prosoape în valoare de 1900 lei. Someșan cere să i se deconteze însă ceul cu care achiziționase chipurile aceste prosoape, prezentînd magazinerului un bon de mină din care rezulta că a cumpărat 20 bucăți freze x 95 lei bucată = 1900 lei. Din factura nr. 27751 din 1 iulie 1978 rezultă că ar fi fost cumpărate 100 bidoane din plastic și alte obiecte în valoare de 3925 lei. La maga-

zie este prezentată însă o altă factură cu același număr și valoare — abia în luna septembrie — dar care indică cu totul alte produse achiziționate: reductoare T.O., manometre oxigen etc.

Ca să nu înșirăm toate exemplele de acest gen, trebuie să precizăm că cercetările au stabilit nu mai puțin de 29 asemenea cazuri de nepotriviri între facturile de achiziție și bonurile de decontare.

„Bine, bine — s-ar putea să spună cineva înainte de a afla rezultatul anchetei — dar din cele prezentate nu mai încape nici o îndoială că este vorba de ne-reguli sesizabile chiar și de neinițiți. Cum au putut atînci magazinerul, comisia de recepție, contabilitatea să admită astfel de justificări?

Și iată, așa ajungem să descoperim pentru cine știe a cîta oară... oul lui Columb. Într-adevăr, aici se află tot „misterul” problemei: simplu ca bună ziua, comisia de recepție compusă din Alexandru M., Aurel M., Adalbert P. și Carol O., a funcționat doar... în perioada cercetărilor cînd și-a făcut o emoționantă autocritică...

Profund de inactivitatea comisiei de recepție — activitate obligatorie dealtfel la aducerea oricărui produs în magazie — bucurîndu-se de o nejustificată încredere în rîndul factorilor de răspundere din serviciul aprovizionare, Ioan Someșan și-a pus în gînd, apoi în practică, un diabolic plan de obținere a unor venituri suplimentare pe căi frauduloase. Găsește în acest sens „înțelegeră” — după cum declară el în timpul cercetărilor — la responsabilul magazinului „Stadion” — Petru Gal — unde, în locul produselor facturate și achitate prin C.E.C., primește bani în numerar și cum pofta vine mîncînd, devine tot mai îndrăzneț.

Ce-i drept, s-au ivit și cîteva momente palpitate, mai ales cînd contabilitatea insistă să prezinte facturile originale concomitent cu bonurile de mină, pentru a se proceda la confruntare, dar în asemenea situații, Someșan avea tactica lui anume pregătită: „Ce știi voi cei de la birou? Hirtii și iar hirtii, parcă ele contează. Eu alerg, transpir, îmi bat capul să asigur aprovizionarea și voi mai întrebați de hirtii. Sintei niște burocrati!”

Tuna, fulgera, amenința și pleca, mi-zînd pe efectul psihologic al acestui procedeu de inducere în eroare.

Ar fi fost suficient ca vreunul dintre factorii responsabili să „pună piciorul în prag”, cum se spune, și să-i ceară pe loc socoteală pentru nereguliile evidente referitoare la decontarea valorilor cheltuite și achizitorul incorect ar fi fost demascat cu mult înainte de a delapida și cheltui prin localuri peste 30000 lei. Pentru că, așa cum avea să recunoască Ioan Someșan în timpul cercetărilor, aceasta era meteahna care l-a împins la incercitudinea — băutura. Cînd, în sfîrșit, s-a găsit cineva să deschidă mai bine ochii și să judece lucrurile prin prisma răspunderii de care se vorbește adesea, dar nu întotdeauna se și dovedește, a rezultat că faimosul jongler al facturilor de la serviciul aprovizionare nu era decît un începător în ale necinstei, încurajat însă de nepăsarea și încrederea nejustificată a celor care aveau datoria să-l cunoască și să-l controleze. Atît și nimic mai mult: cunoașterea și controlul celui care gestionează bunuri și valori.

MIHAI GROZAVU

Parada faptului absurd

BĂTRINEȚE, HAINE GRELE! Constantin Mohora din Drobeta-Turnu Severin, de profesie fără, dar specialist în operațiuni nocturne, a pus ochii pe o cofetărie din localitate. În timpul nopții a verificat competent sistemul de închidere, pe care l-a găsit ineficient pentru dexteritatea mîinilor sale. După ce a pătruns în interior, a cules din rafturi tot ceea ce merita atenție, a făcut cîteva baloturi cu lucrurile furate, apoi... Apoi s-a uitat la ceas. Era miezul nopții. „Unde plec eu acum? În gară nu mai am loc, pe stradă plouă... Pînă miine dimineață este timp berechet, ce-ar fi să trag un pul de somn?” Și... s-a culcat. A dormit, a dormit, a dormit... S-a trezit cînd îl bătea cineva pe umăr: „Scoală-te, vere, că a sosit lăptăreasa!” De fapt, sosise la serviciu personalul cofetăriei!

OILE... OI, DAR ȘI CIOBANII! Oile din județele Cluj și Dolj au reamintit proverbul: „sare ca oala-n baltă!” De această dată, mai multe turme de oi din comunele Tureni și, respectiv, Secu s-au speriat. O oale a sărit în prăpastie; celelalte oi, fiind cu adevărat oi, s-au aruncat după temerara lor surată. La majoritatea li s-a recuperat pielea. Desigur, oile rămase tefere nu au tras nici o concluzie din cele petrecute. În schimb, ce-i ce încadrează cioabanii trebuie să înțeleagă faptul că această meserie își are exigențele ei. A fi cioaban nu-i suficient să mergi în urma turmei! Un mucalit se mira sincer cum de n-au căzut în... gropi și acei cioabanii pîrîți?

HOȚUL DE PĂGUBAȘ. La Miliția orașului Slobozia s-a prezentat, cu lacrimi pe obraji, Ion Gheorghiu: și s-a întimplat să meargă pe o stradă dosnică și „un tip mi-a spus: dă-mi valiza, bă! Eu i-am dat-o, mai ales că era înalt și cu mîinile lungi! Aveam vreo 10000 lei în valiză...” Maiorul Ion Constantin și-a convocat colectivul și a plecat pe urmele tipului înalt cu mîini lungi. L-a descoperit și l-a trimis la arest. Apoi, l-a invitat la

miliție pe Ion Gheorghiu: într-adevăr tipul li furase 10000 lei, numai că maiorul Ion Constantin nu i-a mai restituit nici un leu. De ce? Simplu: Ion Gheorghiu a mers singur la furat... După ce a sustras cei 10000 lei de la o instituție din localitate, a plecat pe străzi lăaturalnice spre a nu fi văzut de nimeni. Cu acest prilej s-a întîlnit cu... celălalt hoț. În continuare, lucrurile s-au petrecut așa cum a reclamat la miliție!

TREI FRĂȚI PEA CURIOSI! 8 august 1978, orele 11 și 30 minute... Mai mulți cetățeni participau la demolarea unui imobil de pe Dealul Negru din masivul Măgura Codlei. Erau prezenți și trei frați: Nicolae, Ioan și Daniel Oprea, în vîrstă de 19, 15 și 6 ani. În moloz au găsit un obiect metalic, rotund, greu... S-au retras pentru a-l examina, ferii de privirile celorlalți muncitori, care... au fost zguduți de o explozie puternică. Obiectul, o grenadă defensivă, a curmat instantaneu viața celor trei frați! Cînd stai să te gîndești cît de greu se creșc copiii: o oră, o zi, un an... 6 ani, 15 ani, 19 ani. Cite vise și speranțe investite, și toate să se spulbere într-o clipă de neatenție!... Ce poate fi mai absurd?

ION TIPSIE

ULTIMA
ORA

● La Fălticeni, odată cu inaugurarea „Casei căsătoriilor”, amfitrionii au lansat și un emfionant obicei: după rostirea tradiționalului „da”, proaspăt căsătorii s'adese, într-un spațiu special amenajat, cu materialul și cazmalele primăriei, un simbolic arbore. Inceputul l-au făcut soții Dumitru și Anisoara Găină.

„Firiza” s-a întors din primul voiaj.

● De la Constanța ne vine vestea că de curind s-a întors din primul voiaj de exploatare cargoul de 7800 tdw. „Firiza”, prima navă românească echipată cu instalație de determinare a poziției prin sateliți. Despre încercările deosebite ale călătoriei, căpitanul de cursă lungă Nicolae Nicolae relatează că, de pildă, în Marea Roșie, în drum spre portul iordanian Aqaba, unde urmau să fie descărcate utilajele pentru rafinăria construită de tehnicienii români la Zirqa, specialiștii navei au înfruntat temperaturi de peste 50 de grade menținând instalațiile în stare de funcționare, iar în temutul „Triunghi al diavolului” de la Luzon până la Okinawa, oamenii au lucrat în condiții deosebit de grele la decarbonizarea motoarelor. Totodată, nava a stabilit și un record: cel mai scurt timp de marș pe distanța Singapore—Constanța la vase de acest tip, economisindu-se 60 de tone de combustibil.

La închiderea unei expoziții

Săliștea, străvechiul și infloritorul centru al Mărginimii Sibiului, și-a trimis recent, în sala Kalinderu din Capitală, imagini pline de prospețime și duh ale peisajelor sale, ale oamenilor care le populează, ale caselor și costumelor, ale intermeierilor (vechi și noi) ce fac faima acestui colț transilvan. Din expoziția intitulată „Săliștea Sibiului în arta plastică” și închisă recent, înglobind peste 100 de lucrări, semnate de 51 de pictori (sălișteni sau iubitori ai Săliștei), ne-au plăcut în chip deosebit: „Mosul”, „Bunica” (de Ion Vlasiu), „Cap de față” (de Ion Sălișteanu), „Portretul mamei” (de Emilian Cretu), „Toamna pe drumul gării” (de Ion-Ionită Dădărlat), „Femei în tîrg” (de Elvira Pop-Micos). O mențiune specială lucrărilor semnate de Emil Niculescu-Nic, Jeana Poenaru-Dușa, Octavian Milculescu, Lizica Stănescu, Ioana Moga, Cella Popescu, membri ai cenaclului „Ion Andreescu” din București, cenaclu care, timp de trei veri, a deplasat la Săliștea tabere de creație, din inițiativa pictorului-profesor I.I. Dădărlat, originar din Săliște. Frumoase, lucrările pictorilor amatori sălișteni Victor Abraham, Galeni Mocanu, Irina Ghibu, Dan Bota, Magda Vasilescu, Doina Rosca. Nu vom comenta tablourile (spațiu nu ne-o îngăduie), vom spune doar că, în suită, ele ni s-au părut a transcrie o parte, cel puțin una, din ființa unui sat-leagăn al dăinuirii și împlinirii noastre. O inițiativă frumoasă, la care, sperăm, vor medita și alții. Pe cînd, să zicem, expoziții similare despre Răsăritul Sibiului, despre Rucărul Argeșului, despre Limanul Dobrogei, ca și despre alte locuri care i-au inspirat și-i inspiră pe slujitorii penelului? (I. Purcaru)

● După 26 de ani, Sanda Rotaru din Brăila și-a regăsit cei doi frați gemeni, Ion și Mircea, de care viața a despărțit-o în iarna anului 1953 în comuna Liești. Fericirea celor trei frați se datorează ziarului „Viața nouă” și inimoșilor milițieni Margareta Ioan, Mircea Mardare și Aurel Popa.

● Muzeul municipal din Medias găzduiește de câteva zile, prin grija unui inimos profesor, pe nume Petre Weber, o expoziție cu aspecte din fauna împrejuriilor. Libelule, coșai, pești, reptile, gîndăci de tot soiul, greieri etc. Vedeta expoziției este o insectă numită Călugărița, o raritate prin partea locului. În muzeu se mai află, de asemenea, și o bandă de magnetofon, pe care se află înregistrate sunetele speciilor expuse.

Pilotul „Unirii”

● Căpitanul aviator pensionar Vasile Niculescu, care la 1 decembrie 1918 a adus Proclamația de unire a Transilvaniei zburind de la Alba Iulia la București, are azi 90 de ani și locuiește la Rădăuți, strada Stadionului nr. 6. Fotografia îl înfățișează pe cînd era locotenent în grupul 1 aviație la Bacău, grup comandat de celebrul aviator Ștefan Protopescu, coleg de pilotaj cu Aurel Vlaicu, și deținător al primului brevet de pilotaj din țară.

● Premiful întâi oferit de Ministerul Educației și Învățămîntului la cea de-a doua ediție a concursului „Cea mai bună bibliotecă școlară” a fost obținut de biblioteca Școlii generale nr. 7 din Roman (bibliotecară: Corina Curelescu) și de biblioteca Liceului de filologie-istorie „Ady-Sincal” din Cluj-Napoca (bibliotecară: Georgeta Bacalu).

Dina Cocea despre „Cîntarea României”

● Iată două aprecieri exprimate recent într-un interviu de artista emerită Dina Cocea pe marginea Festivalului național „Cîntarea României”. Prima se referă la întinerirea unor brigăzi artistice: „Trebuie să recunoaștem, spre lauda lor, că tinerii au adus spectacolelor de brigadă curaj, prospețime și spontaneitate, o mai mare disponibilitate — fizică, desigur (simț al ritmului, eleganță a mișcării, voci bune), dar cred că și sufletească: de umor, de voioșie, vocația, intervenției prompte în îndreptarea unor anomalii, a unor fenomene negative. Am văzut cîțiva tineri grozavi la Combinatul siderurgic din Galați. Spectacolul lor — o inițiativă! — nu avea nimic contrafăcut, era debarasat, de orice formalism, substanțial, convingător”. Cea de-a doua vizează calitatea lucrărilor de teatru: „Trebuie, respectînd adevărul, să recunoaștem deschis că aportul dramaturgilor noștri de prestigiu cu piese de acest tip (reperoriul inspirat din actualitate, n.n.) este departe de a fi mulțumitor și că acest aport continuă, în mare măsură, să nu onoreze pe nimeni: nici pe semnatari, nici pe destinatari”. Într-adevăr, cam așa stau lucrurile.

● Pe șantierele canalului Dunăre—Marea Neagră va fi folosit, nu peste multă vreme, sistemul de transport cu ajutorul dumperului. Instalația, realizată în premieră la întreprinderea mecanică de utilaje din Medgidia, va compensa în viitor necesarul mijloacelor de transport autobasculante de pe șantierele țării, contribuind totodată la realizarea unor importante economii de carburanți.

● În pădurea Letea din Delta Dunării a fost identificat în stare de vegetație un imens stejar cu o circumferință de 565 centimetri.

● Citim într-un recent articol apărut în ziarul „Ceahlăul” din Piatra Neamț următoarele: „...dar bucuria de a aduce pe lume un copil este unică, irepetabilă...”, iar ceva mai jos: „...primul cetățean venit pe lume în orașul reședință de județ este o fetiță de 5 kilograme. Mama care a născut-o se numește Aurica Postolache și se află la a patra naștere”. Și, fără să se contrazică autorul, tot nu credem chestiunea cu „irepetabilă”.

● Situîndu-se în fruntea întrecerii din secția scularie a I.C. Grăstie, frezorul Ion Voisan depășește lunar sarcinile de plan cu 10—15 la sută, executînd lucrări de foarte bună calitate.

● La adresa strada Dimbovița, bloc 76, scara A, etaj 3, Timișoara, destinatari: Mihaela Buzaș, au sosit pînă azi 103 scrisori din toată țara. Toate bune, numai că adresa cu pricina nu există și scrisorile se string maldăr la oficiul poștal. Cine se ține de glume, că și așa poșta le are pe ale ei?

● Navalistii severineni vor lansa la apă în acest an 90 de nave de diferite tipuri și vor livra 84 din care 14 sînt în lucru.

● Ultima realizare a Institutului de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi, institut care va sărbători în curînd 60 de ani de activitate în cercetare la calea ferată, este „Baza de încercări Făurei” — instrument de investigație la nivelul tehnicii mondiale pentru stabilirea performanțelor mijloacelor de transport, a echipamentelor și instalațiilor conexe din domeniul căilor ferate.

● Si pentru că tot veni vorba de căile ferate aflăm, într-o cu totul altă ordine de idel, privind punctualitatea trenurilor acum, în miezul unei ierni nici prea-prea, nici foarte-foarte, că în intervalul 2—7 ianuarie, la nivelul căilor ferate, întirzierile totale au atins cifra de 29500 minute. Si cînd te gîndești că după o primăvară de cîteva zile a nins din nou!

● La Hidrocentrala de la Strejești de pe Olt a fost racordat la sistemul energetic național primul hidroagregat de 25 MW.

● Revista „The Braille International”, organul de presă al Federației internaționale a nevăzătorilor, publică un amplu articol despre scriitorul nevăzător din țara noastră, Marin Iancu Nicolae.

● În județul Maramureș s-a instituit la nivelul școlii și al unor localități „Universitatea părinților”. Menită să întărească legătura dintre școală și familie pe multiple planuri, universitatea amintită este organizată și se desfășoară pe baza unui riguros plan anual elaborat de părinți, conducerea școlilor, învățătorii și diriginți. Nu știm dacă se vor da și examene, dar cu siguranță că roadele inițiativii se vor reflecta în notele copiilor.

● Vasile Mărcuț este primul oșean născut la Negrești-Oaș. Vasiliică, care avea la naștere 3,1 kilograme, este fiul lui Florica și al lui Dumitru Mărcuț din Călinești-Oaș.

● O veste pentru fumători. Prof. dr. Dănilă Cîncă, șeful clinicii O.R.L. de la Spitalul Colțea, afirmă că „fumatul este azi considerat factorul cel mai grav care favorizează apariția unor boli în sfera O.R.L., cum sînt laringitele și cancerul de laringe”.

● Miine, în cadrul Institutului de construcții București va avea loc inaugurarea unor cursuri de istorie a științei și tehnicii cu aplicație la istoricul construcțiilor din România.

● Lecțiile introductive și un istoric general cu privire la trecutul și dezvoltarea științei în România vor fi ținute de academician profesor Ștefan Bălan — care, cu acest prilej, ne-a spus următoarele: „Aceste lecții vor fi ținute de specialiști în domeniile respective. Astfel, cursul „Istoricul betonului armat” va fi ținut de inginer Emilian Prager, „Istoricul construcțiilor barajelor” de profesor Andrei Prișcu, „Istoricul podurilor” de profesor Andrei Caracostea, „Istoria fundațiilor și construcțiilor grele” de profesor Ion Stănculescu, „Istoria arhitecturii din România” de Grigore Ionescu și „Istoria arhitecturii universale” de Verona Curinski, „Istoria construcțiilor de profesor Dan Ghiocel. Aceste cursuri vor fi utile nu numai specialiștilor, ci și studenților aflați în ultimul an de studii”. (P. Sorin)

● În sfîrșit, ursul din Răstolnița (Mureș), care bîgase de la o vreme groaza în toată suflarea localității, micșorînd, totodată, și numărul purcelilor de lapte din gospodăriile oamenilor, a ajuns la o expoziție cinegetică.

● Fotografia pe care v-o prezentăm ne-a fost trimisă la redacție de Nicolae Turcin din satul Troaș — Arad, însoțită de următorul text: „Băieții pe care îi vedeți în poză sînt în timpul săptămîinii muncitorilor forestieri, iar duminică și-n sîrbători, dubași. Poza reprezintă un moment cînd tinerii umblă din casă în casă unde cîntă minunate cîntece de dubă, invitîndu-i totodată pe cei din casă să participe alături de ei la hora satului”.

● D. Mariniuc din Dobîrceni — Botoșani are un fecior, Petrică, o noră și o pușcă de vînoțoare. Deunăzi, Petrică a prins o poftă ne bună să se joace cu pușca.

A încărcat-o și a tras, a tras pînă n-a mai rămas nici un cartuș în casă. Acum, nevasta lui Petrică are o droaie de alice în picior.

Un nume pentru o bibliotecă

La Craiova, sub auspiciile Bibliotecii județene (care cîndva se numea „Biblioteca Aman”), a avut loc o amplă sesiune de comunicări pe tema „Biblioteca și societatea”, desfășurată în două secțiuni („Istoria cărții și bibliotecii din Oltenia” și „Bibliotecile publice în Festivalul național „Cîntarea României”), manifestare prilejuită de aniversarea a șapte decenii de existență a prestigioasei institutii din Bănie. Sesiunea s-a bucurat de participarea unor personalități ale vieții culturale, ca prof. dr. doc. I.C. Chițimia, prof. dr. Dan Zamfirescu, prof. dr. doc. George Potra, arh. Radu Ciuceanu, conf. dr. Ion Pătrașcu, dr. Ion Stoica, dr. Stancu Ilin, dr. Rodica Florea, prof. Mihai Moraru, dr. Marcel Duță, prof.

Tudor Nedelcea s.a., prezenți, cu comunicări, la această sesiune jubiliară, desfășurată într-o incintă în care duhul lui Alexandru Aman, fratele pictorului, fondatorul bibliotecii, și al soției sale, Aristia, ca și al altor personalități de frunte ale culturii noastre (mulți ani, directorul bibliotecii a fost poeta Elena Farago), sălășluiesc ca prezențe tutelare. Un singur regret, împărtășit de toți participanții ca și de noi. S-ar fi convenit ca, profitîndu-se de acest jubileu, să se dea curs unei mai vechi dorințe a craiovenilor, și anume ca bibliotecă să-și reprimească numele fondatorilor. Ar fi fost nu numai un gest de pietate — și de legitimă reparație — dar și unul, credem, de eficiență practică. Alt fel vine un cititor la o instituție care se cheamă „Aman” și alt fel la una ce se numește — neutru, impersonal — „Biblioteca județeană”... (I. Olteanu)

Pagină realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

FLACĂRA Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71341. Telefoane: 176010, 176020, interloare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu — 1617); reportaj (Nicolae Cristache — 1606); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu — 1618); scrisori, anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seceleanu — 1787); fotoreportaj (1595); documentare (1623); cenaclu, administrație (177882 și interior 1783); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 1782, 1621); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian — 1763-16 și interior 1611); redactor șef adjunct Nicolae Arsenie — 176316 și interior 1786); redactor șef — 182296 și interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136—137, telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU